

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

22'nci Toplantı
22 Aralık 2016 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/796)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

22'nci Toplantı

22 Aralık 2016 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 11.07'de açılarak beş oturum yaptı.

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarı'nın (1/796) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 20.34'te toplantıya son verildi.

22 Aralık 2016 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.07

BAŞKAN : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ : Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNEY (Eskişehir)

(Oturum, Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdinç tarafından açıldı)

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 22’nci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde (1/796) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik yapılmasına Dair Kanun Tasarısı bulunmaktadır.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarı (1/796)

BAŞKAN – Değerli üyeler, şimdi, tasarının maddeleri üzerinde görüşmelere devam ediyoruz.

21’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 21- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 71- Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a)2016 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde prime esas günlük kazancı Bakanlar Kurulunca belirlenen tutar ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2017 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b)2017 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

2017 yılı Ocak ila Aralık ayları dönemleri için Bakanlar Kurulunca tespit edilen günlük tutar ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar Hazinece karşılanır.

Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad, unvan ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi Hazine katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan veya sigortalıların prime

esas kazançlarının 2017 yılı için eksik bildirdiği tespit edilen işyerlerinden Hazinece karşılanan tutar gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır ve bu işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili 2017 yılına ilişkin olarak, aylık prim ve hizmet belgelerini veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini yasal süresi içerisinde vermediği, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediği, denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmedeği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığı durumlarının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması hallerinde bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendine ilişkin hükümler uygulanmaz. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren işverenler bu tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece anılan fıkra hükmünden yararlandırılır.

Birinci fıkranın (a) bendinin uygulanmasında, bir önceki yılın aynı ayına ilişkin olarak aylık prim ve hizmet belgesi verilmemiş olması halinde bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin

aylık prim ve hizmet belgesindeki bildirimler esas alınır. 2016 yılından önce bu Kanun kapsamına alınmış ancak 2016 yılında sigortalı çalıştırmamış işyerleri hakkında birinci fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır.

Sigortalı ve işveren hisselerine ait sigorta primlerinin Devlet tarafından karşılandığı

durumlarda işverenin ödeyeceği sigorta priminin Hazinece karşılanacak tutardan az olması halinde sadece sigorta prim borcu kadar mahsup işlemi yapılır.

4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun ek 9 uncu maddesi uyarınca ücretleri asgari ücretin iki katından az olamayacağı hükmüne bağlanan “Linyit” ve “Taşkömürü” çıkarılan işyerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için birinci fıkranın uygulanmasında (a) bendi uyarınca belirlenecek günlük kazanç iki kat olarak ve 2016 yılının aynı ayına ilişkin

Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde bildirilen prim ödeme gün sayısının yüzde 50,sini geçmemek üzere, 2017 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin

toplam prim ödeme gün sayısı dikkate alınır.

Bu madde hükümleri, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde sayılan kamu idarelerine ait kadro ve pozisyonlarda 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için uygulanmaz.

4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca Hazine tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilir.

2017 yılı Ocak ila Aralık aylarına/dönemlerine ilişkin yasal süresi dışında Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya Maliye Bakanlığına verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının görüşleri alınmak suretiyle Kurum tarafından belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 72- Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sigortalıları çalıştıran özel sektör işverenlerinden, 2016 yılı Aralık ayı için geçici 68 inci, 2017 yılı Ocak ve Şubat ayları için geçici 71 inci madde kapsamında Hazine katkısına müstahak olanların, anılan maddeler uyarınca Hazine katkısı hesabında ilgili aylarda dikkate alınacak prim ödeme gün sayısının günlük 60 TL ile çarpımı sonucu bulunacak sigorta primine esas kazanç tutarı üzerinden hesaplanacak 2016 yılı Aralık, 2017 yılı Ocak ve Şubat aylarına ait sigorta prim tutarlarını, sırasıyla 2017 yılı Ekim, Kasım ve Aralık ayları içerisinde Kurumca belirlenecek tarihe kadar ödemeleri halinde bu aylara ilişkin primler süresinde ödenmiş sayılır. Bu maddenin uygulamasında, 2016 ve 2017 yılı içerisinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerleri için sigorta primlerini yasal süresinde ödeme şartı aranmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumca belirlenir.”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, maddeyle ilgili bir açıklama alabilir miyiz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Uygun görürseniz, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkan Yardımcımız bir açıklama yapsın.

BAŞKAN – Buyurun.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Efendim, günaydınlar. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

21’inci maddede 5510 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu’na 2 tane geçici madde eklenmekte. Birincisi, geçici 71’inci madde. Geçici 71’inci madde bu yılın başında düzenlenen geçici 68’inci maddeyle metin olarak bire bir aynı, sadece orada değiştirilen, yıllar birer yıl ötelendi yani asgari ücret desteğiyle ilgili madde ve rakamlarda belirleme yetkisi Bakanlar Kuruluna verildi. Asgari ücret desteğine de 2017 yılında aynı şartlarla devam edilmesine yönelik bir düzenleme geçici 71’inci madde.

Geçici 72’nci madde ise 2017 yılının Ocak, Şubat ve Mart aylarına ait özel sektör işverenlerinin ödeyeceği primlerin bir kısmının 2016 yılının Ekim, Kasım, Aralık ayına ötelenmesiyle ilgili. Burada, bu ötelemeden faydalananak iş yerleri asgari ücret desteğinden faydalananak iş yerleri. Ne kadar primleri ötelenecek? Asgari ücret desteğinden faydalananakları gün sayısının 20,7’yle çarpımı suretiyle bulunacak tutarlar ötelenecek yani onların primlerinin tamamı değil, belli bir kısmı ötelenecek. Geçici 72’nci maddemiz de bununla ilgilidir efendim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, bu konuda sosyal taraflar, Türkiye İşverenler Sendikası, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ ve bağlı kurumlar var. Onlardan da bir bilgi alalım, davet ettik onları.

BAŞKAN – Var mı burada?

Ben mikrofonu açıyorum, sırayla, baştan arkadaşlarımız kendisini de tanıtarak...

TÜRK-İŞ ARAŞTIRMA MÜDÜR YARDIMCISI ENİS BAĞDADIÖĞLU – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Enis Bağdadiöğlu, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, Komisyonun değerli üyeleri; kanuna eklenen geçici 71’inci maddede amaç şu şekilde açıklanıyor: “İşverenlerin rekabet gücünün artırılması ve kayıtlı istihdamın teşviki ile asgari ücretle çalışanların yoğunlukta olduğu küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi.” Geçen yıl bu günlerde yine bu konu burada görüşülüyordu ve o zaman da görüşlerimizi ifade etmiştik. Ben aynı zamanda asgari ücret tespit komisyonunda işçi kesimini temsilen üye olarak bulunuyorum ve bizim geçen yıl asgari ücret görüşmeleri sırasında TİSK ve TÜRK-İŞ olarak bu konuda bir ortak deklarasyonumuz oldu çünkü asgari ücret artışı yapıldığı zaman... Teşekkür ediyoruz, 1.300 lira olarak tespit edildi. Yeterli değildi ama yüzde 29’luk bir artışa tekabül ediyordu. Bunun üzerindeki yük, 100

liralık teşvikle yüzde 22,64 olarak düşürülmüştü ama uygulamada şöyle bir sıkıntıyla karşılaşıldı: Biz, kayıtlı istihdamın teşviki amaçlanmışken sendikal örgütlenmenin olduğu ve de toplu iş sözleşmesi uygulanan yerlerde bunun istenilen ölçüde yansımadığını gördük ve bir haksız rekabet durumu ortaya çıktı çünkü zaten örgütlü, sendikal örgütlenmenin olduğu ve toplu iş sözleşmesinin olduğu yerlerdeki günlük ücret, sosyal yardım ve ikramiyelerden dolayı bunun üzerinde ve büyük bir çoğunluğu faydalanamadı bundan. Bunun yol açtığı, bir de asgari ücret artışından dolayı da iş yerlerindeki ücret yelpazesi daraldı. Ücret yelpazesinin kısmen giderilmesi için yapılan ayarlamalar da ilave bir artış getirdi ve bu, çalışma barışını da zorlayan bir unsur olarak ortaya çıktı. Bu konuda bir çalışma yapıldı. Bu destekten dolayı, evet, 1 milyon 450 bin iş yeri faydalandı, 8 milyon 740 bin kişi bu kapsamda oldu ve aylık 715 milyon 645 bin liralık bir destek söz konusu oldu. Destek tüm işçilerin yüzde 60'ını kapsadı ama toplu iş sözleşmesi uygulanan yerlerde bu destekten faydalananların oranı hiç denilecek kadar az ve dediğim gibi, bu bir haksız rekabete yol açtı. Eğer uygulama devam edecekse ki devam etmesini istiyoruz, sendikal örgütlenmenin ve toplu iş sözleşmesinin olduğu yerlerde ücret sınırlaması olmadan bu 100 liralık teşvikten tüm işçilerin faydalanması yolunun açılmasının uygun olacağı düşüncesindeyiz.

Görüşlerimizi açıklama fırsatı verdiğiniz için teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

HAK-İŞ KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV.BUĞRAHAN BİLGİN – HAK-İŞ olarak TÜRK-İŞ'in belirttiği görüşlere katılıyoruz. Artı, şunu eklemek istiyorum: Bu uygulama geçtiğimiz yıl bize örgütlenmeye çalıştığımız iş yerlerinde bir engel olarak karşımıza çıktı. İşverenler bu destek priminden toplu sözleşme nedeniyle ücretler artacağı için faydalanamayacaklarını belirterek bizlere “Burada örgütlenmeyin.” gibi, önümüze karşı duruşlar sergilediler. Bu konuda da haklıydılar çünkü ücreti artırsa aldığı destekten mahrum kalacak işveren. Sendikalaşmaya destek olmaya kalksa yine mağdur olacak. Yani, burada tüm işverenleri, işçileri, sendikaları, sendikalaşmış işçileri özellikle, örgütlenmiş işçileri desteklemek üzere, bunun tüm işleri kapsayacak şekilde düzenlenmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

TİSK BAŞKANLIK DANIŞMANI CENGİZ DELİBAŞ – Sağ olun Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım; ben sözlerime başlamadan önce, dün şehit olan 14 askerimize Türkiye Cumhuriyeti Büyük Millet Meclisi nezdinde milletimize baş sağlığı diliyorum. Gazilerimize acil şifalar diliyorum.

Sayın Başkanım, aslında iki madde, 21 ve 22'nci maddeler birbirine girmiş maddeler ve devamı niteliğinde. Öncelikle şunu söylemek istiyoruz: Geçen yıl asgari ücrette meydana gelen yüzde artış piyasalarda, iş piyasalarında aslında bir şok etkisi yaptı. Biz işçilerimizin cebine giren yüzde 30'u aslında yeterli görmüyoruz fakat bunun işletmelere getirdiği yük ve rekabet şanslarına getirdiği olumsuzluklardan bahsetmek istiyorum.

Sayın Bakanım, asgari ücretin artması ve iç ve dış piyasalardaki olumsuzluklara bağlı olarak her yıl Türkiye'de aslında sigortalı sayımız yüzde 5 civarında artıyordu. Muhtemelen bu sene sigortalı sayısında artış olmayacak, belki de geriye gideceğiz. Baktığımızda, kayıt dışında yaklaşık yüzde 3'lük bir artış görüyoruz. Artı, asgari ücretten bildirilen sigortalı sayısında yüzde 5 artış var. Bu neyi gösteriyor? Asgari ücret artışına bağlı olarak ciddi bir şekilde matrahta kayıt dışına doğru kaçış var.

Bunun sebeplerini biliyoruz, siz de değerlendiriyorsunuz. Zaten Sayın Başbakanımızın açıkladığı paket de bunlara yönelikti. Geçen yıl, sağ olun, ciddi bir teşvik sağladınız fakat TÜRK-İŞ temsilcimizin de söylediği gibi, bu teşvik özellikle kayıtlı kesimde, toplu sözleşme düzeninde olan kesimde bir fayda sağlamadı çünkü yararlanamadılar. 2.550 liralık aylık ücret miktarı bunların yararlanmasına engel oldu.

Şimdi, baktığımızda, aslında Türkiye'nin rekabet gücünü artıran, ihracatını artıran bu örgütlü kesim. Otomobili bunlar üretiyor, buzdolabını bunlar üretiyor ve ihracatımızdaki önemli kalemleri bunlar sağlıyor ve yurt dışında da ciddi bir rekabetle karşı karşıyalar. Bunlara herhangi bir destek sağlamadan, sadece asgari ücreti veya yakın bir rakamı baz aldığımızda, bunlar da istenilen sonucu vermiyor.

Sayın Başbakanımızın açıkladığı pakette 2016 Aralık, 2017 Ocak ve Şubat sigorta primlerinin yıl sonuna öteleneceği söylenmişti ve işletmelerde nakit dengelerini bunlara göre ayarlamaya başladılar fakat tasarının 22'nci maddesine baktığımızda, burada yaklaşık bir asgari ücret gibi bir rakama bunun da endekslediğini görüyoruz. Dolayısıyla, yaklaşık iki-üç ay önce yine burada bir kanun tasarısı yasalaştı. Sigortaya esas prim tavanı 6,5 kattan 7,5 kata çıktı. Sayın Bakanım hatırlayacaktır, o zaman bu konuyu gündeme getirdiğimizde "Daha iyi teşvikler sağlayacağız." demiştiniz. Biz o sözünüze güveniyoruz. Her zaman olduğu gibi, işletmelerin rekabet gücünün artırılması konusunda destekçi oldunuz, yine desteğinizi bekliyoruz Sayın Bakanım. Dolayısıyla, 21'inci maddedeki Bakanlar Kuruluna tanınan bu yetkinin örgütlü kesimi de kapsayacak şekilde bu sefer Sayın Bakanım... Yani, dediğim gibi, Türkiye'nin ihracatını ağırlıklı yapan, dışarıda rekabet gücünü artırmak zorunda olduğumuz firmaların da bu destekten faydalanmasını bekliyoruz ve 22'nci maddede de ötelenecek prim miktarının bordronuzda hangi prim yer alıyorsa ona göre belirlenmesini istiyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Var mıydı arkadaşlar? Yok.

Sayın Bekaroğlu, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de dün Suriye'de kaybettiğimiz 14 asker için Allah rahmet eylesin, milletin başı sağ olsun diyorum. Umarız Suriye'de, Irak'ta, bütün bu bölgede bir barış tesis edilir Türkiye'nin de katkısıyla ve bütün bu sıkıntılar biter.

Ben 3 tane soru soracağım Sayın Başkanımıza ve bürokratlarına. Bunlardan bir tanesi, işçi ve işveren temsilcilerinin söyledikleriyle ilgili ne diyorsunuz, yeni bir şey yapmayı düşünüyor musunuz?

İkinci sorum, SGK Başkan Yardımcısı şey dedi: "Burada geçen sene yapılan değişikliğin aynısı aşağı yukarı." Sene 2016, 2017 oldu. Yani, bu hep böyle mi olacak, 2018'de de böyle bir yasa mı çıkaracağız? Yoksa, bu asgari ücret artırımını geçici bir şey midir? Yani, böyle bir şey de veriyor. Biz 2016'da yaptık, 2017'de yaptık, şöyle düşünebiliriz: "Ya, 2018'de yapmazlar bunlar." filan gibi bir şey veriyor. Onu sormak istiyorum.

Üçüncü sorum da, geçen sene, Sayın Bakanım, son üç ayda bir problem ortaya çıktı vergiden dolayı asgari ücretlilerde. Bunu bütünüyle giderdik mi, bu sene de böyle bir problem ortaya çıkacak mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bekaroğlu.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım; şimdi, bu geçen yıl istisnai olarak başlayan, asgari ücrette seçim yılı olması nedeniyle geçmiş yıllara göre daha fazla bir artış yapıldığı bir yılda, işverenlerin mağdur olmaması için, dolayısıyla çalışanların da mağdur olmaması için yapılan bir uygulamaydı. Bir yıla mahsustu, geçiciydi. Şimdi, bu yıl da devam ettiriliyor. Böyle devam ederse, Türkiye’de birçok geçici uygulama kalıcı hâle geliyor, bu da kalıcı hâle gelecek ama bunun bazı mahzurları var. Bizce kesinlikle desteklenmesi gerekir yani bu desteğin olması lazım ama bu şekilde bir destek kayıtlı istihdamı maalesef teşvik etmiyor gördüğümüz kadarıyla. Biraz önce Sayın Bağdadioğlu bazı rakamlar verdi. O rakamlar TÜRK-İŞ’in rakamları mı, bilmiyorum, sizin tarafınızdan da teyit edilecek rakamlar mı, siz rakam vermediniz. O rakamlar doğruysa çok fazla bir teşvik söz konusu değil. Sonuçlar çok çok olumlu değil. TİSK temsilcimiz de benzeri şekilde eksiklerini söyledi. HAK-İŞ temsilcisi de “Ücret artsa da destekten mahrum kalınacak bir kesim oldu, sendikalaşmayı önledi, sıkıntılar verdi.” dedi. Bir de Sayın Bakanım, bu tür teşviklerin sigorta primi üzerinden verilmemesi lazım, vergi üzerinden verilmesi lazım. Sigorta primi, SGK Başkan Yardımcımız daha iyi bilecektir, aktüeryal bir dengeye dayanır. Bir denge varsa, gelir-gider dengesi varsa bunu bozmamak lazım. Bu, işveren kesiminde ya da çalışan kesimde sosyal sigorta bilincini de yok eden, önleyen bir durumdur. Bunun vergiler üzerinden yapılması daha doğrudur, bu teşviğin. Onun için farklı bir yol bulmamız daha doğru olur diye düşünüyorum. Eğer bunu kalıcı hâle getireceksek, ki öyle görünüyor, bundan sonraki yıllarda da benzeri teşvikleri vermemiz gerekecek. Bunun daha farklı bir yöntemle yapılması lazım ama bir an önce de yapılması lazım, çok da vaktimiz yok, öyle görünüyor.

Bir de bununla ilgili olarak verdiğiniz etki analizinde “Bütçeye bu rakam konmuştur.” diyor. Bütçeye ne kadarlık bir rakam koyduk, onu da görmedik. Bütçe sırasında da o tespiti yapamamıştık, konuşamamıştık. O rakamı verirsiniz memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kuşoğlu.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, konunun sosyal taraflarını dinledik. Geçtiğimiz yıl asgari ücretin 1.300 TL’ye çıkmasıyla birlikte, reel sektörün desteklenmesi anlamında yapılmış doğru bir düzenlemeydi, burada hep birlikte destek verdik ancak bu bir yıllık süre içerisinde görüldü ki hem Türkiye İşverenler Sendikası Konfederasyonu değerli temsilcisi hem de İşçi Sendikaları Konfederasyonu değerli temsilcisinden gördük ki iyi niyetle yapılan bir şeyde hem reel sektör ciddi anlamda bir sıkıntı içerisinde hem de sendikal örgütlülük açısından ciddi bir sıkıntı içerisinde çünkü bu yapılan teşviklerin ötesinde, özellikle kayıt dışının yükselmiş olmasının nedeniyle rekabet edemez duruma gelmiş bu konu ve buradan kaynaklanarak reel sektör sıkıntı içerisinde.

İkincisi, örgütlenmenin önüne bir engel olarak çıkıyor. Dolayısıyla, Sayın Kuşoğlu’nun da söylediği gibi, bunu kalıcı bir şekilde yeni baştan, belki de sosyal güvenlik primi üzerinden değil de genel vergiler üzerinde bir değerlendirme yapmak ve kalıcı bir şekilde dönüştürmek gerekir. Öbür türlü çünkü sosyal güvenlik primleri üzerinden yapılacak olan bu teşvikler ve düzenlemeler önümüzdeki günlerde Sosyal Güvenlik Kurumundaki prim aktüel dengesini tamamen altüst edebilir ve ciddi sıkıntılara neden olabilir. Bu yüzden genel vergi üzerine bir düzenleme yapmanın daha doğru olduğunu düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de az önce tabii, Türk-İŞ temsilcisi de söyledi, bu düzenleme işte, ekonomide durgunluğu aşmak için gelecek yıl işverenlere bir teşvik olarak verilmekte olan bu düzenlemenin, madem böyle bir şey yapılıyor, kapsamının genişletilmesinin doğru olacağı kanaatindeyim. Türk-İŞ temsilcinin de söylediği gibi, toplu iş sözleşmesi yapan iş yerlerinin tamamını kapsamamasından yanayım, bir de belli sınırlamalar vardı, işte, asgari ücretin 2 katına kadar -bildiğim kadarıyla- ücret veren iş yerlerinde söz konusuydu. Bunun kapsamının genişletilmesi, madem bir destek verilecek bu desteğin iş dünyasına daha geniş bir şekilde verilmesinden yanayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çakırözer.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii ki çiğlerimiz yanıyor, yüreğimiz yanıyor; şehitlerimize Allah’tan rahmet diliyorum, milletimizin başı sağ olsun diyorum; gazilerimize de Allah’tan şifalar temenni ediyorum.

Sayın Bakanım, Cevdet Bey de açıkladı, geçen yılki maddeyi aynen almışız, sadece rakam kısımlarında Bakanlar Kuruluna yetki vermişiz. Tabii, öncelikle şunu ifade edeceğim: Değerli konfederasyon temsilcilerimiz bilgiler verdi ama bu bilgiler maalesef, resmî rakamlar olarak bize sunulmuyor. Yani ben öncelikle, bu yılki uygulamadan kaç işçi yararlandı, ne kadar tuttu bu 100 lira tutarı? Bu bilgileri resmî rakamlar olarak almak istiyoruz.

Şimdi, biliyorsunuz 85 lira ve altında yani prime esas günlük kazancı 85 lira ve altında olanlar yararlanabildi, arkadaşlarımızın verdiği bilgiler de ortada yani yararlanan sayısı kısıtlı ve aynı zamanda yine arkadaşlarımıza katılıyorum, sendikali, örgütlü yerlerde bu, tamamen olumsuzluğa, sendikaların elini zayıflatan bir hâle dönüştü. Bu konuların dikkate alınarak yani Bakanlar Kurulu nasıl bir rakam belirleyecek bilmiyorum yani kurum olarak bir öngörünüz var mı Cevdet Bey? Yani bu yıl bu 85 lirayı –nereye- çekme gibi bir düşünceniz var mı? Yine aynı şekilde, 3,33’ü için bir öngörünüz var mı? Bize verilen, Sayın Bakanın verdiği gelir kaybı, gider artışıyla ilgili rakamlarda, burada dediği “2017 bütçesinde gerekli ödenek konulmuştur.” diyor Sayın Bakanım, bu 21-a’yla ilgili.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Onu birazdan açıklayacağız.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani nedir o rakam? Geçici 72’yle ilgili de 270 milyon liralık bir gider artışı öngörmüşüz.

Şunu da ifade edeceğim: Sayın Bakanım, arkadaşlarımız da ifade ettiler yani Sayın Başbakanımız bir açıklama yaptı, dedi ki: “2017 Ocak, Şubat, Mart primlerini yıl sonuna öteliyoruz.” Bunu televizyonlarda kamuoyuna açıklamalarında...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Belirlenecek kapsamda...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yok ama aynen şunu diyor: “SSK primlerini ödeyecekler.” Ne zaman ödeyecekler? “Senenin son üç ayında ödeyecekler, ocak, şubat, mart SGK primlerini ekim, kasım, aralık ayına öteleyecekler.” dedi.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Asgari ücret desteğinden yararlananlar için bunu söyledi.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ama burada bir de 60 lira sınırı getirmişsiniz yani...

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Onu anlatacağız, mekanizmayı anlatacağız.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bana göre herkes, işletmeler planlarını buna göre yaptı yani Sayın Başbakanın açıklamasına göre yaptı, bütün basında bu şekilde verildi. Başbakanlık sitesinden aldığım Sayın Başbakanın o ilk EKK kararlarıyla ilgili açıklamalarında bu ifadeler yer alıyor. Sonradan grupta ne dedi onu takip etmedim ama bu şekilde insanlarımızı yanıltacak bir pozisyona girmemiz lazım. Yani rakam gerçekten yüzde 10’u filan oluyor herhâlde primin 60 lira.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok değil; açıklayalım onu.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Tamam, detayını o zaman sizden alalım.

Bir diğer husus: Geneli üzerinde konuşurken Sayın Bakanım, ifade etmiştim, biliyorsunuz, sadece 4/A’lılarla ilgili işverenlere sağladığımız bir destek. Öbür tarafta, asgari ücret arttığı için esnafın ve çiftçinin de primleri çok yüksek oranda arttı, onlara herhangi bir destek vermedik. Nasıl bir destek verdi Hükümet? Ki, bu tabloyu kendisi de gördüğü için primini altmış gün içinde ödemeyenlere sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı verdiniz yani bu da esnafın ve çiftçinin primlerini ödeyemediğinin Hükümet tarafından kabulü anlamına geliyor yani aynı desteği esnafımıza, 4/B’lilere ve çiftçimize, hatta muhtarlarımıza da öngörmemiz lazım. Hakikaten çiftçimiz zor durumda, esnafımız zor durumda. Geçen yıl yüzde 30-35 arttı primleri, bunu da gözetmemiz lazım, o kesime de sağlanacak destekten vermemiz lazım diyorum. Açıklamalara göre tekrar söz almak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kalaycı.

Sayın Temizel...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bütçemizde nur topu gibi yeni bir harcama kalemi daha yarattık hayırlı olsun. Bir defa daha bu olaydan kurtulma olanağımız olur mu? Çok zor olur, çok çok zor olur. Asgari ücretin belirli bir yükünün devlet tarafından üstlenilerek götürülmesi olayı palyatif bir tedbir olarak kabul edildi, edildi ama gelecek yılda bunun sorun olacağı, ondan sonraki yıllarda da daha büyük sorun yaratacağı dile getirildi. Nitekim bu sorun doğmaya başladı. Bu, sürdürülecek veya yapılacak bir olay değil çünkü sisteme aykırı bir olay bu. Yani şu andaki bizim “liberal ekonomik sistem” diye tanımladığımız, devletin ve özel sektörün yükümlülüklerini birbirine karıştırmamaya çalıştığımız bir sistemin içerisinde bir ayrık otu gibi çıktı, hiçbir ilaç kâr etmiyor, bunun üstüne ne sıkarsanız sıkın o çıkıyor yine. Dolayısıyla, bundan sonra yapılacak olan, hele ekonomide belirli bir süreç içerisinde zaten sıkıntılı bir şekilde gider ise özel sektörü destekleme adına alınacak ilk önlemler bu maddenin uzatılması şeklinde olacak, “Bir sene daha uzatalım, artırarak uzatalım.” diyeceğiz. Şu anda yapabilecek pek fazla bir şey yok, üzerinde o nedenle arkadaşlarımız da birer cümlelerin ötesinde bir şey söylemiyorlar. Şu anda oturup da bu Komisyonun bu düzenlemeyi yeniden yapma olanağı yok. En iyisi, işte, getirilen hüküm bu olayın 2017 yılı içerisinde hatta geçen yılın son ayları ile bu yılın ilk aylarını da 2017’nin en sonuna erteleyerek ikili bir teşvikle bunları rahatlatmaktan öte bir şey yapamayız. Ancak 2017 yılı içerisinde bu sistemi olduğu gibi değerlendirecek ve gelecek yıllarda bütçe kalemi olarak görmeyeceğimiz bu olguyu kesinlikle ortadan kaldırmamız gerekiyor. Bunu sürdüremeyiz. Bu, kesinlikle, elimize aldığımız ve ne zaman patlayacağını bilmediğimiz bir bomba sürecini oluşturur. Bu, gittikçe büyüyecek, gittikçe büyüyecek. O nedenle yapılması gereken bir tek olay var... Bir de bu Plan ve Bütçe Komisyonunun tek başına işi falan da değil, hiçbir şekilde değil; bu konunun tartışılacağı yer başka bir komisyon. Ya o komisyonla ortak olarak buraya katılmış olan temsilcilerin temsil ettikleri kurumların doğrudan doğruya yetkili bir şekilde gelip gördükleri, bunun daha önceki açılımlı şeyi Ekonomik ve Sosyal Konseyde

bunun tartışılması, mutlaka tartışılmak zorunda, mutlaka buna bir çözüm bulmak zorundayız. En basit yöntemlerinden bir tanesi asgari ücretin vergi dışı bırakılması suretiyle vergiden fedakârlık yaparak bu olgunun sağlanmasıydı. Bu, herkese birden yansırdı ancak “Yükü çok ağır olur, yükü çok ağır olur.” diyerek biz bu uygulamadan da sadece yükü yaygınlaştırdık, bu kadar, başka yıllara sardık ama gittikçe daha fazla artacak, devlet bunun altından kalkmayacak. Belirli bir dönem içerisinde en azından vergiden ne kadar fedakârlık yaptığımızı bilirdik, bütün önlemlerimizi ona göre alırdık. O nedenle de şu anda çözülecek bir sorun değil ancak en kısa süre içerisinde Hükümetin bunu Ekonomik ve Sosyal Konsey ve diğer bütün tarafların katılımıyla kalıcı bir sistem çözümüne kavuşturması gerekir.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Temizel.

Sayın Bakanım, kim açıklama yapacak?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, ben bir değerlendirme yapmadan önce uygun görürseniz Sosyal Güvenlik Kurumu Başkan Yardımcımız teknik konular hakkında hem sorulara yanıt versin hem de uygulamanın sonuçları hakkında bilgi versin.

BAŞKAN – Buyurun.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Efendim, biz 2016 yılındaki asgari ücret desteğindeki rakamları belirlerken, sayın sosyal taraf temsilcilerimizin de beyan ettiği gibi, bu örgütlü işverenlerin de daha çok bu kapsamdan faydalanması için ilk başta asgari ücret üzerinden başlamıştı hesaplar fakat daha sonra bu endişeler dile getirilince, TİSK’teki arkadaşlar da bunu paylaşacaktır, herhâlde kabul edeceklerdir, en son asgari ücretin 2 katına kadar çıkardık. Bu 2 katı neydi aslında? Bizim şu andaki bildirilen 4/A sigortalılarımızın aslında ortalama kazancıdır yani şu anda bize, kuruma bildirilen 4/A sigortalıların ortalama kazancı 85 liranın da hatta biraz altındadır, 83-84 bandındadır; onun da üstünde belirleyerek mümkün olduğu kadar kapsamın genişlemesine ve bu örgütlü kesimin de bundan daha fazla yararlanmasını sağlamaya çalıştık elimizden geldiği kadar. Uygulama sonuçlarına bakarsak efendim, şu ana kadar on aylık sonuçlar elimizde, ortalamasını -yani ay ay da verebilirim- verecek olursak ayda 1,6 milyon iş yeri bu teşviklerden faydalandı, aylık olarak, gün üzerinden hesapladığımız için teşvikleri, 234 milyon gün üzerinden hesaplama yapıldı ve şu ana kadar yaptığımız katkı yani kamudan buna aktarılan katkı 7,8 milyar TL.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kamudan, kamu kuruluşlarından?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Yok, efendim, toplam o 100 liralık teşvikin şu ana kadar hazineden karşılanması gereken, bu, tahakkuk tabii, daha Maliye bir ay geriden gidiyor, bir ay geriden aktarıyor bize. Şu ana kadar bizim tahakkuk eden rakamımız bu, yıl sonu itibarıyla da bunun 9,4 milyar olması beklenmekte.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunun ne kadarı kamu kuruluşlarında çalışanlarla ilgili?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Efendim, zaten genel bütçeye dâhil olanlar bu teşvikten faydalanamıyorlar, genel bütçeye dâhil kurumlar zaten teşvikten faydalanamıyorlar. Çok büyük bir kısmı özel sektör işverenleri. Bu, devam edecek mi? Tabii, Hükümetimizin takdiridir bunun sonraki yıllarda devam edeceği ama bu yıl devam edeceği noktasında bir karar alındı. Burada kurumumuz aktüeryal dengelerini olumsuz etkileyen bir durum da şöyle yok efendim: Biz bu parayı peşin peşin, tabiri caizse garanti bir para gibi bize, yani Sosyal Güvenlik Kurumu açısından baktığımızda, biz peşin peşin hazineden alıyoruz. Dolayısıyla, bizim aktüeryal dengemize olumsuz bir yansıması olmuyor. Psikolojik olabilir takdir ettiğiniz gibi...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sigorta primleri üzerinden bu tür teşviklerin olmaması lazım prensip olarak, bilinci de yok ediyor. Yoksa tabii, belki matematik olarak bozmuyor ama o bilinci etkiliyor.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Doğrudur efendim.

Erteleme nasıl olacak efendim? Prim ertelenmesi şu şekilde olacak: Bir kere, 60 lirayı biz nereden bulduk? 60 lira şu anda asgari ücret desteğinden faydalanan işçilerin ortalama prime esas kazancının günlük tutarı yani 1.800 lira. Şu anda asgari ücret desteğinden faydalanan işçilerin aylık ortalama kazancı 1.800 lira, 60 lira onun günlükü.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yararlanacak kişi belirlenirken limit 1.800 lira değil.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kaç lira?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Yine üst sınır 2.550 lira, burada asgari ücret desteğinden yararlanmayla ilgili bir sınır değil, sadece primin ne kadarlık miktarının erteleneceğine ilişkin bir rakam bu 60 lira. Yaklaşık efendim, 9,1 milyon sigortalı bu ötelemeden faydalanan bizim hesaplarımıza göre.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, sizin değerlendirmeniz olacak mı?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN - Bir de, çok özür diliyorum efendim, Sayın...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Toplam ne?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Toplam 14 milyon yaklaşık efendim.

Sayın vekilimiz “Esnaf ve çiftçi için bir katkı sağlandı mı?” dedi, belki unutmuş olabilir diye hatırlatıyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – O ayrı, işverene veriyorsun zaten.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN - 5 puanlık prim teşvikini en son esnaf ve çiftçi için de ilave etmiştik efendim, onu da hatırlatmak isterim.

Saygılar sunarım.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bunu, çiftçimize, köylümüze söyleriz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, gerek 2016 yılında başlamış olduğumuz bir teşviki devam ettirmek gerekse 2017 yılında özellikle işletmelerimizin ilk aylardaki nakit ihtiyaçlarına katkı yapmak amacıyla bu düzenlemeleri getirdik. 2016 yılı başında asgari ücreti, Asgari Ücret Tespit Komisyonu’nun yüzde 30 artırdığı dönemde işverenler haklı olarak bu kadarlık yüksek bir artışa katlanma noktasında zorluklar taşıyacaklarını söyledikleri zaman, hiç Bütçe Kanunu’nda, yani 2016 yılı için orta vadeli programda öngörmediğimiz bir maliyeti işverenlerle birlikte ve yine o dönemde işçi sendikalarıyla da istişare ederek böyle bir desteği getirdik. 2016 yılına ilişkin ilk bütçe hazırlıklarında olmayan ilave bir yük olarak kamu maliyesine gelmiş oldu. O dönemde de, hem kapsam hem de miktarları belirlerken, ister istemez bütçe imkânlarını gözden ırak tutma imkânımız olmadığı için böyle bir sistem geliştirdik. Sistemdeki temel unsur, daha düşük ücret seviyelerinde, özellikle asgari ücret veya bu ücret seviyesine yakın çalışanlar bakımından bu desteği getirmek, elimizdeki mevcut veya imkânlarımızın elverdiği bütçe imkânını daha çok düşük ücretli gruplar için kullanmak. Bence, bu, daha doğru bir yaklaşım. Yani aynı 100 liranız

var. Bu 100 liranızı, sosyal tarafların belirttiği gibi, bütün herkese yayarsanız o zaman bütün işverenler yararlanacak ama o durumda işçilik maliyetleri toplam giderler içerisinde daha yüksek olan işletmeler bakımından daha az bir marjinal fayda sağlayacakken daha yüksek katma değerli, daha yüksek gelir oluşturan işletmelerde ise farklı bir durum ortaya çıkacak. Dolayısıyla, bir taraftan sosyal bir dengeyi bir taraftan işletmelerin durumunu dikkate alarak bir düzenleme yaptık, 2016 yılında Sosyal Güvenlik Kurumunun buradan uğradığı kaybı da telafi ettik. Fakat, şunu da unutmayalım ki 2008 yılından bu yana kamu bütçesinden, her yıl Sosyal Güvenlik Kurumu üzerinden işverenlerin iş gücü maliyetlerini azaltmak için bir destek halihazırda yapıyoruz, biz buna “5 puan indirimi desteği” diyoruz. Yani bugün hatırlıyorum ben ilk başladığımız yılda, yaklaşık 2008 yılında sanıyorum 4 veya 5 milyar liraydı bu rakam. Şimdi geline nokta, 2016’da 5 puan teşviki kapsamında aslında işletmelerin ödemeleri gereken yaklaşık 11.7 milyar liralık pirimin tahsilinden vazgeçmişiz. Yani işverenlere 2008 yılından bu yana süreklilik arz edecek şekilde bir teşvik unsurunu devam ettiriyoruz. Bunu 2017 yılında da aynı şekilde devam ettireceğiz.

Asgari ücret desteği konusunda da, aslında, geçen sene bunu sadece bir yıl olmak üzere getirdiğimizi, getireceğimizi söyledik ve buna bu şekilde açıklama yaptık. Fakat, geline noktada özellikle işletmelerin bugünkü içinde bulundukları durumu değerlendirerek 2017 yılında da genel ekonomik koşullara katkı sağlamak amacıyla asgari ücret desteğini devam ettirme kararı aldık, 2018 yılına ilişkin olarak şu an itibarıyla devam ettirme yönünde bir kararımız yok. Tabii, asgari ücret desteğinin kapsamı, oranları, miktarları belirlenirken bütçe imkânları ve 2016 başında asgari ücret artışından kaynaklı olarak işletmelere normal trendin üzerinde gelen yük miktarı dikkate alınmak suretiyle belirlenecek, onu da ifade edeyim.

“Sosyal güvenlik primlerinden vazgeçmek yerine gelir vergisinden vazgeçsek daha doğru olur.” şeklinde bir değerlendirme var. Tabii, tercihe bağlı ama özellikle asgari ücret, yani primle gelir vergisi kesintilerini yan yana koyduğumuzda özellikle asgari ücret üzerindeki vergi yükü neredeyse sıfır. Yani kişni şahsi ve medeni hâline bağlı olarak efektif vergi oranı yüzde 15 olsa da, nominal vergi oranı yüzde 15 olsa da, yüzde 20 de olsa asgari geçim indirimi nedeniyle efektif vergi oranı yüzde 5, yüzde 3, sıfıra kadar iniyor. Dolayısıyla, oradan vereceğimiz...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O zaman bu teşviki yapmanın bir anlamı kalmıyor.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Nasıl?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Bu, asgari ücretlilere yapılan bir teşvik değil mi? O zaman bir anlamı kalmıyor.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, bu sadece asgari ücret...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu asgari ücretlilere yapılan bir teşvik...

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, hayır, şöyle: Bu yaptığımız teşvik, Cevdet Bey de açıkladı, asgari ücret düzeyinde ücret alanlara getirilen bir teşvik değil. Bugün Türkiye’de uygulanan net asgari ücret 1.300 lira, brüt asgari ücret 1.647 lira. Ama bu desteğin kapsamı ücreti 2.550 liraya kadar olan tüm çalışanları kapsıyor. Cevdet Bey yine ifade etti, yani bugün...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Asgari ücretten geldi bu.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, geldi ama şöyle: O zaman sosyal taraflar, işçi sendikaları, işveren sendikaları, toplu sözleşmede asgari ücret dışında, asgari ücret üzerinden bir anlaşma yapılsa bile değişik adlarla sosyal yardım ödemeleri veya değişik başka ödemelerle aslında bordroda asgari ücret üzerinden bir temel ücret anlaşması yapılsa bile diğer adlarla yapılan ödemeler nedeniyle ücretin daha yüksek olduğunu ifade ettiler ve o zaman yaptığımız görüşlere bağlı olarak

Sosyal Güvenlik Kurumunun kayıtlarını da dikkate alarak rakamı 2.550 liraya çıkarttık. Yani bugün Türkiye’de, 2015 yılında -değil mi 2015 yılında; bakın 2015 yılında, 2016 bile değil- işverenin bordrosunda kayıtlı olan bir kişi için eğer 2.550 lira ve altında ücret ödenmişse... Yani o dönemde hatırlayın asgari ücret kaç liraydı? Bin liraydı. Bakın şunu unutmayalım: 2016 yılında ödediğimiz asgari ücret desteğinin kapsamını belirlerken işverenlerin 2015 yılında Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirdikleri bildirgelere baktık. 2015 yılında net asgari ücret bin liraydı, brüt asgari ücret 1.279 liraydı. Biz o yıl da 2.550 liraya kadar bordroda beyan edilenlerin tamamını kapsama aldık. Dolayısıyla...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama bunu ilk defa ben duyuyorum, böyle konuşmadık...

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok... Anlatıyorum, yani, mekanizma hani “Sadece asgari ücret üzerinden alanlar, asgari ücret ödenenler bu destekten yararlanıyor.” diye -belki biz iyi anlatamadık-anlaşıyorsa böyle değil. Değişik adlarla bordroda yapılan bütün ödemelerin toplamı 2.550 liraya kadar olan kişiler bakımından geçerli. Arkadaşlar söylesin, sadece asgari ücret düzeyinde bildirilen kişi sayısı herhâlde 6 milyon. Yani, asgari ücret üzerinden beyan edilen 6 milyon olmasına rağmen, biz, burada, o zamanki bildirgelere baktığımız zaman 10 milyon kişiyi kapsıyordu. Dolayısıyla, sistem üzerinde yaklaşık olarak bakıldığında yüzde 70 oranında kapsayıcılığı var. Burada ne yapmış oluyoruz aslında? Daha düşük ücret düzeylerinde ücret ödeyen işletmelerde bu destek unsuru yüzde 100’e yaklaşıyor. Bakın, toplam işletmelerde yüzde 70, ama diyelim ki yani ortalama işçilerin ödediği ücret düzeyi 1.800 lira, 2 bin lira, 2.200 lira olanlarda ücret desteği yüzde 100. Bunu da ifade etmek lazım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O zaman, Sayın Bakanım, ücretlilerle ilgili vergilendirmeye tutarak tarifeyi değiştirelim, nasıl olur?

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, şuna karar vermemiz lazım, ben geçen defa da söyledim: Şimdi, iki konuya karar vermemiz lazım. Bu sene bizim Meclisten geçirdiğimizdeki yaklaşımımız şuydu: Vergi sistemleri veya vergi tarifeleri her hâl ve takdirde kişinin gelirinin belli bir tutarın altına inmemesini mi sağlamalı? Bizim getirdiğimiz öneri neydi, buradan geçen madde? “hiçbir şekilde kişinin aylığı vergi nedeniyle 1.300 liranın altına düşmesin”di. İkinci tercih ise kişilerin tamamı için asgari ücrete tekabül eden kısımdan hiç vergi almamak. Yani bu durumda mesela ücret geliri 10 bin lira olan bir kişi de bu asgari ücrete tekabül eden tutardan yararlanıyor. O zaman ne oluyor? Tabii ki bunun vergi hasılası üzerindeki gelir azaltıcı etkisi çok daha yüksek oluyor. Şimdi buna karar vermek lazım politik olarak. Yani biz yüksek gelir düzeyinde gelir elde edenlerde de ücretin belli bir seviyesini her hâlıkârda vergi dışı bırakmalı mıyız, yoksa ücreti belli bir tutarın altında olanlar için mi asgari gelir garantisi vermeliyiz? Bu bir politik tartışma. Yani bizim yaklaşımımız “Her hâl ve takdirde kişinin tarifieden kaynaklı bir şekilde geliri belli bir seviyenin altına düşmesin.” şeklindeydi. Eğer bütün parti grupları olarak “Ya bu yaklaşımı güçlendirelim, yoksa yüksek gelir seviyesinde olanlar için asgari geçim indirimini bu şekilde uygulamayalım.” denilirse oturulur bir çalışma yapılır. Ama öbür türlü “bütün ücret seviyeleri” dediğiniz zaman o zaman bu da yeterli olmaz. O zaman bütün kazanç türleri için de aynısını sağlamanız lazım. Yani çalışan birisi için belli bir gelir seviyesini vergi tarifesini üzerinden sağlamak istiyorsanız o zaman ticari kazanç sahibi için de aynı şeyi getirmek gerekiyor. O zaman sistemin etkisi çok farklı yerlere gidiyor. Onu ifade edeyim. Ama tekrar ediyorum: Bizim “asgari ücret desteği” diye yaptığımız ödemeler sadece asgari ücret üzerinden ödeme alan kişiler veya işverenler için değil, 2.550 liraya kadar, o da 2015 yılında, 2016 yılında da değil... Şimdi şunu yapacağız, onu da ifade edeyim: Şimdi, 2017 yılına geçtiğimizde ne yapacağız? Bu sefer, o, 2.550 lira dediğimiz rakamı güncelleyeceğiz. Bu defa da 2016 yılındaki bordrolarda gösterilen ücret seviyelerine bakacağız. Onun için, kapsam 2.550 lira rakamı yukarıya gidecek, dolayısıyla, destek tutarı ona göre

belirlenecek. Bakanlar Kuruluna yetkiyi almamızın sebeplerinden bir tanesi 2016 yılındaki bütün on iki aylık bilgilere sahip olmak gerekiyor, kapsamı yeniden belirlemek gerekiyor, bunu belirleyebilmek için de mutlaka yılın sonunu görmemiz gerekiyor. O açıdan, mevcut uygulama, geneli itibarıyla yüzde 70'ler mertebesinde yararlanmayı getiriyor. Özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerimizde efektif olarak yararlanma oranı bordroda kayıtlı çalışan bakımından baktığımızda yüzde 70'lerin çok daha üzerindedir, yüzde 90. Yani, bugün, KOBİ'lerde, küçük ve orta ölçekli işletmelerde ortalama beyan edilen ücret seviyelerinin tutarına baktığımızda demek ki küçük işletmelerimizin, aslında, bu yolla, neredeyse, asgari ücret artışının getirdiği yükün tamamını devlet olarak biz üstlenmiş oluyoruz. Ha, buna rağmen... Şimdi, arkadaşların söyledikleri önemli şeyler var. Bir anda asgari ücrette yüzde 30 düzeyinde bir artış yaptık. Bu kadar global rekabetin arttığı, maalesef global anlamda ortaya çıkan bir verim düşüklüğü var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sabit değil, dolar artışıyla...

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir sözümü tamamlayayım.

Rekabetin bu kadar sıklaştığı, kâr marjlarının bu kadar düştüğü bir ortamda özellikle emek yoğun sektörlerde işçilik maliyetlerinin bu kadar arttığı bir dönemde, biz, devlet olarak böyle bir destek vermiş olmamıza rağmen, işletmeler üzerinde bu asgari ücret artışı da önemli bir maliyet artışı getirdi ve işletmelerimizi de zorladı. 2017 yılında bu desteğe devam etmemizin sebeplerinden bir tanesi de, 2016 yılının başında meydana gelen artışın etkileri devam ediyor birikimli olarak. Dolayısıyla, 2017 yılında da bu etkiyi bir miktar yine devlet olarak üstlenmemiz lazım. Sonraki yıllarda, bütçe imkânlarına göre, bu desteğin, yani 2016 yılında ortaya çıkan bu maliyet artışının bir şekilde kompanse edilmesini sağlayacak bir sistemi mutlaka kurmamız gerekiyor. Onun için, kalıcı mı olacak, geçici mi olacak, tamamen bütçenin imkânları çerçevesinde görmek gerekiyor.

2017 yılında asgari ücret desteği için bütçemize 7,8 milyar lira ödenek öngördük. Ama bu 7,8 milyar liralık ödeneğin içerisinde 2016 yılından devreden, 2016 yılından devam eden ama ödemeleri 2017 yılına sarkacak Ekim, Kasım, Aralık'ın ödemeleri var. Bu da aynı şekilde olacak. Biz şimdi her ne kadar 2017 yılında bu desteği devam ettiriyoruz desek de ödemeler 2018'in Ocak, Şubat, Mart'ında eğer devam ettirmesek bile devam edecek. Onun için, 7,8 milyar liralık ödeneğin ne kadarı 2016 yılından gelen tahakkuklardan kullanılacak, ne kadarı 2017 yılı için bizim belirleyeceğimiz rakamlardan ortaya çıkacak, bunu rakamlar ortaya çıktığında değerlendireceğiz ve bütçe imkânlarımızın verdiği mertebede de yeni yıla ilişkin miktarları ve oranları belirleyeceğiz.

“Kapsam genişletilmeli, bütün işverenleri kapsamalıdır.” şeklinde bir değerlendirme oldu ama demin ifade ettim, mevcut bir bütçe ödeneğimiz var, ya bunu herkese eşit bir şekilde verebiliriz. O takdirde küçük ve orta ölçekli işletmeler bakımından asgari ücret artışının getirdiği maliyet artışından onlara yaptığımız katkı azalır, daha yüksek ücret ve gelir elde eden işletmelere daha fazla katkı aktarmış oluruz. Bu bir tercih. Arkadaşlarımız haklı olarak diyorlar ki: “Ya, ülkede katma değeri üreten bunlar, ihracatı yapan bunlar.” Ama bir noktada işletmelerin ayakta durmasını sağlayacak şekilde de bir sosyal dengeyi de hükümet olarak gözetmemiz gerektiği için, açıkçası sosyal dengeleri de küçük ve orta ölçekli işletmelerimizin bu artıştan gelen maliyete katlanabilme dirençlerini de dikkate almak üzere bütün herkese yaygın değil ama şartlı olarak böyle bir düzenlemeyi yaptık.

2008 yılından bu yana çalışanlara 5 puan indirimini getirdik ama aslında kime verdik onu? İşverene verdik. Yani işveren, çalışanları dolayısıyla devlete ödemesi gereken primden dolayı 5 puan indirim aldı, maliyetlerini düşürdü ama bir de BAĞ-KUR'lu dediğimiz sigortalılar var. Burada da haklı olarak BAĞ-KUR'lu esnafımız da dedi ki: “İşverenlerle ilgili, çalışanlarıyla ilgili bir 5 puan indirimini getirdiniz, biz de bunu istiyoruz.” Yani buradan hareketle biz bu sene yapmış olduğumuz düzenlemeyle,

işveren sıfatıyla çalışanları için yararlandığı 5 puan indirim hakkını bu defa BAĞ-KUR'unun kendisi için de getirdik. Biliyorsunuz, her iki tarafta da 5 puandan yararlanmanın temel şartı, primin süresinde ödenmiş olması durumu.

Asgari ücretin vergi dışı bırakılması konusunda da deminki yaklaşımımı söyledim yani burada oturup bir karar vermemiz gerekiyor. Ocak, şubat, mart aylarındaki sigorta priminin son üç aya ertelenmesinde de burada aslında sadece bir erteleme işlemi yapıyoruz. Bunun kamu maliyesi üzerinde doğuracağı etki bizim ilk üç aydaki borçlanma ihtiyacımızın yukarı gelmesidir ve faiz giderleri üzerine de etkisidir. Onu da vermiş olduğum tabloda, Hazine Müsteşarlığından aldığımız verilerle, faiz desteğinin maliyeti sanki 270 milyon veya 400 milyon... Tabloda var yani. Onu da ifade edeyim.

Asgari ücretin... Daha doğrusu ocak, şubat, mart aylarına ilişkin ertelemede de temel yaklaşımımız yine bütçe imkânları. Yani bizim şimdi ocak, şubat ve mart aylarında, Sosyal Güvenlik Kurumu normal tahakkuklarını tam olarak tahsil etseydi, kabaca diyelim ki her ay ortalama 15 milyar lira mıydı?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – 11 milyar lira civarında.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Her ay değil mi?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Evet.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani şöyle: Eğer biz herhangi bir kanun getirmezsek, Sosyal Güvenlik Kurumu ocak, şubat ve mart aylarında 11'er milyar lira tahsilat yapacaktı. Şimdi bizim iki şey yapmamız lazım. Eğer şunu yaparsak, bütün o aylardaki tahakkuku ertelersek, demek ki hazinenin o ayda, ocakta 11 milyar, şubatta 11 milyar, martta 11 milyar olmak üzere 33 milyar lira piyasadan borçlanması gerekiyor.

Şimdi, bizim Hükümet olarak açıkladığımız bir bütçe programı var, bir de nakit yönetimi, borçlanma programı var. Burada yapılan değerlendirmede bütün prim ötelendiği takdirde, gerçekten o zaman dönüp hazinenin piyasalardan, bankalardan bu kadar bir fonu ilave olarak talep etmesi gerekiyor. Bu da gerçekten borçlanma üzerinde, kamu borç yönetimi üzerinde ciddi bir yük üretiyor. O zaman biz kendi aramızda ne yaptık? Hazinenin imkânlarını, hazinenin borçlanma limitlerini, borçlanma kabiliyetlerini, piyasadaki ocak, şubat ve mart aylarındaki borçlanma imkânlarını... Çünkü, siz bu sefer gidip piyasadan bu parayı çekerseniz o zaman da özel sektör bu sefer borçlanma noktasında zorlanacak, dış kaynak ihtiyacı artacak. O zaman dengeyi gözettik, dedik ki bütçe politikası, borç yönetimi politikası kapsamında yönetebileceğimiz miktar ne kadardır? Yönetebileceğimiz miktar, burada anladığım kadarıyla kabaca, her ay ertelenen prim aylık bazda 4 milyar lira olacak. O zaman bu 4 milyar liranın içerisine sığmak için bir ölçü geliştirmeniz lazım. Burada da bu asgari ücret desteğinden yararlandık çünkü onun getirdiği parametreler var, ücret skalası var, destek tutarı var. Niye 60 lirayı aldık, orada bir 1.800 lira var? Orada da her bir çalışanın bordrosuna dönüp teker teker sigorta primini hesaplayacağımıza basit olsun, yalın olsun, asgari ücret desteğinden yararlanılacak gün sayısı belli, o gün sayısı üzerinden izafi bir ücret belirleyelim, 1.800 lira. Bir işverenin bordrosunda 1.647 lirayla çalışan kişi de vardır, 4 bin lirayla çalışan kişi de vardır, 2.550 lirayla çalışan kişi de vardır. Arkadaşlar dediler ki asgari ücret desteğinden yararlanan grubun ortalaması 1.800 lira. Demek ki her işverenin ücret bordrosunda farklı farklı ücretler olsa bile ortalaması bu. O zaman basit olsun diye 1.800 lirayı getirdik. Ne olacak? İşveren zaten asgari ücret desteğinden yararlanıyor. Ocak ayı için söyleyeyim, ocak ayı için asgari ücret desteğinden yararlanacak prim ödeme gün sayısı belli, ona isabet eden prim tutarı belli, o prim tutarına göre de 1.800 liralık izafi bir ücret ödemesi üzerinden ödenmesi gereken SGK primi çıkacak. Bir de altına bu 1.800 lira üzerinden bir rakam çıkacak. O rakam çıktığında o takdirde, ödenecek kısım ile ertelenecek kısım çıkacak.

Arkadaşlara bir çalışma yaptırmıştım, böyle bir durumda hangi ücret seviyesine kadar prim ötelemesi yüzde 100 gerçekleşiyor? Yani, 5 puan indirimden yararlanan bir çalışan için 2.440 liraya kadar prim ötelemesini yüzde 100 yapıyoruz. Yani o aylarda 2.440 liraya kadar beyan edilmişse, bunun üzerinden bir prim hesaplanmışsa, kişi de 5 puan indiriminden yararlanıyorsa... 2.440 liraya kadar aslında erteleme oranı yüzde 100 ama ücret seviyeleri yukarıya gittikçe o zaman bir miktar ödenecek rakam çıkıyor.

Demin söyledim, ya gideceğiz hazine olarak her ay 12 milyar lira piyasadan para çekeceğiz -gerçekten hem piyasayı ciddi anlamda sıkıntıya sokar hem de borç yönetimini sıkıntıya sokar- ya da elimizde 4 milyar liralık bir bütçe var, o zaman o bütçeyi ne yapalım? Daha düşük ücret düzeyindeki işletmeler için kullanalım dedik. Bundan birileri yararlanıyor da birileri hiç yararlanmıyor değil. Bana göre, otomotiv şirketleri de buradan yararlanacak, her iki şirket de yararlanacak fakat yararlanma derecesi bordrodaki ücret düzeylerine göre farklılaşacak.

Geneli itibarıyla yapacağım açıklamalar bu şekilde.

Özellikle içinde bulunduğumuz ekonomik koşulları da dikkate aldığımız bu durumda hem asgari ücreti 2017 yılında devam ettiriyor olmamız hem de özellikle ocak, şubat ve mart aylarına ilişkin yapmış olduğumuz bu öteleme işletmelerimizde hem nakit akışı bakımından hem de maliyetler bakımından bir yarar sağlayacaktır diye ümit ediyoruz. Bunun, ekonominin daha olumluya gitmesi noktasında teşvik edici bir katkı sağlayacağını düşünüyoruz Değerli Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Öncelikle şunu ifade edeyim: Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu yılın başında yaptığımız düzenlemeye de destek verdik, bunu da destekliyoruz. Yaptığımız burada, işin hakkaniyete uygun olması, daha doğru bir düzenleme yapılabilmesi yönünde. Tabii ki işverenlerimizin maliyetindeki yüksek artışın bu şekilde desteklenerek giderilmesi önemli.

Sayın Bakanım, önce şunu ifade edeyim, biz SGK'ya getireceği yükü biliyoruz, 33 milyar borçlansın demiyoruz, o sözlerinize aynen katılıyorum, bütçe imkânlarıyla ilgili, tabii elinizdeki imkânlarla göre bir düzenleme olacak. Benim dediğim, Sayın Başbakan özel olarak Ekonomi Koordinasyon Kurulunun kararlarını açıklamak üzere basınla huzuruna çıktı, orada ifade etti, “ekonomi paketi” diye söylendi ama herkes o gün baktı yani grup konuşmanıza o kadar, aynı ilgi olmaz haliyle çünkü ekonomiyle ilgili bir açıklama çünkü ekonomik sıkıntı hat safhada. Burada keşke getirilecek kapsamını tam belirleseydi. Şimdi, bu konuda birçok eleştiri gelecek.

Bu asgari ücret konusunda biz de Milliyetçi Hareket Partisi olarak vergi alınmasını diyoruz, bu, beyannamemizde de, programımızda da var. Hatta şunu söylüyoruz Sayın Bakanım: Bugünkü net asgari ücrete göre baktığımız zaman eğer asgari ücretten vergi alınmazsa prim matrağı da düşürüyor yani 1.300 liraya göre bir hesap yap, prim matrağı da düşüyor, oradan da aslında işverenin maliyetinde bir yüksek artış getirmiyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Önce prim düşüyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yok, yok, 1.300 nete göre. Netten bürüte doğru gidin. Onun hesabını biz yaptık. Hatta şu an 1.400 lira olsa net ücret işverene gelecek maliyet belki daha düşük ya da başa baş. Yani onun hesabını yaptık. Bizim görüşümüz bu.

Tabii ki asgari ücretle ilgili, işte bugün basında var, TÜİK'in yaptığı hesaplama var, ağır işler, orta işler, hafif işler anlamında. Bir defa açlık sınırının kesin üzerinde olması lazım, devletin resmî kurumunun tespit ettiği harcamaların mutlaka dikkate alınması lazım. Tabii ki İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Anayasa'mız ve asgari ücret yönetmeliğindeki ifadelerin karşılığını bulması lazım. O anlamda asgari ücretin gerçekten işçinin hakkı olan düzeye getirilmesi lazım; bizim asgari ücretle ilgili görüşümüz de bu.

Şimdi, Cevdet Bey, bir ifade oldu, dikkatimi çekti, yani "Asgari ücret beyanında yüzde 5 artış var." diye. Elimizde rakam var mı? Yani, 2015 sonunda asgari ücret üzerinden yapılan beyan kaç kişi, şu an son rakam kaç kişi? Yani bir kayıt dışılığa ya da işverenler ücreti daha düşük göstermeye yöneldiler mi? Onu görme açısından elimizde rakam varsa onu görmek isterim.

Bir diğer konu, Sayın Bakanım, bu 5 puan konusu biliyorsunuz ödüllendirme. Yani, borcunu...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Maliyetleri aşağı çekiyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yo, maliyetini aşağı çekiyor ama borcu varsa alamazki onu yani primini ödeyemezse alamaz onu, 5 puan indirimi alamaz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İşçilik üzerindeki maliyeti düşük...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani o amaçla olabilir ama esas amaç ödüllendirme. Hani vergide de hep gündeme getirdiğimiz... Hem vergi ödeme bilincini artırır. Burada da aynı ki başarı da sağladı bana göre bu 5 puanlık uygulama, o anlamda başarılı da gidiyor.

Bizim söylediğimiz, esnafın, çiftçinin kendi primi arttı yani nasıl işçinin arttıysa aynı endekste olduğu için arttı. Hakikaten de ödeyemiyor Cevdet Bey burada. Geçen yılın aynı dönemine göre bakın Sayın Bakanım, çiftçi sayısında da, esnaf sayısında da düşme var. Yıllar itibarıyla da bakın, önceki yıllara da bakın ya kayıt dışına gidiyor çiftçi, ödeyemiyor. Ki Hükûmet olarak da altı ay, altı ay uzatıp duruyorsunuz yani sağlık hizmetinden yararlanamadığı için onları yararlandırayım diye kararname çıkarıyorsunuz. Yani, bu anlamda çiftçimizin, esnafımızın da mutlaka dikkate alınması gerektiğini düşünüyoruz.

Ben bir de bu 60 lirayla ilgili şunu soracağım: Bu 60 lira on aylığın ortalaması değil mi, yani 2.550'nin altında bildirenlerin on aylık ortalaması? Bu 2017 yılında artmayacak mı ortalama? Artacak. Onu dikkate almamış oluyoruz. Bakanlar Kurulu ne belirleyecek bilmiyoruz da.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O, 2.550 lira değil. O, 2.550 liraya artacak, 1.800 liraya artmayacak değil mi? Kapsam artacak.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Tabi.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Öyle olunca kapsamı daraltmış oluyor, ben o açıdan...

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Yok, kapsamla ilgisi...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ortalama düşmedi yani daha yükseğe çıkacak ortalama.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ertelenecek tutarın hesabı doğru sabit kalıyor şubat ve mart ayları için ama yararlanacak kişi kapsamı genişliyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bir de firmadan firmaya farklı şeye yol açar mı diye bir endişem oldu. Hani 60 üzerinden parayı...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bordroya göre farklılaşır doğru, bordroya göre.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani, çalıştırdığı işçilerin beyan ettiği...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Skalasına göre değişir.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani farklılığa yol açar mı, bir eşitsizliğe yol açar mı diye de düşünüyorum yani.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, bir konuya açıklık getirebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Demin soruldu, bunu bilgi olarak vermek de lazım. Yani olumlu ve olumsuz yönde de gelişmeler var. “Özellikle asgari ücret desteği geldikten sonra kayıt dışılık arttı.” diye bir değerlendirme oldu. Ben de arkadaşlardan rakamlar aldım yani Sosyal Güvenlik Kurumunun ay ay rakamları yani oranları da vereyim. İlk aylarda bir miktar artsa da sonradan tekrar düşüş trendine girmiş. Bunu tabii ay ay karşılaştırmak lazım. 2015 Ocak ayı kayıt dışılık oranı 32,37. Bunu da aslında dağıtalım size.

MUSA ÇAM (İzmir) – İyi olur.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Beyan edilen gelirden...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, “Kayıt dışılık da arttı.” şeklinde bir değerlendirme oldu.

Şunu da söyleyeyim, şuna açıklık kazandırayım: Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan bildirimlerde asgari ücret üzerinden yapılan bildirim oranı yüzde 38’den yüzde 43’e çıktı; doğru. Yani bu gayet doğal. Biz asgari ücret tutarını bin liradan 1.300 liraya çıkarınca ister istemez o bin lira ile 1.300 lira arasında olan gruplarda sıkışma oldu. Yani bu beyanın kayıt dışılığından kaynaklanmıyor. Şimdi, 1.100 lira alan bir kişi için biz... Şöyleydi aslında, asgari ücretle ilgili her zamanki kadar bir artış olsaydı asgari ücret tutarı muhtemelen 1.180 lira mı olacaktı? 1.180 lira olacaktı misal veya 1.120 lira olacaktı ama biz ne yaptık? 1.300 lira yaptık. Yani yüzde 30 yaptık, normalde yüzde 12 olacaktı yüzde 30 yaptık. Dolayısıyla şimdi öyle yapınca özellikle ücretleri bin lira ile 1.300 lira arasında olanlarda işverenler ne yaptı? Ücret artışını bu yeni sıkışmış aralıkta verdi. Onun için doğal yani yüzde 38’in, yüzde 43’e çıkması.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Aynı oranda yansıtmadı.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tabii aynı oranda yansıtmadı. Dolayısıyla bu kayıt dışı beyan değil...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yansıttıysa da göstermedi.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Veya göstermedi çünkü 1.300 liranın altında gösteremeyeceği için.

Yani, kayıt dışı... Biz bunu da bekliyorduk acaba bir kısım işverenler bu ücret artışı nedeniyle çalışanların bir kısmını tamamen kayıt dışına çıkarır mı? Burada -bu tabloyu dağıtalım- ben sadece trendi söyleyeyim: Ocak ayında kayıt dışı istihdamdaki azalma devam etmiş, şubat, mart ve nisan aylarında kayıt dışı oranları tekrar yukarıya çıkmış ama ondan sonra mayıs, haziran, temmuz ve ağustos bu aylarda ise kayıt dışı istihdamdaki azalma devam etmiş. Bunu dağıtalım uygun görürseniz.

BAŞKAN – Dağıtalım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İyi olur.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, sizin açıklamalarınızı dinleyince şaşırdım doğrusu çünkü biz iki ay önce bu AGİ'yle ilgili çalışmayı yaparken daha farklı rakamlar verdiğinizi düşünüyorum, öyle aklımda kalmış. Mesela, maliyetin daha yüksek olduğunu savundunuz. Biz AGİ'yle ilgili olarak bir kısım çalışanların 1.300 liranın altında, asgari ücretin altında eline ücret geçeceğini, dolayısıyla biraz daha farklı bir yöntemle bu işe yaklaşılmasını savunduğumuzda siz maliyetin artacağını söylediniz ki, maliyeti de o zaman aylık olarak hesapladığımızda çok düşük bir rakamdı, onu bile kabul etmediniz, önemli bir yük getirdiğini, 11 milyar liraya falan ulaştığını söylediniz ama şimdi 7,8 olduğunu görüyoruz.

Bir de bu 2.000...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – 7,8 sosyal güvenlik primiyle ilgili, vergiyle ilgili değil; ikisi farklı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam ama bundan dolayı yani sonuç olarak yılbaşında konulan ödenek 11 milyar civarındaydı ama onun çok altında kalmış. AGİ'yle ilgili düzenlemeyi de bundan dolayı yapmıştık, tarifieden dolayı yapmıştık. Son birkaç ay içerisinde asgari ücretin altına düşmesin çalışanların aldığı ücret diye yapmıştık o düzenlemeyi hatırlıyorsanız. Onu da siz AGİ üzerinden yapmanın daha uygun olduğunu düşündüğünüz için öyle getirmiştiniz. Yani bununla bağlantılı bir konuydu.

Şimdi, şuna bakıyorum: Bu geçici uygulama kalıcı hâle geliyor. Biraz önce Sayın Bakanın da söylediği şekilde bu kısa süre içerisinde Komisyonda buna ilişkin bir yöntem bulacak değiliz, bunu sizin bulmanız gerekiyor ama şöyle bir şey var: Kapanan iş yeri sayısında SGK Kayıtlarına göre bir artış var, istihdamla ilgili olarak da bir düşüş var. Yani öyle hatırlıyorum, bir bakarsanız rakamlara, öyle. Yani amacına ulaşmamış görünüyor. Kayıtlı istihdam teşvik edilmemiş yani onun için bir başka yöntem bulmakta da fayda var. Bir de ticari sicil rakamlarına bakarsanız kapanan iş yeri sayısında da artış var önemli ölçüde. Zaten ben hep onu söylüyorum, Maliye Bakanlığının mükellef sayısı, SGK'nın iş yeri sayısı, çalışan sayısı, bir de Ticaret Bakanlığının siciline bakarsanız hepsi farklı farklı rakamlar ve maalesef, farklı yönler gösteriyor. Mesela, kurumlar vergisinde son aylarda bir artış görülüyorken ticaret sicilinde düşüş görünüyor, SGK'da da düşüş görünüyor olması lazım iş yeri sayısı ile ilgili.

Şimdi böyle olunca çok daha farklı bir durum söz konusu. Bir de 1.570 lira mı dediniz? 1.570 liraya kadar olan bürüt ücretleri ilgilendiriyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – 2.570...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 2.570 liraya kadar. Bilmiyorum TİSK Türk-İŞ ve HAK-İŞ temsilcileri ne diyecekler ama bunlar bizim için çok farklı çok şaşırtıcı rakamlar oldu yani bu kadar etkilendiğini bilmiyorduk, tam tersine olumsuz etkiler söz konusu. Eğer böyleyse durum, daha farklı bir düzenleme yapılması daha elzem hâle geliyor. Daha farklı düzenleme yapmamız lazım. İş gittikçe karmaşıktır, daha karmaşık hâle getiren, altından kalkılmaz bir düzenleme oluyor.

İşte yine yıl sonuna doğru, benzeri geçen bu dönem yaptığımız düzenlemeye benzer düzenleme yapacağız. Bunu neden ücret gelirleriyle ilgili tarifiede değişiklik yaparak daha basit bir hâle getirmiyoruz ya da bir başka yöntem neden düşünüyoruz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kuşoğlu.

Sayın Paylan...

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Önce Sayın Bakanın bir talebi var.

BAŞKAN – Siz konuşun, Bakan Bey’e en son söz vereceğim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim. Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; merhabalar.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar; şimdi biraz rakamlara bakalım, bu asgari ücretle ilgili efsanelere bakalım. Şimdi asgari ücreti bin liradan 1.300 liraya yaptık, işletmelerimiz çok zorlanıyor. Evet, onun neden zorlandığını az sonra söyleyeceğim, çünkü konuşmamda biraz bahsetmiştim ama şimdi bir de rakamlara bakalım. AKP iktidarında asgari ücretin en yüksek rakamını gördüğü yıl 2013 yılı 474 dolara çıktı asgari ücret, sonra 2014’te 432 dolara düştü, 2015’te 411 dolara geriledi, sonra bu bin lira denilen -hani bin liraydı ya asgari ücret, biz bunu 1.300 lira yaptık dediniz- asgari ücret Sayın Bakan, o günlerde 376 dolardı bin liralık asgari ücret, siz bunu bir anda 1.300 lira yaptınız. O günkü kurla asgari ücret 448 dolara geri çıktı yani en üst rakamınızı görmedi. 1.300 lira yaptığınız hâlde AKP iktidarının en yüksek rakamını görmedi dolar bazında o günkü kurla, 448 dolara yükseldi. Bugünkü kurla baktığımızda ise 1.300 lirayı bölün 3,5’a asgari ücret bugün 371 dolar yani AKP iktidarının en düşük rakamlarından birisi, en düşük. Yani 2003, 2004, 2005 yılında bu rakamı yakalıyor, 2005 yılından sonra en düşük rakamı dolar bazında AKP iktidarının. Şimdi bu noktada işletmeler de zorlanıyor. Niye zorlanıyor Sayın Bakan? Dün anlatmaya çalıştım çünkü piyasada dün akşam bir rakam açıldı Tüketici Güven Endeksi 64’e düştü. Dünyada Tüketici Güven Endeksi 100’ün üzerindeyse piyasada her şey çok iyi demektir, 100’ün altındaysa kötüdür. Ama son bir buçuk, iki yıldır bir türlü 70’lerin üzerine bu rakam çıkamıyor; 75, 77...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Ekimde 74’tü.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet, evet. 70’lerde gidiyordu.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – “70’in üzerine çıkmadı.” dediniz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, hayır, 70’lerde gidiyordu yani 80’leri görmedi anlamında söylüyorum 70’lerin üzerine çıkmadı derken. 79’a kadar 70’lerdir Sayın Vekilim o anlamda söyledim.

70’lerde gitti özellikle son bir buçuk yıldır ve hep işte krizler, kriz algısı, güven algısında bozulma. Tüketici Güven Endeksi kötüye gittikçe kısır döngü öyle işliyor. Üretici de bakıyor ki, kardeşim ben üretiyorum, talep yok ve yatırımını eksiltiyor. Yatırım ne yapıyor? Makineciye yansıyor, bütün enstrümanlara yansıyor, inşaatından tutun pek çok sektörü etkiliyor ve zincirleme bir etki. Yatırımcı kötü bekledikçe korkmaya başlıyor yatırım yapmıyor, işçi almıyor, işçi almadıkça tüketici güvenmiyor, işsizlik yükseldikçe işçi de korkuyor, işsiz de korkuyor. Bütün bunlar zincirleme bir reaksiyondur Sayın Bakan. Bakın ben esnaflık da yaptım, işçilik de yaptım, işveren de oldum, işçi de oldum. Hep ekonominin büyük oranı psikolojiktir yani güvenle ilgilidir. Eğer güven varsa, ben esnafken vergi hiç gözümüze gelmezdi, hiçbir şekilde vergi gözümüze gelmezdi, mali müşavirimiz vergiyi çıkarır o ödenir, gözümüze bile gelmez ama ne zaman iş yoksa bakardık ki bu ne vergi kardeşim, bu ne prim, bu ne muhtasar, bu ne vergiler aman da gidelim hükûmete, odamıza gidelim –odalar, o dönemin odaları- hükûmete baskı yapalım vergileri indirsın, primleri indirsın, sigorta primlerine teşvik versin, şunu yapısın... Mal sahibi mi geldi, kira mı ödeyeceğiz, aman da mal sahibi lütfen kirayı alma düşür, dolarsa TL’ye çevir, sen bu yıl altı ay ertele, kirayı yarı yarıya bana indir veya ödeyememe durumları gelir yani esnaf için de üretici için de iş yoksa, güven yoksa çarklar dönmüyorsa ağzını açar hükûmete döner “Aman da bana teşvik ver.” Ama maalesef bu da yaraya merhem olmaz. Yaraya merhem Sayın Bakan, bir an önce bu güveni tesis etmemizden geçiyor. Üretici için de, tüketici için de, yatırımcı için de, işçi için de işveren için de güveni tesis etmekten geçiyor. Yoksa bakın bu torba yasada hep teşvikler var,

inanın beklenti bitmez. Beklentiler kötü oldukça sizin kapınızı aşındırmaya devam edecekler. Bugün sigorta primiyle ilgili, yarın başka vergilerle ilgili kapınız aşındırılmaya devam edecek ve bu da son çıpamız bakın, bütçe dengeleri son çıpa. Tabii bazı ödenekleri dışarıda tutuyorsunuz ayrı, hâlâ bütçe dengede gözüktüyor ama o çıpayı da kaybetme riskiyle karşı karşıyayız yani döviz kuru çıpaları şu anda ciddi bir volatilité var, daha pek çok çıpayla ilgili sorunlarımız var, Avrupa Birliği çıpasıyla ilgili sorunlarımız var ama bari bütçe dengesi çıpasını kaybetmeyelim. Bunu kaybetmemek için sizin, öncelikle sizin, Hükûmete baskı yapmanız lazım, Başbakan'a, Sayın Cumhurbaşkanına baskı yapmanız lazım güveni tesis etmek üzere Sayın Bakan. Bakın, sizin kapınıza “Vergileri düşürün, sigorta primlerini erteleyin.” diye baskıya geliyorlar, sizin de Hükûmete dönüp bu güveni tesis etmeliyiz diye baskı yapmanız lazım. Güveni tesis edersek inanın kimse size prim erteleme, vergi indirimi, şunu yapalım, bunu yapalım demeyecek.

Bakın, biz 2016 yılında ilk geldiğimde, eminim ki siz 2017’de bu vergiyle gelip teşviki asla düşünmüyordunuz. Ya, “7,8 milyar lira” diyorsunuz büyük para ya, büyük para ve bütçe dengelerini etkileyebilecek bir rakam. Bu anlamda bu yıl da bunu vermek zorunda kalmanızın sebebi güveni tesis etmemiş olmanız, Tüketici Güven Endeksinin 64’te olması. Eğer bu endeks 80’lerin üzerinde olsaydı hiçbir işveren sizin kapınıza gelip de “Lütfen, ocak, şubat, martı kısıma erte, primlerde teşvik yap, indirim yap.” demeyecekti Sayın Bakan. Bu kısır döngüyü kırmamız lazım yani bu beklentilerle ilgili kısır döngüyü kırmamız lazım Sayın Bakan elbirliğiyle. Bu da siyaset kurumunun devrede olmasıyla, bütün meselelerimize cesaretle bakmamızdan geçiyor.

Bakın, dün 14 askerimizi kaybettik. Bizim 14 askerimiz El Bab’da ne yapıyor, ne işi var, niye orada savaşıyor? Bakın, Rusya’ya sırtımızı yasladık. O, Gaziantep’teki provokasyona bakalım. Orada 56 çocuğumuzu patlatan, yok eden, paramparça eden bir provokasyon sonrası, ertesi gün Suriye’ye daldık, onu gerekçe gösterip Suriye’ye daldırıldık belki de, belki birileri ona yol verdi.

Sonra, orada askerimize bir uçak saldırdı. Hangi ülkenin uçağı olduğu belli değil diye hâlâ açıklanmadı bu konu da. Orada uçak kaldıracabilecek Rusya ve Suriye var ve Rusya’nın izni dışında Suriye orada uçak kaldıramaz. Bunu Sayın Komutanım da söyleyebilir. Geliyor, bizim askerimize vuruyor, biz sesimizi çıkaramıyoruz.

Ankara’nın göbeğinde bir büyükelçi öldürülüyor, ertesi gün bir anlaşma yapılıyor ki “Rejimle bizim asla bir işimiz yok, biz Nusra ve DAESH’e karşı orada savaşıyoruz.” diye bir anlaşmaya imza atılıyor.

Beş yıl önceki iddialar neydi? Rejimi çökertmek, Emevi Camiinde namaz kılmak ama askerimiz orada olduğu sürece bir savaş algısından, içeride ve dışarıda savaş algısından çıkamayacağız, ülkeyle ilgili beklentileri hem yerli yatırımcı hem yabancı yatırımcı için iyi bir noktaya getiremeyeceğiz. Olağanüstü hâl şartları sürdüğü sürece Sayın Bakan, tüketici güveni asla ve asla 70’in üzerine çıkmayacaktır. Bu sefer “70’ler” demedim, “70’in üzerine” dedim. Bütün bunları, artık normal, olağan bir ülkede yaşıyor duygusunu bütün vatandaşlarımıza tattırmalıyız. Bununla beraber, vergiyle ilgili sizden kapınızı aşındıran beklentiler de kesilecektir Sayın Bakan.

Bir de şunu söyleyeceğim: Biz, yanlış bir iş yapıyoruz burada. Bence bu maddeyi ocak ayına bırakmalıyız Sayın Bakan.

Şimdi, siz, 2017 yılında asgari ücretin kaç para olacağını biliyor musunuz? Belki size ipucu gelmiştir, daha uzlaşmadı çünkü.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Konuşuyorlar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Konuşuyorlar ama işçiler “1.600-1.700 olsun.” diyor, hatta 2 bin lira talep eden var. İşveren “1.301 lira yapmam. 1.301 lira olmayacak çünkü çok zor şartlardayız, tüketici güveni yok, malımızı satamıyoruz, bu primi bile ödeyemiyoruz.” diyor. Siz de “Aman, işveren zorlanıyor.” diye bakıyorsunuz, bu 1.300’den çok da fazla artmasın diye bakıyorsunuz. Dün baktık ki “Sektörlere göre bir ayırım yapalım.” diye bir durum da var. Hani, zor olan, ağır, maden sektörü gibi sektörleri daha yüksek tutalım, mevcut işleri 1.300 lirada bırakalım gibi bir eğilim de var. O açıdan, hangi sektörün ne kadar zorlanacağı, ne kadar ihtiyacı olacağına dönük bir projeksiyonumuz yok önümüzde. 1.300 lirada da kalabilir, umarım kalmaz, 1.500 lira da olabilir, çeşitli sektörlerle de ayrılabilir. O açıdan, bu teşviki bence -geçen yıl da bunu ocak ayında çıkardık- ocak ayında çıkacak rakama göre...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bakanlar Kuruluna onun için yetki alıyoruz ya.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakanlar Kuruluna sektörlerle istediğiniz gibi ayırma yetkisi...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, buradaki yetkiyi Bakanlar Kuruluna alıyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Orada yetki tamamen Bakanlar Kuruluna mı geçiyor? Tamam, ben onu kaçırmışım.

O açıdan yetkiyi alıyorsunuz, çeşitle sektörlerle göre belirlemek için.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sektörel bir yaklaşım yok. Rakamlar belli olmadığı için Bakanlar Kuruluna veriyoruz yetkiyi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, ama Sayın Bakan, bakın, bir şeyde daha uyaracağım: Siz bütçe sunum konuşmanızda hep işverenlerle ilgili ve iş dünyasıyla ilgili konuşma yaptınız. Hep “işveren”, “iş dünyası”, “yatırımlar”, “işveren”, “iş dünyası”, “yatırımlar...” Ben bütçe kitapçığına da baktım kaçırmış mıyım diye, konuşmanızın metninde de arattırdım danışmanıma, bir kere bile “işçi” dememişsiniz. Bakın, metinde, siz de araştırın, bakın...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – “Çalışan” demişimdir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır “işçi” dememişsiniz, “emekçi” dememişsiniz, “çalışan” dememişsiniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Mutlaka demişimdir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Dememişsiniz.

Sunum kitapçığınızda...

BAŞKAN – Bundan sonra biraz dikkatli hazırlanırlar.

GAROP PAYLAN (İstanbul) – Bakın, 14 milyon kayıtlı insan, kayıtsızlarla beraber 20 milyon insan emek döküyor, 20 milyon insan...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – “İşçi” demişimdir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Dememişsiniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – “Sosyal güvenlik işçi emekli aylığı” kavramını kullanmamış olmam imkânsız.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, işçi emekli aylığı değil ama işçiyle ilgili şöyle tedbirler düşünüyoruz, işçiyle ilgili... Tabii ki “işçi, işveren maaşı” demişsinizdir, bir şey demiyorum ben. İşçilere dönük olarak hiçbir vaatte bulunmamışsınız. Ey işçi, biz sizin için şöyle tedbirler düşünüyoruz, böyle tedbirler düşünüyoruz demediniz Sayın Bakan bütün bütçe sunumunda.

BAŞKAN – Orayı Çalışma Bakanlığına bırakmıştır, o yüzden.

MUSA ÇAM (İzmir) – Kitapçık burada, içinde bir tek kelime yok Sayın Bakan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tek bir “işçi” yok Sayın Bakan. Bakın, çalışan, emek döken 20 milyon insan size bakıyor ve bir kere “işçi” geçirmediğiniz, işçiye dönük bir vaatte bulunmadınız. Oysa, anahtar işverende değil, sonuç olarak işverenin çalıştırdığı insan da tüketici. Alıyor maaşını, gidiyor, ya kardeşim, yarından güven duymuyorsa “Aman harcamayayım.” diyorsa da mecbur harcayacak, çoğunluğu borca harca gidiyor. “Biraz tutayım ki yarın daha kötü olabilir.” diyor. “Yarın daha kötü olabilir.” beklentisi varsa işçiye o işçi harcamayı durdurur, yavaşlatır. O açıdan, ona güven vermek, onun geleceğe dair güven sahibi olması ve onun en azından belli bir gelir seviyesinde olması iş dünyasına güven verir. İşçi güvenliyse, cebine de biraz daha fazla para giriyorsa ekonominin çarklarını döndürür, geleceğe dair güveni de varsa “Bugün tutmayayım, gideyim ihtiyacım varsa göreyim.” der. O açıdan, bence sizin ve Hükümetinizin işçiye güven vermesi lazım, çalışana, emekçiye, emekliye, işsize, çiftçiye, toplum kesimlerine güven veren bir söyleme girmeniz lazım. Aylardır hep işverenlerle ilgili teşvik tasarıları, teşvik torbaları, teşvik bilmem neleri geçiriyorsunuz ekonomi canlanmıyor Sayın Bakan, baş aşağı gidiyor, ekonomi canlanmıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Oyları kim veriyor?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Göreceğiz oyları da. Böyle giderse... Bakın, bir ekonomik krizle geldiniz, Allah korusun, bir ekonomik krizle gidirsiniz Sayın Bakan. O açıdan, bakın, ben naçizane sizi uyarıyorum, bir muhalefet partili olarak sizi uyarıyorum: Ben, ülke kötü olmasın istiyorum. Ekonominin kötü olması asla ve asla... Biliyorsunuz, bu konudaki duygularımız bir, ülke iyi olsun, işçiler iyi olsun, insanlarımız iyi olsun istiyoruz. Bununla ilgili de güvenle ilgili tedbirler düşünün Sayın Bakan.

Sizi bir konuda da tebrik edeceğim, kadın bürokratlarınız çoğaldı, 4’e çıkmıştı. Bu, önemli bir şey, geçen sene yalnızca Ayşe Hanım vardı. Bu konudaki gelişimler de önemli. Bence, yalnızca Maliye bürokratlarıyla çalışmayın, sosyal bilimcilerle çalışın Sayın Bakan. Alın sosyal bilimcileri, birkaç kişi tavsiye de edebilirim, bu toplum psikolojisi niye bozuk, bunu nasıl iyi ederiz diye oturun, çalışın. Gerçekten diyorum. Bu, çok önemli. Tavsiye de edeyim size. Çok önemli. Hep beraber bu toplumda niye beklentiler kötüye gitti...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Beni önersene Garo Bey.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Sayın Bakanım, vekilim olabilir.

Hep beraber oturalım, bu toplumda beklentiler niye kötüye gidiyor, bu beklentileri nasıl iyiye çevirebiliriz diye bütün koşulları önümüze koyup tartışalım Sayın Bakan. Budur bu girdaptan çıkaracak.

Bakın, işverenle ilgili... Bakın, bugün şey de yapacağız, yapılandırmalar, şunlar bunlar, bir sürü şeyi sokuyorsunuz, işçiye niye yapılandırma yapmıyorsunuz Allah’ınızı seversiniz? Niye bir yapılandırma tedbiri düşünmüyorsunuz işçilere? Yani “Esnafe KOSGEB’ten sıfır faizli kredi vereceğiz.” diyorsunuz değil mi? Neden işçilere de -15 bin kişi dediniz- deyin ki: Bir milyon işçiye de ben sıfır faizli yapılandırma yapıyorum. Bir moral verelim işçilere. Bir milyon işçiye sıfır faizli kredi. Neden düşünmüyoruz böyle bir can suyu? Bir sürü işçi şu anda zor durumda, bütün kredilerle boğulmuş durumda, aldığı maaş komple tüketiciye gidiyor. Bir can suyu verelim işçilerimize, maaşlarında bir iyileştirme...

Bakın, siz yanlış yapıyorsunuz. “1.300 lirada kalsın.” diye işverenin yanında duruyorsunuz, tam tersine, “Haydi arkadaşlar, ekonomiyi canlandırıyoruz, 1.500 lira yapıyoruz.” Geçen sene 1.300 lira yaptığınız için birinci ve ikinci dönem çeyrek büyümeleri arttı, biliyor musunuz. Tamamen, en az 2’şer puanı o artıştan gelmiştir. Bin lirayı 1.300 lira yaptığımız için büyümeler 2’den 4’e çıktı Sayın Bakan.

Sonra beklentiler tersine döndü, dolar arttı, işçi “Ben yine fakirleştim arkadaş.” dedi, harcamasını kısıt, büyümeler düştü. Siz bu 1.300 lirayı 1.300 lira tutun 2017’de, birinci, ikinci, üçüncü çeyrek, bütün 2017 eksi büyümeyle geçer biliyor musunuz. Beklentileri kötüleştirirseniz, işçi “Benim gelirim artmayacak.” düşüncesine girerse harcamayı keser, bu da işverene vurur, zincirleme olarak vurur. Gelin, bu beklentileri iyileştirelim. Niye böyle bakmıyorsunuz? İçimize kapanmayalım. Hani iddialarımız büyüktü. Köprü yapıyorsunuz, tünel yapıyorsunuz da önce moralleri düzeltmek lazım. Moraller iyi değilse köprüden kimse geçmez Sayın Bakan.

Bir de zamanı gelmişken, kayıt dışı oranımız şu anda nedir Sayın Genel Müdür?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Maliyeye göre farklı, SGK’ya göre farklı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – 35,5. Bakın...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben sormuştum, onlar “50’den 32’ye düşürdük.” demişti, siz 32’den 27’ye, ortak bir rakam yok.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – TÜİK’e bakalım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok, TÜİK onu da ayarlar Sayın Vekilim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben onu sordum, siz dediniz ki: Falancanın bir şeyi...

GARO PAYLAN (İstanbul) – 34,5.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir dakika.

Buradaki açıklanan rakamlar kayıt dışı istihdam oranları. Bizim Maliye Bakanlığı olarak...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kayıt dışılıkla açıklanamaz, hayır.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır. Arkadaşlar söylesin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır. Kayıt dışılıkla ilgili... SGK’nın açıklaması da, Sayın Bakanın açıklaması da öyledir “50’lerden 30’lara düşürdük.” şeklinde bir açıklamaları var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Nedir bu? Kayıt dışı istihdam.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Peki, arkadaşlarımız açıklasın, eğer yanlış ve doğru bilgi vermiyorlarsa ben de öğreneyim çünkü bana yıllardır bunun sadece kayıt dışı istihdam verisi olduğunu açıklıyorlar.

Arkadaşlara söz verelim.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Kayıt dışı verisini tutuyoruz d ve takip ediyoruz efendim, diğeri zaten bizim görev alanımızda değil.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanım, Çalışma Bakanının açıklaması da bu şekilde “2002 yılında 50’lerde olan oranı 30’lara düşürdük.” diye açıklaması var.

BAŞKAN – Sayın Paylan, siz devam edin.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz Genel Müdürsünüz değil mi? SGK Genel Müdürü...

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Başkan Yardımcısıyım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, kayıt dışı oranlarımız da 2015 Ocakta yüzde 32’ymiş, bugün yüzde 35.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ay ay bakmayın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, tamam, ortalama ama 30’u gördü bu. 30’u gördü, bugün 35.

Sayın Bakan, bakın, kayıt dışıyla ilgili ciddi bir sıkıntı var ve sonuç olarak neredeyse çalışanların üçte 1' kayıtsız. Bununla ilgili OECD ülkeleri arasında da sonlardayız.

Sonuç olarak, bu gelen yükler kayıt dışılığı biliyorsunuz, tamamen belirleyen bir nokta. Bununla ilgili de bir çalışma yapmamız lazım Sayın Bakan.

Bakın, bir konu getirdiniz, 100 lira da teşvik verdiniz, buna rağmen, kayıt dışı düşmedi.

Benim önerim: Özellikle bu kayıt dışıların çok büyük bölümünün asgari ücret ve altında gelir elde ettiğini düşünürsek bununla ilgili gerçekten bir plan yapmamız lazım. Nasıl bu yükü belli bir noktada tutarız, nasıl bunu teşvik ederiz ve kayıt dışıyla etkin mücadele için bir master plana ihtiyaç var Sayın Bakan. Bir master plan yani denetim konusunda da ciddi sıkıntı var çünkü piyasa beklentileri kötü olunca onu da etkiliyor, Sigorta üzerine gidemiyor çünkü beklenti kötü, insanlar zaten burnundan soluyor, üzerine gidemiyor, bu da planının, hani o moral planının bir parçası olabilir. Bununla ilgili de ben merak ediyorum, kurumun bir master planı var mı?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir dakika... Bitirmedim, son cümlem.

Ben, her maddeyle ilgili konuşmuyorum efendim, bir de 4 kişi adına konuşuyorum, diğer arkadaşların tutuklu olduğu için, biliyorsunuz, 4 kişi adına konuşmuş sayın. Sizin sayenizde olacak yani çıkarlarsa siz bırakacaksınız, tutarsanız siz tutuyorsunuz, bırakırsanız siz bırakacaksınız.

Bir de Sayın Bakan, bakın, asgari ücretle ilgili geçen sene sorun yaşadık ya, yüzde 15'lik dilim meselesi ve bu yıl üzerine geçme olasılığı tekrar olacak artış olma durumunda. Bununla ilgili de o vergi dilimlerini mutlaka o artış oranına göre, ne zaman o tebliği yayımlayacaksınız bilmiyorum ama...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Öyle yapamayız.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yine aynı şey olacak. Yine, ekim, kasım, aralık ayında Başbakana gideceğiz, o zaman Başbakan olacak mı, bilmiyoruz gerçi ama...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben cevap vereceğim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Lütfen...

Şu yüzde 15'lik dilimi... İşçi yılbaşında ben 1.300 alacağım, 1.500 alacağım diye biliyor, ekim ayında yine, haydi diyelim 1.500 yaptık, umarım olur, en az da onu bekliyoruz, ekim ayında yine 1.400'e düştü diyeceksiniz, yine kriz olacak. İşçi beklediğini alamayacak. Bununla ilgili gerekli tedbiri lütfen alacak mısınız, nasıl alacaksınız, onu da merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Paylan.

Sayın Çam, bir şeyler ekleyeceksiniz herhâlde.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, burada özellikle sosyal taraflara... Şimdi, iktidar, Sayın Bakan ve Sosyal Güvenlik Kurumunun konuşmalarını dinlediniz, bizim söylediklerimizi de dinlediniz, bütün bu söylenenler çerçevesinde sizin derdinize derman oluyor muyuz, olmuyor muyuz? Yoksa sizin duymuş olduğunuz endişeler sıkıntılar, problemler bu şekilde yine devam edecek midir? Bunu arkadaşlardan duymak isteriz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Bakanım, bazı rakamlar verildi. Rakamlarla ilgili soru soracağım.

2017 bütçesinde 7,8 milyar lira ödenek ayırdığınızı söylediniz. Yalnız Cevdet Bey, o yılın on aylık bilançosunu açıklarken 234 milyon gün yani bu aylık ortalama 7 milyon 800 bin kişiye tekabül eder. On aylık rakamın da 7,8 milyar TL, yıl sonunun 9,4...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bütçe gideriyle nakde bakacaksınız. Yıl sonuna kadar 7,8 milyon. Bu, bakın 7,1’de.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – 7,1 mi şu anda?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şu anda arkadaşların bana verdiği, 2016 yıl sonunda merkezi fonun bütçesinden gerçekleşecek gider 7,2 olacak.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Anladım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Biliyorsunuz, yıla sarkıyor ya, yani, 2018’e de sarkacak.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Tamam.

Bu, ötelenecek sigortalı sayısı verildi ötelenecek primlerle ilgili; 9,1 milyon. Yani, şu anda aylık ortalama 7,8 milyon kişi yararlanıyor yani kapsamı 9 milyona nasıl çıkacak, 9 milyonun üzerine?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, şöyle: Fiilen ne kadar...

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – TÜİK’in 8’i şey değil, o rakamsal...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yo, yo, aylık ortalamaya baktım da 234 milyon günde. Aylık ortalamaya bak...

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – O yine 9 milyon günün içinde. Yani, şu anda bizim ortalama gün sayımız 25,8 falan yani.

BAŞKAN – 30’dan hesaplırsanız...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – 30’dan hesaplıyorum ben de ondan düşündüm.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – 30’dan değil efendim, ortalama gün sayımız 26 falan.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Anladım, tamam.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kalaycı.

Sayın Bakan, birkaç soru vardı onları cevaplayalım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Öncelikle teşekkür ediyorum.

TÜRK-İŞ ARAŞTIRMA MÜDÜR YARDIMCISI ENİS BAĞDADIÖĞLU – Sayın Başkan, ben kısa bir...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ha, sosyal taraflar, doğru.

BAŞKAN – Sayın Bağdadi, sizden alalım.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İşçi temsilcilerinden...

BAŞKAN – Hepsini işçi temsilcisi zaten ya.

TÜRK-İŞ ARAŞTIRMA MÜDÜR YARDIMCISI ENİS BAĞDADIÖĞLU – Teşekkür ederim Sayın Başkanım. Tekrar söz verdiğiniz için de teşekkür ediyorum.

Şimdi, anılan destekten 2016 yılında faydalananların oranı yüzde 60 civarında bir şey. Sektörel baza baktığımızda, ağırlıklı olarak hizmet sektöründe, yaklaşık üçte 1'i kadarının da sanayi sektöründe yani sendikal örgütlenmenin olduğu yerlerde olduğunu görüyoruz. Özel sektörün yüzde 40'ı asgari ücretli gözüküyor. Asgari ücret bugünkü brüt günlük 54 lira 90 kuruş. Oysa özelde ortalama primi esas kazanç 85 lira. Asgari ücretin üstüne biraz ikramiye... Ki bizim toplu sözleşme olan yerlerde ikramiye var, sosyal yardımlar var. Bir de fazla mesai uygulaması söz konusu olduğunda, örgütlü olduğumuz yerlerde bundan faydalanma oranı çok düşük. Oran olarak bakacak olursanız zaten Türkiye'de sendikalaşma ve toplu sözleşme kapsamındaki işçi sayısı 1 milyon. Özel sektöre aldığımızda, ağırlıklı olarak kamu, özelde çok az. Bunları da kapsama aldığınızda, bizim kapsam dışında bıraktığımız -şu an tahmini bir rakam ama- 150 bin kişi. 150 bin kişinin mağduriyeti endüstri ilişkilerini ve iş yerindeki barışı, huzuru ortadan kaldırıyor, şundan dolayı: Asgari ücret 1.000 liradan 1.300 liraya geldiği zaman, net artış, olumlu oldu ama aylık net 1.310 lira almakta olan bir işçiye herhangi bir getirisi olmadı ve aradaki fark, ücret yelpazesi giderek açıldı. Şimdi, bunu düzeltmeye gittiğiniz zaman maliyet artıyor. Düzeltmeye yeltendiğiniz zaman da bu 100 liralık primin kapsamı dışında kalıyor ücret artışı söz konusu olduğunda. Bu bizim sendikal örgütlenmemizi ortadan kaldırıyor.

Şimdi, bir diğer husus var. Ben asgari ücretle ilgili komisyon üyesiyim. İşçi, işveren bu komisyonda da bu konuyu görüştük. Nadiren uzlaştığımız konulardan biridir bu işçi-işveren olarak ama şöyle bir durum da var: 5 puanlık SGK indirimine baktığınız zaman, 5 puanlık indirimin karşılığı 82 lira 35 kuruş aylık. Oysa bir asgari ücretli 86 lira 47 kuruş gelir vergisi ödüyor. Şu anlama geliyor: Asgari ücretlinin ödediği 86 lira 47 kuruşluk verginin büyük bir çoğunu aslında işverene 5 puanlık puan indirimi karşılığı teşvik olarak gidiyor ama çalışana, asgari ücretliye yönelik herhangi bir teşvik yok. Biz bekledik ki 5 puan indirimin en azından 1 puanını da işçinin ödediği sosyal güvenlik priminden düşsün, dolaylı teşvik de çalışana doğrudan yansısın diye bekledik çünkü asgari ücretin 7,5 katına yükseltildiği için aslında ağırlıklı olarak sosyal güvenlik primini ve vergiyi ödeyen kesim matrah açısından baktığımızda, sendikal örgütlenmenin olduğu toplu iş sözleşmesinin uygulandığı yerler. Buradaki uygulanan teşvik zaten vergi ve sosyal güvenlik artışı olarak kamuya kaynak olarak zaten geri dönüşü olan bir kesim. Bunların bu şekilde mağdur edilmesi, kayıt dışına kayışı ve bizim açımızdan da ücret artışını sınırlayan bir husus oluyor. Aslında, konuştuğumuz konu, sendikal örgütlenmenin özel kesimde olan yeri açısından düşündüğümüz zaman, 150-200 bin kişiyle sınırlı bir kesim. Ona işaret etmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım...

TİSK BAŞKANLIK DANIŞMANI CENGİZ DELİBAŞ – Ben son olarak bir ilave...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İşveren...

TİSK BAŞKANLIK DANIŞMANI CENGİZ DELİBAŞ – İki dakika...

BAŞKAN – Çok uzatmadan, 2'şer dakikayla, lütfen.

Buyurun.

TİSK BAŞKANLIK DANIŞMANI CENGİZ DELİBAŞ – Sağ olun Başkanım, çok teşekkür ederim.

Şimdi, vekillerimizden bir bölümü “Bu teşvikler fazla bir fayda getirmedi” dediler. Yok, aslında öyle değil. Eğer bu teşvikler olmasaydı tablo çok daha kötü olurdu, çok daha vahim olurdu. Bir de bir şeyi gözden kaçırmamak lazım: İlave istihdamdan ziyade, istihdam kayıtları ne kadar önledi, bu çok daha önemli bir gerçek çünkü istihdam kayıtlarını ciddi şekilde önlüyor fakat dönüp baktığımızda, Sayın Bakanım, bizim bütün teşviklerimiz tamamen asgari ücrete endekslenmiş durumda. Sanki ücret kavramı sadece Türkiye’de asgari ücret. Dolayısıyla, bütün teşviklerde asgari ücreti esas aldığımızda, 5 puanlık prim hariç, işverenlere bir nevi “Sen de asgari ücretten ücretlerini beyan et, göster, bordrolarını böyle düzenle.”ye doğru gidiyor. Beklediğimiz nokta aslında çok açık. Bizim rekabet ettiğimiz ülkelerin OECD ortalaması yüzde 27 civarında. Bu yükün Türkiye’de de yüzde 27 civarına gelmesi gerekir diye düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii, Sayın Kuşoğlu bir kısım sorular sordu ama notlarımı aldım, eğer eksik kalırsa tekrarlırsa ben o konuda da tekrar cevaplamaya çalışayım.

Öncelikle, açıkladığımız rakamların doğruluğu konusunda bir tereddüt var. Şimdi, geçen sene bu son üç ayda ortaya çıkan 1.300 liranın altına düşme sonucunu doğuran uygulamaları kaldırdık. O zaman bir rakam da söyledik. Galiba “Bunun bu hâliyle bütçeye 1 milyar yükü var ama biz bunu son üç aydaki asgari ücret üzerinden beyan edilen bütün ücretlere yansıtırsak bunun maliyeti daha yukarıdır.” dedik. Yani, sanki aklımda 1,6 milyar var ama rakamı tam hatırlamıyorum fakat hatırlarsanız, sizin öneriniz bütün ücret bordroları üzerinden ve asgari ücrete tekabül eden tutarın vergi dışı bırakılmasıydı. Baştan beri konuştuğumuz, siyaseten hep beraber üzerinde de tartıştığımız konu, bordroda beyan edilen ücretten belirli bir kısmın tamamen vergi dışı bırakılması. Burada da tabii ki politik olarak asgari ücret seviyesi bir asgari yaşam seviyesidir. Dolayısıyla da buna tekabül eden ücret kesinlikle vergi dışı bırakılmalıdır ama biz de bütçe bakımından baktığımız zaman, o zaman bütün ücret gelirlerine bunu uygulamamız gerekiyor. 10 bin lira ücret geliri alana da, 40 bin lira alana da, 5 bin lira alana da uygulayacağız. O takdirde de gelir vergisi olarak topladığımız vergi içerisinde çok ciddi anlamda bir vergi kaybı meydana geliyor. Bugün toplam gelir vergisi tahsilatının içinde kaynaklarına baktığımız zaman, yine gelir vergisi beyanı içerisinde en fazla geliri ücretler üzerinden alıyoruz. Tartışılır, ücretlinin kendisi mi ödüyor, işveren mi ödüyor tartışılır ama gelir vergisi tahsilatı içerisinde stopaj yoluyla en fazla vergiyi buradan alıyoruz. Burada asgari ücrete tekabül eden tutarın tamamen vergi dışı bırakılması, artık asgari ücretli bakımından konuştuğumuz bir konu olmaktan çıkıyor. Bütün ücret gelirlerine bu imkânı sağlamış oluyoruz, bu da bütçe imkânları bakımından gerçekten bizi zorluyor. Benim kendi, şahsi düşüncem, vergi sistemleri gelir belli bir tutarın altına düştüğünde onu telafi etmeli. Bizim geçen seneki yaklaşımımız bana göre doğru bir yaklaşım. Yani, asgari ücret 1.300 liranın altında diye belirlemişsek vergi nedeniyle bu tutar 1.300 liranın altına düşmüşse bunu sistem telafi etmeli. Nitekim son üç ayda da biz bu düzenlemeyi yaptık. Geçen sene geçici olarak düzenlemeyi yaptık çünkü dedik ki: “Bunu bir değerlendirelim, sizin söylediklerinizle çalışalım yani farklı farklı konulardan nasıl bakılabilir ve bu defa kalıcı bir düzenleme getirelim.” şeklinde. Benim hâlâ düşüncem, hem bütçe imkânlarını gözettiğim zaman hem de daha adaletli olması bakımından, belli bir tutarın altına indiği takdirde, asgari geçim indirim oranını artırımı uygulamak şeklinde, bir asgari geçim standardını korumak şeklinde olacaktır ama rakamları tekrar da çıkarabiliriz. Yani, bugün asgari ücrete tekabül eden geliri tamamen vergi dışı bırakırsak bunun ne kadar gelir kaybı olacağı... Benim aklımda bir rakam var ama yanıltıcı

olmak istemem şimdi. Arkadaşlar çıkarsın, ona bakalım. Bir de böyle bir konuyu gündeme getirdiğimiz zaman, haklı olarak ticari, zirai ve mesleki kazanç sahipleri için de o zaman adaletli olmak açısından orada da aynı şeyi yapmak gerekiyor. Bu ne demek? Yaşayan bir kişiye belli bir gelirin hangi kazanç türünde olursa olsun devlet tarafından buradan vergi alınmamasını konuşuyorsak onu söylememiz lazım. Orada da o zaman rakam daha da büyüyor.

Diğer taraftan, istihdam durmuyor, istihdam Türkiye’de artıyor fakat önce çalışan nüfus sayısı artıyor, istihdama katılım oranı artıyor ama biz bu artışa yetecek kadar istihdam üretemiyoruz. Yani, bu yıl da dâhil, 2016 yılında da dâhil, bizim istihdam edilen kişi sayısı arttı, azalmadı. Bakın, bir rakam vereyim, Avrupa Birliğinde istihdam edilen kişi sayısı bu sene hangi seviyeye geldi, biliyor musunuz? 2009 yılındaki seviyeye geldi. Yani, Avrupa Birliği istihdam edilen kişi sayısı bakımından yedi yıl önceki seviyeye geldi. Peki, Türkiye’de ne oldu? Türkiye’de bugün istihdam edilen kişi sayısı -2007’den alıyor arkadaşlar, belki 2009’u da çıkarmak lazım- yaklaşık 6,8 milyon arttı. Dolayısıyla, Türkiye’de global krizin olduğu dönemde de ciddi anlamda biz istihdamı artırdık ama bir taraftan iş gücüne katılma oranlarının artması iyi bir şey, kötü bir şey değil. İş gücüne katılma oranlarının, özellikle kadın iş gücüne katılma oranlarının artırılması Türkiye’nin uzun vadeli büyüme trendi açısından son derece iyi. 2013’e kadar trend hep olumlu geldi ama 2013’ten sonra, bu defa işsizlik oranları tekrar artış göstermeye başladı. Bu genel ekonomik koşullarla ilgili bir konu. Şu anda bizim önümüzdeki en kritik konu, tabii ki ekonomide meydana gelişmeler ve buna bağlı olarak da işsizlik oranlarındaki artışlar. İstihdamımız artıyor ama işsizlik oranlarını da artırmaktan kurtaramıyoruz. Tam tersine, işsizlik oranları da artıyor. Genel ekonomide yapacağımız iyileştirmeler işsizlik oranlarını tekrar aşağı çekecektir diye düşünüyorum.

Kayıtlı istihdam konusu önemli. Aslında geçen sene asgari ücret desteğini verirken en büyük argüman yani 1.000 liradan 1.300 liraya çıktığı takdirde asgari ücret, ciddi anlamda bunun kayıt dışı istihdama neden olacağı şeklindeydi. Bizim de o dönemde bence -hani, o kanunun gerekçesini falan görmedim ama- bu asgari ücret desteğini kayıtlı istihdamı artırmak için değil, kayıt dışı istihdamda oluşabilecek artışı engellemek için getirmiş olduk çünkü bir anda yüzde 30 işçilik maliyetlerinde meydana gelen artış ister istemez ne yapar? Kayıt dışı istihdamı destekler. Demin söylediğim rakamlara baktığımız zaman –tabloyu da dağıttık galiba- kayıt dışı istihdamda ilk aylarda bir miktar artış olsa da o kadar önemli artış değil. Demin işveren sendikaları temsilcimiz doğru söyledi. Aslında, o yünden baktığımızda, oluşabilecek kayıpları bu şekilde telafi etmiş olduk.

Sayın Paylan’ın...

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir dakika, daha sorulara cevap vermediniz.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Peki, ben teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, soruları cevaplamadı ki Başkanım. Yapmayın arkadaşlar, boşuna mı konuştuk. Sayın Bakana sorularımız oldu. Allah Allah...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlayın lütfen.

İki saat oldu, sadece bir maddeyi konuşuyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama bu önemli bir madde. Her madde iki saat sürmüyor ki.

BAŞKAN – Sayın Paylan, lütfen...

Buyurun.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ekonomiyle ilgili Sayın Paylan’ın yapmış olduğu değerlendirmeler çerçevesinde tabii ki toplumun refahını artırmak, ekonomide güveni tesis etmek, büyümeyi ve kalkınmayı kalıcı kılmak, sosyal adaleti sağlamak her siyasi partinin katıldığı, istediği şeyler; “Bunu istemiyorum.” diyen bir siyasi parti yok. Bizim bütün seçim beyannamelerimizde, bütün hükümet programlarımızda bunları ifade ediyoruz. Bütün partilerin seçim beyannamelerinde ve hükümet programlarında bunlar var. Ekonomide güven başta olmak üzere, ekonomik göstergeleri etkileyen çok sayıda faktör var; içsel faktörler var, dışsal faktörler var, ekonominin kendi dinamikleri var, siyasetin dinamikleri var, sosyal çevrenin dinamikleri var. Dolayısıyla, bunları bir bütün olarak düşündüğümüz zaman, yani ekonomideki güven endekslerindeki son dönemde aşağıya gelen olumsuz gelişmeyi tek bir faktörle açıklamak mümkün değil; ülke olarak çok sıkıntılı bir dönemden geçiyoruz, etrafımızda, Irak’ta, Suriye’de çok ciddi anlamda sıra dışı savaş ortamı yaşanıyor. Yine bu bölgemizde yakın geçmişten bu yana başka ülkelerde de farklı gelişmeler meydana geliyor. Global ekonomik kriz etkisini azaltmıyor, artırarak devam ediyor. Bugün Türkiye’deki ekonomik gelişmeleri nereden baktığınıza bağlı olarak olumlu veya olumsuz bir şekilde tasvir edebilirsiniz ama global kriz sonrası dönemde Türkiye büyümeye devam etmiştir, istihdam üretmeye devam etmiştir; kamu bütçelerinde herhangi bir şekilde bozulmayı bırakın, güçlü kamu dengelerini sürdürmeye de devam etmiştir. Bakın, bugün Türkiye’de bütçe açıklarına hatırlarsanız bu sene için yüzde 1,6; gelecek sene için 1,9 dedik. Allah’ın izniyle inşallah, bakın, bu ay bitecek, ocak ayında geçici bütçe sonuçlarını açıklayacağız ve göreceksiniz ki Orta Vadeli Program’da ortaya koyduğumuz bütçe dengelerini rahat bir şekilde yakalayacağız. Dolayısıyla, kamu maliyesindeki disiplinden asla vazgeçmiyoruz ama bunu yaparken de sizin söylediğiniz, gerek işçilerimiz gerek çalışanlarımız gerek işverenlerimiz gerekse diğer sosyal kesimlerin ihtiyaçlarını karşılamak için de bütçeden tabii ki ihtiyaçlar ve imkânlar çerçevesinde kaynak üretiyoruz, ürettiğimiz kaynağı da tekrar topluma veriyoruz. Bütçe doküman itibarıyla rakamlardan ibarettir ama bütçe netice itibarıyla, bir toplumun aslında ne ürettiğini ve ürettiğini nasıl dağıttığını gösteren bir dokümandır. O açıdan da sosyal adaleti gösteren bir çerçevemiz var. Tabii ki, ekonomide pasta büyüyecek, küçülen pastadan herkes zarar görüyor. Kimler zarar görüyor? Başta işçiler. Doğru mu?

MUSA ÇAM (İzmir) – Alttakiler.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Neden? Ekonomi daraldığı zaman işveren maliyetlerini azaltmak için ya işçiyi çıkarıyor ya da maliyetleri düşürüyor. Dolayısıyla, bizim işçinin de yararına olacak şekilde ekonomiyi büyütmemiz lazım, ekonomiyi geliştirmemiz lazım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İşçiden başlasak.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, şöyle: Bizim 2016 ve 2017 yılı bütçelerine baksak, çalışanlarla ilgili getirdiğimiz çok sayıda teşvik var, destek var; başta asgari geçim indirimi uygulaması olmak üzere, -şimdi arkadaşlar çıkarsınlar rakamı versinler- benim hatırladığım rakam, toplamda asgari geçim indirimi nedeniyle vazgeçtiğimiz vergi -arkadaşlar yanlışsam beni düzeltsin- 17 milyar lira. Yani biz şu anda bu 2008’de başladığımız asgari geçim indirimi olmasa idi çalışanlardan alacağımız 17 milyar liralık vergiden vazgeçmiş durumdayız. İşverenlerden 5 puan indirimi nedeniyle vazgeçtiğimiz vergi 15 milyar lira; toplayın ikisini, 32 milyar liradan bahsediyoruz. Peki, bunu verseydik bütçe denk mi olacaktı? Hayır, denk olmayacaktı. Bunlar birbirini besleyen şeyler. Ekonomiyi büyüteceğiz, çalışanın refahını artıracacağız, işverenin maliyetlerini düşüreceğiz, talebi artıracamız yani biz burada “Asgari ücret desteğini artırdık.” derken “Ya, niye artırdık?” demedik ki, “İyi oldu, artırdık ama bir dakika, işverene bir maliyet getirdik; biz bu işverene getirdiğimiz maliyetin bir kısmını devlet

olarak bütçe imkânları dâhilinde karşılamamız gerekir.” dedik. Bütçe kitapçığımıza baktım, 67’nci sayfada, çalışanlarımızın, emeklilerimizin bu dönemde refahını artırdığımızı, enflasyonun üzerinde artışlar verdiğimizizi söylüyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakanım, vaat yok diyorum, vaat yok. “Ey işçiler, ben size şunu vad ediyorum...”

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, Maliye Bakanı olarak benim işçilerle ilgili... Ama gelecek seneki bütçe sunuş konuşmamda bu konuda hassas olacağım, onu anlıyoruz, onu söyleyeyim.

BAŞKAN – Daha hassas olur inşallah.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir de ekonomiye güven verecek, ekonomide güveni artıracak tedbirleri arka arkaya alıyoruz ama içinde bulunduğumuz siyasi koşullar tabii çok farklı sıkıntılara neden oluyor. Dün Fırat Kalkanı operasyonunda 14 şehit verdik. Ben de yakınlarına başsağlığı diliyorum, mekânları cennet olsun. Yaralılarımız var yani gerçekten her gün çok sıra dışı dış ve iç konjonktürden kaynaklanan sıkıntıları yaşıyoruz. Tabii, bu, tüketici güveni üzerinde de ister istemez olumsuz etkiler getiriyor ama bizim göstereceğimiz birlik, beraberlik, ortak anlayış, bu memleketin büyümesi için, kalkınması için sizin vereceğiniz destek yapacağınız eleştirilerle beraber, bu ülkeyi hep beraber daha yukarılara taşıyacağımızı umuyorum. Tekrar, bu asgari ücret desteğinin ve ertelemenin memlekete hayırlı olmasını diliyorum.

Vergi tarifesıyla ilgili, asgari ücret düzeyine isabet eden kısmın yüzde 15’de tutulması fikrini demin söylediğim nedenlerle doğru bulmuyorum. Bizim yapmamız gereken şey gelirin belli bir seviyede tutulmasıdır. Onu ifade edeyim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 22- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) 19 uncu maddenin birinci fıkrası kapsamında birleşen sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle iştigal eden küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin, birleşme tarihinde sona eren hesap döneminde elde ettiği kazançları ile bu kapsamda birleşilen kurumun birleşme işleminin gerçekleştiği hesap dönemi dahil olmak üzere üç hesap döneminde elde ettiği kazançlarına uygulanmak üzere kurumlar vergisi oranını %75’e kadar indirimli uygulamaya, bu indirim oranını, sektörler, iş kolları, üretim alanları, bölgeler, hesap dönemleri itibarıyla ya da orta ve yüksek teknoloji ürün üreten veya imalatçı ihracatçı kurumlar için ayrı ayrı veya birlikte farklılaştırmaya Bakanlar Kurulu; bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, maddeyle ilgili bir açıklama alabilir miyiz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Uygun görürseniz Gelir İdaresi Başkanımız bir açıklama yapsın.

BAŞKAN – Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2009 yılında, malumunuz, Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen bir geçici 5'inci maddemiz var idi, o geçici 5'inci maddeye paralel bir düzenleme mevzu bahis. Kurumlar Vergisi Kanunu'muzda "birleşme" denilen bir hüküm var. Birleşme, Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre vergisel sonuç doğuran bir hüküm. Bir de "devir" diye bir hükmümüz var, devir ise vergisiz fakat birleşmenin doğurmuş olduğu faydalar işletmeler için daha cazip olabiliyor. Burada yapılan düzenleme esas itibarıyla Kurumlar Vergisi Kanunu'ndaki birleşme hükmünün belli bir süre boyunca vergisiz olarak uygulanmasını sağlayan bir düzenleme. Maddeyle ilgili Bakanlar Kurulumuza da birtakım yetkiler veriliyor kurumlar vergisi oranını yüzde 75'e kadar indirimli uygulatma şeklinde.

Arz ederim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben de çok kısa bir açıklama yapayım.

BAŞKAN – Maddeyle ilgili bir önerge var, önergeyle birlikte açıklayın Sayın Bakanım.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 22'nci maddesinde yer alan "hesap döneminde" ibarelerinden sonra gelmek üzere "münhasıran üretim faaliyetinden" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Şükrü Erdiç

Adana

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Önergeye katılıyorum.

Kısa bir açıklama yapayım mı?

BAŞKAN – Buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, biliyorsunuz, sanayinin toplam millî gelir içindeki oranını artırmaya çalışıyoruz, mutlaka bizim sanayi ve üretimi desteklememiz lazım.

İkinci olarak, işletmelerimizle ilgili genel bir kanaatimiz hepimizin var, gerçek de bu zaten, işletmelerimiz de hep küçük ölçekli, orta ölçekli işletmeler. Aslında birleşmeler, güçlenseler daha rekabetçi olacaklar. Şu anda bu getirdiğimiz düzenlemeyle KOBİ niteliğinde olan işletmelerimiz eğer birleşirlerse birleşmenin olduğu dönem dâhil, sonraki iki dönem de dâhil olmak üzere üç vergilendirme döneminde ödemeleri gereken kurumlar vergisi oranını yüzde 75 oranında aşağı çekiyoruz. Böylelikle bu düzenlemenin çıkmasından sonra imalat sanayisinde faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli işletmelerimizin bu teşvikten yararlanmak için birleşeceklerini, ölçeklerini büyüteceklerini, böylelikle daha kurumsallaşmış, daha rekabetçi şirket yapılarımızın oluşacağını ümit ediyoruz. Nitekim özellikle son dönemde savunma, güvenlik, bilgi işlem, havacılık sektöründe yeni yeni oluşan şirketlerimiz var ve bunlar çok güzel işler yapıyorlar ama bu şirketlerimizin mutlaka ölçeklerini büyümesi gerekiyor. Burada bu düzenlemeden sonra işletmelerimiz bir araya gelmek suretiyle daha büyük şirketler hâline geleceklerdir. Verdiğimiz önergede de mevcut maddede olup da bir noktada netleştirmek istediğimiz bir husus var. Şimdi, iki tane üretim işletmesi birleştiğinde üç yıl boyunca kurumlar vergisi indirimli olarak uygulansın ama mesela şöyle de oluşabilir: Üretim işletmesi diyoruz ama başka faaliyetleri de olabilir. Mesela bir şirket, bir imalathanesi var, oradan bir miktar kazanç elde ediyor, bir tane ticarethanesi var, oradan birtakım kazanç elde ediyor; biz şöyle düşündük: Bizim yapmak istediğimiz esas şey üretim işletmelerinin olabildiğince birleşmesini teşvik etmek. Büyük ölçüde ticaretle uğraşan ama az bir kısım itibarıyla üretim işletmesi de olan işletmeler için eğer bunu uygularsak teşvikin amacı çok farklı noktalara gider. Dolayısıyla şunu dedik: Bizim burada indirimli kurumlar vergisi oranı uygulayacağımız

matrah, birleşilen yeni şirketin üretimden elde ettiği kazançlar olsun. Öbür türlü, yani kazancının yüzde 90'ı ticaretten oluşan ama üretimi yüzde 10'dan oluşan bir işletmeye ciddi anlamda, amaca uygun olmayacak şekilde, teşvik vermiş oluruz. Şöyle: Bizim işletmelerimize buradaki getirdiğimiz ölçü var, bir de bunun esas usullerini tebliğle düzenleyeceğiz. İşletmelerimize o yıl beyan ettikleri kazancın veya hasılatın üretime isabet eden kısmını ayırt etmelerini, kazancı ona göre ayırt etmelerini esas usulde belirleyeceğiz. Böylelikle teşvikin üretim sektörüne dönük yansımaları güçlendirmek istiyoruz. Öbür türlü, ticareti de birlikte yapan işletmeler için herhangi bir teşvik getirmek istemiyoruz. Ha, şunu söyleyeyim: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği “Aslında bunu ticaret için de uygulayın yani toplamda ölçeklerin büyümesi her bakımdan önemlidir.” dedi ama bizim ilk baştaki çıkış noktamız imalat sanayisinin, sanayinin genel anlamda daha da fazla büyümesini sağlamak amacıyla. Verdiğimiz önerge bu anlamda üretimden elde edilen kazançlara bu işlemin uygulanmasını öngörüyor.

Bir de şu hususu da belirteyim: Yüzde 75'e kadar indirimli kurumlar vergisi oranı uygulama imkânı getiriyoruz ama orada bazı ayrımları yapabileceğiz. Özellikle orta ve yüksek teknoloji sektörlerinde üretim yapan işletmelere bu oranın içinde kalmak şartıyla farklı oranlar uygulayacağız. Hepimiz konuşuyoruz bugün Türkiye’de aslında deminki konuştuğumuz konu da bununla ilgili, düşük teknoloji üretim yapan işletmelerde kâr marjları düşüyor. Doğru mu? Yani düşük teknolojilerde kâr marjları düşüyor. Bizim ülke olarak, Sayın Paylan’ın söylediği gibi, pastayı büyüteceksek, orta ve yüksek teknoloji ürünlerde bizim ülkeyi büyütmemiz lazım. Onun için diyoruz ki: Bu maddede getirilecek indirimli kurumlar vergisi uygulaması, orta ve yüksek teknoloji sektörlerinde biz oranı daha yüksek tutalım, bir de imalatçı, ihracatçılarda. Yine diyoruz ya “İhracata daha fazla destek vermemiz gerekir.” diye, biz burada ihracat alanında faaliyet gösteren firmaların kendi aralarındaki yapacakları birleşmelerde de imalatçı ihracatçı olan firmalar bakımından bu indirimli kurumlar vergisi uygulamasını artırarak uygulamak istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Temizel...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, değerli arkadaşlar, şirketlerin güçlendirilmesini desteklemek amacıyla indirimli kurumlar vergisi uygulaması mantıklı gibi geliyor ancak “üretim faaliyeti” dediğiniz andan itibaren bunu tek bir kelimenin içerisine sıkıştıracağınız bir olay olarak görmemeniz gerekiyor. Üretim yelpazesini bir göz önüne alın, gömlek üreten veya tekstil işiyle uğraşan bir şirket ile lastik işi yapan bir şirketi birleştirdiğiniz zaman siz bu şirketin sadece ciro itibarıyla büyüdüğünü varsayıyorsanız böyle bir düzenleme yaparsınız. Ama o şirketi güçlendirmeyi tasarlıyorsanız tekstil işi yapan şirketlerin bir araya gelerek ciddi anlamda ölçek ekonomisine uygun bir işletme hâline gelmesini amaçlıyorsanız ki bu, ona imkân vermez, böyle bir düzenleme de olmaz zaten. Kaldı ki, hemen devam eden fıkrada “yüzde 75’e kadar indirimli uygulatmaya” dedikten sonra “Bu indirim oranını sektörler, iş kolları, üretim alanları, bölgeler, hesap dönemleri, yüksek teknoloji, orta teknoloji...”

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu bir vergilendirme yetkisi. Yani Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olması gereken bir şey. Siz, burada, çok somut olarak “Şu sektörlerde birleşme olduğu zaman ben bunu gerçekleştireceğim.” ya da “şu sektörlerde” diye çok net olarak koymazsanız verilen bu yetki Anayasa’ya da aykırı olur, vergilendirme hakkına da aykırı olur bir kere. Bu kadar genel ifadelerle ve kısacık bir cümleyle bu kadar büyük bir teşvik düzenlenmez ki, olmaz ki böyle bir olay. O nedenle, bu kadar belirsizliklerin içerisinde “Böyle bir yetki maddesini düzenliyoruz.” demek gelecekte ciddi anlamda keyfi davranışlara neden olacak bir davranış olarak görülmelidir. Bu olayı bu şekilde değerlendiremezsiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Evet, teşekkür ediyorum.

Gerçi, Sayın Bakan, benim söylemek istediğim şuydu: Bu madde, sadece sanayi ve ticaret belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetleriyle iştigal eden küçük ve orta büyüklükte işletmeleri kapsayacak bir düzenleme ve ama ben, şahsen, bunun dışında özellikle küçük ve orta büyüklükte işletmelerin de bundan faydalanması gerekir diye söyleyeceğim ama siz birleşerek ancak bunun aşılabileceğini söylüyorsunuz. Peki, birleşme olmayan küçük ve orta büyüklükteki işletmeler kendi kaderine terk mi edilecek? Yani, siz, makul olarak diyorsunuz ki: “Birleşsinler ve hakikaten bundan faydalansınlar.” Ama farz edin ki birleşmiyor, olmuyor bu birleşmeler, birleşmeyen bu küçük ve ortak ölçekteki işletmeleri kaderiyle baş başa mı bırakacağız yani? Böyle bir endişem var. Dolayısıyla, belki bunları da kapsayacak bir düzenlemenin yapılmasının çok daha doğru olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çam.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, endişelerimi söyleyeyim. Bir sefer aynı sektörde faaliyet gösteren çok vardır şeyde. Hani amca çocukları vardır mesela -hani aynı sektörde, genelde babadan kalma aynı işi yaparlar- aynı sektördedir hatta aynı sanayi sitesindedir. Bunların ayrılma sebebi de şudur: Mesela, sendika girme riski vardır. Hani, atıyorum, belli bir sayının üstüne çıkmayalım, “Hadi ben işin şu bölümünü yapayım, ayakkabının şu tarafını yapayım, şöyle bir şirket kurayım, sen de ayakkabının şu birleşme tarafını yap, şöyle bir şirket kur...” Şimdi, burada, zaten fiili olarak birleşiktir aslında onlar ama ayrı ayrı o sektörün bölümlerini yaparlar. Siz bunlara “Birleşin ve ben sana vergi teşviki vereceğim.” diyorsunuz. Bana doğru gelmiyor, burada hüller de olabilir. Yani sıkıntılar o yönde, yani aynı sektörde faaliyet gösteren pek çok şirketin bu noktada birleşmesi aslında fiiliyatta kendilerinin ayırdığı şeyi kendilerinin birleştirmeleri anlamına gelir. Doğru gelmiyor bana.

İkinci sakınca, Sayın Bakanım belirtti, sektörel birleşme olmalı, ben de aynı vurguyu yapacaktım. Aynı sektörün insanları birleşmeli yoksa ayrı sektör... Burada öyle bir engelleme yok.

Sonra, Sayın Bakan, bakın, şimdi, “Birleşmeye teşvik vereceğiz.” diyorsunuz. Peki, ya büyümek isteyen? Yani diyelim ki kendi sektöründe kapasitesini 5 katına çıkaracak, yatırım yapacak bir işletme, düşünsenize. İki firmanın birleşmesinden diyelim bir 1+1:2 edecek, kendi kapasitesini 5 katına çıkarmayı hedefleyen bir işletme var. Bunu cezalandırmış oluyorsunuz. “Birleşin yüzde 75 sana vergi indirimi ama sen yatırımını 5 katına çıkaracaksın, işçiyi de 5 katına çıkaracaksın, sana vergi indirimi yok...” Burada bir sıkıntı var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Öyle mi?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Öyle...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Olur mu? Öyle değil.

Büyümek isteyen yatırım yapmak isteyen firmaya bu desteği zaten veriyorum, daha fazlasını veriyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kurumlar vergisi, kurumlar vergisi desteğini...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Veriyorum, daha fazlasını veriyorum, daha fazlasını veriyorum; KDV iadesi veriyorum, katma değer vergisi istisnası veriyorum, indirimli kurumlar vergisi veriyorum, o kadar çok şey veriyorum ki.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Yüzde 75 diyorsunuz.”

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Daha fazla, yüzde 90, yüzde 100 şu andaki...

GARO PAYLAN (İstanbul) – O şeyde sınırsız imkân aldınız...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, teşvik sisteminde...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sınırsız imkân aldınız o şeyde...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, o değil, genel şu anda mevcut olan yatırım teşvik sisteminde bir işletme eğer yatırım yapmak istediğinde, bizim biliyorsunuz bölgesel teşvikimiz var, genel teşvikimiz var, büyük ölçekli stratejik yatırımlarımız var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, hayır, bölgesel teşvik ayrı.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, şunu söylüyorum...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani Kars’a yatırım yapınca, o ayrı bir şey.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle bir şey anlaşılmasın...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama İstanbul’da kapasitesini büyültmeyi planlıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle bir şey anlaşılmasın: Yani bu teşvik dışında Türkiye’de hiçbir teşvik yok da biz sadece bu birleşenlere veriyoruz. Şu anda kendi işletmesini büyültmek için yatırım yapan işletmelerimize, hiçbir ortak yanına almasa da yatırım teşvik sistemi üzerinden çok ciddi anlamda vergi istisnaları ve vergi indirimleri sağlıyoruz. Onun dışında, işini büyültmek isteyen yatırımcılarımıza nakdi teşvikler, nakdi destekler ve birçok kanunda yine kolaylıklar zaten sağlıyoruz. Bu, sadece, bugün dönelim bakalım, birçok sektör raporuna bakalım, ekonomiyle ilgili taleplere bakalım, hep denir “Türkiye’de en büyük sorunlardan bir tanesi ölçeğin küçük olması, aile işletmeciliği, kurumların kurumsallaşmalarının sağlanamaması. Onun için, şirket birleşmeleri teşvik edilmelidir.” diye. Doğru bir şey. İki ayrı sektörde bile faaliyet gösterse, bu iki ayrı bilanço yerine tek bilanço olsa, “bankaya ibraz” dediği daha güçlü bir bilanço var, yani daha büyük ölçekli bir bilanço var. Yani aynı sektör içinde olsun, olmasın tartışılır. Ama farklı sektörlerde bile olsa daha güçlü bir bilanço, daha kurumsal bir yapı üreteceğinde herhangi bir tereddüt yok. Onun için, burada yani başka işletmeleri cezalandıralım diye bu teşviki getirmiyoruz. Birleşme yoluyla büyümek isteyen şirketlere teşvik getiriyoruz ve bu bir geçici teşvik, üç vergilendirme döneminde veriyoruz ve bu dönemde de böyle bir teşvikin işletmeler bakımından... Ben de gittim OSTİM sanayiye dolaştım, özellikle savunma, güvenlik alanında küçük küçük işletmeleri gezdim. Genç, dinamik, çok böyle zeki çocuklar var. Ama fark ettim yani küçük küçük işletmelerde bunu yapıyorlar ve birbirlerine de benzer iş yapıyorlar. Gerek yurt içinde gerek uluslararası ihalelere girmek istediklerinde ölçek nedeniyle onlarla yarış yapamıyorlar ama bir araya gelmeleri lazım aslında, bir araya gelseler yapabilecekler. Ha, bir araya gelmeyi engelleyen psikolojik sorunlar var, sosyal sorunlar var, çalışma kültürü var, var, var... Ama devlet olarak “birleşmeye teşvik vermek” şeklinde bir kanal açıyoruz. Bu kanalı işletmeler kullanabilir kullanılmayabilir, aynı sektör olur, farklı sektör olur. Ama reel hayatta gördüğüm mutlaka ve mutlaka bu yeni yeni büyümeye başlayan işletmelerimizi -ister bu yolla isterse hep beraber yine başka yollar da bulmak lazım- büyümeye, birleşmeye sevk etmemiz lazım. Bu doğru bir tercih.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Son cümle: Suistimallerle ilgili nasıl bir tedbir almayı düşünüyorsunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İşletmelerle ilgili detayları iyi düzenleyeceğiz.

Sayın Bakana daha sonra cevap vereceğim.

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, ben, Türkiye’de, tabii üretimin gerçek anlamda ölçek açısından büyüyerek rekabet şansının artırılarak gerçekleşmesini ve birçok alanda bizim ara malı dâhil ithalat yapmak yerine kendi ürünümüzü üretmenin imkânlarını gerçekleştirme noktasında yapılacak çalışmaları gönülden destekleyen bir kişiyim. Yalnız burada “farklı sektörler” dediğiniz zaman buradaki birleşme içerisinde “sanayi sicil belgesini haiz ve fiilî üretim faaliyetinde bulunan” bu birleşmenin temel kriteri oluyor. Peki, bu sicil, farklı farklı alanlarda üretim yapan tek kişi veya işte onun bağlantılı ortaklıklarına bağlı. Yani aynı ortaklık yapısıyla olan farklı şirketlerde bir araya getirilip böyle bir şeyden faydalanılabilir, değil mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Aynı kişiye ait farklı şirketleri tek bir şirket olarak...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani aynı kişi ve ortaklarının farklı farklı şirketleri var, bunları birleştiren tek şirket hâline dönüştürün, bu işlemi yaptırın, üretici diyelim ki.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu, bile iyi bence.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bu, bunu getiriyor, bir bunu sağlama imkânı yaratıyor ama işte ona bir şeydir.

İkincisi burada “farklı sektörler” derken, aslında bizim en önemli eksiklerimiz entegre üretim açısından o hattın kurulmasındaki problem. O yüzden farklı sektörlerin öncesinde entegre üretim imkânını teşvik edecek olan bir başlangıç yapılsa, sanırım daha etkin bir çözüme doğru gider. Yoksa, bu, işte farklı kişilerin kurumlar vergisi avantajından faydalanmak üzere bir araya getirilip bundan geçici de olsa belki bu birleşmeyi sağlaması. Ama kalıcısı entegre üretimdir ve öyle düşünürüm bir üretim ayağı içerisinde.

Diğer taraftan da, şimdi herkesin bir araya getirilip, bir arada “hadi bakalım birleşin de bundan faydalanın” demek yerine bir konsorsiyum olduğu zaman ilk aşamada -farklı farklı şirketler- diyelim ki bunun deneme mahiyetinde konsorsiyum gibi bir araya gelişin teşvik edilmesi, “Evet, biz bu üretimi, rekabet gücünü veya paylaşımlı gerçekleştiriyoruz.”u denedikten sonra kişilerin buna devam etmesinin daha imkân sağlayıcı olduğunu düşündüğüm için acaba böyle bir model de buna eklenebilir mi? Yani, önce bir birleşmiş şirket yapısı öncesi beraber bir araya geliş, belki onun tanımlanmış bir hukuki yapısı, ona getirilen bir teşvik, sonrası aşaması birleşen bir şirket veya tüzel kimlik yapısına dönüşmesi şeklinde diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Tamaylıgil.

Sayın Bakanım...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Teşekkür ederim.

Öncelikle, Sayın Bakanımızın bu Anayasa sorunu olarak ifade ettiği konuda kendi yaklaşımımı ifade etmek istiyorum. Biz, burada, aslında, yüzde 20 kurumlar vergisi, dolayısıyla yüzde 75 de indirdiğimizde 5; yani burada Anayasa, kanuni sınırlar, yani yürütme organına verilen sınırlar

belirlenmek şartıyla Bakanlar Kurulu bu sınırlar dâhilinde oranları farklılaştırabiliyor. Aslında, bu uygulamayı, şu anda yatırım teşvik sisteminde indirimli kurumlar vergisi uygulamasında yapıyoruz. Burada söylediğimiz şu: En fazla, Bakanlar Kurulu, bu oranı 5 olarak belirleyebilir, zaten, diğeri de kanuni oran. Biz, burada, diyelim ki ilgili bakanlıklarla, sektörlerle yapacağımız istişarelerde buradaki ayrımlara uygun olarak hükümet politikalarına, kalkınma planlarına uygun olarak buradaki ayrımlar çerçevesinde oran farklılaştırmasına gideceğiz, ama hiçbir şekilde yasama organının bize verdiği yüzde 5 oranının altına inmemiz mümkün olmayacak. Onu ifade edeyim.

Bu entegre üretim, yani, dikey ve yatay birleşmelerin hepsini kapsıyor. Aslında çok doğru bir konu. Yani dikey birleşmeleri de, Türkiye'nin geleceği açısından çok önemsiyorum, çok doğru bir tercih. Bu madde ona da imkân veriyor. Aslında, bütün birleşme türlerine imkân veren bir şey; dikey, yatay. Bu açıdan, hani, teşvik edici olması noktasını orası içinde farklılaştıralım. Mesela "Dikey birleşmelere daha fazla teşvik verelim." dersek belki buradaki şeyi yapmak lazım. O kriterlerin bir tanesine de birleşmenin dikey veya yatay olmasına göre farklı oranlar belirleme, uygun görülürse o konuda, eğer hep beraber mutabıksak uygun bir ifadeyle, birleşmenin dikey veya yatay olmasına göre de farklı oran belirleme yetkisi alalım. Bu, iyi bir öneri ve destekliyorum ben, aynı şekilde düşünüyorum.

Bu konsorsiyum konusunu biraz çalışalım. Hani şeyi bilmiyorum, mesela çok doğru bir şey. Özellikle bizim KOBİ'lerimiz bir araya gelip ortak ihalelere girse, ortaklaşa ihaleye girse, özellikle daha rekabetçi olacaklar. Birçok, Türkiye'de yapılan yerli ihalede görüyorum, bizim OSTİM'deki şirketler yurt dışından gelen firmalarla rekabet edemiyor. Birisi yılda 100 tane röntgen makinesi imal ediyor, öbürü 100 tane, ihaleye girecek, öbür yabancı geliyor bir anda 1.000 taneyi veriyor ve alıyor. Hâlbuki, bizim o işletmelerimiz bir araya geldiğinde ben onlara bir avantaj versem, "Gelin birlikte bu ihaleye girin." desem, girebilecekler. Ama bir miktar çalışalım, acaba ihale sistemi üzerinden yapabilir miyiz? Başka ne... Bu, gerçekten doğru bir şey, ben de o konuyla ilgili uzun süredir düşünüyorum, bunu önemli olarak görmek lazım.

Yani şöyle: Yani bir lastik işi yapan ile bir tekstil işi yapan birleştiğinde yani "Bunlar birleşmesin." demeli miyiz? Yani farklı argümanlarla diyebiliriz. Ben bilançonun büyümesine bakıyorum. Bilanço büyüdükçe her hâlükârda iyidir diye bakıyorum. Ama ya alakasız şirketler birleşip de onlara niye vergi avantajı veriyoruz da denilebilir. Burada Bakanlar Kurulu yetki kullanımı sırasında da olabilir ama şeyden de endişe ediyorum: Şimdi kısıtlayıcı bir şekilde buraya yazarız, aynı sektör içinde olmak. Öyle örnekler karşımıza çıkar ki birbirlerini destekleyen iki sektör olur, hani entegre ediyoruz vesaire. Yani o açıdan kısıtlayıcı olmaktan biraz endişe ediyorum, çünkü hani "Bunu ticarete bile yaygınlaştıran." diye bir talep gelmişken, şimdi aynı sektör kavramı biraz sıkıntı getirir diye düşünüyorum ama gene tartışalım. Yani benim buradaki düşüncem şirketlerin genel anlamda büyümesi, kurumsallaşması ama her türlü fikri de beraber tartışmak lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Temizel...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, değerli arkadaşlar, burada yaptığınız vergisel düzenlemelerin hepsi sadece Türkiye'deki şirketlerin önüne konmuyor, aynı anda, Türkiye'de yatırım yapmak üzere bu alanı izleyen bütün dünya şirketlerine hemen sunuluyor, şunu yapıyorlar, bunu yapıyorlar diye. O nedenle, burada attığımız her adımın evrensel hukuk kurallarına uygunluğunun yanı sıra vergisel açıdan da haksız rekabeti yaratacak bir nitelikte olmaması gerekiyor; bu ilke.

İkinci önemli ilke: Vergicilerin mutlaka göz önünde bulundurmaları gereken nokta, vergi teşviki veriyorum derken vergiden kaçınma kulvarları yaratmamasıdır. Bu çok önemli bir olaydır. Yani, biz tamam, teşvikler teşvikler konusunda çok ayrıntılı olarak çalışalım ama bu arada da eğer bu yarattığınız

alan birilerinin vergiden kaçınması için –“vergi kaçırma” demiyorum, bu kaçınma ile kaçırma arasındaki farklılığı da arkadaşlarımızın hepsi bilir- kaçınma yolları açılıyorsa bunu yapamazsınız zaten. Yani, vergici olarak öncelikle bunu kesmeniz gerekiyor.

Şimdi, şu yaptığınız düzenlemeye bakın bu koşullar altında. Üç sene içerisinde iki tane ilgisiz şirketi bir araya getirseniz, belki de çok büyük gelirlerinin olduğu bir dönemde yüzde 75 oranında yani yüzde 5 üzerinden vergilendirirsiniz bunları, olay biter. Daha sonraki süreçte ne olur? O da acı bir olay. Dolayısıyla, vergiyle ilgili bir adım atıldığında öncelikle bu temel ilkeye de uymak zorundasınız yani uyarının temel nedenlerinden bir tanesi de bu.

Son, Bakanlar Kuruluna belirli oranlar dâhilinde vergi oranını belirleme yetkisi verirsiniz ama vergilendirmenin konusunu tayin etme yetkisi veremezsiniz. Oranlar nedeniyle Anayasa’ya aykırıdır demedim, vergi konusunu belirleme yetkisi nedeniyle Anayasa’ya aykırıdır dedim. Orada diyorsunuz ki: “Bu indirim oranını sektörler, iş kolları, üretim alanları, bölgeler, hesap dönemleri itibarıyla yüksek, ileri teknoloji nedeniyle...” Bu, verginin konusuna girer, girer Sayın Bakanım. Bu, verginin konusudur. “Bilmem nerede yapılan üretimi vergilendiriyorum.” demek vergi konusudur.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, bir dakika. Zaten o vergiye tabi, sadece vergiye tabi olan faaliyetten alacağım verginin oranını belirleyeceğiz.

ZEKERİYE TEMİZEL (İzmir) – Tamam işte. Yani, orada konuyu değiştirmek suretiyle vergileme oranını değiştiriyorsunuz. Konu farklılaştırması vardır burada. Vergiyi doğuran olayı, yeri, tekniği itibarıyla farklılaştırıyorsunuz. Böyle bir yetki yoktur şeyde. Bunları açık açık yazın. “Şöyle olursa şuradan şuraya indiririm.” olayı tamamdır. Ama çok genel bir ifadeyle verginin konusunu etkileyebilecek olan yetkiler Anayasa’ya aykırıdır diyorum. Böyle bir çalışma yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Bununla ilgili Genel kurula kadar bir çalışma yapın Sayın Bakanım, ona göre değerlendirmesini yapalım.

Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23’üncü madde bağlantılı mı Sayın Bakanım? Yani benzer bir düzenleme?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, bu konudan farklı. Bizim Ekonomik Koordinasyon Kurulunda aldığımız karar. Bunu daha önce anlattım.

BAŞKAN – 23’ü okutuyorum:

Madde 23.- 5520 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 9- (1) Mükelleflerin 2017 takvim yılında gerçekleştirdikleri imalat sanayiine yönelik yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırım harcamaları için, bu Kanunun 32/A maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde “% 55”, “% 65” ve “% 90” şeklinde yer alan kanuni oranlar sırasıyla “% 70”, “% 80” ve “% 100” şeklinde ve (c) bendinde “% 50” şeklinde yer alan kanuni oran ise “% 100” şeklinde uygulanır.”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir açıklama alalım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Gelir İdaresi Başkanımız açıklama yapsın.

BAŞKAN – Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kurumlar Vergisi Kanunu’nuzun 32/A maddesinde yatırım teşvik belgesi kapsamında yapılan yatırımlardan elde edilen kazançlar yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesinin başladığı hesap döneminden yatırımın tamamen bittiği döneme kadar olan harcamaların ödenmesi gereken kurumlar vergisinden mahsubuna ilişkin hükümleri düzenleyen, ihtiva eden bir maddemiz. Bu maddemizde Bakanlar Kuruluna belli bazı yatırımlar için farklı oran belirleme yetkisi veriliyor yatırıma katkı oranı anlamında. Örneğin, büyük ölçekli yatırımlarda kurumlara yatırımın yüzde 65’ine kadar ödenmesi gereken kurumlar vergisinden mahsup imkânı tanınmış, diğer yatırımlarda yüzde 55. Bu önerilen düzenlemeyle söz konusu yüzde 55 oranının yüzde 70’e, yüzde 65 oranının da yüzde 80’e çıkarılması mevzu bahis. Ayrıca, indirimli kurumlar vergisi oranını da Bakanlar Kurulunun yüzde 90’a kadar çekebileceğine dair bir yetki var. Bu da yine yüzde 100’e çekiliyor. Fakat bütün bunlar sadece 2017 yılı için öngörülüyor.

Aynı zamanda, yine 32/A’da yatırım döneminde yapılan yatırımların da yüzde 50’sinin ödenmesi gereken kurumlar vergisinden mahsup edileceğine dair bir hüküm var. Orada da Bakanlar Kuruluna tanınan bu yüzde 50’lik yetki bu önergeyle yüzde 100’e çekiliyor.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Temizel...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yani, kârını olduğu gibi yatırıma tahsis etmesi hâlinde bu oranların... Zaten oran uygulamaya falan gerek yok bu koşullar altında. Zaten şu andaki uygulama da öyle değil mi? Yatırım yapılması hâlinde olduğu gibi yatırıma tahsis etmesi hâlinde herhangi bir şekilde kurumlar vergisi ödenmesi söz konusu değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet, evet, söz konusu.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Değil. O zaman ne?

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Sayın Bakanım, yatırımın yüzde 100’ünün indirimli kurumlar vergisinden yararlanması her zaman mevzu bahis değil. Bu belli bir oranla sınırlanmış durumda, örneğin yüzde 55. Biz buna “yatırıma katkı oranı” diyoruz. Bu da yatırıma katkı tutarının toplam yatırıma bölünmesi suretiyle hesaplanıyor. Yani yüzde 55’ine kadar olan kısmı ödenmesi gereken kurumlar vergisinden indirim yoluyla giderilmek suretiyle devlet tarafından aslında bir nevi karşılanıyor. Buradaki yüzde 55, yüzde 65’lik oranları da bu önergeyle biz, üst tarafı biraz daha yükseltiyoruz yüzde 70 ve yüzde 80’e çekiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi, buradaki bu düzenlemenin yüzde 50’nin yüzde 65’e, yüzde 70’in yüzde 80’e ve sonra da devlet desteği kurumlar vergisi yüzde 90’dan yüzde 100’e çıkarılıyor ve 2017 yılı için uygulanacak sadece. O zaman şunu görüyoruz: 2017 yılı da gözden çıkarılmış durumda, ekonomi gerçekten önümüzdeki sene de çok sıkışık ve sıkıntılı bir süreç olacak. Ayrıca bir imtiyaz sağlıyor bununla, bunu anlıyoruz yani. Şimdiden 2017 yılının kayıp yıl olduğunu kabul etmiş oluyorsunuz. Biz de zaten hem bütçe görüşmelerinde hem de Bakanlık bütçelerinin konuşmalarında söyledik, gerçekten çok başarılı olduğunuz, büyüme oranlarının yüksek olduğu dönemler de oldu, doğrudur ama özellikle son üç senedir büyüme oranlarının düşük olduğunu ve ekonominin uygulanan yanlış dış ve iç politikalar nedeniyle tıklandığını ve 2017 yılının da sıkıntılı geçeceğini söyledik. Bu düzenlemeyle resmen bu tescillenmiş oluyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, 2016 yılında ne kadar kurumlar vergisi aldınız, rakam?

BAŞKAN – Siz rakam gelene kadar devam edin.

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Geçen sene 38.

GARO PAYLAN (İstanbul) – 30 küsur milyar. Yani rakam gayet düşük zaten. Kurumlar vergisi rakamımız son derece düşük. OECD ülkeleri içinde kurumlar vergisinin toplam vergiler içindeki oranı en düşük ülkelerden biriyiz, doğru mu? En düşüklerden biriyiz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değil.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, o zaman ona bir daha siz bakın, sıralamasını tartışalım.

Bakın, kurumlar vergisini alabilmek bir ülke için önemli bir rakam yani toplam vergiler içindeki oranı belli bir oranda olmalı, gelir vergisi de aynı şekilde belli bir rakamda olmalı ve sermayeden alınan yani işverenden alınan vergilerin oranını gösterir. Zaten, toplam içinde son derece düşük bir rakama tekabül ediyor. Siz kurumlar vergisi rakamını daha da düşüreceksiniz bu tip tedbirlerle. Yani toplam vergiler içindeki oranını daha da düşüreceğiz, öyle değil mi? Bu iyi bir algı yaratmaz Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yaratır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yaratmaz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yaratır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, peki, siz vergi almayın o zaman, “Arkadaş, ben kurumlar vergisi almıyorum.” diye bir açıklama yapın, bakalım nasıl bir algı yaratacak bu. “Almıyorum.” deyin ya, rahat etsin. Yani “Yatırım yapan herkes bütün vergiyi rakamından düşebilir.” deyin bakalım nasıl bir algı yaratıyor. “Ben bütün vergiyi işçinin, emekçinin sırtından toplayacağım, tüketim vergilerinden toplayacağım, kazananın, sermayeden vergi almayacağım.” deyin bakalım... Zaten oraya doğru gidiyoruz. Bütün bu teşviklerin varacağı yer orası. Yani kazançtan, sermaye gelirlerinden vergiyi zaten çok düşük oranda alıyorsunuz. Bu oranı daha da düşürebilecek tedbirler bunlar ve Sayın Bakan, bütün bu tedbirler kriz algısını derinleştirir.

Tekrar sizi uyarıyorum, kriz algısını derinleştirmeyelim. Sayın Bekaroğlu da katılacak, o sosyal psikologlarla, gerçekten sosyal bilimcilerle çalışın ve bu artık “Teşvik vereyim, aman vergi almıyorum.” çağrısından vazgeçin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakan...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli arkadaşlar, öncelikle global trendlere baktığımızda ülkelerin...

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Trump” diyor ona!

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, öyle değil bak. OECD’nin raporlarına bakın, global trend olarak özellikle kurum kazançları üzerinden alınan vergiler azalış trendinde. Nominal vergi oranları ülkeler tarafından ardi ardına indirilmektedir. Nitekim biz 2006 yılında yüzde 33 olan kurumlar vergisi oranını yüzde 20’ye indirdik, doğru bir iş yaptık. Hep söylenir, İrlanda yüzde 12,5. Mesela şimdi İngiltere açıkladı, kademeli bir şekilde İngiltere yüzde 17,5’e kadar...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama oran...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok yok, şunu diyeceğim, ona geleceğim. Bir kere, ülkeler global rekabette kurumlar vergisi oranlarını indirme yoluyla ciddi bir trendin içerisine girmiş durumda. Doğrudan yatırımları belirleyen önemli faktörlerden bir tanesi. Tabii oran indirimleriyle beraber önemli olan vergi tabanının genişletilmesi. Yani, OECD’nin tavsiye ettiği “Oran indirimleri yapın, ama vergiyi tabana yayın.” Vergiyi tabana yaymak ne demek? Vergi ödemesi gereken herkesten olabildiğince vergi alabilmek demek. Yani, vergi ödeyicilerinin sayısını artırmak, vergiye tabi kazancın kapsamını genişletmek. Dolayısıyla -arkadaşlar getirsin- OECD’de kurumlar vergisinin tahsilatının toplam millî gelire oranına bakıldığında yıllar itibarıyla azalış trendi izliyor. Neden? Çünkü, artık yatırımcı bu kadar küreselleşen bir ortamda istediği ülkeye çok rahat bir şekilde gidiyor. Onun için bizim Türkiye olarak kurumlar vergisiyle ilgili yaptığımız ve yapmamız gerekenler var, mutlaka ve mutlaka rekabetçi bir kurumlar vergisi yapısı oluşturmamız lazım ki Türkiye’ye daha fazla sermaye çekebilelim veya mevcut sermayeyi koruyabilelim.

İkinci olarak, 2017 yılında burada bir yıllık geçici bir düzenleme yapıyoruz. Aslında 2016’ya kadar arka arkaya birkaç yılda yani 2014’te, 2015’te biz o yıllara ilişkin geçici teşvik artırımları yaptık. Hatırlayın, dedik ki 2015 sonuna kadar yatırım yaparsanız ilave şu kadar teşvik verimiz. Sayın Çam, 2016 yılı sonuna kadar yaparsanız şu kadar teşvik verimiz dedik. Sonra da bu sene dedik ki, ya bu her sene uzattığımız şeyi kaldıralım, madem öyle her sene uzatıyoruz bunu sürekli hâle getirelim. Nitekim bunu da hayata geçirdik, sürekli hâle getirdik. Fakat, ekonomide son birkaç yıldır yatırım tarafında yatırım harcamaları gelişmeleri istediğimiz seviyede değil.

Şunu da bilelim: Türkiye için değil sadece, global anlamda hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde yatırım harcamalarının seviyesinde bir durağanlık var. Sadece bizim için değil, bugün Amerika Birleşik Devletleri’nde de yapılan yatırım harcamalarının miktarı, oranı artmıyor. AB’de de aynı şey geçerli, gelişmekte olan ülkelerde de geçerli. Bunu doğuran temel faktörler neler? Genel anlamda global talebin aşağı gelmesi ve bir noktada küresel ticaretin azalması. Yani, küresel ticarete konu mallara baktığınız zaman ne görüyorsunuz? En fazla yatırım malları aslında küresel ticareti artırıyor veya azaltıyor. Niye küresel ticaret son yıllarda azalıyor? Çünkü, yatırım harcamaları azalıyor. Onun için Türkiye olarak diğer ülkelerin aldığı tedbirler gibi biz de 2017 yılına ilişkin olmak üzere yatırım harcamalarında yani büyümenin bileşenlerinden bir tanesi olan yatırım harcamalarında teşvik edici, destekleyici, motive edici bir teşvik paketi hazırladık. Dedik ki tamam, elimizde mevcut bir teşvik belgesi olabilir veya 2017 yılında ilk defa alabilirsiniz teşvik belgesi ama dikkat edin, 2017 yılında yaptığınız yatırım harcamaları için ilave teşvik veriyoruz. Normalde teşvik belgesi aldığınızda yatırıma katkı oranı yüzde 55 ama bakın, acele edin, 2017 yılında daha fazla yatırım harcaması yapın çünkü bu yılda yapacağınız harcamada 55 değil, 70 olarak uygulayacağız. Yani, 100 milyon liralık bir yatırım için 15 milyon liralık bir vergi indirimi hakkı elde etmiş oluyor.

İki: Bu elde ettiğiniz indirimi öyle normal sistemdeki gibi yıllara yaymanıza gerek yok. Eğer diğer kazançlarınızdan dolayı bir vergi, bir kazanç elde ediyorsanız şu anda diğer kazançlardan kurumlar vergisi indirimi sınırlı, yüzde 80 civarında. Biz dedik ki bu sefer, 2017 yılında yaptığınız yatırım harcamaları için diğer kazançlardan indirim hakkını yüzde 100 veriyoruz.

Üç, bir başka unsur -Sayın Bakan onu aslında sordu, ben öyle anladım- yani normalde bir yatırımcı yatırım yapıyorsa yatırım indiriminden elde ettiği bütün indirimi indirir hiç vergi ödemez. Mevcut sistem öyle değil, yüzde 2’ye kadar yani mesela ölçeğe göre, bölgeye göre değişiyor. Bir kısım, mesela, birinci bölgede yatırım yaptığınızda ne kadar yatırım indirimi hakkınız olursa olsun 20 olarak ödemeniz gereken kurumlar vergisinin en az 10’unu alıyoruz yani hepsini indiremiyorsunuz, sınırlı bir indirim var. Ama ne dedik? 2017 yılında yaptığınız yatırım harcamaları için 10, 8, 6, 4 ve en son 2’ye kadar inen oranı sıfırladık. Şu anda bile 2 var yani en kötü ihtimalle 2’yi ödüyorsunuz, dolayısıyla onu da sıfırladık. Onun için burada bir ekonomik kriz, ekonomik daralma, bunların hepsi genel anlamda konuşulabilir ama şu anda Türkiye olarak bizim attığımız adım tamamen yatırım tarafında yatırımcıları uyarmaya dönük bir teşvik paketidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, kısa bir şey...

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, bakın biz negatif ayrışıyoruz. Hani dünyada hep sorunu buluyorsunuz, dışarıda, iyi bir şey oldu mu sizden, kötü bir şey oldu mu dünyadan diye bakıyorsunuz. Değil ama dünya küresel büyüme, 3,1’den, 3,2’ye çıktı ama Türkiye’nin büyümesi 2’ye geriledi. Mesele şu Sayın Bakan: Kaliteli yatırımcı çekebilecek miyiz, mesele o. Yani, çevreyi kirleten, işçiyi sömüren yatırımcı mı gelecek buraya yoksa kaliteli, bütün dünya standartlarında... Mesele vergileri indirmek değil -tekrar onun altını çiziyorum- demokrasi kalitesini yükselttiğimiz anda kaliteli yatırımcı gelecek, vergisini de verecek, yoksa istediğiniz kadar teşvik verin karşılığı olmaz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, bir zamanlar Türkiye’de bu gecelik faizler yüzde 7.500’lere kadar çıktığı bir dönem vardı, o dönem bir iş adamı, ismini de söyleyeyim Ali Şen bir açıklama yaptı “Ben aptal mıyım, nerede çok para varsa, yatırımcıyım, param var, nerede çok kolay kazanıyorsam orada yatıracam. Şimdi, yatırım yapacağım, iş yeri açacağım, işçi çalıştıracam, prim, şu bu, bunlarla niye uğraşayım, veriyorum devlete borç, alıyorum paramı oturuyorum.” diye bir şey söylemişti. Yani hain main de diyemezsin, adam parası var böyle yapıyor. Şimdi, siz dünya kadar teşvikler getiriyorsunuz, gerçekten çırpındığınızı görüyoruz yani “Yatırım ortamı nasıl iyileşebilir, istihdam daha fazla nasıl olabilir?” filan ama bir konuyu ihmal ediyorsunuz, şu anda Türkiye’de en kolay para kazanmanın yolu inşaatır. İnşaatı yatırım falan görebilirsiniz ama inşaat bitiyor, ondan sonra ölül yatırım oluyor ve parası olan da o sektöre yatırıyor. Hem inşaat yaparak hem de bina olarak oraya yatırıyor parayı. Ama inşaat sektöründeki bu kârlı yani 1’e 10, 1’e 20 kazançlar oluyor, özellikle de Hükümetin, idarenin, belediyelerin katkılarıyla, emsallerle, şunlarla bunlarla böyle bir durum var. Eğer siz bu inşaat sektörünü bu kadar kârlı olmaktan çıkaracak bir şey yapmazsanız, insanlar gelip buralara ne yaparsanız yapın yatırmayacaklar gibi görünüyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan bir şey söyleyecekti.

BAŞKAN – İnşallah ikinci oturumda Bakan Bey’e söz vereceğim.

Birleşime bir saat ara veriyorum.

Kapanma Saati : 13.49

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNEY (Eskişehir)

(Oturum, Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdinç tarafından açıldı)

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; 22’nci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

24’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 24- 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Hasarın giderilmesine ve tazminatın ödenmesine yönelik olarak ilgili mevzuat çerçevesinde belgelendirilmiş parçaların kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar ilgili sigorta genel şartlarında belirlenir.”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, maddeyle ilgili bir açıklama istiyoruz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hazineden arkadaşlarımız açıklama yapsınlar.

BAŞKAN – Gökhan Bey, buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR VEKİLİ GÖKHAN KARASU – Teşekkür ederim Sayın Başkan, Sayın Bakanım.

Söz konusu maddeyle hasar ödemelerinde, tazminat ödemelerinde belgelendirilmiş parçaların da kullanılmasına imkân vermek istiyoruz. Maddenin yazılış gayesi, otomotiv sektöründe kullanılan, belgelendirilmiş olmak kaydıyla kullanılan eş değer parçaların sigorta pratiğinde de kullanılmasına imkân tanımaktır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Önce bir soru sorayım: Geldim sizin aracınıza vurdum, Allah korusun, vurdum, hasar var. Şimdi, sizin aracınız çıkma, yan sanayi parçalarıyla tamir mi edilecek, onarılacak mı, yoksa orijinalle mi yapılacak? Önce bu soruma bir cevap almak istiyorum.

BAŞKAN – Bir cevap verin, ondan sonra devam edelim.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR VEKİLİ GÖKHAN KARASU – Teşekkür ederim soru için.

Malum, sigortacılıkta amaç zararın giderilmesi, kişinin mal varlığının eski hâle gelmesini sağlamak. Çıkma parça kullanılamaz ancak kişinin rızası varsa kullanılabilir. Amaç bu değil, zaten onun için söylüyoruz, belgelendirilmiş parça yani TÜRKAK tarafından akredite olmuş bir kurumun belgelediği, bu hakikaten orijinale eş değer dediği parçaların kullanılmasını sağlamaktır, asla çıkma parçayı kastetmiyor çünkü sen çıkma yaparsan belgesi olmaz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çam, devam edin.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi, bu konuyla ilgili Danıştayda açılan bir dava var ve Danıştayın bu konuda vermiş olduğu bir karar var ve o kararda diyor ki: “Bu nedenle çıkma ve sökme parçalarının sigorta şirketlerince karşılanan hasar onarımlarında sigortalı ya da mağdur onayı haricinde hiçbir şekilde kullanılmaması kişi ve kamu yararı gereğidir.” Şimdi, Danıştayın bu konuda vermiş olduğu bir karar var ve biz bu karara rağmen burada bir yasal düzenleme yapıyoruz. Bu doğru bir şey değil, şimdi, bu konuda Danıştay bir karar vermişse bu kararı arkadan dolanacak bir düzenleme yapmak doğru bir iş değildir, Parlamentonun böyle bir görevi değil zaten. Mahkeme kararlarını arkadan dolanarak iş yapmak, yasa yapmak, burada kanun çıkarmak bizim işimiz değil. Dolayısıyla, burada sigorta şirketleri özel olarak korunuyor, kollanıyor ve doğru bir iş değildir. Ha, şöyle düşünebiliriz: Ya, bizim yan sanayimiz de gelişsin, yan sanayimize de bir imkân, olanak verelim diye belki iyi niyetle bakabiliriz böyle bir şeye. Ama sonunda mahkemelerin bu konuda vermiş olduğu bir karar var ve Danıştay 15. Dairesinin bu konuda vermiş olduğu kesin bir karar var. Bu karar doğrultusunda böyle bir düzenleme yapmak bu mahkeme kararını ortadan kaldırmaya yönelik bir iş olur. Bunu da doğru bulmadığımı söylemek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, mesela sigorta şirketlerinin temsilcileri burada mı Sayın Başkan? Ha, buradalar. Aslında onlardan bir izahat alsak iyi olur, daha sonra...

Yani şundan dolayı, istiyorsanız meramımı da biraz anlatmaya çalışayım. Şimdi, bunun sonucunda diyelim ki bir hasarda orijinal parçalar kullanılırsa 20 bin liraya çıkan bir hasar, yan sanayi kullanıldığında 10 bin liraya düşüyor Sayın Bakan. Hepimizin başına hasar gelmiştir, bunu da biliriz, çıkma, yan sanayi, bilmem ne kullanma durumunda... Şimdi, sigorta şirketlerimiz de geçen sene, biliyorsunuz, “Çok zorlanıyoruz.” diye buraya yasal tedbirler getirdiler ve “Primler düşecek.” diye vadettiler zorunlu trafik sigortası ve kaskoda ama fiiliyata baktığımızda primler düşmedi yani fiili durumda primleri düşürmediniz. Şimdi, bununla beraber, eğer ki vatandaşımızın faydasına olacaksa bu primlerin düşeceğine dair bir vaatte bulunması lazım sigorta şirketlerinin. “Arkadaş, tamam, ben yan sanayi kullanacağım, yan sanayiye teşvik edeceğim ve bununla beraber de işte, zorunlu trafik sigortası bin liraysa 700 liraya düşecek, kaskolar 3 bin liraysa 2 bin liraya düşecek.” diye bir vaatte bulunması veya bununla ilgili bir düzenleme yapılması lazım, vaat yetmez çünkü burada eş zamanlı olarak bir düzenlemenin olması lazım.

Bununla ilgili böyle başlangıç yapayım, sonra konuşmama devam edeceğim, sanıyorum meramımı anlatabildim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bir de hakikaten ne kadar etkiledi, burada yaptığımız yasal düzenleme sonrasında zorunlu sigorta primlerindeki değişim nedir? Onun bir sonucunu alalım da, o bilgiyi verirsiniz yanında.

BAŞKAN – Buyurun.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Önce yasal düzenlemeden başlayayım Sayın Vekilim, bizim buradaki yasal düzenleme talebimizin ana gerekçesi şuydu: Sektörümüz son on yılda bu kanundaki boşluklardan dolayı 7 milyar zarar ettiği için bu kanun değişikliğine ihtiyacımız var demiştik.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani bu konuda zarar etti, diğer konularda zarar etmedi. “Sektörümüz” deyince...

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Hayır efendim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ölümlü kazalarla ilgili...

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Trafik primleriyle ilgili söylüyorum ben sadece, trafik branşıyla ilgili konuşuyorum.

Yani oradaki bizim en temel vurgulanması gereken husus şu: O gün kanun değişikliğinde bizim ana gerekçemiz geçmişe dönük yanlış uygulamaların, kanun boşluğunun getirdiği maliyetti. Bu eş değer parça ve orijinal parça meselesi o maliyetin içerisinde yoktu ve o günün konusu değildi Sayın Vekilim. Dolayısıyla, o kanun...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Doğrudur ama henüz düşmedi.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Onu söyleyeceğim, o kanun değişikliğinden sonra şu anda yüzde 12’lik bir düşüş oldu ortalama primde, yedinci basamakta da yüzde 15’lik bir düşüş oldu, yüzde 15.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakan teyit eder mi bakalım o bilgiyi?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Sigorta bilgi merkezlerinin verilerinden şey yapıyorum. Yani yedinci basamakta ortalama primi konuşuyorum.

Tabii, şöyle bir şey var, o zaman da söylemiştik: Eski primlere dönme şansımız hiç yok yani 350 liradan 700 liraya çıktı ortalama prim, 350’ye dönme şansımız yoktu. O zaman çok düşük almıştı. Sektörün sorunu prim artışını birden yapması oldu, aslında kademeli artırsaydı bu sorunu yaşamayacaktık. Yani aslında sektör fonladı bunu, o zaman anlatmıştık biliyorsunuz.

Şu anda prim daha da düşecek, biraz zamana ihtiyacımız var. Neden Sayın Vekilim? Çünkü bu kanun değişikliklerinin mahkemeye yansımaları henüz göremiyoruz, mahkemeye tezahürünü henüz göremiyoruz. Mesela, on beş gün içerisinde önce sigorta şirketlerine gidip oradan mahkemeye gitmesi lazım ama hâlâ bazı mahkemeler direkt sigorta şirketine başvurmadan kendisine gelen davaları kabul ediyorlar. Bu konuyla ilgili çabalarımız devam ediyor. Yani o eğer oturursa yüzde 20-25 bandını yakalayacağımızı düşünüyoruz ancak trafik primlerine yeni maliyet gelmemesi şartıyla. Bu konuştuğumuz konu trafik primlerine yeni bir maliyet getiriyor. Hâlihazırda şu anda trafikte hasarda ödenen yani kullanılan parçaların yüzde 80’i orijinal, yüzde 20’si eş değer parça ve bu eş değer parça tanımlanmış, Sayın Genel Müdürümüzün dediği gibi TÜRKAK tarafından akredite edilmiş, TSE tarafından onaylanmış, birliğimizin bir kuruluşu var, OSEM tarafından onaylanmış ve tamamen orijinale yakın, aynı üretim bandından çıkan, standartları, ölçeği, o kalınlığı vesaire, tüm bu teknik şeyleri karşılayan belgeli parça. Danıştayın kararı aslında nihai bir karar değil, durdurma kararı. Onlara Hazine Müsteşarlığımız gerekli savunmayı yapacaklardır.

MUSA ÇAM (İzmir) – Danıştay 15. Dairesinin kesinleşmiş kararı, olur mu öyle şey?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Yürütmeyi durdurma kararı.

Onlar da anlatılacaktır eminim, durum, şöyle, eğer o eş değer parçanın kullanımı trafikte tamamen yasaklınırsa bu, şu demek Sayın Vekilim: Bizim şu anda 2,5 milyar toplam hasarımız var, bunun yüzde 50’si maddiden geliyor, bunun da yüzde 50’si eğer eş değer parça kalkar, orijinal parçaya dönersek

sektöre ilave 1 milyar demek, bunun da bizim trafik primlerine ilave maliyeti bugünkü primlere yüzde 10 demek yani o eş değer parçayı kaldırır, orijinale döndürürsek ilave yüzde 10 yapmamız lazım, bırakın prim düşüşünü.

Ama biz başka bir şey söylüyoruz, diyoruz ki: TÜRKAK var, Akredite var, bunların standartları belli, neden dışarıdan ithal edelim? Aynı kaliteyi yerli sanayiyle verebileceksek niye cari açığı daha fazla artıralım? Yerli sanayiye güçlendirelim, standartları belli. Yüzde 20 eş değer parçayı yüzde 50 eş değer parçaya çekelim, belki de prim düşüşü yaparız yani bu durumda. Çünkü primin unsurları var: Bir tanesi eş değer parça, başka bir sürü faktör var. Dolayısıyla, temel argümanımız o Sayın Vekilim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben devam edebilir miyim?

BAŞKAN – Devam edin, açık mikrofonunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şimdi, bunun tabii ki bir sigorta ayağı var.

Peki, Otomotiv Sanayicileri Derneği burada mı Sayın Başkan? Onlara yazıldı mı? Şundan dolayı, burada bir denge...

BAŞKAN – Sadece sigortacılar var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, şundan dolayı, ben savunacağım için söylemiyorum. Yani tabii ki bu, rekabete açık olmalı. “Yalnızca orijinal” dersiniz fiyatlar zaten çok yüksekti yani orijinal fiyatlar ile yan sanayi fiyatları arasında 1’e 5 orantı bile olabiliyor, biliyorsunuz bunu ve “yalnızca orijinal” dersiniz onlar istediği gibi fiyat, ahkâm kesiyorlar, bir ön cama 5 bin lira yazabiliyor mesela, orijinal parça. Bu da bir haksızlık, burada ifrat tefrit noktasında ama tamamen de yan sanayiye dönerseniz -savunduğum için de söylemiyorum, yanlış anlamayın, benim tavrımı biliyorsunuz- otomotiv sanayicileri de bir anda zora girebilirler. Tamamen yan sanayiye döner sektör, otomotiv sanayicisi de orijinal parça satamaz ya da onun altına girmeye çalışıp kaliteyi düşürür çünkü yan sanayi ne kadar olsa da -ben size söyleyeyim, hepimiz araba kullanan insanlarız- orijinal kalitesini tutamaz çünkü mutlaka ham maddesinden alıyor, bir şeyinden alıyor, daha ucuza yan sanayi çıkarıyor. Burada otomotiv sanayisini de bence dinlememiz lazım, ona göre bir denge bulmamız lazım. Yan sanayideki standartların da bizi tatmin eder noktada biraz daha yukarı çekilmesi lazım belki çünkü gerçekten çok kalitesiz yan sanayi parçalar da var. Burada da Yan Sanayiciler Derneği diye bir şey var mı, onu da bilmiyorum.

Otomotiv Yan Sanayiciler Derneği var mı Sayın Müdürüm?

Neyse, varsa öyle bir organizasyon bütün bu kesimlerle görüşüp bir denge bulmak lazım yani kalitesiz yan sanayi parçalarını bu sistem dışına atacak, yalnızca orijinale mahkûm etmeyecek ve böyle de düşecek rakamı da, 2,5 milyardan bu 1,5 milyara düşebilir, o 1 milyar TL’yi de tüketiciye yansıtacak bir formül gerekir. Bu yalnızca rekabetle olur mu? Sanmıyorum. Bir düzenlemeyle de olabilir Sayın Bakan.

Bir de şu var: Yani sigorta yapan kişiye de bir bilgilendirme yapılması lazım. Şimdi, burada sıkıntılar doğar. Bu yasanın çıktığının farkında olmayan milyonlarca vatandaşımız, hasarı oldu diyelim ki gider servise “Ben orijinal istiyorum, bana ne, benim bilgim yok. Ben yıllardır sigortamı ödüyorum.” der ve oradaki servisle ciddi sıkıntılar yaşar, bunu da biliyorsunuz. Özellikle orijinal ısrarı olan ciddi bir kesim var, “Ben yan sanayi sokmam arkadaş arabama.” diyecek bir kesim var. Bununla ilgili muvazaaları, sıkıntıları nasıl çözeceğiz? Sayın Genel Müdür veya Sayın Bakan, bunu da size soruyorum. O açıdan çeşitli kesimleri dinleyerek... Dinlediniz mi bilmiyorum Sayın Bakan, bu maddeyi getirerek... Yani Yan Sanayiciler Derneği, Otomotiv Sanayicilerini dinlediniz mi? Onların görüşlerini burada duymadığımız için siz bize görüşlerini söylerseniz ve Genel Müdüre sorularına da devam ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Paylan.

Sayın Savaş...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Benim Sayın Genel Sekretere bir sorum olacak. Bu hasar primi oranı, özellikle trafik sigortasında, geçen sene 30/9/2015 tarihinde hasar primi oranı neydi, 30/9/2016’da hasar prim oranı ne oldu?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Savaş.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, bundan bir süre evvel çıkartılan maddeyle düzenleme yapıldı. Ondan önce kamuoyunda şöyle bir, “Zorunlu trafik sigortası primleri çok arttı, herkes çok rahatsız, taksiciler böyle.” Sürekli bunlar yazıldı çizildi, büyük bir kamuoyu oluşturuldu. Çünkü bu olayda etkilenen taraflardan bir tarafı çok ses çıkaramıyor, kamuoyu falan oluşturamıyor, derneği filan yok, parası da yok, gazete ilanı da veremiyor, televizyon programında ısmarlayamıyor filan. Büyük bir şey oluşturdu, herkes bize sordu: “Ne zaman çıkartacaksınız? Trafik sigorta primleri acayip arttı, işte, yüzde 50 düşecek, aman bir an evvel çıkartın.” Sonra geldik burada baktık, inceledik, vatandaşla ilgili hiçbir şey yok. O zaman söyledik, sigortacıların temsilcisi de buradaydı, “Bu sigorta müşteriyle ilgili bir iş değil, trafik sigortasını yaptıranlarla ilgili bir şey değil. Bu yansımaz.” dedik. Yok, büyük bir şeyle çıktı ve o müşterilerin ya da trafik sigortası yaptıran taraflardan birinin temsilcileri filan burada yoktu, onlar sesini çıkaramıyor. Şimdi, yine, aman, gözüm de yaşırdı, yerli sanayiye korumak üzere araştırmış etmiş, belli ki sigortacılar yeni bir şey getirmiş burada, biz de burada yasalaştıracağız. Yani bu doğru da olabilir, gerçekten de yerli sanayiye destekleyebilir, bütünüyle karşılım anlamında söylemiyorum ama yasa yaparken gerçekten... Biz Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri tamam, bir seçim bölgesinden seçiliyor ama bütün Türkiye’yi temsil ediyor ve bir de bu devlet işine geldiğimizde esasen zayıf olanların hakkını, hukukunu korumakla görevliyiz biz, kendi kamuoyu, lobi yapma imkânı olmayanların hakkını, hukukunu korumakla görevliyiz. Yani lobilerle güçlü olanlar ses çıkartarak, baskı yaparak, kamuoyu oluşturarak yasa maddesi çıkartmamalıyız. Burada böyle bir şey hissediyorum ve ciddi bir şekilde rahatsız oluyorum.

Teknik şeye gelince, bu netice itibarıyla bir sözleşme yapılıyor Sayın Bakan, iki taraf. Ben zorunlu trafik sigortası yaptıracam, kanun böyle, yaptırmak zorundayım. Şöyle bir şey olabilir burada: Herhangi bir durumda ta sözleşmede “yerli ya da orijinal parça” diye bir sözleşme yapılabilir. Orijinal parçayı isteyen, ne bileyim, 25 kuruş daha fazla ödeyebilir yani bunu şey olarak söylüyorum, böyle yapılır, yapılmaz olarak söylemiyorum ama uzun süreden beri bu Türkiye Büyük Millet Meclisinde gördüğüm bu. Bu yasayı güçlülerin lehine yapıyoruz. Güçlü olan geliyor, lobi yapıyor, kamuoyu oluşturuyor, bilgi asimetrisi oluşturuyorlar. Aynen bu sigortayla ilgili yaptığımız değişiklikte sanki garibanların, taksicilerin, herkesin, kendilerinin hakkı, hukuku korunacak, aman, bir an evvel yasa çıkaralım. Hayır, sigorta şirketlerinin çıkarına bir şeymiş. Yapmayın efendim, böyle bir yatırım, bu şeye girmeyin. O zaman diğerlerinden de çekilin. Buradan zarar ediyorsanız öbür taraftan zaten kazanıyorsunuz. Yani güçlü olanlar için yasa yapılmaz, zayıf olanlar için yasa yapıyoruz.

Bir de bilgi asimetrisi diye bir olay var yani, bu, yasa yaparken çok geçerli. Teknik bir dil kullanılıyor, ne anlama geliyor kimse bilmiyor. Geniş kitleleri ilgilendiriyor, işçiyi, esnafı, garibanı, herkesi ilgilendiriyor ama teknik bir şekilde yapılıyor bunlar bürokrasinin koridorlarında ya da böyle

güçlü lobilerin şeyinde konuşuluyor gidiyor, vatandaş ne anlama geldiğini bile bilmiyor. Böyle demokrasi olmaz. Bugün demokrasinin en büyük düşmanı bilgi asimetrisidir değerli arkadaşlarım, özellikle bütçe hakkı açısından söylüyorum. Buna dikkat çekmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bekaroğlu.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tabii ki yerli sanayiye, millî sanayiye geliştirecek adımlar atmak önemli ama burada bir özel durum söz konusu. Yani şöyle bir örnek vermek gerekirse, ben aracıma orijinal değil de belgelendirilmiş bir parça taktım ama o yüzden aracımın motoru gitti, ne olacak? Zaten Danıştay kararına baktığımız zaman da buna işaret etmiş ve bu yönde sigortalının onayının olması gerektiğini ifade etmiş, yürütmeyi durdurma kararında. Gerçi burada işte, “Usul ve esaslar genel şartlarda belirlenir.” diyor. Burada olan tüm arkadaşlarım da aynıdır, hiçbirimiz o maddeleri okumuyoruz yani sözleşmede yer alan maddeleri detaylı okumuyoruz. Yani bu anlamda madde içeriğine “sigortanın onayının da alınacağı” yönünde bir ifade konulması, hem yargı kararı da gereği de yerine gelmiş olur hem de kişi aracına bile bile yerli malı kullanıp sonra başına bir iş gelirse ona katlanır ama öbür türlü, servis karşılamaz, sigorta şirketi karşılar mı? O da karşılamaz. Araç firmasının öngördüğü orijinal parça değil de başka bir parça taktığınız zaman oluşabilecek hasarı firma karşılamaz yani sigorta açısından da tahminimce sıkıntı olur. Yani bu yönde bir açıklık getirilmesi gerekir, hem de yargı kararını dikkate almış oluruz diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kalaycı.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Bizim, yerli sanayi korunmasın, kolların, böyle bir şeyimiz yok, o tabii ki korunsun ve kollansın, hiçbir itirazımız yok. Bu, vatandaşın onayıyla gerçekleşebilecek bir olaydır fakat ortada bir yargı kararı var. Şimdi, sigorta şirketlerinin yapmış olduğu lobi sonucunda bu yargı kararına, tedbir kararına karşılık bizim bir yasal düzenleme yapmamız gerçekten Plan ve Bütçe Komisyonuna uymayan ve yasama kalitesi açısından son derece yanlış bir iş yapıyoruz biz. Mahkemeler biter, sonuçlar ortaya çıkar, ondan sonra gerekirse yapılabilir bu. Ama şu andaki durum itibarıyla böyle bir yasal düzenleme yapmak sigorta şirketlerinin taleplerini karşılamaktan öte bir şey değildir, bu doğru değildir, yasama görevi açısından da doğru değildir. “Sigorta poliçeleri yüksek.” Bu ayrı bir konu, bunu da tartışırız. “Sigorta poliçeleri düşürülsün, ondan sonra bunu kabul edelim.” anlayışı, o da doğru değildir. Biz asla böyle bir şeyi kabul etmeyiz. Ortada yargı kararı varken yargı kararını arkadan dolanan bir yasal düzenlemeyi yapmak hiç doğru değildir.

Bu nedenle, Sayın Bakan, bizi ve Plan ve Bütçe Komisyonunu zorda tutacak, şaibe altında tutacak böyle bir düzenlemeyi lütfen geri çekin, 24’üncü maddeyi; biz diğer maddeleri görüşmeye devam edelim. Bu madde doğru bir madde değildir. Nihai olarak mahkeme kararları verilir, ondan sonra tekrar düzenleme gelir ama nihaileşmemiş ve tedbir kararı verilmiş olan bu konuyla ilgili Plan ve Bütçe Komisyonunun böyle bir düzenleme yapmaması gerekir, herkes töhmet altında ve şaibe altında kalır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

Sayın Bakan...

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle, ben açıklama yapmadan önce ilgili arkadaşlar bir teknik açıklamalarını yapsınlar, ben de sonunda bir açıklama yapayım, o daha doğru olur.

BAŞKAN – Gökhan Bey, buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR VEKİLİ GÖKHAN KARASU – Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Sayın Başkan, değerli üyeler; şunu açıklığa kavuşturmak isterim: Kasko sigortası yani kişinin kendi zararını ödediği, kişinin kendi öz zararını ödediği sigorta zaten mümkün. Yani kişinin poliçesinde illa orijinal, illa çıkma, illa belgeli eş değer, parça ve nevi konusundaki kararı tamamen kişiye aittir. Bu serbest, şu anda mümkün ve yapılıyor, böyle poliçeler var şu an. Ama zorunlu trafik sigortasında zaten arada akit yok çünkü benim zarar verdiğim bir kişiye üçüncü şahıs benden para istiyor, tazminatı istiyor, onun için arada akit yok. Onun için bu şartlar genel şartlarla düzenlenen bir şeydir dünyada ve Türkiye’de. Fakat, dediğiniz gibi, aslında burada bir denge esas. Ne piyasa orijinal parçaya hâkim olsun ne de eş değerleri konusunda sigortacının beyanı yeterli olsun. Çünkü şirket, herkesin bir bilanço yükümlülüğü var, bu kapsamda beyanla yetinemeyiz. Objektif, TSE’nin veya TÜRKAK’ın akredite ettiği, belgelenmiş kurumların belgelediği parçaların kullanılmasını öngörüyoruz burada. Bir malın eş değerliğini ancak objektif, nesnel bir kriter söyleyebilir, bir zemin söyleyebilir, bunlar da belgeleme kurumlarıdır yani o dengeyi biz böyle bulduk. Çünkü ne beyanla yetinmek ne de piyasayı tam orijinale mahkûm etmek, amacımız bu.

Diğer taraftan, kişinin rızası, arz ettiğim gibi, kaskoda zaten böyle yapılıyor, kişi zaten istediği orijinal parçayı seçebiliyor. Danıştayın kararı ise şu an tedbir karardır, arz edeyim Sayın Vekilim, nihai karar değildir, 15. Dairenin 2005/15/611 sayılı Kararı, şu anda elimde var. Bu yürütmeyi durdurma karardır, daha nihai karar değildir ama tabii, Danıştay kararları da her zaman saygı duyulur ama müzakereye açıktır.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tedbir koymuş. “Müzakereye açıktır.”, öyle bir şey yok.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR VEKİLİ GÖKHAN KARASU – Onu kastetmiyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tedbir koymuş ve herkes buna uymak zorunda, mecburiyetinde yani.

BAŞKAN – Onu söylemiyor Sayın Çam, söylediği farklı bir şey.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR VEKİLİ GÖKHAN KARASU – Biz şunu öngörüyoruz, önerdiğimiz şey şudur: Piyasanın tamamen orijinal parçaya kalması mümkün değil çünkü Rekabet Kurumunun da dünya pratiği de her zaman otomotiv sektörüne diğer parça üretim firmalarına girmesini sağlamaktır. Bu herkesin menfaatine ama bir şartla, hakikaten ürettiği parçanın aynı “skont”lara sahip olduğunu, orijinale eş değer olduğunu birinin belgelemesi gerekir çünkü aynı “skont”tan geçiyor ama üstüne marka basınca orijinal sayılıyor, marka basamayınca eş değer sayılıyor, bunu birinin belgelemesi lazım, bu parçaların pratiğe kazandırılması lazım. Amaç budur Sayın Vekilim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Siz buyurun.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Şimdi, aslında şu andaki mevzuatta eş değer parça yani Danıştayın bu durdurma kararına kadar eş değer parça kullanımında herhangi bir yasak yoktu ama sektör pratiğine baktığımızda kullanılan parçaların yüzde 80’i orijinal, yüzde 20’si eş değerdirdi yani yüzde 100’ü eş değer değildi. Bu, şunu gösteriyor: Bizim sektörümüz tabii ki her eş değer parçayı kullanmıyor, gerçekten o standardı yakalayabilecek,

Hazine Müsteşarlığının belirlediği o tanımlamalara girebilecek eş değer parçayı kullanıyor ve günün sonunda müşteri memnuniyeti bizim için her şey. O yüzden, bir defa, bu bile bir kriter. Kaldı ki genel şartlarda aslında hangi eş değer parçaların kullanılacağına dair çok net tanımlamalar var ve bunlar TÜRKAİ'tan ve TSE'den onaylı oluyor. Dolayısıyla, eş değer parçayı kaldırırsak kaskodaki yan ürün farklılaşmasına yol açacak yani sizin söylediğiniz, orijinal parçayı kullanmak isteyip daha fazla para vermek isteyen müşteri belki bunu yapacak ama belki eş değer parçayla daha az prim talep edecek müşteriye bir imkân kalmayacak. Çünkü biz Sigorta Birliği olarak “doğrudan tazmin” dediğimiz bir sisteme geçmek istiyoruz. Çok karışık, teknik bir konu, bunun burada detayına girmek istemiyorum. Ama şunu söylemek istiyorum: Normal şartlarda trafikte karşı tarafın, üçüncü şahsın sigorta şirketi tazmin ediyor. Bizim yeni projemizde karşı tarafa zarar versen bile onu ben kendim, kendi yaptığı poliçeyi kendi sigorta şirketi tazmin edecek. Dolayısıyla, kaskodaki gibi şu imkân sunulacak: “Orijinal mi istersin tamirde, eş değer mi istersin? O zaman yüzde 10 daha fazla, yüzde 10 daha düşük...” Yani bu imkânı da getirecek aslında bu sistem. O yüzden bunun geçmesinin çok faydası olacak. Yani bizden ziyade sürücülere çok faydası olacağını düşünüyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne faydası olacak sürücülere?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Dediğim gibi, daha ucuz fiyata alma şansını yakalayacaklar. Orijinal parça kullanmak yerine... Mesela, kaskoda şöyle, soruyoruz, diyoruz ki: “Orijinal parçalı tazmin mi istersin, eş değer parçalı tazmin mi istersin?” Şimdi, doğrudan tazmin sistemini planlıyoruz efendim yani sistemi değiştiriyoruz, burada da bu imkân gelecek böyle olursa. Çünkü ben karşı tarafın, şu anda şöyle, üçüncü şahsın poliçesini, o üçüncü şahsın sigorta şirketi yapıyor. Şimdi, ben kendi yaptığım kişinin şeyini kendi şirketim olarak kendim tazmin edeceğim, onu sorabileceğim, yani “Orijinal parça mı istersin?” diye. Yani trafik poliçesinin de o çok istediğiniz farklılaşmasına sebebiyet verecek bir şey.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Zorunlu mali sigorta kendisinin hasarını karşılamıyor mu, karşı tarafın mı karşılıyor?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Karşı tarafın karşılıyor ama doğrudan tazminde yine karşı tarafın hasarını karşılayan şirket yerine ben karşılayacağım. Yani sigorta şirketinin yükümlülüğü değişiyor. Dolayısıyla, kişiye sorma şansı yakalayacağız: “Orijinal parça mı istersin veya eş değer parça mı istersin?” diye. Yani ürün gamını genişletecek...

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, bunu nasıl yapacaksın?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Yükümlülüğü değiştireceğiz, doğrudan...

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) - Karşılıklı riski satın alacaksınız.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Hiçbir şey değişmiyor, hâlihazırda şu an üçüncü şahsa ben gittim...

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) - En sonunda şey mi, karşılıklı cari hesapta bir mahsuplaşma...

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Aynen öyle, bir mahsuplaşma sistemi, evet, böyle bir model üzerinde çalışıyoruz şu anda sigorta sektörü olarak. Neden? Çünkü kişi şöyle yapıyor efendim: Sigorta poliçesi aldığı şirket hizmeti karşılamıyor ya.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Onu kanunla mı yapacağız, yoksa...

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Yok, tamamen uygulama usulüyle, bizim sigorta sektörünün...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ben bir şey sormak istiyorum: Şimdi, tabii ki otomotiv sektörü açısından, otomotiv sektörünün dışa bağımlılığının çözüm bulması açısından önemli bir belki düzenleme olarak gelecek ama bu, otomotiv sektörünün o yapısal problemini çözmek yerine Danıştayda ortaya çıkan karara bir çözüm bulmak üzere yapılmış bir yasal düzenleme. Benim gördüğüm o. Yani, buradaki amacın öncelikli başlığı, yerli yan sanayiye güçlendirmekten öte, Danıştay kararına karşı bir tedbir amaçlı veya çözüm amaçlı yasa yapma mantığıyla gelen bir değerlendirme olarak gözüküyor.

Şimdi, burada bir şey soracağım yine teknik bir soru olarak: Böyle bir orijinal parça yerine, yan sanayide üretilmiş bir parça kullanıldığı takdirde... Şimdi cep telefonunda bile bir olay var, garanti kapsamı diye bir süre var. Otomotivde de bu garanti kapsamı var ve garanti kapsamındaki devamlılığı sağlamak üzere, değiştirilen parçaların orijinal parça olmasını arayan bir sistem var. Bu, herhâlde otomotivde de aynı şekilde devam ediyor. Ola ki araba alındı ve arabanın daha garanti süresi devam ederken böyle bir olay ortaya çıktı ve parça değiştirilirken de orijinal değil yan sanayi kondu. Ama sonrasında gelişen, garanti kapsamındaki bir olayda bu sefer, üretici, yan sanayi parçası kullanılmasından dolayı otomobile veya arabaya sahip olan kişiyi bu garantiden mahrum bırakma durumunda olabilir veya ikinci elde yan sanayi veya orijinal parça kullanmada fiyatı etkileyen ve bir mahrumiyet ortaya çıkacak gelişme olabilir. Bunları da değerlendirdiniz mi?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Evet efendim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben şöyle anlamadım, şimdi, trafik sigortası şunu getirir: Ben karşıdaki araca çarptım. Bunun hasarını karşılar. Şimdi, çarptığım arabadaki kişi “Ben ikinci el, yan sanayi istiyorum.” demez ki, “Orijinalini istiyorum.” diyecek. Yani poliçeyi benimle yapıyorsunuz ama ben karşıya çarpıyorum. O kişi “Orijinal istiyorum.” diye bastırırsa nasıl bunu yapacaksınız?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Şöyle, şimdi, bu üçüncü şahıs sorumluluk ya, siz trafik poliçesini alıyorsunuz. Kim için alıyorsunuz? Karşıdaki kişi için alıyorsunuz. Karşıdaki kişiye çarptınız diyelim, karşıdaki kişinin hasarını o kişinin sigorta yaptırdığı şirket ödeyecek. Şimdi, normal şartlarda o kişi... Size kimin çarpacağını bilemiyorsunuz yani size hangi şirket çarpacak bilemiyorsunuz, değil mi? Dolayısıyla, ben şimdi kendi arabamı tamir ettirecek şirketi kendim seçmiş olacağım, diyeceğim ki: “Bana çarpsalar bile sen tamir et benim arabamı. Tamir ederken de orijinal parçayı kullan.” Şu anda karşı şirketin, artık o hangi poliçeyi...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama çarpan benim, yine ben ödüyorum.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Ama trafik poliçesi alıyorsunuz ya...

BAŞKAN – Sonrasında rücu oluyor, değil mi?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – O, şirketler arası rücu oluyor, kişiyi ilgilendirmiyor. Çarpılma riskini ben taşıyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama herkes yan sanayiye seçer.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Niye? Az önce dendi ki: “İsteyen orijinal parçayı seçmek isteyebilir, isteyen eş değer parçayı seçmek isteyebilir.”

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, karşıdakinin hasarını gideriyorum ben. Ben niye fazla ödeyeyim ki karşıdaki orijinal parça alacak diye?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Çünkü kendi aldığınız poliçenin parasını ödeyeceksiniz ya, artık sizin şirketiniz sizin hasarınızı ödeyecek, karşı şirket ödemeyecek artık yani size zarar gelirse. Siz zaten trafik poliçesi almak zorundasınız. Niye alıyorsunuz? Karşı tarafta birine çarparsanız onun hasarını benim şirketim ödesin diye.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Dolayısıyla, şimdi, karşı tarafın hasarını sizin şirket öderken eş değer mi olsun, orijinal mi olsun düşünmezsiniz çünkü karşıdaki adamın hasarı. Ama, birisi bana çarptığında ben karşı şirketin riskini almak istemiyorum, X sigorta şirketi beni karşılayacak bu durumda. Ben kendi şirketime diyorum ki: “Sen benim hasarımı, aracımı onar. Onarırken de orijinal parçayla onar, ben sana yüzde 10 daha fazla vereyim.”

BİHLUN TAMAYLIĞİL (İstanbul) – Adamın suçu yok, gelip çarpmışlar; niye yerlisini istiyorsunuz?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Yani, ileride bu imkânı sağlayan bir şey bu, ilerisi için söylüyorum onu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Neyi hesap edeceğiz, tekrar yasa mı çıkacak, siz mi yapacaksınız?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Yok, bu bizim şu anda üzerinde çalıştığımız model, dünyada uygulanan bir model. Türkiye’de bunu şimdi karşı şirket ödüyor, şu anda aynı şirket... Müşteri sahipliğiyle olan bir şey.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yapmayın ya. Adamların keyfine yasa çıkaracağız.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Ama, bu olayda garanti süresiyle ilgili söyleyeyim: Şu anda mevcut trafik genel şartlarında üç yıl zaten garanti kapsamında orijinal parça yükümlülüğü var. Yani, garanti süresinde biz zaten eş değer parça kullanamıyoruz sektör olarak. Orada öyle bir sıkıntı yok yani.

BAŞKAN – Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Mahkeme kararının bir paragrafını sizlere takdim ediyorum: “Orijinal parça yerine takılacak parçalar nedeniyle aracın başka yerinde oluşabilecek bozukluk veya hasarların karşılanması hususunda da araç sahipleri ile üreticilerin karşı karşıya gelmeleri söz konusu olabileceği gibi, takılacak orijinal olmayan daha önce kullanılmış ve yıpranmış yedek parçalardan dolayı oluşabilecek güvenlik riskleriyle de karşı karşıya kalınması söz konusu olabilecektir ki uygulamada eş değer parça adı altında orijinal ya da eş değer parçalara göre düşük kalitede ve fiyatta olan, kısaca yan sanayi denen düşük kaliteli parçaların kullanılması karşılaşılan bir durumdur. Bu nedenle çıkma ve sökme parçaların sigorta şirketlerince karşılanan hasar onarımında sigortalı ya da mağdur onayı haricinde hiçbir şekilde kullanılmamaları kişi ve kamu yararı gereğidir.” demiş. Şimdi, bu kadar açık ve net. Şimdi bu idari bir karardır, bir yürütmeyi durdurmadır. Mahkeme kesinleşsin, ondan sonra bununla ilgili bir yasal düzenleme yapılması gerekiyorsa yapalım, buna bir itiraz yok. Ama, şimdi, mahkeme devam ederken Türkiye Büyük Millet Meclisini alet ederek burada yasal bir düzenleme yapmak vicdanlara sığmaz arkadaşlar, doğru değildir bu, bu yanlıştır, bunu yapmamak lazım ve bu Parlamente’yu da buna alet etmemek lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

Sayın Akkaya...

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Tabii, benim anlayamadığım bir konu var burada. Burada korunmak istenen sigorta şirketleri ve bu anlamda mağdur olanlar da araç sahipleri. Yani, şöyle: Bir trafik kazası olduğunda sigorta şirketlerine o servise gittiğinde yan sanayi parça kullanılmayla ilgili bir yetki veriliyor ve sigorta şirketleri de doğal olarak daha az hasar bedeli ödemek için yan sanayi ürünleri, parçaları kullanma konusunda da tercihlerini bildiriyor. Çünkü, ben bir vatandaş olarak aracımı sigorta yaptırıyorum, herhangi bir kazada benim cebimden çıkan bir para yok ki. Niye ben gidip de yan sanayi mi ya da orijinal parça mı kullanayım tercihini yapayım? Bu sadece sigorta şirketleriyle ilgili olan bir düzenlemedir. Kaldı ki yan sanayi parça kullanma şu şekliyle oluyor: Eğer ben aracımı tamir ettirmek istiyorsam, kaza dışında herhangi bir problem olmuşsa o zaman tabii ki gidip -zaten onun için sigorta şirketine filan da gitmeye gerek yok- kendi tercihimle o parçaları kullanabiliyorum. Ama, bu sigortalarla ilişkili olduğu için çok da art niyetli diyebileceğimiz bir düzenleme olarak ben de değerlendiriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Aslında, burada herhâlde eksik ifade ediyorsunuz, ben yanlış mı anlıyorum? Şu açıdan: Sayın Akkaya'nın belirttiği konu üzerinde buradaki eş değer ve orijinal parça kavramı aslında prim farklılaşmasına sebep olacak, doğru mu?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Gün sonunda...

BAŞKAN – Gün sonunda ödeyecekleri prime yansıtacak aslında vatandaşların.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hayır, kesinlikle öyle bir şey yok bu düzenlemede. Tamamen sigorta şirketlerinin kârını artırmak için yapılmış.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Aslında Sayın Genel Sekreterin verdiği bilgi yani “Uygulamaya geçeceğiz.” dediği bilgi yargı kararının gereğini de karşılamış olacak yanlış anlamadıysam. Yani, sigortanın onayını aramayı şart koşmuş yargı, bir anlamda onu karşılayacak. Yani, “Yeni uygulamaya geçeceğiz.” dediğiniz konu ama işte, onu maddede o şartların o şekliyle düzenleneceğini belirtirsek o zaman yargı kararının da gereğini yapmış oluruz.

Bir de Sayın Bakan, ben muhasebeci gözüyle bakınca, hani, diyor ya burada: “İlgili mevzuat çerçevesinde belgelendirilmiş parçalar.” Fatura da ilgili mevzuat çerçevesinde belgelendirilmiş. Yani, standart yönüyle mi diyeceğiz, onun teknik bir tanımı varsa o yönüyle belgelendirilmiş diye söylemek lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, kim cevap verecek?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Gökhan Bey.

BAŞKAN – Gökhan Bey, buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR VEKİLİ GÖKHAN KARASU – Teşekkür ederim.

Aslında bende aynı karar var şu an Sayın Vekilim. Bu karar eş değer parçadan bahsediyor ama dediği gibi, biz de aslında bu karara bakarak aslında bu kanuna şekil verdik. Danıştay kararının hassasiyet gösterdiği nokta, eş değerlik noktasında beyanla olan parçalar yani çıkma denen parçalar. Onların kullanılmasına karşı çıkıyor ama belgelenmiş eş değerden asla bahsetmiyor yani belgelenmiş, TSE'nin onayladığı, TÜRKAK'ın akredite ettiği bir kurumun belgelediği parçalardan bahsetmiyor. Çünkü, Danıştayın asıl hassasiyet gösterdiği nokta, çıkma, hiçbir şekilde eş değerliği konusunda bir nesnel bir zeminden belgelenmemiş parçaları kastediyor. Onun için bizim de kanun aslında tam bu noktada kendini gösteriyor. Belgelenmiş eş değer parçaların kullanılmasından bahsediyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Konu son derece önemli çünkü bence birinci derecede ilgili taraf sigortayı yaptıran vatandaşlar. Dolayısıyla, vatandaşların kullandıkları bir araca takılacak parçaya ilişkin getirdiğimiz yasal düzenleme herhangi bir şekilde onların zararına olmamalı. Buna çok dikkat etmemiz lazım. Yasal düzenlemeyle de Sayın Çam'ın söylediği gibi, buna neden olmamamız önemli.

Fakat, konuşmalar yapılırken bir taraftan da kendim düşünüyorum. Birincisi: Demin okuduğunuz mahkeme kararında bir mahkeme ülkedeki yan sanayinin ürettiği ürünlerin güvenilirliğine ilişkin olarak herhangi bir uzman görüşü, bilirkişi raporu mu aldı da bütün Türkiye’de üretilen yan sanayini yetersiz, güvensiz, korunaksız olarak nitelendirdi, buna bakmak lazım. Yani, bir mahkemenin kalkıp da kendi uzmanlık alanı dışındaki bir alanda genel kesin kanaatleri yani “Bu böyledir.” şeklinde bütün sanayiye töhmet altında bırakacak bir açıklama yapması, kararını da buna dayandırması bana göre doğru bir yaklaşım değil. Buna hepimizin itiraz etmesi lazım. Yani, Türkiye’de bugün bu yan sanayide üretim yapan işletmelerimiz ilgili kuruluşlardan bu ürünleri üretmek için izin almış, Türk Standartlarına uygunluğu bakımından belgesi -olması gerekir- olan ürünler. Dolayısıyla, şimdi ben başka bir taraftan, acaba bu mahkeme niye böyle karar veriyor, yoksa başka bir şey mi burada güdüyor diyorum. Yani, mahkeme kararı üzerinden bir tartışmayı başlatmak istemem ama mahkemenin genelleyici bir şekilde bir yaklaşımla bütün ürünleri güvensiz olarak addetmesi ve hükmü buna dayandırması doğru olmaz.

Bugün biliyoruz ki hepimiz gündelik hayatta herhangi bir şekilde bir hasar meydana geldiğinde kendimiz bugün sanayiye gitsek herhâlde “Yan sanayiden daha ucuzu var mı?” diye de soruyoruz, hayatın gerçeklikleri içerisinde soruyoruz. Dolayısıyla, ilk söyleyeceğim şey: Yani, bu mahkeme kararındaki okunan ifadenin mutlak doğruymuş gibi kabul edilmesi hatasına düşmeyelim.

İkinci üzerinde önemle durduğum husus da şu: Bu 1’inci maddeyle ilgili tartışmada gündeme geldi. Biz dedik ki 1’inci maddede: Aslında, yasa koyucunun hiçbir hükmü olmaksızın mahkeme yasa koyucunun yerine geçip kural koymuş ikramiyelere ilişkin olarak. Yani, hiçbir zaman için yargı organı yasama organın yerine geçip kural koyamaz. Siz de dediniz ki: “Madem öyle, bu sorunla ilk karşılaştığımız anda yasayı getirip siz koysaydınız.” Demek ki mahkeme kararının ne şekilde olduğu, hangi yönde olduğu yasama organı için bağlayıcı, bekletici bir sebep değil. Yani, bugün Danıştayın yaklaşımının ne yönde olduğu, onun sonucunun ne olacağını beklemek gibi yasama organının bir durumu yok. Yasama organı kendisine verilen yetki çerçevesinde konuyla ilgili toplumun yararını gözeterek bir karar verecek. Onun için, Danıştayla ilgili ortaya konulan mahkeme kararını yasama organı faaliyetinin bekletilmesi, durdurulması için ben bir gerekçe olarak görmüyorum. İki: Mahkeme kararının böyle olmuş olması da sanki mahkeme kararı mutlak manada doğrudur da biz buna aykırı bir şekilde yasama organı olarak bir karar verirsek mahkeme kararından farklı, yanlış bir iş yapmış

oluruz gibi yasama organının yetkilerini kısıtlayan, yasama organının üzerinde yargı organını böyle sınırlamalar koyabilen, yasama organının faaliyetlerini daraltan bir noktaya getiriyoruz. Bu da doğru olmaz.

Üçüncü olarak: Yani, burada bence içinden çıkmadığımız konu, zorunlu mali sigorta olması. Anladığım kadarıyla kaskoda zaten şu anda böyle bir sorun yok. Yani, tüketici tercihte bulunabiliyor ve bu tercihe göre de prim oranını oluşturuyor. Zorunlu mali sigorta da -anladığım kadarıyla- sistem artık bir noktada aslında şuraya gelmiş: Yani, herkesin zorunlu olarak sigorta yaptığı bir sistemde zaten bütün kontratlar birbirini götürdüğü için toplamda herkes eşit mesafeye geliyor yani bütün kontratlar birbirini götürüyor, herkes kaza da yapabilir, kazaya da uğrayabilir ve yeni sistemde -anladığım kadarıyla- bütün kontratlarının toplamının sıfır olduğu bir noktada sigorta şirketleri sisteme yeni ekleyeceği yaklaşımla burada yapacağımız düzenlemeden sonra ister istemez prim oranlarını aşağı çekecekler, ben bunu böyle umuyorum ve bekliyorum.

Yüksek sesle söyleyeceğim bir başka unsur: Arkadaşlar, kabul edelim, sigortacılık tamamen risk yönetimidir. Yani, bir tarafta maliyet vardır, bir tarafta da fayda vardır. Bir riskinizi minimum maliyetle yönetmek için o ürünü satın alırsınız. Sigorta poliçesi aslında bir ürün satın almadır. O ürünü satın alırken ürünün özelliklerine göre de karar vermeniz lazım. Hani derler ya, hem kaliteli hem ucuz, ikisi bir arada olur mu? Olmaz. Dolayısıyla, bir sigorta ürününü satın alırken karşılaşacağımız risklere bağlı olarak onun mutlaka bir fiyatı olacak. Eğer biz Türkiye’de sigorta poliçelerinin fiyatı aşağı gelsin diyorsak o zaman sigorta poliçesinin maliyetini oluşturan unsurları aşağı yönde getirecek unsurlara da düzenlemelere de olumlu bakmamız gerekiyor. Ama, ben şunu varsayıyorum: Burada yaptığımız düzenleme mutlak manada tüketiciyi koruyan bir düzenleme olması lazım, belirsizliğe itmemesi lazım. Bu açıdan, gerekli asgari standardı sağlayan Türk Standartları Enstitüsü belgeli ürün ve parçaların kullanımına imkân sağlayalım. Bu yolla tüketicinin de ödeyeceği primler azalsın. Sayın Kalaycı’nın söylediği ifadeyi dinleyince bence burada belki de bizim açımızdan tereddüt oluşturan veya mahkeme kararındaki açıklamalara da belki karşılık olmak üzere metinde yer alan “ilgili mevzuat çerçevesinde belgelendirilmiş parçaların” ifadesinin arasına “ilgili mevzuat çerçevesinde eş değer ürün olarak belgelendirilmiş parçaların” diyelim. Yani, bu belgelendirme kavramını ortada bırakmayalım. Eş değer olduğu konusunda bir yetkili kurum buna güvence versin. Dolayısıyla, burada eş değerlik şeklinde eğer TÜRKAK’ın burada bir yetkisi varsa, o yetkiye göre bir ürüne bu biz de bunu burada sağlamak şartıyla biz bu düzenlemeyi yapalım, sonra devlet ve Hükûmet olarak dönelim sigorta şirketlerine, burada oluşan maliyetin aşağıya gelmesi karşılığında biz de primlerin düşüşünü takip edelim ve yapalım. Bu da bence son derece önemli. Mahkeme kararını artık herkes için bağlayıcı, mutlaka o yönde karar almamızı gerektiren bir şey olarak da düşünmeyelim. Onun için, ben maddenin benim bu söylediğim ifadelerin de eklenmesi suretiyle veya farklı ifadeler varsa, vatandaşın güvencesini artırabileceğimiz ifadeler varsa onların da eklenerek olumlu olarak değerlendirilmesini düşünüyorum.

BAŞKAN – Buyurun Mehmet Bey.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederiz.

Şimdi, Sayın Bakanım, sizin arabanıza çarpsam siz orijinal parça isteyeceksiniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İnanır mısınız, ben şimdi düşünüyorum da hangimiz bakıyoruz ki aracımıza ne takıldı diye? Benim başıma geldi, hiç aklıma gelmedi bugüne kadar böyle bir şey.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ben isteyeceğim. Orijinal isteyeceğiz yani bir defa bu bir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama, o zaman yüksek pirim ödemeye razı oluruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Biz zorunlu trafik sigortası yaptırmadan trafiğe çıkamıyoruz, değil mi yani çıkmak zorundayız. Netice itibarıyla, sigorta şirketleri zaten derneklerini kurmuşlar, şeylerini oluşturmuşlar, bir rekabetin yanında, toplam şeyi artırmak için de gayet güzel -görüyoruz- birlikte çalışıyorlar. Dolayısıyla, benim bir pazarlık yapma şansım da çok fazla yok netice itibarıyla. Kasko olsa hadi yaptırmam, yedek parça derim, orijinal derim, ona göre ama zorunlu trafik sigortasını yaptırmak zorundayım, yaptıracağım. Vatandaş mağdur edecek, yapılan mobil çalışma sonucunda, bir şey çıkaracağız. Bize fiyatın düşeceğine dair...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Orijinali mi savunuyorsunuz?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, orijinalini de savunurum, niye savunmayayım yani? Tek dünya, tek dünya.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Niye yan sanayiye savunmuyorsunuz?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Gümrük Birliğiyle tekrar oturdunuz yani öyle yerlilik, millcilik diye bize okumayın. Bu işlerde öyle bir şey yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yerlilik de millcilik de var.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Öyle bir şey yok. Ya, bırakın onu, bırakın. O zaman çıkın sistemden. Öyle bir şey yok Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Niye çıkalım? Siz Avrupa Birliğine karşı mısınız?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Avrupa Birliğinden söz etmiyorum, bütün sistemden çıkın. Küresel dünyanın bir aktörü olarak devam ediyoruz. Yerlilik, millcilik işin hamaset tarafı. Şimdi, ben bunu söylüyorum.

Netice itibarıyla, yerlici olun, millici olun, enternasyonel olun ama şunu söylüyorum ben: Vergisini ödeyen, bize rey veren, bizi buraya getiren yurttaşları -zaten devlet bunun için var, Türkiye Büyük Millet Meclisi bunun için var- bunları korumak mecburiyetindeyiz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Merak ettim, arkadaşımız cevap versin: Burada oluşan hasara göre yıllık buradaki yan parçaya ödenen yaklaşık maliyet ne kadar?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Efendim, söyleyeyim, Sayın Başkanım de söyledi: Şimdi, bizim 2015 yılında toplam...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Direkt rakamı söyleyin. Bu yan parçalardan oluşan maliyet.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Bunun etkisini mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, öyle değil, şu anda piyasada bu değişen parçalar nedeniyle sigorta şirketleri ne kadar para ödüyor; yan sanayi, orijinal, fark etmez?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – 2,6 milyar.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – 2,6 milyar liralık bir pazarı konuşuyoruz. Bu pazarı tamamen orijinale mi bırakacağız, yan sanayiye mi bırakacağız? Yani, burada bunu konuşuyoruz, öyle bakın.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bakanım, ekonomik bakmayın işe. İnsanların hakkı, hukuku açısından da bakın.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir dakika, şöyle varsayıyorsunuz Sayın Bekaroğlu: Kullanılan yan sanayi çürüktür, güvensizdir, öyle mi?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hayır. Olabilir de olmayabilir de.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Olur mu, ilgili kurumlar standartlığı, uygunluğu konusunda belge vermiş.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Olabilir. Netice itibarıyla, bir adam -bir araba yapmış, kendisine bir parça yapmış- benim arabama zarar vermiş, arabamda o parçanın kullanılmasını istiyorum, herkes de bunu ister.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, zarar verdiğini nereden çıkarıyorsunuz?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Zarar vermiş işte, arabamı yaptıracağım, çarptılar ya arabama.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ya, iyi de o parça akredite olmuş bir parça.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, tamam, akredite olmuş, olmamış yani netice itibarıyla biz bilmiyoruz ki ne olmuş, nasıl olmuş. Yani, burada biz millî sanayiye falan...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Devletin güvencesi var.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Devletin güvencesi var.”la olmaz bu mesele. Burada yurttaşın, tek tek insanların zarar göreceği bir düzenleme yapıyoruz tek taraflı ve sigorta primlerinin düşeceğine dair de hiçbir şey yok. “Zarar ettik.” diyor zaten.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hükûmet olarak biz takipçisi olacağız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nasıl takipçisi olacaksınız Bakanım? Düşürmediler, ne yapacaksınız? Düşürmeyince ne yapacaksınız? Yazalım o zaman bunu da kanun maddesine. “Düşürmezlerse yüzde 20 düşürülür.” diye.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Bakanım, Sayın Mehmet Şimşek de bu kanunu geçirdiğimizde burada “Dikkati çeken bir değişim olacak, bunun da takipçisi ben olacağım.” diye beyan etti.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne oldu?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşlar, bakın, açıklama yapıyor, yüzde 12-15 gibi bir oran düşme olacak.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yüzde 100 artırdı, yüzde 12 düşürmeyi planlıyor. Yapmayın.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ya, hani? Tutanaklarda yüzde yüz vardır Mehmet Şimşek’in beyanı.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, bitti mi? Ben diğer arkadaşlara söz vereceğim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bitti.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ben söz istedim. Çok özür dilerim. Ben hem otomotiv sanayisinde hem de sigorta sektöründe çalıştığım için olayın içinde buldum kendimi.

Şimdi, gerçekten Türk otomotiv sanayisinde epey bir ilerleme var. Yani, bugün “component” üreten yüzlerce hatta binlerce işletmelerimiz var, haksızlık etmeyelim. Bunun adı yan sanayi ama kalitede akredite olmuş kuruluşlardan onay almış, hem Avrupa’da hem Türkiye’de ciddi bir yan sanayiye sahibiz. Ama, marka olayı tabii ki onun üstünde olduğundan fiyatlar katlanarak gidiyor.

Ben Türkiye'nin önemli bir otomotiv sanayisinde yöneticilik yaparken bize “component”, parça üreten işletmeler aynı zamanda Avrupa'daki o meşhur markalara da parça ürettiyordu. Hatta, biz kendimiz bir ara kriz sırasında parça ürettik ve bugün dünyanın en meşhur firmalarına bizim dökümhanemizde, talaşlı imalatta yaptığımız parçaları satıyorduk kilo işi ve para kazanıyorduk. Ama, marka onların markası olduğu için biz yan sanayiye verdiğimizde 1 birime satıyorsak onu, onlar 5 birim fiyatla satabiliyordu. O bakımdan, yan sanayi denilince akla hemen kalitesizlik gelmesin. Türkiye, beyaz eşya ve otomotivde...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bunu anlatmayın, biz böyle bir şey söylemiyoruz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ben bir perspektif çizmeye çalışıyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ama, bu propaganda gibi oluyor yani.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – İsim vermediğimiz için, propaganda değil.

Sigorta şirketine gelelim, sigorta şirketi de diyor ki: Ben poliçeyi düzenlerken poliçe satın alacak kişiye alternatif sunacağım. Burada Sayın Bakanın ifade ettiği şey çok önemli, onu mutlaka... Siz eğer belgelendirilmiş şirketler tarafından akredite olmuş eş değer ürün ki akredite oluyor zaten bir şey üretmeniz için, piyasaya öyle kolay kolay giremezsiniz. Artık, Türkiye her şeyi kurala bağlamış bir ülke. Dolayısıyla, burada haksızlık etmeyelim, sigorta şirketi size alternatif ürün sunuyor, diyor ki: “Orijinal markalı ürünü istiyorsanız budur fiyatı poliçenizin...” Öyle değil mi?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Öyle bir sistem yok. Öyle bir şey yok ya.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Öyle değil?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yanlış, eksik bilgi.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Dünyanın uyguladığı sisteme geçmek istiyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şu anda öyle bir şey yok diyorum.

BAŞKAN – Sayın Öztürk, siz bitirin.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Benim anlatmak istediğim şu: Şimdi, burada yan sanayiye elbette ki Türkiye olarak biz savunmak zorundayız ama bizim yan sanayimiz de kalite olarak Avrupa'nın orijinal ürünlerinden aşağı değil ki oralara parça ürettiyoruz. Ama, söz konusu olan marka ise tabii ki öteki adam markayı satıyor. Sigorta şirketi burada poliçeyi düzenlerken alternatif sunup da bu alternatife göre fiyatlandırma yapacaksa, eğer bu gelen şey de buysa buna “Evet.” deriz biz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Öyle bir şey yok Cemal Bey, öyle bir şey yok. “İleride yapacağız.” diyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Öztürk.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim.

Şimdi, öncelikle Sayın Bakanın yargı kararlarıyla ilgili değerlendirmelerini büyük bir üzüntüyle dinledim. Kuşkusuz, yargı kararları sonuçları itibarıyla tartışılabilir, onda bir sorun yok ama Türkiye Cumhuriyeti devletinin bir bakanının yargı kararlarıyla ilgili böyle bir değerlendirme yapması gerçekten beni derinden yaralamıştır.

Şimdi, şu anda verilmiş olan bir tedbir kararı var. Şahıs, verilmiş olan tedbir kararının yeterli olmadığını, diğer maddelerine de tedbir kararı verilmesi ve lehinde karar verilmesiyle ilgili davasını açmış, Yargıtay Genel Kuruluna götürmüştü. Ama, bu konuyla ilgili mahkeme sevsek sevmesek de

beğensek beğenmesek de bir tedbir kararı vermiş. Şimdi, tedbir kararında davalar Yargıtay Genel Kuruluna gidiyor, orada nihai bir karar verilecek. Şimdi, bize düşen görev, Parlamentoya düşen görev: Bu kararın nihai bir karar olarak verilmesi ve ondan sonra bir yasal düzenleme yapmamız gerekiyorsa bunu yapalım, buna bir itiraz yok ama şu anda henüz daha kesinleşmemiş bir yargı kararı varken, vatandaşın lehine verilmiş bir karar varken kalkıp bizim Parlamentonun bir yasal düzenleme yapması gerçekten siyaseten etik bir durum değildir ve sipariş üzerine, sigorta şirketlerinin, poliçe şirketlerinin talebi üzerine Hazinesin de bir taraf olarak buna alet olmasını veyahut da o ihtiyacı, o talebi karşılamak için acele etmesini anlamakta gerçekten çok büyük bir zorluk çekiyorum. Biz bekleyelim, Yargıtay Genel Kurulu bu konuda nihai kararını versin, o karardan sonra eğer gerçekten bu konuyla ilgili düzenleme yapılması gerekiyorsa biz ne güne duruyoruz, ne için seçildik, yasa yapmak için ama yasaları da yaparken bunun bir kalitesinin olması, hukuk normları ve standartları içerisinde olması ve yargı kararlarına saygı duymamız gerektiğini düşünüyorum, aleyhimize olsa bile.

Teşekkür ederim.

Ayrıca, bu son dağıtılan şey nedir? Danıştay 15'inci Dairesiyle ilgili bir karar dağıtılıyor. Bizde bir başka karar da var.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, öncelikle, tabii Sayın Çam'ın yaptığı değerlendirmelere de ben derinden üzülüm çünkü burada çok teorik, hukuk devletinin nasıl uygulanacağına ilişkin bir değerlendirmede bulundum. Yargı kararlarının eleştirilebilirliğini eğer doğal karşılıyorsak benim yaptığım değerlendirmenin de bu çerçevede olduğu muhakkak, bu konuda bir tereddüdünüz herhâlde yoktur.

İkinci olarak: Sonuçta bir anayasal hukuk devleti içinde bulunuyoruz. Bu çerçevede, Anayasa'mızda yasama organı faaliyetlerini yargı organı faaliyetlerine bağlayan, yasama organı faaliyetlerini yargı organı kararlarına göre bekletici bir sebep sayan hiçbir anayasal hüküm yok. Yani, “Yasama organı bir mesele yargıda gündeme geldi diye veya dava konusu oldu diye o konuda herhangi bir şekilde karar alamaz, sonuna kadar bu konuda beklemek zorundadır.” demek yargıçlar devletini, yargıçlar cumhuriyetini çağırıyor, onu ifade edeyim. Burada, yasama organı, egemenliği kullanan bir organ olarak kendisinin aldığı yetkiyle bir konuda hukuk normu üretiyor. Hukuk normlarını, benim bildiğim hukuk devletlerinde yasama organları üretir. Yargı, üretilmiş hukuk normlarının uygulanmasını, olaylara uygulamak suretiyle yerine getirir yoksa kendisi yasama organının yerine geçip hukuk normu üretmez, hukuk normunu üretip de yasama organının yerine geçemez. Bu söylediğim konular da gerçekten hepimizin sahip çıkması gereken konular. Belli bir konu sizin lehinize de olabilir benim lehime de olabilir. “Yargıda şu şekilde bir yaklaşım var.” deyip onun arkasına geçerseniz, ona sarılırsanız o zaman demek ki bütün meselelerimizi artık yasama organı üzerinden değil, yargı üzerinden çözeceğiz demektir. O zaman kapatalım burayı, bütün meselelerimizi yargı çözsün.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Siz bizim sorduğumuz soruya cevap verin? Gücü olan bir kesim geliyor, bir lobi oluşturuyor ve yasa çıkarıyor. Sonra insanlar tek tek mağdur olacaktır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Söz bana verilmişti.

BAŞKAN – Evet, Sayın Paylan...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kusura bakmayın, buna kısa bir cevap vereyim.

Sayın Bekaroğlu, deminden beri tabii böyle bir yaklaşım sergiliyorsunuz, saygı duyuyorum. Tabii ki yasama organı faaliyetini yerine getirirken... Benden daha önce hepiniz söylüyorsunuz, sivil toplum, ilgili kuruluşlar diyorsunuz ve o ilgili kuruluşların görüşlerine de çok değer veriyorsunuz. Bence demokrasinin çok güzel bir tarafı. Dolayısıyla, yasama organının faaliyetleri yerine getirirken sivil toplum örgütlerinin, sosyal tarafların, paydaşların, çıkar gruplarının, baskı gruplarının yasama faaliyeti üzerinde etkileri olacaktır, siz desenez de demesenez de olacaktır ama bizim burada Hükümet olarak herhangi bir şekilde taraflardan birisinin bir lobicilik faaliyeti sonucunda bu meseleyi tek taraflı bir bakış açısıyla getirdiğimizi eğer ima ediyorsanız bunu kabul etmiyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sizi kastetmiyorum, ben resim çekiyorum. Burada bir vatandaş şu masaya oturabilir mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, tüketicilerin dernekleri var. Sivil toplumun, baskı gruplarının, çıkar gruplarının...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Prim ödeyen, polise yaptıran tüketiciler nerede, niye çağırılmadı?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, o Komisyonun takdirinde, ona bir şey demiyorum da şunu söylüyorum: Biz Hükümetiz. Biz, bütün toplum için doğru olanı sağlamaya çalışıyoruz. Onun için iktidar partisi, muhalefet, Hükümet beraber tartışıyoruz, konuşuyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – O zaman çekin maddeyi Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, şöyle: Sizin baktığınız yönü çok önemsiyorum, “Aman burada tüketiciye bir zarar gelmesin.” Ama, bütün bu argüman şeye dayanıyor: “Yan sanayi tarafından kullanılan veya üretilen parçalar mutlak manada tüketicinin aleyhinedir.”

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hayır, kesinlikle.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Mahkeme kararındaki o gerekçeye mutlak kabul gibi bakıyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hayır, öyle bakmıyoruz biz Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben iki şeye bakıyorum, bir: Bugün Türkiye’de zorunlu mali sigorta sistemi bir zorunlu sistem, ihtiyari değil. Bu sistem zorunluysa burada prim miktarlarının tutarı vatandaş için önemli, bunu ödemek zorunda, âdeta vergi gibi. Bunun yukarı çıkmaması lazım, aşağıya gelmesi lazım. Bunu sağlayacak tedbirler almak da Hükümetin görevi. Hükümet ne yapacak? Düzenleyici rolünü kullanacak, gücünü kullanacak, maliyetleri aşağıya çekecek, primi de aşağıya çekecek. Burada sigortayı devlet tekel olarak kendisi yapmadığına göre, devlet burada düzenleyici, denetleyici rolünü yerine getirdiğine göre o zaman düzenleme yetkisini, denetleme yetkisini ve yönlendirme yetkisini kullanmak suretiyle maliyetleri aşağıya çekecek. Burada konuştuğumuz konu, özellikle hasar sonrası meydana gelen parça değişimi sırasında oluşan maliyetler. Biz eğer bunu tek başına orijinale bağlarsak... Hepimiz şunu kabul edelim, farklı düşünülen bir şey var mı? Orijinal ürünlerin fiyatları kesinlikle yan sanayi ürünlerinden pahalıdır. O zaman şunu dememiz lazım: Hepimiz hep beraber maliyet eşliğini yukarıda belirliyoruz. Maliyet eşliğini yukarıda belirliyorsa o zaman da prim oranı yukarıya gelecek. Biz ne diyoruz burada? Bizim yan sanayimizin ilgili yetkili kuruluşlar tarafından orijinal ürüne eş değerliği kabul edilmiş ürünleri varsa, bu ürünler de hasardan sonra değişime konu olabilsin ki bunlar nispeten daha ucuz fiyattan üretiyorlar, böylelikle bu yolla maliyetleri aşağıya çekelim.

Şimdi, sayın vekilimiz söylesin, otomotiv sanayisinde çalışmış, bizim şu anda yan sanayi olarak firmalarımızın ürettiği ürünler yurt dışında veya yurt içinde birçok markanın orijinal aracında kullanılıyor mu kullanılmıyor mu?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Kullanılıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani, yan sanayimizi o kadar kötü addetmeyin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Niye bizi suçluyorsunuz Sayın Bakan? Yan sanayiye ne dedik? Ya, böyle bir hemşehrim var, Mercedes’e üretiyor, gönderiyor. Ona bir şey demiyoruz ki biz. Yani, niye bize buradan... Biz başka bir noktadan yaklaşıyoruz, siz sanki biz yan sanayiye karşı çıkıyormuşuz gibi... Sanki işte yargı kararları yasamaya emirdir söylüyormuş gibi savunuyorsunuz. Öyle bir karar yok.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, Sayın Paylan’a söz verdim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani ben de...

BAŞKAN – Ama sizin sözünüz bittikten sonra Sayın Paylan’a söz verdim, o da sessizce bekliyor mikrofonu açık bir şekilde.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, güzel bir noktaya geldiniz bence, hani “Yasama bu işi yapmalı, yargıçlar devleti olmamalı.” dediniz. Bakın, şu anda Anayasa Komisyonunda bir tasarı görüşülüyor. Bence tek adama doğru götürecek bir tasarı görüşülüyor. Şimdi, siz yargıya karşı bence hani “ifrat, tefrit” meselesinde o kuvvetler ayırımında ve kuvvetlerin birbirine saygısında haddini aşan ifadeler kullandınız yani tabii ki “yargıçlar devleti” tanımı elbette kabul edilemez ama tek adam devleti veya yürütmenin her şey karar vereceği bir devlet de kabul edilemez.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yapmayın Sayın Paylan, benim söylediğim...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bu maddeyi kim getirdi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kim karara bağlayacak?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kim getirdi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kim karara bağlayacak?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kim getirdi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kim karara bağlayacak?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya kim getirdi Allah’ını seversen?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yasama organı karara bağlayacak.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya bakın, lobiyi kime yaptı sigorta şirketi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ya, yasama organı karara bağlamayacak mı?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, demokrasilerde...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yasama organını savunuyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Güzel bir noktaya geldiniz. Hayır, öyle savunmuyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Olur mu? Yasama organı...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Lobiyi kime yaptı sigorta şirketi? Bakın, genel müdüre yaptı lobiyi değil mi? Genel müdür de hazırladı tasarıyı, size getirdi, siz de buraya soktunuz.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sizin getirdiğiniz tekliflerin arkasında bir lobi şirketi mi var? O zaman sizin söylediğiniz her şeyin arkasında bir lobi mi var?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Demokrasilerde nasıl olur? O şirketler gelirler, parti gruplarını gezerler, AKP Grubuna, CHP Grubuna, HDP Grubuna, MHP Grubuna bunu anlatılar, demokrasilerde böyle olur. Bizleri ikna etmeye çalışırlar önce, birlikte biz yasama organı olarak ikna olursak bu maddeyi, tabii ki Musa Bey’in söylediği kriterlere de bakarak, yargı kararları kriterlerine de bakarak biz getiririz. Bir tane buraya tasarı getirebildik mi, Plan ve Bütçe Komisyonunda arkadaşlar? Bakın, ben on dört aydır Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim, bir madde getirebildik mi buraya? Hayır.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Millî olarak getirseniz...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, yok efendim. Allah’ınızı severseniz, burada yüzlerce önerge verdik, bir tanesini bile tartıştık mı? Yürütme getiriyor, burada siz el kaldırıyorsunuz, biz karşı el kaldırıyoruz, oluyor bitiyor. O anlamda, gelin bunları tartışalım. Kuvvetler ayrımını tartışalım. Şirketler gelsinler, millî iradenin bulunduğu yere gelsinler, bizi ikna etsinler, sizi değil.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Avrupa’da yan sanayiye yaptırıyor bunu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yan sanayiyle kim...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya, Sayın Bekaroğlu, durun, ben de bir konuşayım.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Herkes söz alarak konuşursa daha anlaşılır.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Cevap verdi de cevap veriyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – O açıdan, bakın, güzel bir örnek verdiniz yani kuvvetler ayrımı noktasında. Yargı da gerçekten eleştireceğimiz kararlar verebilir ama işimize geldiğinde “Ben yargıyı tanımıyorum, saygı da duymuyorum.” deyip işimize geldiğinde “Yargı kararı verip vekilleri hapse attı.” deyince olmuyor Sayın Bakan. O yargıya da saygı duyulmuyor, yürütmeye de saygı duyulmuyor, yasamaya da saygı duyulmuyor. O açıdan, kuvvetlerin gerçekten her yönden, üç kuvvetin de yasama, yürütme ve yargının birbirini dengeleyebileceği ve denetleyebileceği ve birbirine hepsinin de saygın olduğu bir sistemin adı demokrasidir. Bu cümleye katılıyorsunuz sanıyorum. O açıdan, gelin, sigorta şirketlerinin gelip burada lobi yapacağı, bizleri ikna edeceği, ortak böyle tasarılar getirebileceğimiz bir iklimi yaratalım. Yalnızca yürütmenin getirdiği maddelerle bu iş olmaz.

Şimdi soruma geleyim. “2,6 milyar TL” dediniz. Sanıyorum bu madde biraz sonra buradan geçecek çünkü öyle gözüküyor, geri adım atmadığınıza göre. “2,6 milyar TL” dediniz, eğer ki bu geçerse orijinal değil sanayi zorunlu olacak, neredeyse o duruma geleğiz yani yan sanayinin zorunlu olduğu bir sisteme dönmüş olacağız, trafik sigortasıyla ilgili konuşuyorum. Muhtemelen de yarı yarıya düşer bu rakam.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Yüzde 99 orijinal.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, o opsiyon getirildiğinde o seçimler değişecektir ve ona göre yarı yarıya düşecektir.

Kaç araç zorunlu trafik sigortası yapıyor, 10 milyon sanıyorum, değil mi?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – 18 milyon.

GARO PAYLAN (İstanbul) – 18 milyon. 1 milyarın üzerinde bir rakam burada düşecek. Araç başı yaklaşık 50, 60, 70, 100 TL indirim olması lazım.

Sayın Bakan, bu madde sonrası, 50 ile 100 TL arası indirim var mı, yok mu diye takipçisi hep beraber olmak zorundayız bu sistem sonucunda. Aynı zamanda, geçen gün getirdiğimiz tedbirlerin de yüzde 100'den fazla artış sonrası "Yüzde 10 düşüş yaptık." diyerek kurtaramaz sigorta şirketleri de. Aynı şekilde o rakamları da tabii ki kademeli olarak olacağını biliyorum ama daha makul, vatandaşımızın ödeyebileceği seviyelere indirdiğinin takipçisi olmamız gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Tabii, konuyla ilgili daha önce de genel bir değerlendirmeyi dile getirdik ama tabii biraz önce "millî" kavramı üzerinden değerlendirildiğinde millîliğe sadece bir sektör ve şirket açısından bakmayalım. O zaman bu kanuni düzenlemeyi yaptığımız sigorta şirketlerinin millîlik oranını da hep beraber bir de gözden geçirelim. Yani Türkiye'deki bir gerçektir, kaçtır millîlik oranı diye baktığınızda herhâlde yüzde 70'lerin üzerinde yabancı ortaklıklı bir yapıyla karşı karşıyayız. Zaten, orada o sektör bu sektör, yabancı yerli diye bir bakış açısıyla kanuni düzenlemeyi değerlendirmek gibi bir niyetimiz de hiçbirimizin olamaz. Burada önemli olan, vatandaşa en uygun, en düşük maliyetli ve bu sene açısından baktığınızda, kasko, zorunlu sigortayla ilgili prim yüksekliğinden kaynaklanan büyük mağduriyetlerin ortaya koyduğu şikâyetlerle ilgili çözümün nasıl bulunacağı noktasında bir çalışma gerçekleştirdik. Bunun da amacı, baştan itibaren, bugünkü gelen düzenlemenin de temelinde bu olmalıdır.

Şimdi, bir kere burada bizim yaptığımız değerlendirmeyi Türkiye'deki otomotiv olsun diğer sanayilerin yan mamullerini, ara mamullerini üreten firmalarla ilgili değerlendirmelerle yanlış bir anlama taşımanın çok doğru bir söylem olduğunu düşünmüyorum. Hepimiz, gerek organize sanayi bölgelerinde gerek Türkiye'nin birçok yerinde, teşvikler hazırlanması, bu teşviklerin yapıcı olması, daha çok rekabetçi olması konusunda burada hep beraber çaba ortaya koyuyoruz, beraberce teklifler ortaya çıkarıyoruz. Sizin yerli yan sanayiye karşıymışsınız gibi bir söylem içinde olunmasının bile, ne anlatmak istediğimizi tamamen değiştirerek yorumlamaktan öteye gitmeyen bir değerlendirme olarak görüyorum. Çünkü, biz eğer gerçekten bu yan sanayinin ki birçok uluslararası küresel markanın parçalarını, işte farından tutun sinyal işaretlerini verdikleri kola kadar Türkiye'de yapan pek çok firma var ve bunların da başarısı övünç kaynağı. Olay bu değil. Burada önemli olan, kullanıcı açısından, biraz önce açıklanan yöntem.

Denmekte ki bunu netleştirelim. Ben zorunlu trafik sigortası yaptırıyorum. Bir prim ödüyorum ve bu primin dahilinde yan sanayi veya orijinal parça olarak değil yan sanayiye bağlı da bir tercih göstererek primimi belirliyorum ve ödedim. Ama karşımda vatandaş A, başına benim gidip de kaza açacağımın hiç beklentisi yok, hiçbir şey yok. Ben gidiyorum, vatandaş A'nın arabasına çarpıyorum ama o, önceden, bakın "Benim arabama gelir de Bihlun Tamaylıgil çarparsa, o, yan sanayi takılması için prim ödemişti ama ben orijinal istiyorum, onun için bir daha fark vereyim." diye bir önlem alarak ki böyle dediniz anladığım kadarıyla... Yani üçüncü şahıs olası tehlikeye karşı kendisi daha yüksek prim ödeyerek burada kendisi istediği parçayı taktırmak üzere tercih bildirecek; böyle bir açıklama yapmadınız mı, ben yanlış mı anladım yani bu bağlantıda?

O zaman, ben burada sigorta şirketi veya onun maliyetlerini düşürmek ki burada çok önemli "Yüzde 80, yüzde 20 yan sanayi, orijinal." dediniz. Bu oran yüzde tam tersine döndüğü zaman ortaya çıkacak olan maliyet farkı ve bunun primlere yansımalarıyla beraber bir analizin yapılmasının ve yapmış olduğunuzun da var olduğunu düşünüyorum. Eğer böyle bir yasal düzenleme yaptıysanız bunun vatandaş lehine etki analizini yapıp burada bir rakam çıkarmanızı da hazinenin ilgili birimindeki arkadaşımızdan beklerim. O zaman sadece deriz ki Danıştayın aldığı karara göre, oradan çıkan kararın

uygulanmasını daha rahatlatmak için yasa maddesi oluşturduunuz. Şimdi bize onu çıkartın. 2,5-2,6 milyarlık bir yedek parçayla ilgili veya parçayla ilgili oluşan pazardan yapacağınız düzenlemeyle vatandaşa ne kadar pozitif yansıyacağının etki rakamını da çıkarın, söyleyin, biz de ona göre yasamanın doğru olduğunun kararını hep beraber verelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, öncelikle bu “yerlilik” ve millilik” tartışmasını ben çok önemserim, gerçekten çok önemlidir Türkiye ekonomisi açısından. Konuştuğumuz sektördeki yani bu maddeyle korumaya çalıştığımız sektördeki yabancılaşma oranı borsa dâhil yüzde 85 civarındadır. Yani yabancılara ait sigorta şirketleri bizim yurttaşlarımızı sigortalıyor. Şimdi, yerlilik ve millilik tartışması yapacaksak ilk buradan başlayalım.

Şimdi gelelim devamına bu işin. Diyor ki: “Eş değeri parça kullanılabilir.” Bu eş değeri parçanın yüksek ihtimalle yerli üretim olduğunu düşünüyoruz, yan sanayi olduğunu düşünüyoruz, bunu korumayı da doğru buluyorum, onu da söyleyeyim. Ama önce bir sisteme bakalım. Bir sigorta şirketi var, bir sigortalı var, bir de millî sektör diye söyleyeceğimiz -bazen ithali de oluyor yan sanayinin de- otomotiv sektörü var. şimdi, sigorta şirketi diyelim ki benim arabamı 2 bin liraya sigortaladı. 2 bin liraya sigortalarken şöyle bir risk hesabı yapıyor: Bu ne kadar kaza yapmış, dikkatli bir sürücü mü, arabası ne kadar ediyor, kaza yapma ihtimali ne, kaza yapma ihtimalinde hasar riski ne kadar, gerçekleşme ihtimali... Bunun bir risk hesabı vardır. Bunda iyi şirketler simülasyon yaparlar ama bizdeki şirketlerin simülasyon yapmasına gerek yok arkadaşlar. Mesela Batı medeniyetinde bunun simülasyonları vardır, risk tabanlı simülasyonları. Bizde simülasyona gerek yok. Hazineye gidip hazineyi ikna edip, hazine de gelip bakanı ikna edip o Meclisten geçirdikten sonra zaten kâr ediyor. Bu tip risk tabanlı hesaplamalara gerek yok, uzun yıllar da yapmadılar zaten.

Şimdi, bu hesabı yaptı diyelim. 2 bin lira benim aracıma kasko primi çıkardı. Bunu neye göre çıkarıyor? O sözleşmenin yapıldığı sıradaki şartlara göre çıkarıyor. Yani, diyelim ki benim arabam bilmem ne Japon arabası. Onun orijinal parasına göre çıkarıp 18 milyon araçtan para aldı mı? Aldı. Şimdi yaptığımız yasal düzenlemeyle ne yapacak? Bu en önemli hasar kaleminde yüzde 51 masraf düşüklüğü olacak değil mi? Peki, prim düşüklüğü var mı? Bu yasa maddesinde, bu madde uygulamaya geçtikten sonra bu maddeyi uygulayan sigorta şirketleri bu kadar primi iade eder diye bir madde var mı?

İkinci mesele, biz... Bakın, birinci demek ki böyle bir şey, diğer maddelerde var mı bilmiyorum, yukarıda Darbe Komisyonu ile uğraştığım için, şimdi bu şeye geldim.

BAŞKAN – Eğer müsaadeniz olursa, primle ilgili konuyu az önce açıklarken poliçeyi yaparken başta müşteriye soracaklar orijinal parça mı, eş değer parça mı...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yanlış anladınız Başkanım, öyle bir şey yok.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Onu soracaklarını tahmin ediyorlardı.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hayır, yok öyle bir şey.

BAŞKAN – Hayır, öyle söylediler. “Soracağız, onun üzerinden...”

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yanlış anlamışsınız.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bakın, eğer siz yasayla tüketiciye bunu soruyor şey yapıyorsanız, bu yasa sokuluyorsa o zaman sigorta şirketlerinin ekine de koyarsınız bunu. “Bunu uyguluyorsan primini de iade edersin.” dersin. Yani diyelim ki benim arabama yerli parçayı takacaksan, orijinal parçadan prim alıp yerli parça takamazsın. Yerli parçayı takacaksan ya farkını kullanıcıya ödeyeceksin... Çünkü diyelim ki hasara gitti, benim arabam 8 bin liralık bir hasar yaptı, orijinal parçaları taksalar 8 bin lira, yerli parçaları taksalar 5 bin lira. Aradaki 3 bin lira kimin cebinde, benim cebimde mi? Sigorta şirketinin. Bu sigorta şirketini zengin etme yoludur. Yerli otomotiv sektörünü korumak istiyorsanız ithal parçalardaki gümrük vergilerini artırabilirsiniz. Ha, yok orada dış ticaret bilmem ne bir sürü gatı matı konuşacaksak onu da konuşurum ve teknik detaya girmek istemiyorum. Onun için, bir düzenlemenin, bakın, burada bir sürü milletvekili var, iktidarda da var, muhalefet de var. Bunu dediğinizde biz yanıtlıyoruz arkadaşlar. Yanıtlıdığımız zaman da doğru karar veremiyoruz. Şimdi, 18 milyon araç. Vallahi sigorta primi ödemek çok zor. Bir sürü insanın hakkını yemiş olabiliriz. O zaman gidin, ara verin, buna bu sigorta şirketlerindeki bu haksız kazancı giderecek bir hükmü de koyun çünkü kanunu okuyan da bunu görsün. Hâkim bilemez ki bu tartışmalarda ne olduğunu. Ama hâkim baktığında “Sigorta şirketleri bu kapsamda yapılacak değişiklikler karşısındaki risk primi düşüklüğünü sigortalıya iade eder.” hükmünü görürse hâkim de böyle karar verir. Şimdiye kadar biz ne yapıyoruz? Mahkemeler sigortalı lehine yerli, millî, Türk vatandaşı sigortalılar lehine karar veriyor, tak Parlamento yabancı şirketler lehine bir kanun çıkarıyor, daha önce de böyle yaptık, ondan sonra biz yerliyiz, milliyiz olmuyor arkadaşlar, demekle olmuyor, yapmakla oluyor. Ve doğru bilgi verilmesi...

Dün mesela burada... Hiç böyle Komisyon üyelerinden çok da şeyim vardır, hani birbirimize saygılı konuştuğumuz arkadaşlar vardır. Dün işte beyefendi de geldi, bana dedi ki: “Biz sana üzüldük.”

Şimdi, bugün tutanakları aldım geldim, dünkü tartışmada ne olmuş diye, ki bundan sonra doğru bilgilenelim. Ben demişim ki konut işi buna dâhil mi? Bakan “Hayır” demiş. Sonra belediye teşkilatından adam gelmiş, demiş ki: “Konut işi buna dâhil.” Arkadaşlar, olur mu? Ben konut işi dâhil mi diyorum, Bakan “Hayır.” diyor, oradan öbürü geliyor, “Evet, bu dâhil.” diyor. Bu mesele de aynı mesele. Onun için, Sayın Başkan, sizden rica ediyorum, elbette ki bu kanunu çıkarabilirsiniz, iktidar sorumlu ama günahı vebali de sizin boynunuza olur. Yani o insanlar çocuğunun masrafından düşüp de sigorta şirketlerine parası gitme ihtimali varsa sizin boynunuza ama en azından bilerek şey yapalım diye uğraşıyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tutanağı da getirdim, dün için bana kızan arkadaşlara tutanağı da getirdim neler konuşulduğunu görün diye.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Sekreter, siz bu konuda, az önceki açıklamanızı daha böyle anlaşılır şekilde bir daha yapın. Yani, bu maddeyle getirilen nedir, üçüncü kişilerin etkilenmesi ne kadar? Prim düşmesi, düşmemesiyle ilgili değerlendirmeleri tekrar yapın.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Müsaade ederseniz en baştan özet bir şekilde anlatayım, çok karıştı çünkü.

Şimdi, sayın vekillerim, bizim kanun değişikliği için gelmemizdeki gerekçemiz geçmişteki yanlış uygulamalar ya da mevzuat boşluğundan kaynaklanan maliyetlerin karşılanmasına yöneliktir. Dolayısıyla, bugün konuştuğumuz konu bizim bu kanun değişikliğiyle geldiğimizde gündemde değildi yani biz şu anda sigorta sektörü olarak yine bir maliyetle karşı karşıyayız. Aslında temel sorun bu. Şu anda yani...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – “Yeni bir maliyet” derken, normal de böyle demiyor muydu?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Söyleyeceğim efendim.

Şu anda Danıştay genel şartları durdurana kadar biz tazminatları öderken yüzde 80 orijinal, yüzde 20 eş değer parça kullanarak ödüyorduk bunu. Yani bizim şu andaki uygulamamız buydu. Bir engel olmamasına rağmen yüzde 100 eş değer parça kullanmıyorduk çünkü...

BAŞKAN – Eş değer artı çıkma. İkisi farklı şeydir.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Çıkma. Eş değer ve orijinal.

BAŞKAN – Çünkü, Danıştay kararında da o şekil ifade edilmiş.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Aynen öyle, çıkma da var.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Biz bunu bilmiyorduk, orijinal kullanıyorsunuz sanıyorduk.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sen demesen ben çıkma olduğunu bilmiyordum biliyor musun.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Çıkma. Buna bir engel de yoktu bu arada yani bu arada bunu söyleyeyim.

BAŞKAN – Danıştay kararı aslında çıkmayla ilgili.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bunlar tutanağa geçsin, çok önemli şeyler söylüyor.

BAŞKAN – Danıştay kararını dağıttık yani o yüzden söylüyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Genel Sekreterimiz çok önemli bir şey söylüyor, bunlar tutanağa geçsin. Çıkma parça takılıyormuş, bilmiyorduk yani.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Çıkmanın sektördeki payı da yüzde 1 ya da 2’dir, çok değildir yani çok düşüktür. Çıkma parça da hakikaten orada da bir güvenlik testinden geçiriliyor, her çıkma parça alınmıyor, sağlam olanlar. Neyse...

Özetle, şu anda bu durdurma kararına kadar yüzde 20 eş değer parça kullanabildiğimiz için eğer böyle bir kanun eşitliği olmazsa biz sektör olarak tamamen orijinal parça kullanmaya geçeceğiz. Bunun nesi kötü? Hiçbir kötülüğü yok bence. Yani, tüm müşterilerin sorunsuz bir şekilde orijinal parçayla tazmin edildiği bir ortam bence hiçbir şekilde sorun teşkil etmiyor fakat sıkıntı burada sayın vekillerim, mesele burada: İster yabancı sermaye ister Türk sermayesi olsun hiç önemli değil, biz istatistikle çalışıyoruz, sonuçta hasarları, maliyetleri topluyoruz, üstüne işletme giderlerini koyuyoruz, bir kâr marjı koyup bunun fiyatını böyle oluşturuyoruz. Bizim maliyetimizi artıran her unsur günün sonunda bizim tüketiciye yansıtacağımız rakamı da artırıyor. Dolayısıyla biz diyoruz ki bu kanun geçmezse biz primleri düşürmeye çalışırken ekstra bir yüzde 5 prim artışı olacak. Biz primleri düşürmeye çalışıyoruz ama bir yandan bu durdurma kararından sonra o yüzde 20 orijinallığe döndüğünde yüzde 5 ekstra bir maliyet gelecek. Biz bunu karşılayabiliriz. Nasıl karşılarız? Diyebilir ki kâr marjını azaltalım. Ama işte Sayın Savaş da sordu hasar prim oranlarını, trafik primindeki artışa rağmen, bizim geçen yılki hasar prim oranımız yüzde 135’ten... Yani ben 100 lira toplamıştım 2015’in 9’uncu ayında, 135 lira sadece hasara ödemişim, bileşik rasyo değil bu, artı komisyon, artı işletme giderleri demişim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Peki, diğer branşlarda ettiğiniz kârlarla konsolide ediyor musunuz?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Onu da söyleyeyim efendim.

Biz geçen yıl, bu kanundan önce 100 lira topladık trafik priminden, 165 lira ödedik, bileşik rasyomuz buydu. Sadece hasara ödediğimiz rakam -Sayın Mustafa Savaş sorduğu için- 135 liraydı. Kanun değişikliği oldu, primler arttı, 100 lira topladık, 105 lira hasar primi ödüyoruz, 135 lira da bileşik rasyomuz var, hâlâ zarar ediyoruz. 200 milyon, konsolide değil toplamda, 9’uncu ayda trafik branşından hâlâ 200 milyon teknik zarar ettik, geçen yıl 1,5 milyardı. Yani prim artışı zararımızı azalttı, doğru ama hâlâ zarar ediyoruz.

Özetle şuraya gelmeye çalışıyorum: Keşke buradan kâr etsek de bu yüzde 5 orijinalden gelen maliyeti de sigorta şirketleri absorbe etse, bunu isteriz ama burada bir marj yok.

Diğer branşlarda da efendim, gerçekten, hani siz işin içinde birisiniz, kaskoda kısmi bir kâr var, yangın bu yıl neredeyse başa baş, sağlık branşında zarar ediyoruz, sorum... branşından zarar ediyoruz, sadece kaza branşı kârlı, ferdî kaza, onu da kimse almıyor ülkemizde. Yani bizim konsolide dip toplamda da öz kaynak kârlılığımız yüzde 2. Biliyorsunuz efendim bu rasyoları, yüzde 2, bugün faize yatırsa yüzde 10.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sigorta denetlemede neredesiniz?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Ben yeminli murakıp, banka denetlemede.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yani meslektaş sayılırız.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Evet efendim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yanlış anlamayın, hani benim derdim sizinle değil, kişisel olarak bir şey söylemiyorum ama mali tablolarda...

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Estağfurullah.

BAŞKAN – Şimdi, bakın, yine karışıyor konu. Siz yeni sorulara cevap vermeden düzgün bir şekilde özetlerseniz çünkü anlaşılmıyor, farklı konular girince farklı cevaplar veriyorsunuz, konu kayıyor.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Şöyle efendim, yani şunu söylemeye çalışıyorum: Bu kanun geçmezse dediler ki primi vatandaşa...

BAŞKAN – Tamam, onu anladık.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Yüzde 5 zam gelecek diyorum ben.

BAŞKAN – Tamam onu anladık. Az önce bir ifade kullandınız, ifade...

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Onu söyleyeceğim efendim. Eş değer parça kullanımı artarsa belki prim düşüklüğüne yansır. Bunu geçiyorum.

O ifade şu: Sayın vekillerim dedi ki...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu cümleyle ilgili bir şey soracağım, izin var mı?

BAŞKAN – Arada sorarsanız, bakın çok...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Burası çok önemli, yanlış anlaşılıyor. İzin verin, bir cümle.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Siz biraz evvel dediniz ki “Yüzde 20 yerli çakma, çıkma kullanıyoruz, yüzde 80 zaten orijinal kullanıyoruz.” Öyle demediniz mi?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Evet.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Peki, şimdi, bu yargı kararından sonra yapılacak bu düzenlemeyle yüzde 100 orijinal olmayan kullanma şeyi geliyor size.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Olmaz efendim, öyle bir şey gelmiyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nereden olmaz?

BAŞKAN – Denmiyor, denmiyor. Yargı kararını iyi okursanız... Orada sadece çıkma parça...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yargı kararını bırak, bizim yaptığımız maddeyi okuyun. Tamamına kullanabilecek.

BAŞKAN – Hayır.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Sertifikalı diyor efendim orada.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – O zaman yüzde 80’ini indirecek misin şeyin?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Efendim, şu anda zaten bir yasal engel yoktu, biz yüzde 100 orijinal...

BAŞKAN – İşte oraya geliyordu Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Güzel de şu anda yasal bir yol açıldı yani size.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Bakın, bu yasa “Zorla eş değer parça kullanılır.” demiyor. Bu yasa “Sertifikalı eş değer parça kullanabilirsiniz.” diyor.

BAŞKAN – İsterseniz orayı anlatın, buyurun.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Sayın Vekilim, biz zaten yasal bir engel olmamasına rağmen yüzde 80 orijinal kullanıyoruz, istesek de yüzde 100 kullanamayız, o standardı sağlayacak yüzde 100 parça yok. Yani, sertifikalı, o kaliteyi sağlayacak böyle bir dünya yok. Biz şu anda engel olunmadığı hâlde yüzde 20’deydik. O sertifika meselesi şu anda o kadar düzenlenmiş ki sayın vekilim çok iyi ifade etti.

Bakın şöyle oluyor orijinal parça: Aynı üretim bandında geçiyor, kendi logosunu yapıştırdığı zaman 5 kat fiyat koyuyor, logosuz orijinal olduğu zaman 1 liraya satıyor. Aynı kalite standartlarını veriyor, başka bir ülkede ürettiriyor, yarı yarıya fark ediyor. Yani buraları sağlamaya çalışıyoruz, yoksa merdiven altı, her önüne gelen parçayı filan böyle bir şey zaten uygulamada yok.

BAŞKAN – Siz diğerine devam edin.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Öbür konuyu söyleyeyim efendim. Bir vekilim “İsteyen fazla para versin orijinalini kullansın, isteyen az para versin eş değerini seçsin. Böyle bir dünya niye yok, niye bunu zorluyoruz?” dedi, ben de dedim ki: Kaskoda bu dünya var, kaskoda isteyen orijinal parçaları isteyebiliyor, isteyen eş değer parçayı isteyebiliyor, onun fiyatı farklılaşıyor. Trafikte bu yok çünkü karşı taraf... Çünkü ben poliçeyi aldığım zaman kendim için almıyorum, zarar verdiğim kişilerin hasarını ödetmek için kendi şirketimle anlaşıyorum. Orada orijinal kullanmış, eş değer kullanmış benim umurumda olmuyor. O yüzden dünya buna gidiyor. Biz sigorta sektörü olarak şuna dönmeye çalışıyoruz: Kendi aldığım poliçe şirketi benim hasarımı, karşı taraf vursa

da benim şirketim beni karşılasın; buna gitmeye çalışıyoruz. Eğer bu kanun geçmezse bu imkân ortadan kalkıyor çünkü artık herkes orijinal kullanmaya başlayacak. Kötü değil, orijinal kullansın herkes ama maliyetler artacak, söylediğimiz bu efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Bir önergemiz var, Sayın Bakanımızın belirttiği hususlar çerçevesinde bir düzenleme yapıldı.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/796 sayılı Kanun Tasarısı’nın 24’üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Şahap Kavcıoğlu

Bayburt

“MADDE 24 - 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Hasarın giderilmesine ve tazminatın ödenmesine yönelik olarak ilgili mevzuat çerçevesinde orijinale eşdeğerliği belgelendirilmiş parçaların kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar ilgili sigorta genel şartlarında belirlenir.”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, okunan önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, burada “ilgili sigorta genel şartlarında belirlenir.” diyor.

BAŞKAN – Genel şartları Sigortacılık Genel Müdürlüğü yani hazine...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bu ifade doğru mudur? “İlgili sigorta genel şartlarında belirlenir.” Yani sigortacılara mı bırakıyoruz bu genel şartları.

BAŞKAN – Hayır, hayır. Hazineye bırakıyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Buradan öyle anlaşılıyor. “İlgili sigorta genel şartlarında belirlenir.” diyor.

BAŞKAN – Genel şartları düzenleme yetkisi Hazine Müsteşarlığına aittir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama burada öyle demiyor ki.

BAŞKAN – Ama öyledir yani kanunun evveliyatında öyledir. Bu konuda Gökhan Bey kısa bir bilgi verirsiniz...

Artı buradan bu maddenin geçmesiyle çıkma parçanın kullanılmayacağı sonucu da çıkıyor, onu anlıyorum ben.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR VEKİLİ GÖKHAN KARASU – Kesinlikle.

Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Zaten aslında öyleydi, biz daha tarzı...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nasıl öyleydi? “Kullanıyoruz.” dedi biraz evvel, siz diyorsunuz ki “Öyleydi.” ya. Yapmayın Allah aşkına!

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR VEKİLİ GÖKHAN KARASU – Sayın Vekilim, arz edeyim.

Çıkma parçanın zaten belgesi olmaz, “belgelenmiş parça” diyordu bizim önerimiz, daha tavzih edilmek adına “orijinale eş değerli belgelenmiş” ibaresi eklendi son karar muvacehesinde.

Diğer taraftan 11’inci maddede değişiklik yapıyordu biliyorsunuz ilgili madde. İlgili maddenin ilk fıkrası bunu söyler “Hazinenin tasdik ettiği, Hazinenin çıkardığı şartlar” der, onun için bir daha demeye gerek yok.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kayıtlara geçmesi açısından bir cümle ekleyeyim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Buradan ben şunu anlıyorum: Bundan sonra, arkadaşımız diyor ya “Yüzde 80 biz zaten orijinal kullanıyorduk, yüzde 20 de böyleydi.” bu maddeyle bundan sonra yüzde 100 eş değerli parça kullanabilecek, o anlaşıyor buradan. Bu da kayıtlara geçsin yani. Bundan dolayı sigorta şirketleri... “Orijinal kullansaydık maliyet yüzde 5 artacaktı.” meselesi değil. Bundan dolayı onların maliyetleri ciddi bir şekilde düşecek buna karşılık da herhangi bir prim indirimi filan söz konusu değildir. El kaldırdığımız madde budur değerli arkadaşlarım.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 25- 22/1/2009 tarihli ve 5834 sayılı Karşılıksız Çek ve Protestolu Senetler ile Kredi ve Kredi Kartları Borçlarına ilişkin Kayıtların Dikkate Alınmaması Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- (1) Ödeme tarihi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce olup da kullandığı nakdî ve gayri nakdî kredinin ödemelerini aksatan gerçek ve tüzel kişilerin, ticari faaliyette bulunan ve bulunmayan gerçek kişilerin ve kredi müşterilerinin karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarına ilişkin kayıtları, söz konusu borçların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde tamamının ödenmesi veya yeniden yapılandırılması halinde 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık kanununun ek 1 inci maddesi hükmü uyarınca kurulan Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi nezdinde tutulan kayıtlar, bu kişilerle yapılan finansal işlemlerde kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar tarafından dikkate alınmayabilir.

(2) Kredi kuruluşları ve finansal kuruluşların bu maddenin kapsamına giren gerçek ve tüzel kişilere kullandırdıkları kredilerden dolayı herhangi hukuki ve cezai sorumlulukları söz konusu olmaz.”

BAŞKAN – Maddeyle ilgili bir önerge var, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/796) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 25'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Şükrü Erdinç

Adana

“MADDE 25- 22/1/2009 tarih ve 5834 sayılı Karşılıksız Çek ve Protestolu Senetler ile Kredi ve Kredi Kartları Borçlarına İlişkin Kayıtların Dikkate Alınmaması Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- (1) Anapara ve/veya taksit ödeme tarihi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce olup da; kullandığı nakdi ve gayri nakdi kredilerinin anapara, faiz ve/veya ferilerine ilişkin ödemelerini aksatan gerçek ve tüzel kişilerin, ticari faaliyette bulunan ve bulunmayan gerçek kişilerin ve kredi müşterilerinin karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarına ilişkin 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun ek 1 inci maddesi hükmü uyarınca kurulan Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi nezdinde tutulan kayıtları, söz konusu borçların ödenmesi geciken kısmının bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde tamamının ödenmesi veya yeniden yapılandırılması halinde, bu kişilerle yapılan finansal işlemlerde kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar tarafından dikkate alınmayabilir.

(2) Kredi kuruluşları ve finansal kuruluşların birinci fıkra hükmü uyarınca mevcut kredileri yeniden yapılandırması veya yeni kredi kullandırması, bu kuruluşlara hukuki ve cezai sorumluluk doğurmaz.”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, okunan önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergeyle ilgili bir bilgi...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Gümrük ve Ticaret Bakanlığından arkadaşlarımız...

BAŞKAN – Maddeyle ilgili...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Maddeyle ilgili bir bilgi verirseniz...

BAŞKAN – Önerge maddeyi tamamen değiştirdiği için, o yüzden...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşlarımız bir bilgi versin Gümrük ve Ticaret Bakanlığından.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Maddede önergeyle ne değişiyor bir de onu...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam, hepsini anlatsınlar, olur.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM BAŞAR – Malumunuz, 12 Aralık 2016 tarihi itibarıyla halen ödenmemiş karşılıksız çeki olan 566 bin kişi, yine 31/10/2016 tarihi itibarıyla kredi kartı nedeniyle yasal takip borcu bulunan 2.233.188 kişi, 31/10/2016 tarihi itibarıyla tüketici kredileri ve diğer bireysel kredilerden yasal takip borcu bulunan 1.729.846 kişi, 31/10/2016 tarihi itibarıyla ticari kredilerden yasal takip borcu bulunan 535.379 şahıs şirketi ile 99.929 sermaye şirketi...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu rakamları biz de alabilir miyiz, dağıtılabılır mı bu rakamlar?

BAŞKAN – Bitirilsin, dağıtalım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM BAŞAR – Tamam, çoğaltıp dağıtalım sayın vekilim.

Yürürlük tarihi itibarıyla bu kişiler borcun ödenmesi ya da yeniden yapılandırılması hâlinde düzenlemeden ihtiyari olarak son önergeyle faydalanma şansına sahip olacaklar.

BAŞKAN – Düzenleme nedir?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bu şahısların ne kadar... Tutar olarak da var mı elinizde?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM BAŞAR – Efendim...

BAŞKAN – Tutar olarak var mı?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tutar olarak ne kadar, 566 bin karşılıksız çekin tutarı ne?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM BAŞAR – Yok, yani bizim Bakanlık kayıtlarımızda öyle bir veri bizde yok.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Kimde var?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM BAŞAR – Bankalar Birliğinde bu tip bir veri olabilir mi? Bankalar Birliğinde olabilir çünkü kayıtlar bizde tutulmuyor. Biz de zaten bu verileri Bankalar Birliği Risk Merkezinden aldık. Bizim herhangi bir kaydımız yok bu noktada. Bize, Bakanlığa intikal eden başvuruları biz topladık, bu çerçevede Bankalar Birliğinden aldığımız veri bu.

Yine, ayrıca listede ismi geçen ancak borcunu daha önceden ödemiş bulunan karşılıksız çek borçlusu 198.434 kişi, bireysel kredi kartı müşterisi 3.975.423 kişi, tüketici kredisi ve diğer bireysel kredi müşterisi 2.858.195 kişi, ticari nitelikli kredisini ödeyen 1.573.758 şahıs şirketi ile 122.394 sermaye şirketi düzenleme kapsamında süreçten faydalanabilecek. Böyle bir düzenleme hedefleniyor. Bu çerçevede önerge verildi.

Arz ederim.

(Oturma Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Bu önergeyle yapılan düzenleme daha önce kredi kuruluşlarının ve finansal kuruluşların bu maddenin kapsamına giren gerçek ve tüzel kişilere kullandırdıkları kredilerden dolayı herhangi bir hukuki ve cezai sorumlulukları söz konusu olamaz.

Şimdi, kredi kuruluşları ve finansal kuruluşların, birinci fıkra hükmü uyarınca, mevcut kredileri yeniden yapılandırması veya yeni kredi kullandırması bu kuruluşlara hukuki ve cezai sorumluluk doğurmaz. Yani bu farkı bir açıklamanız gerekiyor.

Şimdi, bu maddeyle ilgili toplumdaki şu andaki algı şu: Hükûmet işte sigorta primlerini, alacakları yapılandırdı, vergileri, işte bütün devlet alacaklarını yapılandırdı ama zor durumda olan, kredi kartı borcu olan, tüketici kredisi borcu olanlarla ilgili bir düzenleme yapmadı; şimdi yapıyor işte bunları diye böyle bir algı var. Yani Hükûmet şimdi de bu amaçla bütün toplum kesimlerine af getiriyor yani bu öyle algılanıyor Sayın Bakanım. Şimdi kredi dolayısıyla mağdur olan insanlara da af getiriyor hatta şirketlerle ilgili de sicillerini siliyor, bundan sonra kara sicil dolayısıyla kredi alamayacak olan

insanlara da bir kolaylık getiriyor; algı bu. Ama netice itibarıyla burada bir finans ilişkisi olan taraflara, finans kuruluşları, bankalara böyle bir zorunluluk filan getirmiyor. Ne diyor: “Finansal işlemlerde kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar tarafından dikkate alınmayabilir.” bu sicil. İhtiyari bir şey. Zaten borçlu olan ile banka bir araya geliyor, bir şekilde yapılandırıyor yapılandırmıyor, bakıyor, bu yeni olarak ne getiriyor, bir zorlama yok ki. Teşvik mi bu Sayın Bakanım? Benim borcum var, işte A bankasından gidiyorum diyorum ki, ben ödeyemedim, şu durumdayım, işte bunu yapılandırılmal ve yapılandırdıktan sonra da bana yeniden kredi alma imkânı sağla. Sağlamıyorum kardeşim, seni sevmedim, kelsin filan dedi. Yani öyle bir zorlama yok ki burada, isterse yapacak istemezse yapmayacak öyle mi ben yanlış anlamış olabilirim?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Arkadaşlar bir cevap vereceklerdi.

BAŞKAN – Sayın Paylan da konuşsun ondan sonra toptan cevap versinler.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bilgiyi alsam ben de ona göre konuşsam, aynı şeyleri konuşmasam.

BAŞKAN – Peki, evet bilgi alalım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM BAŞAR – Evet, önerenin mevcut hâliyle sürecin bankaların aslında motivasyon amaçlı, daha ziyade yönlendirme amaçlı bir düzenleme olması hedefleniyor. Duruma göre ilerleyen süreç...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Zorlayıcılık yok yani.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM BAŞAR – Zorlayıcılık mevcut önergeyle yok.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani bir yapılandırma filan yok.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Adamın karşılıksız çeki varmış, sıkıntıya girmiş, banka isterse onu görmeyecek.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Zaten yapıyordu.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Hayır, onu yapamıyordu maalesef.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Göz boyama gibi geldi bana.

(Oturma Başkanlığına Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdoğdu geçti)

BAŞKAN – Sayın Çam buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi, bir defa ben şunu sormak istiyorum, sicil affı uygulaması geçmişte de yapıldı, sicil affı getiriyor bu genel olarak, bankaların bu sicil affına, bu düzenlemeye uyma mecburiyetleri var mı yok mu?

Özellikle özel ve yabancı sermayeli bankalar, yasa af getirmiş olsa bile bir defa ismi sicile yazılan bu şirket ve kişilere yeni kredi verir mi vermez mi? Yani sabıkası olmuş, bu sizin demin vermiş olduğunuz bu liste içerisine girmiş olan insanlara özel ve yabancı bankalar sicil affı getirir mi, bunlara kredi verir mi? Bu düzenlemenin daha çok kamu bankalarına büyük bir yük getireceğini düşünüyorum çünkü özel bankalar bu sicile girmiş olan insanların sicillerini affetmeyeceğini ve onlara yaptırımlarının devam edeceğini ve dolayısıyla daha çok kamu bankalarına -özel bankalar ve yabancı bankalar gibi titiz ve dikkatli davranmayacağı için- büyük bir yük ve büyük bir külfet bineceğini düşünüyorum. Bu konudaki görüşlerinizi öğrenmek isterim.

Teşekkür ederim.

(Oturma Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM BAŞAR – Maddeyi, (1)’inci fıkrayı ve (2)’nci fıkrayı bir bütün olarak düşündüğümüzde teşvik edici, yönlendirici bir düzenleme olduğu açık. Yani sonuç olarak bankacılık sektöründeki bankalar zaten kayıtlar tamamen silinmiş olsa dahi imtina edebilir ya da farklı bahaneler üretebilirler ancak şu hâliyle yönlendirici olacağını düşünüyoruz biz. Zorlamanın ötesinde yönlendirici... Özellikle (2)’nci fıkrayla birlikte düşünüldüğünde cezai sorumluluk noktasında da tereddüt yaşıyordu bankalar. Bu noktada yapılan değerlendirme sonucunda yapılacak yeniden kredi yapılandırılması sonrasında da cezai sorumluluklarının olmadığı yönündeki (2)’nci fıkradaki düzenlemeyle birlikte bu sürecin işleyebileceğini düşünüyoruz. Bu yüzden böyle bir önerge hazırlandı.

Teşekkür ediyorum, arz ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Turhan...

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sadece, demin Musa Bey’in sorduğu soruyla ilgili geçmişteki tecrübelerimi Komisyonla paylaşmak için söz istedim. Şimdi malumunuz eskiden bu konu Merkez Bankasının yetkisindeydi daha sonra Türkiye Bankalar Birliğine devredildi. O dönem bizim uygulamada sık sık şahit olduğumuz -arkadaşlar da çok iyi bilecekler- bankalar aslında kredi vermek istemedikleri müşterilere karşı “Merkez Bankasının kara listesindesiniz.” argümanını bir bahane olarak kullanıp sorumluluğu da kendi üstlerinden atmaya çalışıyorlar.

Şimdi -bildiğiniz gibi- bu liste her ay güncellenen bir liste. Aslında dolayısıyla kişi ya da firma yükümlülüğünü yerine getirdi, borcunu ödemişse, daha evvel temerrüde düştüğü nasıl bankayla paylaşıyorsa o borcu ifa ettiği de bankayla paylaşılıyor ama sizin bunu paylaşmanız veya ben geçmişteki sicilleri affettim demeniz bankanın elindeki daha önceki bilgiyi ortadan kaldırmaz yani siz bunu unutup diye onu hipnotize edecek bir gücünüzün olmadığı aşikâr. Dolayısıyla mutlaka bankalar kendi iç derecelendirmesinde ya da kredi yeterliliğini ölçerken bu bilgileri dikkate alacaklardır, bundan da daha tabii bir şey olamaz. Ancak söylenilen çok önemli çünkü Bankacılık Kanunu’ndan gelen kredi yetkililerinin bir de sorumluluk konusu var yani ileride herhangi bir problemle karşılaşıldığı zaman denetim elemanları, hatta yargı organları “Siz bu kişinin bu kredi yeterliliğinin olmadığını bilmiyor muydunuz? Dolayısıyla siz buna bu krediyi verirken aslında bilerek bankayı zarar uğratmışsınız.” gibi bir sav öne sürebilirler. Bu getirilen aflu aslında o yasal yükümlülük ya da sorumluluk hafifletiliyor. Dolayısıyla, banka şayet gerçekten kredi vermek istiyorsa onu destekleyecek, bu yönde olumlu etki edecek bir şey ama tabii ki sizin söylediğiniz husus, yani ben bir kişinin geçmişte 1 kere borcunu ödemediye yetersizliğe düştüğünü ya da borcunu ödemediğini biliyorsam, istediğiniz affı yapın, ne yaparsanız yapın bu hakikati değiştiremezsiniz. Bunu aslında tabii çok fazla da değiştirmemek gerekir; bu vesileyle hani naçizane kanaatimi de ifade etmeye çalışayım çünkü kredi bilgisi ya da kredi değerliliği bilgisi önemli bir bilgidir. Ekonomiye de çok fazla bu şekilde müdahale etmek dışarıdan doğru değildir. Kuşkusuz sıkıntı durumlarında Hükümetin bu şekilde, kredi mekanizmasını rahatlatarak şekilde önlemler almasında yarar vardır ancak bunun da bir ölçüsü ve sınırı olduğunu her zaman aklımızda tutmakta fayda var.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Efendim Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Söz benimdi efendim, 3 kişiye daha söz verdiniz. Başkan değiştiği için, siz bilmiyorsunuz.

BAŞKAN – Buyurunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, Bekaroğlu yine aldı benim sözümü.

BAŞKAN – Bekaroğlu efendim...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, teşekkür ederim.

Başkanlar sık sık değişiyor onun için bilmiyorlar.

BAŞKAN – Başkanlar sık sık değişmiyor. Saat on birde görüşmelere başladığımızdan bu yana Sayın Erdinç burada bu görevi sürdürdü.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki.

MUSA ÇAM (İzmir) – Başarıyla...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Başarıyla evet.

BAŞKAN – Pek başarılı olduğunu zannetmiyorum, daha 4 madde yapmışsınız.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ondan geldiniz siz...

Sayın Başkan, öncelikle, Bankalar Birliğinin Müşaviri de sanıyorum burada, bence onu da dinlemeliyiz bir şekilde izahat vermek açısından.

MUSA ÇAM (İzmir) – Toplam parayı bir öğrenelim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şöyle, rakamlar verdiniz Sayın Genel Müdür Yardımcısı, bu rakamların çakışan noktaları vardır yani aynı kişi hem çek borçlusu, hem kredi kartı yani bununla ilgili bir rakam Bankalar Birliğinde varsa iyi olur. Bir de bunun toplam rakamı neye tekabül ediyor, kaç kişi kara listede ve bu kara liste bilgisi yalnızca bir bankanın değil, diyelim ki X bankadan siz kara listeye düşüyorsanız bütün bankalar bir sistem kurmuşlar ve herkes birbirinin ne yaptığını ne ettiğini, hangi bankaya borcu var biliyor. Yani X bankaya gidiyorsun, “Senin Y bankada kredi kartı borcun var ben sana vermem.” diyor. Bu mekanizmayı kim yönetiyor yani bunu merak ediyorum. Bu mekanizmayı kim yönetiyor, kim onu kara listeye alıyor, kim çıkarabiliyor, bu yetki var mı? Kara listeden söylediğiniz gibi...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Çıkartma şartları var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Çıkarma şartları, hayır hayır...

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Kara listeye borcunu ödemeyen girmiş oluyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Biliyorum, haklısın. Hayır, listeye giriyor da... Sayın Bakan önerimi şimdi söyleyeceğim. Şimdi, bir insan X tarihte zora girmiş olabilir, çekini ödemiş ve kara listeye girmiştir ve bütün bankalar onu kötü beller veya kredi kartını bir dönem ödeyememiş, zora girmiş ama hep o sicili anında yazılı. Şimdi, bizim meramımız nedir? Zor bir dönemden geçiyoruz insanlarımızı bu kara listeden nasıl çıkarırız ve yapılandırma gibi bir teşvikle de -burada onu değerlendirmemişsiniz dün bunu biraz konuşmuştuk- bu insanlara hem ya sen bu sicilini arkadaş temizle gel, borcunu yapılandır bankada böylece sen bu kara listeden çıkabilirsin umudunu veren bir nokta yok bu maddede maalesef. Yani teşvik edici bir nokta yok istediği kadar borcunu ödesin, yapılandırsın gene o anındaki sicil devam edecek. X bankaya gidecek “Sen bir yıl önce kredi kartı borcunu ödemişsin arkadaş,” diyecek ve aynı şekilde “alınmayabilir” kelimesiyle sınırlıyorsunuz. Burada bir sorun var, bence bunu biraz daha

çalışalım. Dün de bu noktada önerimiz olmuştı. Yani bir “yapılandırma yaparsa ve belli bir oranda öderse” diye bir şey konuşmuştuk ama bu maddeye dercedilmemiş o yani belli bir miktarını öderse diye bir şey yok ve sen amuda kalkarsan, şunu yaparsan, bütün borcunu temizlersen, vallahi billahi bir daha yapmayacağım dersin bile kara liste devam ediyor Sayın Bakan. Sayın Başbakan yaptığı açıklamada o kara listeden çıkma iddiasında bulunmuştu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Vaat oydu.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya, biz arkadaş o sicili sileceğiz, bir daha senin olmayacak... Ama bu da doğru değil, ifrat tefritte şeye düşmememiz lazım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şartları yerine getiren...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama insanların da hayatının, ticari hayatının veya kişisel hayatının belli bir döneminde zora girmişse o sicilini silme olasılığını verecek bir havuç sopa ilişkisini bu maddede maalesef görmüyoruz. Ve bir şey daha söyleyeyim Sayın Bakan, bakın aflar, hani vergi affı getiriyorsunuz üç yılda bir, gene geliyor, birikiyor, şimdi ne güzel 12 milyar lira cebe koydum diyorsunuz, ayda 5 milyar TL, 3 milyar TL alacağım diye bakıyorsunuz ama kriz sürerse, eğer ki beklenti kötü olursa yeni borçlarla ilgili tekrar o bakiyenin büyüdüğünü göreceğiz çünkü vergi ahlakını sınırlandıran şeyler aflar. Ne bileyim mesela, suçlularla ilgili bir af getiriyorsunuz hapis haneler bir anda boşalıyor, iki yıl sonra bir bakıyorsunuz sayılar hop aynı yere gelmiş. Bu mali sicille ilgili de ben af getireceğim dersek bile bunu çok iyi çalışmamız lazım. Biliyoruz ki ekonomide güven olmadığı sürece bu temerrüde düşenlerin sayısı aynı şekilde devam edecek.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben bu maddenin...

BAŞKAN – Tekrar başladı, tekrara düşmeye başladık onu söyledim, bir şey demedim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tekrara düşmedim Sayın Başkan.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Tekrarda fayda vardır.

BAŞKAN – Buyurunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben bu maddenin murat ettiği şeyi başaramayacağını düşünüyorum, “alınmayabilir.” ifadesi son derece muğlak. Yani burada Bankalar Birliği, Tüketiciler Birliği, ne bileyim esnaf ve sanatkârlar birliği, bütün birlikler bir araya gelip bu sicil affının nasıl olabileceğiyle ilgili -gerçekten bir havuç sopa ilişkisini kurarak- daha iyi çalışmamız lazım Sayın Bakan. Sayın Başbakanın söylediği ifadeler bu maddeyle gerçekleşmiyor. O açıdan ben Sayın Bankalar Birliği Müşavirinin veya sizin bu konuda bir bilgi vermesini, ona göre tekrar söz almak istediğimi bildirmek istiyorum, önemli bir madde çünkü.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Peki.

Önce, Sayın Kavgıoğlu’na söz vereceğim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz hızlandırılmış geçmek istiyorsunuz.

BAŞKAN – Hızlandırılmış tura geçtik, evet.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bankalar Birliği...

BAŞKAN – Müsaade edin, önce Sayın Kavgıoğlu...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Tabii öncelikle, Garo Bey’in son söylediği gibi ekonomiye güven konusu çok öyle tereddüt hususu yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Güveniyoruz...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Güveniyoruz rakamlara baktığınız zaman...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Başbakan “Kriz var.” dedi.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Yani dünyadaki sıkıntılarla beraber Türkiye’ye de olan şeylerde...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Yok, gülecek bir şey yok yani sen de bunu biliyorsun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Negatif ayrışma var.” dedi.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – O kadar değil. Yani bu düzenlemeler olası şeyleri ortadan kaldırmak üzere yapılan şeyler. Ben sadece bilgilendirmek için. İbrahim Bey aslında anlatmaya çalıştı.

Birincisi, bankaların yani şu anki sicil affı ya da çek senetle ilgili yapılan düzenlemeyi uygulamayı anlatmak için söz aldım. Yani, bankalar şu an -arkadaşımız da bilir- risk santralizasyonu eskiden Merkez Bankasıındaydı şimdi Bankalar Birliğinin kurduğu entegre bir şekilde... Dolayısıyla şu ana kadar çek senedi yazılan veya takibe düşen firmalar bankalarda mevcut yani risk santralizasyondan silseniz de bankalardaki faylarında bu mevcut. Buradaki uygulamayı bilmek lazım.

Şimdi, normalde sicil şeyine baktığınız zaman düzeltme hakkı denilen bir şey var yani bankalar çeki, senedi karşılıksız çıkan veya protesto olan senetlere karşılık ödemediği zaman Merkez Bankasına veya bankalara başvurarak düzeltme hakkını kullanabilir. Düzeltme hakkını kullandıktan sonra o kişilere kredi vermede bir sıkıntı yok. Firmayı değerlendirirken yani bunu tek başına bir nedenmiş gibi düşünmemek lazım. İbrahim Bey’in de söylediği gibi eğer bu düzeltme hakkını kullanmazsa veya bu af çıkmazsa bankalar bu kişilere kredi verdiğinde veya kredilerini devam ettirdiğinde, geri çağırmadığında, ileride sıkıntı olduğunda bundan dolayı kişiler mali sorumluluk veya işte Sayıştay... Çünkü siz burada onları da eleştiriyorsunuz. Yani burada ben bunun niye tartışıldığını da anlamadım bir bankacı olarak. Yani reel sektörü mü savunuyorsunuz, yerel sektöre mi karşısınız çok anlamadım. Yani insanlar olası bir sıkıntıya karşılık, olası bir darboğaza girmeye karşılık bankalar müşterilerine mevcut yasal düzenlemelerden de yararlanarak rahatlatmaya çalışıyor. Bunlar bizim kendi sektörümüz, kendi firmalarımız yani bu ülkeye hizmet eden, istihdam yaratan firmalar. Şimdi böyle baktığınız zaman...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Vatandaşları savunuyorum.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Vatandaş da aynı şekilde, burada bireysel krediler de var. Yani siz vatandaşın veya reel sektördeki firmaların bu olaylardan dolayı, sıkıntıya girdikleri durumdan dolayı bankaların onları rahatlatmak için kanuni düzenleme yapılmasına karşı mısınız?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – O zaman niye bu kadar itiraz ediyorsunuz onu anlamadım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Çok açık, “alınmayabilir” diyor.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Şimdi, söyleyeceğim bakın, neyi alınmayabilir...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani “alınmayabilir” diyor.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Şimdi bakın...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Alınmaz demiyor.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Banka zaten sadece ona bağlı olarak krediyi verip ya da geri çağırıyor. Bu, nedenlerden bir tanesi.

Şimdi, çek düzeltme hakkını kullandıktan sonra -biraz önce ifade ettim- kredi verebilir, verir demiyor, belki başka nedenden dolayı vermeyecek. Yani çek yazılması veya adamın sicilinin bozuk olması krediyi vermemek için tek başına bir neden değil.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Verir diyemez zaten.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Müsaade et... Yani adamın çekinin...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şartları zorlaştırırsınız.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Tamam yani ben bankacı olarak...

BAŞKAN – Sayın arkadaşlar siz birbirinizin muhatabı değilsiniz, lütfen yani...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Ben bir krediyi vermeyeceksem ona neden bulurum yani bunu vermemek için ama bir de vereceğim krediyle ilgili firmaların rahatlatılması anlamında elini rahatlatmak için bankacının bu düzenlemeleri yapmak zorundayız.

Şimdi, insanların çekinin senedinin yazılması, karşılıksız çıkması sadece ekonomik nedenden de değil, piyasadaki bazı karşı firmada yaşanacak sıkıntılardan dolayı da çekini senedini vermiş firmalar da sıkıntı yaşıyor. Bunları ortada kaldırmak için işte bu düzenlemeyi yaptığımız zaman sicil affına girdiği için bankaların bu firmaları kredilendirmesine engel bir durum ortadan kalkmış olacak. Zaten ben eğer devamlı çeki yazılan, senedi protesto olan bir firma varsa bunu ahlaki olarak, çok normal bir şekilde her seferinde yaşayan bir firmayı bankalar zaten af da çıksa kredi vermez. Buradaki af, işini yapan ama herhangi bir nedenden dolayı, herhangi bir ekonomik veya karşı firma sektörden dolayı ortaya çıkan sorunlarda çeki senedi yazılan firmaların bu arızı durumlardan olumsuz etkilenmemesi için.

Şimdi, yapılandırmaya baktığımız zaman, yapılandırmada eğer firma vadesinde kredisini ödeyemezse, taksitlerini ödeyemezse, üç taksit doksan günü geçince bireysel kredilerde söyleyeyim takibe atmak zorunda BDDK düzenlemesi böyle ama bu düzenlemeyle takibe attığı zaman da yeniden yapılandırma Merkez Bankası risk santralizasyonunda bu çıkacak, çıktığı zaman başka banka da kredi vermekten imtina edecek. Ama şimdiki durumda; bir, daha herhangi bir şey yok, sıkıntı yokken kişiler gidecek ya ben kredimin vadesini uzatmak istiyorum veya taksitlerimi azaltmak istiyorum, bu gibi yapılandırmayı yaptığında bu risk santralizasyonunda gözükmeyecek dolayısıyla bu bir olumsuzlukmuş gibi yansımayacak. Vadesi gelmiş bir kredide de adam ödeyemezse, yarın vadesi geldi ödeyemeyecek takibe düşecek veya risk santralizasyonunda gözükecek, gözüktüğü zaman bu onun için olumsuz bir şey, ilerisi için de olumsuz. O gün bu kanunla bu firmalara yapılandırma yapma imkânı veriyoruz. Dolayısıyla firmaların bu tür olumsuzluklardan etkilenmemek için ileride kayıtlara düşmemesi için öncesinden bu yapılandırma hakkını kullanarak kredilerini daha uzun vadeli, daha düşük taksitlerle düzenleme yaparak, yapılandırarak kendi hayatiyetini devam ettirme imkânı sağlanıyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kavcıoğlu.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Dolayısıyla ikisi birbirinden farklı. Hem sorunlu hâle gelmiş firmalara yapılandırma hakkı zaten o var, demin söylenen “Zaten var.” denildi ya, o orada var, o bankanın hakkı ama orada sicili bozuluyor. Burada sicili bozulmadan bankalara, firmalara yeniden yapılandırma hakkı veriliyor; ikisi farklı şey, onu bilgilendirmiş olayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Başkan, bir sorum...

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil bir sorunuz vardı, buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Şimdi, zaten Buket Hanım bilgi verecek, şimdi zaten buradaki ikinci paragraf tamamen zimmetle ilgili maddede banka yöneticileriyle ilgili oluşabilecek olan riske karşı bir önlem ama 2 rakam verdiniz bunlardan biri, mevcuttaki işte ödenmemiş olan çek, kredi kartı, tüketici kredileri, ticari krediler ve rakamları. Bir de listede ismi var ama borcunu da daha önceden ödemiş. Burada da çok yüklü miktarda kişi var yani karşılıksız çekte 198 bin kişi, neredeyse 4 milyon bireysel kredi kartı müşterisi, 3 milyona yakın tüketici kredisi ve 1 milyon 573 bin kişi de ticari nitelikli kredi ödeyen. Şimdi, bunların normalde risk merkezinde bu kadar uzun süreli ödediyseniz ve edinimini yerine getirdiyseniz hâlâ riskte gözükmeleri neden? Bunun bir düzenlemesi yok mu ve bu kişiler tekrar şu anda borçlu olanların içerisinde yoktur bunlar ödemiş borcunu. O zaman bakarsak bu düzenleme o ikinci verilen rakamlar için bir an önce hayata geçirilebilir ve bu kişiler için de belki daha zorlayıcı, daha bankalar açısından da kolaylaştırıcı birtakım tedbirler bu maddenin içinde yer alabilir. Yani bu ikisi arasındaki farkı bir açıklarsanız, neden hâlâ orada gözükmüyor?

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, buyurun size soru soracaksınız herhâlde.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Soru değil de genel bir değerlendirmeydi, onun için soruya yanıttan sonra söz alayım.

BAŞKAN – Peki, o zaman müsaade edin.

Öncelikle Buket Hanım size söz vereceğim.

Buyurun.

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ BUKET HİMMETOĞLU - Teşekkür ederim Sayın Başkan, hepinize saygılarımı sunuyorum.

Öncelikle izin verirseniz Risk Merkezinin faaliyetleri hakkında bir bilgi sunmak ihtiyacı içindeyim.

6111 sayılı Kanunla Bankacılık Kanunu'na ek madde 1 ilave edildi ve ek madde 1'le Merkez Bankasının risk santralizasyonunu görevi Türkiye Bankalar Birliği hukuki çatısı altında bir organizasyon olarak bize verildi.

Şimdi, 2013'ün 30 Haziranı itibarıyla Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi faaliyete geçti. Risk Merkezi faaliyete geçtiği tarih itibarıyla Merkez Bankasının paylaştığı bilgiler, Türkiye'deki kredi kullanan tüm gerçek ve tüzel kişilerin kredi limitleri, kullandıkları fiili kredi tutarları ve kanuni takibe geçilmişse, kanuni takipte kredi hesabında izleniyorsa bu bilgilerdi; bir de karşılıksız çıkmış çekler ile protesto olmuş senet bilgileri Merkez Bankası tarafından alınıp paylaştırılıyordu. 2013 Haziranından itibaren Türkiye Bankalar Birliğindeki altyapı çalışmalarının yeni baştan kuruluyor olması bize de imkân verdi ve finans sektörüyle yaptığımız altyapı çalışmalarının daha da ileri götürülmesi sonucunda daha önce aylık olarak, hatta bazen on beş günde bir paylaşılan bilgilerin günü güne tüm finansal kuruluşlarla paylaşılması imkânı doğdu. Şunu söylemek istiyorum: Diyelim ki bugün ben Buket Himmetoğlu olarak kredi kartımı geciktirdiğim an hesap özeti anında tüm bankalar nezdinde benim kredi kartı bilgilerim -ne kadar kredi kartı limitim var, ne kadarını kullanıyorum, ne kadarlık bir taksit miktarım var- hepsi gözükmüyor; bu, ticari şirketler için de geçerli.

Şimdi, bir önemli farkı dile getirmek istiyorum: Aslında Risk Merkezi sadece negatif, olumsuz bilgileri değil aynı zamanda pozitif bilgileri de toplamaya başladı. Bugün itibarıyla ödenmiş çekler, ödenmiş senetler ve firmaların tüm bugüne kadar kullanılmış oldukları ve ödemiş oldukları kredi tutarları da Risk Merkezi kayıtları içinde yer alıyor. Dolayısıyla da sadece negatif bilgi diye bakmamak gerekiyor.

İkinci nokta: Daha önce Merkez Bankası nezdindeki üye kuruluşların sayısı kısıtlı iken, yine ek maddenin bize vermiş olduğu imkân çerçevesinde bugüne kadar 200'ye yakın üyemizin olduğu bilgisi. Ek madde 1 şöyle bir düzenleme içeriyor, diyor ki: "Risk Merkezi kendisine üye olan kuruluşların müşterilerinin risk bilgilerini toplar, bunları konsolide eder, bunları üyelerin kendileriyle veya üyelerin müşterileri ve müşterilerin muvafakat verdikleri 3'üncü kişilerle paylaşır." Dolayısıyla biz 200'e yakın üyemizden mümkün olduğunca günlük ama bir kısmı da on beş gün veya bir aya kadar sarkan bilgiler var ama ilk hedefimiz bunları da anlık ve günlük noktaya çevirmek yönünde; bunları topluyoruz ve konsolide ettikten sonra herhangi bir ilave ekleme yapmadan gene o bilgileri bize aktaran üyelerimizle paylaşıyoruz.

"Bu üyelerimiz kimler?" diyecek olursak o konuda da bilgi vermek istiyorum: Kanun "kredi kuruluşları" diyor, Bankacılık Kanunu'nda kredi kuruluşları bankaları ifade ediyor ve finansal kuruluşlar. Finansal kuruluşların hangileri bize üye olmak zorunda? Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun bize üye olmasını öngördüğü finansal kuruluşlar bize üye oluyor. Bunlar leasing faktoring kiralama şirketleri, tüketici finansman şirketleri, varlık yönetim şirketleri, alacak sigortası yapan sigorta şirketleri, Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği, Kredi Garanti Fonu gibi -dediğim gibi- 200'e yakın üyemiz var.

Özetlemek gerekirse, artık Risk Merkezinde kredi sistemine giren her türlü gerçek veya tüzel kişinin hem pozitif hem de negatif bilgileri yer alıyor. Bu bilgilerin silinmesi noktasında ise bir mekanizma mevzuat açısından yok ama -dediğim gibi- sonuçta bu bilgiler kanun anlamında toplanıyor ve paylaştırılıyor. Bir borç ödenmedi bilgisi nasıl bize geldiğinde biz konsolide edip paylaşıyorsak, borç ödendiği bilgisi de aynı şekilde paylaştırılıyor. Çek bugün karşılıksız çıktığı anda bu bilgi ulaşıyor ama ödediysen aynı gün veya ertesi gün, o bilgi de aynı şekilde tüm sektöre yayılıyor.

Dolayısıyla özetlemek gerekirse, Risk Merkezi Türkiye'de yaşayan tüm gerçek ve ticari faaliyette bulunan tüzel kişilerin kredi limitlerini, kullandıkları fiili kredi miktarlarını, kredi taksitlerini, taksitlerin ödenip ödenmediğini takip ediyor ve bunları paylaştırıyor. Biraz evvel aktarılan bilgiler risk merkezi tarafından Gümrük ve Ticaret Bakanlığımıza verilen resmi veriler, o bilgiler bende yok. Ama anladığımı kadariyle o bilgilerin tamamı bizim negatif diyebileceğimiz çeki karşılıksız olarak belgelendirilen veya senedi protesto olmuş veya vadesi geldiği hâlde taksitini ödememesi sebebiyle ve doksan günü geçtiği için kanuni takipteki krediler hesabında izlenen gerçek ve tüzel kişilerin sayısı diye düşünüyorum. Risk merkezi...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bunu ödeyenler var, bir de takibe alınanlar var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Rakamlar sizde var mı?

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ BUKET HİMMETOĞLU - Rakamlar bende yok ama Adem Bey'le paylaştığımız veriler bizim negatif bilgi içeren bu sicil affı dediğimiz, şu an tartıştığınız madde kapsamına giren kişilerin sayısı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bunlarda çıkanlar da var.

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ BUKET HİMMETOĞLU - Çakışan derken?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani aynı kişiler hem kredi kartı...

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ BUKET HİMMETOĞLU - Tabii ki kişi olaraktır mutlaka çünkü biz kişi olarak... Bize kayıtlıların esası vergi kimlik numarası ya da gerçek kişilerde TCK numarasıyla takip ediliyor.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Mali olarak...

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ BUKET HİMMETOĞLU - Hepsini alabilirim ama ben dediğim gibi hukukçu olarak bunlara ihtiyaç duymadım çünkü bunları daha önce bakanlığımıza ilettiğimiz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Mali olarak bakmak için ihtiyacımız var, onu alabilir miyiz?

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ BUKET HİMMETOĞLU - Rakamsal olarak var mı elinizde veriler? Sadece kişi sayısı var değil mi sizde?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM BAŞAR - Evet.

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ BUKET HİMMETOĞLU – Onları tabii ki ben arada izin vererseniz temin edebilirim.

Risk merkeziyle ilgili eğer başka bir sorunuz yoksa ben tasarı maddesiyle ilgili Bankalar Birliğinin görüşünü de açıklamak isterim uygun görürseniz.

Gerek 5411 sayılı Bankacılık Kanunu gerekse 6361 sayılı Finansal Kuruluşların Kurulmasına İlişkin Kanun, finansal kuruluşların ve bankaların verecekleri kredilerde uymaları gereken esas ve usullere ilişkin çok detaylı düzenlemeler içeriyor. Dolayısıyla bugüne kadar o mevzuat çerçevesinde tüm kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar yazılım sistemleriyle kredi değerlendirmesi yapıyorlar. Bu kredi değerlendirmesinin bir parçası olarak da gerçek veya tüzel kişinin geçmişteki ödeme alışkanlıkları tabii olarak bu sistem içine giydirilmiş durumda. Dolayısıyla biz Bankalar Birliği olarak dikkate alınabilir şeklindeki taslak metin konusunda olumlu bir değerlendirme yapıyoruz. Aksi bir hâlde bankacılık mevzuatı veya finansal kuruluşların ilgili mevzuatına aykırılık teşkil edeceği noktasında bir görüşe sahibiz.

İkinci olarak da: (2)'nci fıkrada (1)'inci fıkra kapsamına giren kuruluşlarla gerçek veya tüzel kişilere kredi kullanılması hâlinde bu kuruluşların hukuki ve cezai sorumluluklarının olmayacağı öngörülüyor. Aslında gerekçede de yazılmış. Bu biraz bu bankacıları ürkütmek, onları rahatlatmak anlamında konan bir düzenleme gibi görünüyor. Fakat hukuki açıdan şöyle sakınca görüyoruz: Çünkü genel hukuk kuralları çerçevesinde olumsuz bir kaydı olan veya işte dediğim gibi çeki karşılıksız çıkan, senedi protesto olmuş olan, kredi kartı ödemesi gecikmiş bir gerçek kişinin veya tüzel kişinin bankadan kredi kullanması mümkün. Nasıl mümkün? Her banka veya finansal kuruluş kredi müşterisi özelinde bir değerlendirme yapıyor ve olumsuz negatif bir kaydı olsa bile ona yeni bir kredi verebiliyor veya yapılandırabiliyor. Eğer düzenleme bu şekilde yasalaşırsa bu kanun maddesi kapsamına girmeyen yani altı ay sonra bu imkândan yararlanmamış olan veya gene kanunun maddesi yürürlüğe girdikten sonra borcu muaccel hâle gelen kişilerin bu kanun kapsamına girmeyeceği, bu kişilere eğer bir banka tarafından veya finansal kuruluş tarafından kredi kullanılması durumunda da sanki bu düzenlemenin aksine bu kuruluşlar sorumlu olacak diye bir anlam da çıkabiliyor. Yanlış bir anlamaya sebebiyet vermemek açısından takdirlerinize sunuyorum (2)'nci fıkranın çıkarılması hususunu.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, bu maddeyi Sayın Başbakan 79 milyon insanımıza anlatırken bir sicil affı olarak anlattı. Yani geçmişe dönük olarak bu sayfayı kapatacağız. Bir sicil affı olarak anlaşıldı, öyle algılandı. Yani bu anlamda bu madde bunu getirmiyor. Yani o risk merkezinde... Bu madde... Sayın Bakan, biz

şöyle tartışmıştık: Belli bir oranda yani ya borcunun tamamını öderse ya da yapılandırılıp borcunun da belli bir miktarını düzenli öderse, diyelim altı ay, üç ay ve borcunun üçte 1'i, dörtte 1'i neyse bir kriter konulup bu insana teşvik edici bir şey yok bu maddeyle. Yani "Ben bu bütün borcumu harcıma ödeyeceğim, yapılandıracağım ve sonra da sicil affı gelecek bana ya, ben sicilimi temizlemiş olacağım." diye bir havuç yok, bir teşvik yok bu maddede, burada bir sıkıntı var. Sayın Başbakanın söylediğiyle de örtüşmüyor. Bence bu maddeyi siz geri çekin, bunun üzerinde daha fazla çalışalım ilgili kesimlerle, Tüketiciler Birliği, toplum temsilcileri, işçi işveren kesimleri, Bankalar Birliği, bizler tekrar çalışalım daha teşvik edici bir noktaya getirip o risk merkezindeki sicilini silebilecek... Yani silmek dediğim şu: Dikkate alınmaması "Artık bu insan temize çıktı yani kredi kartı borcunu ödedi, çeklerini yapılandırdı, işte ödedi." noktasında yeniden temiz bir sayfa açacağım, açabileceğim umuduyla bu maddeyi düzenlememiz lazım yoksa Sayın Başbakanın ifadesini düzeltmesi lazım veya siz siyaseten bu ifadeyi düzeltin lütfen. Vatandaşımızı gereksiz beklentilere sokmayalım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çakırözer.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında bizimle paylaşılan rakamlar... Tabii ki biz iyileştirmeye çalışacağız reel sektörü değerli arkadaşlarımızın söylediği gibi ama işte çıkarılan bunca affa, çıkarılan bunca kolaylığa rağmen yasal takip altında bulunan yurttaşlarımızın sayısı 2 milyon 233 bin 188. Bu sadece kredi kartı nedeniyle. Benzer şekilde tüketici kredileri nedeniyle 1 milyon 729 bin 846, ticari krediler nedeniyle 535.379, karşılıksız çek nedeniyle 566.116. Bunlar işte eğer borç öderse ya da bir planlama yaparsa tekrar bir imkân sağlanacak. Yani ekonomiyi on dört yıl, on beş yıl sonra hâlâ aflarla ayakta durmaya, ayakta tutmaya çalıştığımızı gösteriyor. Dün geneli üzerinde yapılan görüşmelerde de ifade etmiştim, diğer arkadaşlarımızdan da ifade edenler oldu. Biz ülkenin genel durumunu, ekonominin genel durumunu düzeltmeden bu rakamların ne kadar af çıkarırsak ne yaparsak yapaalım aşağı inmesini sağlamamız mümkün değil. Burada gösterdiğimiz emeğin, enerjinin bir benzerinin de ülkemizin hukuk devletinden ayrılmaması, ülkemizin dünya tarafından içeride çatışma yaşanan, dışarıda komşularıyla yine sıkıntılar yaşayan, komşuların iç işlerine müdahaleden, orada asker bulunduran ve bir türlü içeride, dışarıda barışı, huzuru sağlayamayan bir ülke şeklindeki algı sürdüğü sürece bizim buradaki mikro seviyede çözmeye çalıştığımız sorunların çözümü de gecikecektir, ertelenecektir, önce bunu vurgulamak istiyorum.

Bir de, az önce ben hâlâ bir konuda belki anlayamadım, sayın yetkililer de bilgi verdi ama. Bizimle paylaşılan listede ikinci kategoride olanlara deniyor ki: "Bunlar borcunu önceden ödemiş bulunan." Bunlar borçlarını bitirdiler mi yoksa yine bir yeniden yapılandırma dâhilinde mi? Çünkü orada da çok büyük bir rakam var. Benzer şekilde yine hep soruldu, bunun mali yükünün ne olduğu konusunda bize kapsamlı bir bilgilendirme yapılırsa seviniriz çünkü iki taraf birbirine işte bir taraf "Biz Bankalar Birliğinde zannediyorduk." diyor o taraf diyor ki "Biz sizde zannediyorduk." diyor. Bu kimdeyse bunun bir şekilde, net bir şekilde bize bu kadar kişinin şu anda ödenmemiş yasal takipte olan borcunu paylaşılmasını rica edeceğiz.

Doğru anladıysam eğer tartışmalardan Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, bu düzenleme kanunlaştığı takdirde aslında özel bankalar için bir şey değişmeyecek, İbrahim Bey de aslında yardımcı oldu sağ olsun açıklamalarıyla. Ama kamu bankaları öyle anlaşılıyor ki burada asıl yükü üstlenecekler. Ve tekrar işte bir kolaylık sağlanacak bu kişilere ve burada bunun yani kamu bankalarına verilen bu sorumluluğun kötüye kullanılmayacağı, yeni batık krediler doğmasının önünün nasıl kesileceği konusunda bir fikriniz var mı? Çünkü özel banka bakacak ve "Evet, benim şeyime göre ben tekrar size veremiyorum." diyecek

ama kamu bankaları bu sorumluluğu üstlenecek gibi gözüküyor. Bu konuda dediğim gibi nasıl bir mekanizma düşünüyorsunuz ki kamuda özellikle batık kredilerin doğmasını nasıl engelleyeceğiz, bu düzenlemenin kötüye kullanılmasının nasıl önüne geçeceğiz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Yani her şeyden önce insana güvenle tabii ki bu iş başlıyor yani yoksa sokağa çıkıp adım atmamız mümkün değil.

Sayın Bakan, son Utku Bey’in sorusuna kim cevap verecek? Bankaların, bilhassa kamu bankalarının bu süreçte başvuruları iyi inceleyip incelemeyeceği, batığa kredi verip vermeyeceği gibi bir soru geldi. BDDK?

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet BDDK’dan arkadaşlarımız yardımcı olsun.

BDDK BAŞKANLIK MÜŞAVİRİ AHMET AKINCI – Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, konuya ilişkin olarak gerekçede de belirtildiği üzere öngörülmeyen ekonomik ve finansal dalgalanmalar neticesinde arızı olarak iyi niyetli olmalarına rağmen ödeme güçlüğüne düşmüş olan kişi ve kuruluşlara yönelik sicil Türkiye Bankalar Birliği nezdinde bulunan risk merkezindeki kayıtların belli bir tarih itibarıyla dikkate alınmamasına imkân verecek bir düzenleme bu bahsedilen düzenleme. Burada dikkat edildiğinde “bu kişilerle yapılan finansal işlemlerde kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar tarafından bu kayıtların dikkate alınmayabileceği” şeklinde bir düzenleme öngörülüyor. (2)’nci fıkrada da kredi kuruluşları ve finansal kuruluşların bu düzenleme hasebince yapacakları kredi kullandırma ve yeniden yapılandırmanın bankalara cezai bir sorumluluk doğurmayacağı yönünde bir düzenleme öngörülüyor.

Arz ederim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Zaten okuduğumuz metindi, biz okumuştuk, tekrarladınız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz açıklama için.

Sayın Bakanın kabul ettiği önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakandan bir izahat istemiştik.

BAŞKAN – Sayın Bakan gerekli izahatı...

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) - İlave bir açıklama yapmayacağım.

BAŞKAN – Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime 17.25’e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.13

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.44

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar; 22’nci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

26’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 26- 13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 12 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “1/1/2017” ibaresi “1/1/2019” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde bir açıklama alabilir miyiz Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Uygun görürseniz, Tarım Bakanlığından ilgili arkadaşımız açıklasın.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YETİŞTİRİCİLİK DAİRE BAŞKANI VEKİLİ ÖZERDEM MALTAŞ – Bu maddeyle 6111 sayılı Kanun’da yer alan su ürünleri üretim yerlerinde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına verilen 1/1/2017 tarihine kadar kiralama yetki ve görev süresi 1/1/2019 tarihine kadar uzatılmaktadır.

BAŞKAN – Geçen sene bir yıl biz uzatmıştık Komisyonunda, şimdi iki yıl daha uzatıyoruz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YETİŞTİRİCİLİK DAİRE BAŞKANI VEKİLİ ÖZERDEM MALTAŞ – Evet, efendim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Neden?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YETİŞTİRİCİLİK DAİRE BAŞKANI VEKİLİ ÖZERDEM MALTAŞ – Su ürünleri üretim yerleriyle ilgili asıl kanun; ilgili tüm kurumlardan görüşler alındı -su ürünleri kanunu- tüm paydaş kurumlardan ve ilgili kurumlardan, şu anda yasalaşma sürecini beklemekte, Başbakanlığa gönderildi.

BAŞKAN – Yasal düzenleme yetişmediği için. Biz, hatırlarsanız, geçen sene, burada bir sene uzatma yapmıştık bununla ilgili.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Balık çiftlikleriyle ilgili değil mi bu?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YETİŞTİRİCİLİK DAİRE BAŞKANI VEKİLİ ÖZERDEM MALTAŞ – Evet, onları da kapsıyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi, balık çiftliklerinin kurulmasına yurttaşların, vatandaşlarımızın daha ucuz balık temin etmesine karşı değiliz. Şimdi geliyor şirketler sizden ruhsat alıyor. “İzmir Karaburun Mordoğan bölgesinde veyahut da Karareis bölgesinde veyahut da Urla veyahut da Seferihisar bölgesinde falanca yerde bir balık çiftliği kuracağız.” diyorlar, ruhsat alıyorlar. Şimdi, bunun kuralları var, diyor ki: “Kıydan 1,8 mil açıkta ve 2 ton üretim yapacağız...” Şimdi sizden ruhsatı alıyor, bu koşullara göre ruhsatını alıyor ve gidiyor kuruyor oraya. Ruhsatı aldıktan sonra kıydan 1,8 mil açıkta olması gereken o çiftlik, o balık üretim yeri getiriliyor 500 metreye kuruluyor. 2 ton üretecek yere 4 ton üretiyor. Şimdi, gelin İzmir’e, Yarımada’yı yani Urla, Çeşme, Seferihisar, Karaburun Yarımadası’nı gezdireyim ben size... Bundan üç yıl önce, dört yıl önce denize baktığınız zaman alttaki çakıl taşıma sayma şansınız vardı. Şimdi, gelin, ben size göstereyim bu Yarımada’da, Urla, Çeşme, Seferihisar, Karaburun Yarımadası’nda denizin üstünde, sabah gidin bakın, bir karış yağ var. Neden? Çünkü balık çiftliklerine verilen vitaminler, verilen yemler akıl almaz derecede kimyasal ve antibiyotiklerle bir hafta içerisinde kocaman bir levrek, kocaman bir çipura oluyor. Yani şimdi kilosu 10 liraya, 15 liraya vatandaşlarımız yesinler. Bu, sağlık açısından da son derece zararlı. Vatandaşlarımız bunu alıyorlar ama verilen kimyasallar, antibiyotikler ve yemler nedeniyle gerçekten Türkiye’de büyük bir sağlık sorunu yaşanacak önümüzdeki günlerde. Sizden rica ediyoruz; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı olarak bu ruhsatları verirken bunların denetiminin yapılması lazım. Çiftliğe karşı değiliz yani ama bunların doğru yerlerde ve koşulları ve şartlarına uygun bir şekilde kurulması gerekir, yoksa aksi hâlde verilmiş olan bu ruhsatlarla... Gelin, işte, size Yarımada’yı söylüyorum; Urla, Çeşme, Seferihisar, Karaburun Yarımadası’nı size gezdireyim, insanlar artık denize girecek durumda değiller. Bu nedenle Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının bunları uzatırken de denetim mekanizmasını daha kalıcı hâle getirmesini istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Evet, Musa Bey’in anlattığı yerden tamamlayıcı olarak birkaç şey daha söylemek istiyorum ben de, tabii, bu balık çiftliklerinin kurulu olduğu yerler ve bu mil hesabı açısından baktığınızda ortaya çıkan problemlerle ilgili. Özellikle bizim Ege Denizi’nde bu çiftliklerin daha yoğun olarak yapıldığı ve ada açısından da baktığınızda, adalarla bu mil ölçümü yapıldığında tamamen neredeyse diplerinde, ki buranın turistik amaçlı kullanılan adalar olduğu, karadan hesapta birbirine girdiğini görüyoruz. Şimdi, turizm açısından düşündüğünüzde, turizmin en önemli, ki deniz yapısı açısından da Ege girintili çıkıntılı yapısıyla çok farklı bir coğrafi şeye sahip. Artı, Ege’de akıntı yok yani denizin akıntısı yok, Akdeniz’de de akıntı yok. Akıntı olmadığı zaman ve bu çiftlikler de oraya yoğunlaştığı zaman maalesef, biraz önce Musa Bey’in dile getirdiği sorunlarla karşı karşıya kalmıyor hem deniz kirliliği açısından hem de gelecekle ilgili olarak bakıldığında yarattığı problemler açısından. Ben de tabii, halkın işte, çipuraymış, levrekmiş her neyse... Bir zamanlar da orkinos işi vardı, bu da önemli yani, orkinosun da tamam, getirisi yüksek ama onun da yapılan çiftlik balıkçılığının uygun yerlerde, özellikle denizin uygun olduğu yerlerde yapılmasının gerekliliğine inanıyorum. Ve bunun yanında da biz balıkçılık konusunda da tamam, bu süreleri uzatıyoruz, bununla ilgili kanun çıkarıyoruz ama kendi öz balıkçılığımızın geldiği hâl de ortada Türkiye açısından bakıldığında. Dönem dönem işte, gelecek olan akına göre, bu sene, ne güzel, hamsi çok, lüfer çok, palamut çok diyoruz ama temelde balıkçılıkla ilgili sorunlarımızın da çok fazla olduğu gerçeğinden uzaklaşmamamız lazım. Balıkçılığımızı iletmemeliyiz, tamam, bu çiftlik balıkçılığıyla ilgili düzenlemeler de yapılmalı ama bunun içerisinde en önemlisi böyle bir akıntı imkânı olmayan bir denizde bu tür işlemleri, işte, sadece metraja bakılarak yapılmasının da sağlıklı olmadığını burada belirtmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, iki yıllık bir uzatma istiyorsunuz. Bunun gerekçesi nedir? Bir yıl uzatmıştık değil mi Sayın Başkan geçen sene?

BAŞKAN – Bir yıl uzatmıştık evet.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir yıl. Neden iki yıl istiyorsunuz? Yani bu iki yıllık uzatma da bir rahavet getirecektir ve yasal düzenleme anlamında bence iki yıl bekleyeceksiniz.

BAŞKAN – Yasal düzenleme sadece bunu kapsamıyor, yasal düzenlemeyi süratle getireceklerdir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Haklısınız, katılıyorum, tabii ki, ama bu bir rahavet getiriyor bakanlara Sayın Başkan.

Benim Komisyon arkadaşlarıma önerim iki yıl uzatmamak; bir yıl uzatalım, bu bir yıl içinde de -tutanaklara geçsin- yasal düzenleme yapılsın ve bu yasal düzenleme, biliyorsunuz, yalnızca Tarım Bakanlığını ilgilendirmiyor -arkadaşlarım da söyledi- Turizm Bakanlığı, Çevre Bakanlığı birlikte bütün bu handikapları da göz önünde bulundurarak bir düzenlemeye gitmek zorundayız. Gerçekten, ciddi anlamda, ben de Ege'yi çok sık gezen birisiyim ve denizlerimizin hâlini biliyorum. Kıyıların dibinde çiftlikler var. Neden bu ruhsatların iptaline gitmiyorsunuz bu uymayan arkadaşlara, bu uymayan şirketlere? İptaller de söz konusu değil. Çevreyi kirletiyorlar. O anlamda ciddi bir regülasyona ihtiyaç var. Ve bununla ilgili düzenlemenin ben iki yıl değil bir yıl yapılması... Ve bu yıl içinde mutlaka ilgili komisyonlara -Meclisimizin ilgili komisyonları var- Çevre Bakanlığı, Turizm Bakanlığı, Tarım Bakanlığı birlikte gelsinler, yasal düzenlemeyi etkin bir şekilde yapalım ve ona göre de bu balık üretimi düzenlensin diyorum arkadaşlar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, denetimle ilgili sıkıntı olduğu malum. Bir açıklama alalım.

Buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YETİŞTİRİCİLİK DAİRE BAŞKANI VEKİLİ ÖZERDEM MALTAŞ – Evet, Başkanım, teşekkürler.

Ülke genelinde çevremizdeki 4 tane denizde şu anda yaklaşık 426 tane yetiştiricilik üretimi yapan tesisimiz var.

MUSA ÇAM (İzmir) – Türkiye çapında mı?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YETİŞTİRİCİLİK DAİRE BAŞKANI VEKİLİ ÖZERDEM MALTAŞ – Evet, efendim, denizlerde, Karadeniz, Ege ve Akdeniz'de.

BAŞKAN – İç sularda?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YETİŞTİRİCİLİK DAİRE BAŞKANI VEKİLİ ÖZERDEM MALTAŞ – İç sularda 1.950 tane. Yani yaklaşık 2.500 tane tesiste 250 bin ton üretim yapıyoruz.

Şimdi, denizlerle ilgili, 2007 yılında Çevre Bakanlığıyla birlikte yeni bir sürece girdik. Kıyılara çok yakın olan tesisler ve turizm bölgelerindeki tesislerle ilgili çok ciddi anlamda yeni düzenlemeler getirildi. 2008’de uygulamaya başladık. 2010 yılından itibaren kesinlikle denizden, kıyıdan 1,1 kilometre... 3 tane kriterimiz var ve her çiftlik bu 3 kriterin 3’üne de uymak zorunda; 30 metre derinlik şartı var, 01 metre/saniye akıntı hızı var. Yani kesinlikle ülkenin hiçbir tarafındaki bir çiftlikte bunun aksi hiçbir tane şey yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Eskiler?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YETİŞTİRİCİLİK DAİRE BAŞKANI VEKİLİ ÖZERDEM MALTAŞ – Eskilerin hepsini taşıdık efendim, hiç yok Sayın Vekilim, hiçbir tane yok. Yani Bodrum’da olanlar, Muğla’da 2 tane potansiyel alan... Bir de ülkemizin bir başarı hikâyesi bu çiftliklerin açığa alınması. Şu anda dünyadaki birçok ülke bizden bunu nasıl yaptığımızla ilgili bilgi talep ediyor, onlara yardımcı oluyoruz. Bütün eski çiftlikleri, ilgili tüm kurumlarla birlikte yani Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre, askerî bölgeler var, hepsiyle birlikte uygun potansiyel alanlar belirledik ve bunları taşıdık. Yeni yapılacak balık çiftlikleriyle ilgili zaten Ege’de şu anda yer yok yani Ege’de yapılacak yeni bir alan yok, yeni yatırımcılarımızı Karadeniz Bölgesi’ne yönlendiriyoruz. Zaten bu kiralamayla ilgili yetkiyle Karadeniz Bölgesi’nde yatırım yapacak kişilerden daha az kira bedeli alıyoruz, getirdiği getirilerden, teşvik kapsamında. Bu kiralamayla ilgili web tabanlı yeni bir program hazırlandı, ülke genelinde adil bir uygulama getirildi.

Bir başka şey; sektörün durumuyla ilgili, yetiştiricilik sektörü 250 bin ton üretim yapıyor. Şu anda Avrupa’da ciddi anlamda, yenen 3 tane balıktan hemen hemen 1 tanesi Türk balığı, bizim ülkemizden gidiyor. Yaklaşık 200-220 milyon dolarlık bir ithalata karşılık 780 milyon dolarlık bir ihracat yapıyor. 25 bin kişilik bir istihdam potansiyeli var. Yani sektör tabii, devletimizin teşvikleriyle...

Arz ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İki yıl verdiniz değil mi?

BAŞKAN – İki yıl. Tekrar ben sene sonu bir daha düzenleme yapmak istemiyorum bir yıl daha.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama belki düzenleme yaparlar bir yıl... Kayıtlara geçti Sayın Başkan.

BAŞKAN – 27’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 27- 2/9/1983 tarihli ve 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 23- Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde kullanılmak üzere ekli (1) sayılı listede yer alan öğretim elemanlarına ait kadrolar ihdas edilerek bu Kanun Hükmünde Kararnameye bağlı cetvellerin anılan Üniversiteye ait bölümüne eklenmiştir.”

BAŞKAN – Evet, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, bir şey soracağım.

BAŞKAN – Selçuk’un ihtiyacı yok ama vereyim söz, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ben de onu önerecektim zaten. Yeni yeni bir üniversite kurulum gibi epeyce bir kadro tahsisi var Sayın Bakanım. Eğer isimden dolayıysa biz razıyız Konya’daki üniversitelerin adını değiştirelim. Hangi ihtiyaçtan doğdu? Hakikaten epeyce bir sayıda kadro veriliyor. Diğer üniversitelerin de ihtiyacı var. Yani Konya’da 2 üniversitemiz var kamunun, adını değiştirebiliriz yani kadro verecekseniz.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 1’inci maddeye dönüyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ne oldu? Bir bilgi alamadık bu üniversiteyle ilgili.

BAŞKAN – Aldık bilgi işte, kadrosunu verdik, geçtik, oyladık bitti.

1’inci maddeyi daha önce okutmuştum. Üzerinde görüşme de yapmıştık ama oylamasını bırakmıştık.

Bu madde üzerinde üç adet önerge var, sırasıyla önergeleri işleme alacağım. Önerge üzerinde sadece önerge sahiplerine söz vereceğim arkadaşlar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Neden öyle?

BAŞKAN – Sayın Paylan, size de vereceğim.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/796 esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 1’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zekeriya Temizel

Bülent Kuşoğlu

Aykut Erdoğan

İzmir

Ankara

İstanbul

MADDE 1- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 226- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce otuz yıldan fazla emekli ikramiyesine müstahak hizmet süreleri bulunmasına rağmen, otuz tam hizmet yılı üzerinden emekli ikramiyesi ödenenlere, otuz yılı aşan her tam hizmet yılı için, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte emsal görev ve kadrolarda bulunanlara yapılacak ödemeler esas alınarak tahakkuk ettirilecek emekli ikramiyesinin, kendilerinin veya hak sahiplerinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden bir yıl içerisinde başvuruda bulunmaları şartıyla, 10.000 Türk Lirasına kadar olan kısmı başvuru tarihinden itibaren üç ay içerisinde, varsa kalan kısmı ise ilk ödeme tarihinden itibaren hesaplanacak kanuni faiziyle birlikte takip eden yılın aynı ayı içerisinde ödenir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başvuru yapıp dava açmamış olanların başvuru, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte yapılmış sayılır.

Görülmekte olan davalarda ayrıca bir başvuru şartı aranmaksızın bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde, dava öncesi yapılan idari başvuru tarihinden itibaren işleyecek kanuni faiziyle birlikte hesaplanacak tutar birinci fıkra hükümlerine göre ödenir. Mahkemelerce, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış davalarda davanın konusuz kalması sebebiyle karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Yargılama giderleri idare üzerinde bırakılır ve vekâlet ücretinin dörtte birine hükmedilir. Ayrıca, ilk derece mahkemelerince verilen kararlar hakkında Sosyal Güvenlik Kurumunca kanun yollarına başvurulmaz ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan itiraz veya temyiz başvurularından vazgeçilmiş sayılır.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önerge üzerinde söz vermeden önce on beş dakika ara vereceğim ve grup sözcülerini ve Sayın Bakanı benim odama davet ediyorum, buyurun.

Kapanma Saati: 18.00

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.32

BAŞKAN : Süreyya Sadı BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ : Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNEY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 22’nci Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Temizel, bu önergeleri çekiyoruz o zaman. Sayın Bakanın önergesini ve ondan sonra...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Önergeyi okutursanız.

BAŞKAN - Okuttum. Önergenizin gerekçesini mi okutayım?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Gerekçeyi okutun.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasa Mahkemesinin bu konudaki kararı dikkate alınarak geçmiş yıllarda otuz yılı aşkın hizmeti bulunanlara otuz yıl üzerinden ödenmiş olan emekli ikramiyeleri nedeniyle uğradıkları maddi kayıpların telafisi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, katılamıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/796) esas sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 1’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Utku Çakırözer

Eskişehir

Bihlun Tamaylıgil

İstanbul

Musa Çam

İzmir

“MADDE 1- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 226- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce otuz yıldan fazla emekli ikramiyesine müstahak hizmet süreleri bulunmasına rağmen, otuz tam hizmet yılı üzerinden emekli ikramiyesi ödenenlere, otuz yılı aşan her tam hizmet yılı için, görevlerinden ayrıldıkları tarihteki emekli keseneğine esas aylık unsurları üzerinden aylıklarının başlangıç tarihindeki katsayılar ve emekli ikramiyesi ödenmesine esas hükümler dikkate alınarak tahakkuk ettirilecek emekli ikramiyesi

ve emeklilik tarihinden itibaren hesaplanacak kanuni faizi, kendilerinin veya hak sahiplerinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden bir yıl içerisinde başvuruda bulunmaları şartıyla, başvuru tarihinden itibaren üç ay içerisinde ödenir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başvuru yapıp dava açmamış olanların başvuruları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte yapılmış sayılır.

Görülmekte olan davalarda ayrıca bir başvuru şartı aranmaksızın bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde, kanuni faiziyle birlikte hesaplanacak tutar birinci fıkra hükümlerine göre ödenir. Mahkemelerce, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış davalarda davanın konusuz kalması sebebiyle karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Yargılama giderleri idare üzerinde bırakılır. Ayrıca, ilk derece mahkemelerince verilen kararlar hakkında Sosyal Güvenlik Kurumunca kanun yollarına başvurulmaz ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan itiraz veya temyiz başvurularından vazgeçilmiş sayılır.”

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasa Mahkemesinin memur emeklilerine otuz yılı aşan çalışmaları için emekli ikramiyesi ödenmemesine ilişkin 5434 sayılı Kanun’un 83’üncü maddesinde ilgili hükmü iptal etmesiyle birlikte Emekli Sandığı iştirakçisi olan ve kararın yayım tarihi olan 7 Ocak 2015 tarihinden önce otuz yıldan fazla hizmet süresi bulunan ve emekli olanlar Anayasa Mahkemesinin iptal kararından ne yazık ki kurum tarafından resen yararlandırılmamışlardır.

Memur emeklilerimiz, bu süreler için Anayasa Mahkemesi kararına istinaden TC Emekli Sandığına başvuruda bulunmuşlar ve yapılan eksik ödemelerin ödenmesini talep etmişlerdir.

Ancak kurum Anayasa Mahkemesi kararlarının geriye yürümeyeceği ve bu hususta alınmış bir mahkeme kararı olması gerektiği görüşünden hareketle bu başvuruları reddetmiş, ilgili iştirakçiler de söz konusu alacakları için idare mahkemelerine başvurarak bu alacaklarını tahsil etme yoluna başvurmuşlardır.

Hâlihazırda binlerce emekli sandığı iştirakçisi aynı yolu işleterek bu haklarını elde etmeye çalışmaktadırlar.

Danıştayın bu konuda Anayasa Mahkemesini gerekçe göstererek memur emeklileri lehine vermiş olduğu yüzlerce karar bulunmaktadır.

Memur emeklilerinin otuz yıldan fazla olan çalışma süreleri için de emekli ikramiyesinden yararlanma hakları Anayasa Mahkemesi kararıyla ve Danıştay kararlarıyla tesis edilmiştir.

Bu nedenle yasa koyucu olarak kanun önünde eşitlik ilkesi ve sosyal hukuk devleti olmanın bir gereği olarak söz konusu tarihten önce emekli olmuş ve eksik emekli ikramiyesi almış olan Emekli Sandığı iştirakçilerinin de almış oldukları eksik ikramiyelerinin emeklilik tarihinden itibaren kanuni faiziyle birlikte yapılması gerekmektedir.

Bu hak yargı kararları yoluyla da alınabilir durumdadır ancak yapılması gereken konunun bir mahkeme süreci işletilmeden sonuçlandırılmasıdır. Bu yolla hukuki bir hak tecelli ettirilmiş olacağı gibi, aynı zamanda devlet yargılama gideri ödemekten kurtulacak ve mahkemelerimiz gereksiz iş yükünden kurtulacaktır.

Teklifimizle henüz dava açmamış, otuz yıldan fazla çalışması bulunan Emekli Sandığı iştirakçileri veya varislerine otuz yıldan fazla olan hizmetleri için emeklilik tarihinden itibaren işleyecek kanuni faiziyle birlikte bu hizmetlerine ilişkin emekli ikramiyelerinin ödenmesiyle davaları derdest olan Emekli Sandığı iştirakçilerine de aynı şekilde işletilecek kanuni faizle birlikte emekli ikramiyelerinin ödenmesi ve Emekli Sandığının davaları kabul ederek temyiz etmemesi önerilmektedir.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/796) esas sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 1’inci maddesinin birinci cümlesinde yer alan “aylıklarının başlangıç” ibaresinin “ödemenin yapılacağı” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu

Mustafa Kalaycı

İstanbul

Konya

BAŞKAN – Sayın Kalaycı ve arkadaşlarının önergesine katılıyor musunuz Sayın Bakan?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, buyurunuz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Başkanım, uzun konuşmayacağım, daha önce eleştirilerimizi ifade etmiştik. Yani, hakkaniyete uygun olanı biz önergemizde ifade ettik. Hükûmetten kuruştan kurtarmak üzere en azından bir önerge gelecek. O tabii ki mevcuda göre daha iyi ama bizim yine genel düşüncemiz mahfuzdur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.36

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.37

BAŞKAN : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ : Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 22’nci Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum.

1’nci maddenin oylamasını yapıyorum.

2’nci maddenin kanun metninden çıkarılmasına ilişkin önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 2’nci maddesinin madde metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Giresun

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanın takdire bıraktığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece bu madde kanun metninden çıkarılmıştır.

5’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 492 sayılı Kanuna bağlı (8) sayılı tarifenin “XIII- Bağlama kütüğü ruhsatnamelerinden ve bunların vizelerinden alınacak harçlar:” başlıklı bölümünün başlığında ve birinci cümlesinde yer alan “ve bunların vizelerinden” ibareleri ile üçüncü cümlesinde yer alan “ve yapılacak vize” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – Sayın Bakan, öncelikle maddeye ilişkin bir açıklama alacağız. Kimden alalım açıklamayı?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ulaştırma Bakanlığımızdan arkadaşlar bir açıklama yapsınlar.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, Komisyonun saygıdeğer üyeleri, sayın vekillerim; denizlerimizde ve marinalarımızda yaklaşık 5.600 adet Türk sahipli yabancı tekne dolaşmakta olup bu sayı aynı evsftaki Türk Bayraklı Türk sahipli tekne sayısından fazladır. Bu tekneler için Denizcilik İdaresi bayrak devleti yetkilerini kullanamamakta, sadece liman devleti yetkileriyle deniz güvenliğini sağlamaktadır. Bu durum, emniyet yönünden, deniz güvenliği yönünden, Türk Bayrağı’nın itibarı yönünden ve gelir yönünden zafiyet yaratmaktadır. Buradaki amacımız, Türk Bayrağı’nın diğer bayraklarla olan dezavantajını ortadan kaldırarak bu gemilerin Türk Bayrağı’na geçişinin sağlanmasıdır.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Gelir zafiyeti nedir ya da burada iyileşecek olan gelir nedir yapacağız düzenlemeyle?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Öncelikle, bu 5.600 gemi yabancı bayraklı olup uluslararası mevzuat gereği olarak bunlara herhangi bir yaptırım uygulama şansımız yoktur ve Türkiye bunlarla ilgili olarak hiçbir gelir elde etmemektedir. Bunlar Türk Bayrağı’na geçtiği takdirde tescil sırasında yaklaşık olarak geminin büyüklüğüne göre ortalama bin lira civarında bir gelir elde edilecektir; bu, bu teknelerle ilgili bir durumdur. Vazgeçilen gelir ise bizdeki rakamlar yaklaşık 16 milyon lira civarında, bağlama kütüğündeki harçlardan bir gelir kaybı, yıllık harçlardan 16 milyon lira civarında bir gelir kaybı olur fakat buradan alınacak gelir bunun bir kısmını karşılayacaktır. Fakat burada bizim talebimiz, asıl amaç: Bu 5.600 tane teknenin kontrol ve denetim dışında ve yabancı bayraklarla bizim Türk marinalarında dolaşmasının önüne geçilmesidir.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yani, yabancılar, turistler bu gemilerle buraya geldikleri zaman siz buraya yabancı bayrağı...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Sayın Bakanım, az önce de arz ettik. Bu 5.600 tane teknenin yabancı bayrakla Türk marinalarında dolaşması Denizcilik İdaresine özellikle ülkemizde bulunduğumuz hassas dönemlerde denetim zafiyeti yaratmaktadır. Çünkü bunlar taşıdıkları bayrak idaresinin yetkileriyle ve yaptırımlarıyla dolaşmaktadır Türkiye’de. Bunların Türk Bayrağı’na geçerek bayrak devleti yetkilerini kullanmak istiyoruz, bir.

Bunları sadece liman devleti olarak sınırlı sayıdaki yetkilerimizle denetleyebiliyoruz. Yaklaşık olarak Türk sahipli ve Türk Bayraklı tekne sayısı 4.500 civarında iken 5.600 tane tekne ise Türk sahipli fakat yabancı bayraklı olarak dolaşmaktadır. Bunun üç tarafı denizlerle kaplı 8.333 kilometre sahil şeridi olan bir ülke için çok itibarlı bir durum olmadığını düşünüyoruz. Dolayısıyla, bunların büyük bir kısmının Türk Bayrağı’na geçmesi için düzenli ve sürekli bir çalışma yapılması gerektiğini düşünüyoruz.

Arz ederim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Peki yani sadece “Ben bunları daha rahat kontrol edeceğim, kendimin olduğu için daha rahatlıkla gerekeni yaparım.” duygusunun dışında, bir kere 16 milyon liralık bir gelir kaybına uğruyorsunuz, alacağınız biner liralara, bunların hepsini toplasanız 6.500 de bunun yarısı bile etmiyor. Bu gelir kaybını göze alarak da sadece “Bu insanlara gerektiği zaman bunu yaparım.” mı diyorsunuz? Kaldı ki Türkiye sularında seyahat eden bu insanlar Türk kara suları ve marinalarında, bağlantı yerlerinde herhangi bir şekilde bizim yasalarımıza aykırı davrandıkları zaman gereken müeyyideyi uygulamanıza engel bir şey mi var?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bir soru sorayım. İnsan kaçakçılığı yapan bir tekne bizim bayrağımızı taşısa farklı, farklı bayrak taşısa farklı mı müeyyideyle karşı karşıya gelecek?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT - Tekneye yapılacak müeyyideler arasında tabii ki farklılıklar var. Bunlar Türk sahipli ve genelde Türk çalışanları olan tekneler. Dolayısıyla, bu tür sıkıntılarda, bu tür krizlerde bayrak devleti farklı olmasına rağmen ilgi alanımızın tamamen dışında kalamıyor.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yani, ne fark var, bunu anlamaya çalışıyoruz, ne? Türklere yapıp da başkasına yapamadığınız olay nedir kardeşim, bunu sormaya çalışıyoruz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Mali açıdan mı soruyorsunuz Sayın Bakanım?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hayır, hayır, her türlü.

BAŞKAN – Genel olarak mali, yaptırım...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – İnsan kaçakçılığını örnek verdim, insan kaçakçılığı yapan bu gemilerin Türk Bayraklı veya farklı bir ülke bayraklı olması arasındaki denetim ve uygulama farkı nedir yani bunun özelliğini de söyleyin.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Şimdi, yabancı bayraklı teknede mali yönden mesela güvenlik yönünden, kolluk kuvveti yönünden tabii ki bir farklılık yoktur. Bizim söylediğimiz konu geminin denetlenmesi, sörveyi, denize uygunluk açısından yani güvenlik açısından söylemiyorum, emniyet açısından söylüyorum. Emniyet açısından bizim bu teknelere herhangi bir sörvey yapma, kondisyonunu bilme gibi bir yetkimiz yok, bu yetkiler bayrak devletin yetkileri.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bilmemizin size faydası ne bu kadar maliyeti üstlenirken?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Maliyet yönü...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani, yarısını alıyorsunuz ya, bunu bildiğiniz zaman size faydası ne bunun?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - En azından itibar faydası var.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tamam ama “itibar” desin, onu anlayayım, onun için söylüyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Bu düzenleme yapılıncı bunların hepsi Türk mü olacak, öyle mi olacak?

BAŞKAN – Daha önce biz bir düzenleme yapmıştık ancak arzu edilen ölçüde Türk Bayrağı’na geçiş olmadı. Sonrasında ağırlıklı olarak da bu sahiplerin, işte bunların derneklerinin de bu konuda yeniden bu hakkın tanınması... Çünkü onlar da artık Türk Bayrağı’nı takmadan ve kendilerine ait olan gemilerle sadece iç sularda değil dış sularda da gitmek istemiyorlar, dış sulara gittiklerinde de Türk Bayrağı’nı kendi teknelerinde, gemilerinde taşımak istiyor; aslında bu işin temel noktası bu.

Buyurun Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ben şeyi anlayamadım, bir “gemi” deniyor, bir “tekne” deniyor, bir “kotra” deniyor.

BAŞKAN – Hepsi var, hepsi var.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yolcu gemisi de mi var yani?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Yok yolcu gemisi, bunlar özel tekneler, özel teknelerden bahsediyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – O zaman “özel tekne, yat ve kotra” diyelim yani.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Bunların içinde 12 metrelik amatör denizci teknesi de var, 30 metrelik yat da var, bunlar toplam 5.600 tane tekne, çeşitli evsafa özel amaçla kullanılan, ticari olmayan yatlar.

BAŞKAN – Ticari tekneler nedir? “Ticari olmayan yat” dediniz de, ticariler?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Ticariler günlük ticari faaliyet gösteren ticari tekne olarak bağlama kütüğüne kayıtlı. Bu yasanın kapsamı dışında yani buradaki konular değil oradakiler.

BAŞKAN – Evet, Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Ben maddeyi inceliyorum. Burada vizelerden alınacak harçları kaldırıyoruz değil mi? Ruhsatnamelerden yine alınacak. Ne kadar sürede bir vize yatırılıyor bunda?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT - Yıllık olarak yapılıyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sadece yabancı bayraktan Türk Bayrağı'na geçen için değil herkes için bu indirim olacak değil mi?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Doğrudur. Zaten 16 milyon lira kayıp dediğimiz de burada. Yabancı bayraklardan geçenlerden kazanç var, iki yönlü kazanç var: Bir, bunların bağlama esnasında alınacak harçlar. İki, bunlar transit yakıt kullanıyorlar, yakıttan alınacak dolaylı kazancı var.

BAŞKAN – Yani, burada asıl mesele Türk Bayrağı'na geçişi özendirmek üzere vize harcını kaldırıyoruz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Doğrudur.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Türk Bayraklı yatların da şeyini indirmiş oluyoruz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Bir defa alalım, her sene alınca...

BAŞKAN – E, tamam işte.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – O zaman kara araçlarında da kaldıralım ya, her vizede harç ödüyoruz.

BAŞKAN – Ya, onlar zaten buradalar, dışarıda yok da o yüzden. Biz dışarıdakini buraya getirme ve yabancı sularda Türk Bayrağı'yla anlı şanlı dolaştırmak için bu düzenlemeyi yapıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Temizel, buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada bir şeyi söylemeye çalışıyoruz. Elbette, bizler de bütün üç tarafı denizlerle kaplı ülkemizde, değil öyle 5 bin, 6 bin tane, 50 bin tane, 30 bin tane, 40 bin tane yatın, kotranın, teknenin dolaşmasını istiyoruz, er geç inşallah olacak da. Yani, denize baktığınız zaman bomboş su görmeyeceksiniz, aynen Avrupa'da olduğu gibi en küçüğünden en büyüğüne kadar her türlü tekne dolaşsın istiyorsunuz. Ancak burada farklı bir olay var. Şimdi, biz bir şeyi çözmeye çalışıyoruz sözüm ona. 5.600 tane tekne Türklere ait olduğu hâlde yabancı bayrakla dolaşıyor. Niye? Niye bunlar daha önceden oturup da buraya kaydolmamışlar? Bazı nedenlerimiz vardı. Bunun ekonomiye kazandırılmasıyla ilgili yasada geldiği zaman söylediğimiz tek şey “Bu ne kazandıracak kardeşim bize, siz bunu bir söyleyin. Ne kazandıracak bu?” Şimdi, çok somut olarak görüyorsunuz ki 10 milyon liralık kaybımız var hemen, 10 milyon 400 bin lira ilk kalemde gidiyor, bırakın kazanmayı gidiyor. Peki, ne yapacağız diyoruz, tam olarak bilmiyoruz. Bundan sonra ne yapacağız diyoruz, onu da bilmiyoruz. Bu madde ile diğer maddelerin hepsinin ilişkilerini kurduğunuz zaman ortaya çıkan sistem hiç de böyle övünülecek bir sistem falan olmuyor. Bizim burada söylediğimiz bir tek şey vardır, bu yasanın her birisinin bütün maddelerinin toplu olarak görüşülmesi, ilgili komisyonlarla beraber görüşülmesi, bu işi bilen uzmanlarla beraber görüşülmesi, böyle sağa sola serpiştirilmiş birkaç tane maddeyi buradan geçirip de bir bütünlük sağlama çabası içerisine girilmemesi ve arkasından da özellikle en son maddede göreceksiniz...

BAŞKAN – 5’ten 28’e gideceğim zaten, bununla bağlantılı.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – 28’nci maddeye girdiğinizde göreceksiniz ki şu anda yurt dışında olan tekneler Türkiye’dekilerle herhangi bir ilintisi olmasa bile bağışlanarak da, veraset ve intikal vergisi alınmayarak da Türkiye’ye bağlanacak. Bunu nasıl izah edebiliriz biz, ben kendime izah edemiyorum. Ya, bu ne iştir yani? Şu andan itibaren yurt dışından birileri sürekli olarak Türkiye’deki insanlara gemi bağışlasalar bunların hepsi tek kuruş vergi ödemededen gelecekler buralara bağlanacaklar. Peki, bizim zavallı tersaneler ne olacak? Ne olacak bizim tersaneler? Söylemeye çalıştığımız olay bu. Bunlar böyle kalkıp da yalap şalap maddelerle hızlı bir şekilde gerçekleştirilemez.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir sefere mahsus yapıyorlar ama, süreklilik arz eden bir şey yapmıyorlar.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Sayın Bakanım, sadece 5.600 tekneyi kapsıyor, şu anda yurt dışında bulunan herhangi bir tekneyi kapsamıyor bu yasa.

BAŞKAN – Yani, tersanelerimize zarar verecek bir şey yok, zaten sahipli Türklerde Sayın Bakanım.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – 5.600... Bu şekilde yasa maddesi de olmaz. 5.600 kişiyi kesin olarak belirlediniz, bunlara özgü madde yapıyoruz da diyemezsiniz de zaten, yasaların genelliği denilen bir ilke vardır.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Yasanın yürürlüğe girdiği tarihte Türk sahipli olarak ikinci el...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hayır, öyle bir şey demiyorsunuz kardeşim, yok öyle bir şey.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ TİCARETİ GENEL MÜDÜRÜ CEMALETİN ŞEVLİ - Bu Bakanlar Kurulu kararıyla çıkacak efendim

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Ne demek Bakanlar Kurulu kararıyla çıktı? “Türk sahipli gemiler” diyerek bir maddeniz var mı şurada, gösterin bana, “Türlere ait olup da” diye, “adlarına kayıtlı olup da” diye? Yok, yok öyle bir şey. İnsanlar akıllarından geçirdikleri düzeni kurmak için ilgisiz maddeler yazarak bunu yapamazlar, tek söylediğimiz şey bizim bu yoksa buna niye karşı olalım ki biz, niye karşı olalım daha doğrusu? Burada bir terslik var, gerçek anlamıyla bir terslik var. Yarın bir gün asla anlatamayacağımız, hiç kimseye anlatamayacağımız sonuçlar doğuracak bir olay gibi gözüküyor. Bütün sıkıntımız bu, başka bir şey değil. Şunu derli toplu bir yasa hâlinde getirin. Bu yasayı olduğu gibi yeniden getirin, tamam, herkes tatile çıkıyor diyor ama hadi Plan ve Bütçe de çıkmasın Anayasa Komisyonu gibi, getirsinler şu kanunu görüşelim neyin nesiyse.

BAŞKAN – Çalışırız efendim, onda hiçbir sıkıntı yok.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Çalışırız, gerçekten çalışırız. Ama, şunu bilerek çıkartalım, neye hizmet ettiğini bilmeden, şunu yapmadan bunu yapmadan bir maddesi burada, bir maddesi en sonda. Bu tür düzenlemeleri doğru bulmuyorum, gerçekten doğru bulmuyorum, olmaması gerekir diyoruz ama yapılması gerektiğini kabul ediyor, nasıl yapılacağını söylüyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Öztürk...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, benim buradan anladığım şu: Hâlen bir fiili durumla karşı karşıyayız. Türk marinalarında sayısı 5.600 olur, 5.400 olur ama sahipleri Türk olan, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan ama bayraklarında özellikle de Birleşik Devletler’in bir eyaletinin

bayrağını dalgalandıran -çünkü vergi kolaylıkları dolayısıyla oraya tescillenmiş- sayısı 5.600 deniyor, 5.800 civarında yat, kotra mevcut. Şimdi, bunların Türk Bayrağı çekip en azından bizim ülkemize ait olan bu yatın, kotranın veya deniz taşıtlarının itibar yönünden ülkeye kazandırılması ve bunu yaparken de mutlaka tescil edecekler yani layüsel değildir. Ama, bir etki analizinde 16 küsur milyon kaybımız söz konusu, bunun bir kısmı tescille beraber telafi edilecek deniliyor. Ama, bu fiili durumun, âdetâ elleri üzerinde giden sistemin ayakları üzerine oturtulması lazım. Bu hepimizi rahatsız ediyor, işte Ege bölgesinde bunlarla karşı karşıyaydık. Yani, bizim marinalarda gidip bakıyoruz sahibi Türk ama bandıra Amerika'nın Delaware eyaletine kayıtlı. Niye? Senede oraya bin dolar ödüyor ve geziyor ama bütün hizmeti bizden alıyor, kirayı bizim marinalara ödüyor, vatandaş Türk vatandaşı. Benim anladığım bunların bir sefere mahsus bir imkânla... Hepsini de kabul edecek diye de bir şey yok, belki de kabul etmez adam, belki de bütün bunlara rağmen, hâlâ devam edebilir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Temizel, buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, Sayın Öztürk, bu biraz önce Sayın Başkanın “28’inci maddeyle beraber görüştüreceğim.” demesinden hareket ederek söylüyorum. 28’nci maddeye getirilen geçici madde ne ile başlıyor biliyor musunuz? “Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yurt dışında bulunan ve yabancı bayrak çekilmiş olan gümrük tarife cetvelinin şu şu numaralarındaki yat, kotra, tekne ve gezinti gemileri.” diyor, şimdi “yurt dışında Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarına ait ya da Türkiye Cumhuriyeti’nin şirketlerine ait gemiler” demiyor.

BAŞKAN – Öyle söyleyelim Sayın Bakanım, bunu ilave edelim önergeye.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Böyle bir şey demiyor, bunlarla ilgili olarak o zaman, işte gelmemelerinin nedeni o. Orada bunların edinmesiyle ilgili olarak da bazı incelemelere tabi tutulacaklarını düşünüyorlar.

BAŞKAN – Bunu yazdığımız zaman...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Evet. Yani, olay bu, onun için bunların ayrı olarak görüşülmesi gerekiyor.

BAŞKAN – Vallahi yorgunluk var yani yazalım mı, yazmayalım mı Sayın Bakanım?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yani, hiç değilse yazalım.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama, Sayın Başkanım, böyle bir yazım durumunda şöyle bir mahsur ortaya çıkabilir: Nasıl ki bizim vatandaşlarımıza ait kotraların, yatların yurt dışındaki bir devlete tescil edilmesi söz konusu ise yabancı bir devlete ait kişilerin de Türkiye’de tescili söz konusu olabilir yani o önergeyle ya da ilaveyle onun önünü kapatmış oluruz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yok, hayır yani onlar zaten istediği zaman gelip kaydolabilirler, onda herhangi bir sorun yok.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama, şimdi, “Türk vatandaşlarına ait” diye bir şey koyarsak o zaman yabancı bir ülke vatandaşı gelip Türkiye’de bunu kaydedemez.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, Sayın Öztürk, genellikle zaten bütün bunların hepsine bakarsanız bunların kayıtlı olduğu yerler devlet mevlet değil vergi cennetleri. Olay bundan ibaret. Dolayısıyla, yani şöyle bir ilintiyi bile kurmadan şu anda kime ait olduğu falan belli değil, yarın benim adıma oradan bir tane tekne gönderilirse, “Bağışladık.” deseler... Madde onu içeriyor, “Bağışladık.”

diyecek. Bizde asla öyle bir şey olmaz ama varsayın ki bir mucize gerçekleşti, “Sayın Zekeriya Temizel’e bunu bağışladık, gemiyi de gönderiyorum.” dedi, geldi. Ben gideceğim bunu kendi adıma tescil edeceğim, bu devlete tek kuruş vergi vermeyeceğim.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Bakanım, müsaade eder misiniz.

Sayın Müsteşar Yardımcım, maddeyi beraber bir okuyalım, 28’i, bakın ne diyorsunuz?

“GEÇİCİ MADDE 9 - (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yurtdışında bulunan veya yabancı bayrak çekilmiş olan Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 8901.10.10.00.11 ve 8901.10.90.00.11 numaralarında yer alan mallar ile 89.03 tarife pozisyonunda yer alan mallardan yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin, Türkiye’deki gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz olarak intikali veraset ve intikal vergisinden; bunların Türkiye’ye ithali ile kayıt ve tesciline ilişkin iş ve işlemler, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (8) sayılı tarifede yer alan bağlama kütüğü ruhsatnamelerinden alınacak harçlar hariç olmak üzere, gümrük vergisi dahil her türlü vergi, resim, harç, fon ve paylardan müstesnadır.” diyorsunuz. Bu şu anlama geliyor: Sadece bu 5.600 değil, hâlihazırda yurt dışında dolaşan yabancı bütün bayraklı gemileri ben bugün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak satın aldığımda yeni müktesepilik oluştuğunda dahi bu haktan faydalaniyorum anlamına gelecek bir düzenleme yazmışsınız, öyle mi? Sayın Müsteşar Yardımcım bu, bu mudur, muradınız bu mudur yani? Onu soruyorum. Muradınız bu değilse bunu düzeltmeniz lazım, bunun önergesini hemen hazırlayın. Bunun önergesini hazırlamak da zor bir şey değil; burada iki şey yapacaksınız, bunlarla ilgili bir süre koyun, başvuru süresi koyun ve intikali de kaldırın.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani, şöyle bir şeyi konuşuyorsak yani bu kanunun yayınlandığı tarih itibarıyla getirdiğimiz bütün bu imkânları veriyorsak, ileriye dönük olarak bu imkânı vermiyorsak o takdirde zaten yasa getirmemizin temel amacı ortadan kalkıyor. Biz ne diyoruz...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, o zaman açıklama yanlış, “Biz sadece 5.600 tekneyle ilgili olarak bunu yapıyoruz.” dersiniz bu değil ama dersiniz ki: “Biz bundan sonra yat ve teknelerde Türkiye’ye gelipte bütün vergileri kaldırıyoruz.” diyorsanız başka bir şey.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşların ne söylediğini bilmiyorum ama benim ne düşündüğümü biliyorum, o da şu: Hem mevcutta hem de ileride sahip olunacak yatlar bakımından Türk Bayraklı gemi ve yat olmasını sağlamak üzere mevcut yükleri kaldırıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakan, hiç bu böyle konuşulmadı, arkadaşlar bunları anlatmadılar bize.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, bir dakika... Şimdi, bu maddenin içerisinde, dört beş maddenin içerisinde, bir, kalıcı madde değişiklikleri var; iki, bir de bir tane geçici maddede stoktaki ikinci el yani satın alınmış, şu anda kullanılan yatlar var. Dolayısıyla, biz kalıcı maddelerle gemi ve yatlarda yıllık harcı kaldırıyoruz, gemi ve yatlarda yıllık harcı kaldırıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakan, onu yapıyoruz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam, onu yapıyoruz, bir de...

BAŞKAN – 5’inci maddede onu yapıyoruz, 28’inci maddeyi konuşuyoruz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir de geçici maddede, hâlihazırda yabancı bayraklı olan gemilerden Türk bayraklı olanlara 1 defaya mahsus olmak üzere bu kanun yürürlüğe...

BAŞKAN – Pardon, bir daha söyler misiniz orayı, yabancı bayraklılar nereden...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani, yabancı bayraklı olup da bu kanun çıktıktan sonra Türk bayraklı hâle geçecek gemi ve yatlar için gümrük vergisi, damga vergisi, harç ve veraset ve intikal vergisi gibi bütün vergileri kaldırıyoruz ki bu 5.400 diye ifade edilen yatlar Türkiye’ye gelsin. Bu yatlar -yani yanlışsam arkadaşlar beni düzeltsin- bazen kişinin kendi adına, bazen de yurt dışındaki o ülkelerdeki sistemlerden kaynaklı bir şirket adına kayıtlı...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, ben çözüm bulmaya çalışıyorum, rakam 5 olur, 10 bin olur, 500 olur, ona bir şey demiyorum, ben sadece şunu soruyorum: Şu an, hâlihazırda yabancı bayraklı olan gemilerin Türk bayrağına geçişleri ama hangi şartla, koşulla? Türk sahipliği, Türk şirketleri ya da Türklerin sahip olduğu bu tarz yat ve teknelerin geçişini istiyorlar öyle mi, muradımız budur değil mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Geçici maddede öyle Türk vatandaşları diye bir sınırlamamız yok.

BAŞKAN – Sayın Bakanım...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşlar, biz herhangi bir şekilde şu anda yabancı olup da Türk bayraklı olacıklardan, Türk vatandaşlarından ayrı alınır gibi bir kural getirmiyoruz, öyle bir kuralımız yok.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Bakan, bu, varlık barışının içerisinde, o yasanın içinde Türkiye’ye getirilecek gemiler vardı, o gemileri çıkarttık, şimdi bu yasayla mı getiriyorsunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Çok teşekkür ediyorum. Hatırlarsanız, beraberce, o dönemde, “Bunu varlık barışından çıkarın, ayrıca bir paket olarak getirin.” dendi ve biz de onun üzerine bu paketi hazırladık.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani onu getiriyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok yok, bu paketi getirdik. Dolayısıyla, oradaki yaklaşımlara uygun olarak ister yabancı bir gerçek veya tüzel kişiye ait olsun, isterse Türkiye Cumhuriyeti vatandaşına ait olsun, bu madde hükmünden yararlanmak suretiyle Türkiye’ye getirip bizim sicilimize kaydederse bu sicil kaydı nedeniyle veraset ve intikal vergisi; gümrük vergisi, harç, fon, resim gibi vergilerden de muaf tutuyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Ulaştırma Bakanlığı bunu böyle açıklamıyor ama.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Niye açıklamıyor? Ben açıklıyorum Bakan olarak ya, bu maddeyi sonuçta Hükümet olarak biz getirdik.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – O zaman ona karşı da eleştirilerimiz var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Olur canım, ona biz saygı duyarız. Yani, ne yapmak istediğimizi söylüyorum.

BAŞKAN – O zaman bunu sabaha kadar konuşuruz. Sayın Temizel’in söylediği doğru.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Konuşalım.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, sizden başlayalım.

Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Bakan gerçek amacı ortaya koydu. Yani, ben Ulaştırma Bakanlığının yaptığı açıklamalara göre sizin de ifade ettiğiniz öneriyi getirecektim. Yani, “bedelsiz intikal” cümlesini oradan çıkaralım, “Türk vatandaşlığı” lafını koyalım, madde daha düzgün hâle gelir diyecektim ama şimdi madde asıl amacı nedir, açıkçası ben bilemez duruma düştüm. Yani, gerekçe, 5.400, 5.600 her neyse, bu yabancı bayraklı Türk vatandaşlarına olan teknelerin Türk bayraklı hâle

getirilmesi denilince bakış açımız farklı ama bu başkasının üzerine de olabilir, başka şirketin üzerine de olabilir, bu şekilde bedelsiz intikal yoluyla Türkiye'ye getirilip Türk bayrağı çekilmesi olayına bakışımız farklı. Biz, mevcut, Sayın Bakanın açıkladığı hâline karşıyız yani uzun uzun da konuşmaya gerek yok. Bunu varlık barışı görüşülürken de ifade etmiştik, şimdi de ifade ediyoruz, bu maddeye karşıyız.

BAŞKAN – Sayın Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, benim aldığım bilgilere göre, önümdeki bilgilere göre bugün bağlama kütüğünde 81 bin tane tekne var Türkiye’de, bunların yaklaşık 62 bini özel tekne. Marinalarımızda toplam 19 bin adet tekne var, bunun 4.500 adedi Türk bayraklı, 5.600 veya 5.800 -bendeki- adedi Türk sahipli ve yabancı bayraklı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Onlara verelim o zaman, onlarla ilgili yapalım.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – 8.700 adedi de yabancı sahipli, yabancı bayraklı, bunlar Türkiye’de. Türk sahipli teknelerin yabancı bayrak çekmesi özellikle yabancı bayrağın mali avantajlarından kaynaklanıyor, bunu zaten biliyoruz. Mesela, boyu 11,5 metre olan, 2016 yılında üretilmiş, fiyatı 130 bin Euro olan bir yelkenli teknenin Türk Bayrağı çekmesi durumunda kişiye maliyeti 170 bin Euro iken bu tekne Amerikan bayrağı altında kaydedilmesi hâlinde kişiye maliyeti 131 bin Euro diyor. Yani, şimdi, burada bu işte. Yani, biz ülkemizde her türlü hizmeti veriyoruz... Ben yabancılarla çalıştığım için biliyorum, gezdiriyorum onları Ege sahillerinde, görüyorlar bu tekneleri, her şeyi, diyorlar ki “Bunlar sizin mi?”, “Evet, bizim.”, “E, siz zengin bir ülkesiniz.”-yani, ben özellikle Fransız şirketinde genel müdürlük yaptığım yıllarda diyorlardı- “Ama bize ait değil, Amerikan bayrağı.” Yani, bir gariplik var, bunu düzeltmeye çalışıyor gibime geliyor yani “gibime” derken, birisi en azından bu.

Bir de tabii, burada, sahibi Türkiyeli olan deniz ticaret filomuzda uluslararası sefer yapan gemiler var dwt olarak. Mesela, 21 milyon dwt’luk gemi hâlâ yabancı bayraklı Türkiye’de ama toplamda 29 milyon dwt’luk bir şey var, şimdi bunun 21 milyonu hâlen yabancı bayrak kullanıyor. Hâlbuki, bunlar dünyada geziyor ama yabancı bayrakla geziyor, Türklere ait yani sahibi Türk bunların. Şimdi, bunun bir şekilde...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Meşhur Türkler var mı bunların arasında?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bilmiyorum, benim yok en azından gemim de...

Tabii, bunların nedeni ne? Diğer devletlerin sağladığı vergi avantajı ki tescilde, denetimde kolaylık sağlıyorlar. Hâlbuki, Türk bayraklı gemilerin dünya limanlarında, denizlerinde Türk bayraklı olarak gezmesi bizim en azından, hiçbir olmazsa psikolojik açıdan... Bir kere deniz ticaret filomuza bunların katılması... Ki yine bendeki bilgilere göre 3 bin civarında gemi işletmecisi bu alanda faaliyet gösteriyor ve bu 3 bin civarındaki gemi işletmecisinin gemileri yabancı bayrak taşıyor. E, bunlar bizim limanlarımızda da konaklıyor. Yani, neticede, kanun tasarısının amacını ben kendimce şöyle yorumluyorum: Uluslararası gemi siciline kayıtlı gemilere vergi, harç muafiyetlerini genişleterek Türk Bayrağı çekmelerini cazip hâle getirmek olarak yorumluyorum ben.

Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, teknesi olan varsa yani...

BAŞKAN – En iyi tekne dostunun teknesidir. Yani, denizcilikte bu işin şiarı budur.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Şimdi, 5’inci maddeyle kaldırdığımız harç teknenin büyüklüğüne göre yanlış hatırlamıyorsam 300 küsur lirayla 6 bin lira arasında değişiyor. Yani, bilmiyorum bir tekne kaç lira?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teknesine göre değişiyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – İşte, teknesine göre değişiyor da yani 300 liradan, 500 liradan, 1.000 liradan kaç yabancı bayrak çekmek...

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, 30 bin dolardan başlar, 30 milyon dolara kadar, belki üstüne kadar gider bu iş.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani, o caydırıcı değil. Kendi bayrağını niye çekmiyor, 300 lira için gidip yabancı...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teknecilik kültüründe şöyle bir şey var: Tekneyi bir alırken sevinmiyormuşsun bir de satarken.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Peki Başkanım, tamam.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Masraf yani. Evet, bir alırken bir de satarken seviniyorsun.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bakan, bir şey söyleyeceksiniz galiba.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle: Ben maddenin veya bu maddelerin bir bütünlük arz ettiğini, hem kalıcı bir şekilde sistemin değiştirildiğini hem de yeni oluşturulan sisteme uygun olarak bir defalık olmak üzere geçmişe dönük de bir düzenleme yapıldığını düşünüyorum ve Komisyonun takdirlerine bırakıyorum ama Hükümet olarak bu tasarı içerisindeki bu maddelerin yasalaşmasını önemsiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, öncelikle, Sayın Öztürk’e olduğu gibi katılıyorum, şu kadar ki bu yasa ona elvermesi koşuluyla, sizin söylediğinize. Bu burada yok. Sayın Bakana da olduğu gibi katılıyorum. Eğer Türkiye kara sularında, Türkiye denizlerinde Türklere ait yani bu ülkenin yurttaşlarına ait gemilerin onurla bayrağını çekerek gezmesi için vergisel düzenlemeler yapılması gerekiyorsa buna kesin olarak varız. Şu andan itibaren yurt dışındaki herhangi bir geminin maliyetini de göz önünde bulundurarak, onların orada yaptıkları masraflara -şunları, bunları, vesaireleri, geleceğiz başka bir madde nedeniyle- bu koşullar altında hangi vergiler nedeniyle buraya gelmediklerine bakıp, eğer ülkemiz açısından vazgeçilir bir olaysa bundan vazgeçmeye de hazırız, vazgeçilebilir bir olaysa. Bunlarda herhangi bir sorunumuz yok bizim. Bizim sadece bu kanunun tedvin tarzına itirazımız var, bu böyle olmaz. Ne yaptığımızı gerçekten bilmiyoruz. Sayın Bakanın düşüncesi ayrı, bu kanunu çıkartmak için kaç aydan beri kaç aydan beri uğraşanların yapıp getirdikleri düzenlemeler tamamen ayrı sonuç veriyor. Ne olursa olsun, her hâlükârda şu af maddesinde veya geçmişe dönük herhangi bir şeyde mükellefi belli olmayan birilerini, gemileri getiriyoruz buraya. Kimdir bunun sahibi? Sahibi belli olmayanları getiriyorsunuz. Ha, geçmişten gelmiş yabancı yurttaşların gelip de bu maddeden yararlanarak bizim buraya gelmeleri gerekmiyor zaten, diğer maddeler gereğince kendiliğinden gelirler, geçici maddeye ihtiyaçları yok onların.

BAŞKAN – Türklerin kurdukları yabancı şirketlerden dolayı mı yani bu mudur şeyiniz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Aslında, Ulaştırma Bakanlığındaki arkadaşlar bunu açıklasın. Yurt dışında bu şekilde...

BAŞKAN – Ulaştırma Bakanlığındaki arkadaşlar “Biz düzenlemeyi yaparsak bu bize yeter, bizim muradımız budur.” diyorlar.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, ben şimdi Bakanla da görüştüm teyiden, ben Maliye Bakanı olarak şunu söylüyorum: Şu anda yabancı bayraklı olup da Türk vatandaşlarına ait olan yatların ve gemilerin sahipliğine baktığımızda, her zaman gerçek kişinin kendisi adına kayıtlı değil. Doğru değil mi arkadaşlar?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Evet, doğru.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani, o ülkelerde birtakım mevzuata göre şirketler adına bunlar kayıtlı. Dolayısıyla, biz ona imkân verebilmek açısından, onları da kazanabilmek açısından bir ayrım getirmiyoruz. Burada beklediğimiz nedir açıkçası? Türk vatandaşlarına ait olan şirketlerin veya Türk vatandaşlarına ait olanların Türkiye’ye getirileceğidir. Yoksa, şöyle bir hedefimiz ve beklentimiz yok: Akdeniz’de dolaşan bütün yatlar ve gemiler gelsin de Türk gemi siciline kaydolsun. Zararı yok, olsun bence ama hani, özellikle onu amaçlayarak yapmadık ama...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, o zaman ucu açık yapmayın, bir süre sınırı koyun buna.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Nasıl?

BAŞKAN – Bir kısıt koyun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, bir süre sınırı koymadık. Eğer Komisyon derse ki burada bir yıl deriz, olur, ona bir itirazım yok. Bir yıl diyelim o zaman.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Bakanım, yani o yanınızda oturan arkadaşlarımız çok net olarak bilirler ki yurt dışında, vergi cennetlerinde bir şirket kurmanın maliyeti aşağı yukarı 20 bin dolar civarındadır. Bunu kurduktan sonra 1 tane posta kutusu kiralanır orada, posta kutusu, bundan ibarettir. Ayrıca, o ülkede kurulmuş olan şirketin her sene genel kurulunun yapılması gerekir, bir avukata da vekâlet verilir. Avukat için ödenecek para da aşağı yukarı ayda 2.500 dolardan 10.000 dolara kadar çıkar gemisine göre. Bunlara tıkr tıkr para ödenir ve bu gemilerin oralarda meşrulaştırılmasının maliyeti böyle hiç de zannettiğimiz gibi, burada almıyoruz da orada alıyoruz olayı falan değil, kesin olarak değil. Sistemin bu olduğunu herkes biliyor, bunu bilmediğinizi düşünmem ben. Bu olay böyle çalışıyor. Şimdi, meşrulaştırmaya çalıştığınız olay bu. Peki, tamam, kabul edelim, herkes gitsin “Vergi cennetindeki şirketimi kapattım, aldım, getiriyorum.” desin, alsın getirsin, bunun yolu da açılabilir. Ancak, ısrarla söylüyorum, bu tür düzenlemelerle olmaz, bunu komple olarak bu tasarının içerisinde yani bir bütünlük içerisinde getirip herkesin her şeyi görmesi lazım, ne yaptığımızı bilmesi lazım. Bundan çıkacak sonuç net olsa belki burada tek bir kuşku kalmaz. Herkesin aklından farklı bir şey geçiyor. Buradaki indirimlerden sonra yani bunlardan, bir bisikletten bile neredeyse vergi aldığımız, motosikletten vergi alırken, bundan sonra kaydedilecek olan yatlardan, şundan bundan hiçbir vergi almamayı düşünmüyoruzdur umarım. Ha, olabilir yani, Hükûmetin tercihidir ama... Niye bir yattan, şundan bundan, uluslararası ölçülerde eğer bizdeki kaydı engelleyecek kadar yükselse düşürülsün ama diğer ülkeler kadar niye alınmasın ki? Alın size bir maliyet. Posta kutusu masrafı, kuruluş masrafı, avukat masrafı, hiç değilse yıllık olarak bu kadarlık bir gelir alın ama onların derdi bu değil, yapmaya çalıştığımız düzenlemenin amacı gerçekten bu değil, bu farklı bir olay.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşlar diyor ki “Amerika’da sadece bir kayıt için alıyorlar, yıllık harç yok.”

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yıllık harçtan bahsetmiyorum, sadece, avukatla bir posta kutusunun kirasının...

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, şunu söylüyoruz Sayın Bakanım: Varsayalım ki... Yani, varsaymayalım, sizin dediğiniz doğru, o zaman kişi getirmesin. Yani, biz bu insanlara, bu yat sahiplerine “Bu kanun çıkınca eliniz kolunuz bağlı, mutlaka bunu getireceksiniz.” demiyoruz, hesabını kitabını yapsın. “Posta masrafiyla, avukatlık masrafı yüksek.” deyip getirmiyorsa getirmesin ama “Posta masrafı yok, avukatlık masrafı yok, yıllık harç yok, bu nedenle ben o bayrağı taşımak istiyorum.” diyenlere de diğer ülkelerdeki maliyet yapısına benzer bir maliyet yapısıyla burada kayıt imkânı verelim. Kişilere bu tercihi niye vermekten kaçınıyoruz?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, tercih olayı değil Sayın Bakanım. Buraya yazmışsınız olduğu gibi “bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla” diye. Biraz önce kendimle ilgili verdiğim örnek, yurt dışından bunu bana başışladılar diye gelip de burada bilmem kaç metrelik bir tekneyi marinaya bağlarsam, bunun özellikle de kamu vicdanı açısından bir izahı olur mu?

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli Bakanım, bakın, iki güç gündür birçok mesele tartışıyoruz. Tabii, küreselleşen bir global ekonomik yapı var. Para, bu tür mobil eşyalar çok rahat hareket edebiliyor ve ülkeler küreselleşmenin getirdiği bu gelişmelere karşı değişik tedbirler uyguluyor. Yani, Türkiye olarak burada yat ve gemilerle ilgili olarak bu tercihi ortaya koyarken temel savımız şu: Yani, böyle yapmakla, “Bu vergileri alıyoruz.” demekle alınmıyor. O zaman ne yapalım? Bizim için 16 milyon liralık bir vergiden vazgeçiyoruz ama arkadaşların bana anlattığı, o yat ve gemilerin Türk bayraklı olması Bakanlığın o bayraklar üzerindeki denetim ve izleme yetkisini mi artırıyor?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Kesinlikle efendim.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Artırıyor ama sınırını müsaade edin anlatsınlar.

Hadi anlatın bakalım.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yani ne yapıyorsunuz da bu kadar önemli oluyor bu 10 milyon lira, 16 milyon liradan vazgeçiyoruz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Sayın Bakanım, şimdi, yabancı bir ülkede yabancı bir şirkete ait bir tekne, birincisi, bununla ilgili bir yaptırım uygulandığı zaman, haciz işlemi yapıldığı zaman yapamıyoruz çünkü sizin de dediğiniz gibi, karşımızda bir posta kutusu var.

İki, bu teknelerin teknik...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bir saniye... Niye haciz işlemi yapıyorsunuz bunlarla ilgili olarak?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Marinada bir zarar verdi, bir hasar verdi, kaçak bir şey oldu, neticede bir, önümüzde...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Müsteşar Bey, onları falan yasalastırmaya kalkmıyoruz inşallah yani.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Yok Sayın Bakanım, yasal olarak önümüze geldi...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Buraya gelen gemilerle ilgili olarak onların uluslararası anlaşmalar gereği ne şekilde takip edileceklerini, sigortalarını, vesairelerini falan bilmiyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Sayın Bakanım, zaten şu anda var olan ve şu anda marinalarımızı kullanan 5.500 civarındaki tekneden bahsediyoruz. Bunlar biz bu yasayı çıkarsak da var, çıkarmasak da var. Bunlar biz bu yasayı çıkarsak da çıkarmasak da zaten transit yakıt kullanıyorlar, yakıta 5 kuruş vergi vermiyorlar, bunlar yıl boyunca ne ip bağlamada ne yıllık kontrollerde hiçbir para ödemiyorlar Türkiye’ye ve yatlarımızı, koylarımızı, marinalarımızı kullanıyorlar. Biz bunları geminin kondisyonu ve güvenlik açısından değil, üzerlerinde sadece liman devleti olarak IMO’nun verdiği yetkiler çerçevesinde kontrol edebiliyoruz. Biz bu teknelerin Türk Bayrağı’na geçmesini ve Denizcilik İdaresinin denetimi ve kontrolünün altında olmasını istiyoruz, tek şeyimiz budur. Yani, oransal olarak...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bunlar geldi, Türk gemisi oldu, ondan sonra bunlardan yıllık belirli bir vergi alınmayacak mı, benim Hacı Murat’tan aldığımız gibi?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – İlk girişte alınıyor diğer bayraklarda olduğu gibi, ondan sonraki yıllardaki harçlar alınmıyor. Zaten şu andaki bulundukları bayrakta da onu yapıyorlar. Biz şu anda ilk harcı da almıyoruz zaten.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani, bir garibanın 10 bin liralık arabasından, motosikletinden vergi alınacak, bilmem kaç metrelik şeyden alınmayacak vergi öyle mi?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Sayın Vekilim, şu anda da zaten yok.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani, neyse, şu anda yok, var, böyle olacak yani. Peki, Türkiye’ye kayıtlı olandan böyle yapıyorsunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir açıklama da arkadaşımızdan alabilir miyiz? Önemli gördüğüm için, bir açıklama yapsın.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Pardon, şu soru...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Özür dilerim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Türkiye’ye kayıtlı olan yani yabancı olmayan tekneden de hiç vergi almıyor musunuz her yıl?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, almıyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Motorlu taşıtlar vergisi veriyoruz ya biz, siz almıyor musunuz vergi?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – İşte, az önce bahsettiğimiz konu bu, yabancı...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Harç almıyor musunuz Türkiye’ye kayıtlı olandan?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Almıyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Alıyorsunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Evet.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ama yabancı gelip kaydoldu mu almayacaksınız öyle mi?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Hayır, Türk bayraklı, yabancı değil. Bunların Türk sahipli, Türk bayraklı olmasını istiyoruz. Bizim şu andaki bu yasanın ilgi alanına giren...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Tamam, ondan da vergi almayacak mısınız? Almayacaksınız.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Evet.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – E, niye Türk...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, kayıt harcını alacağız, yıllık harcı almayacağız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Niye öbüründen alıyorsunuz, zaten Türk bayraklı olandan niye alıyorsunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Zaten bunların da Türk bayraklı olmasını istiyoruz. Türk Bayrağı'nın önündeki diğer bayraklara karşı olan...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Mevcut, yerli olandan alıyor musunuz diye soruyoruz. 4 bin dediniz ya, 4 bininden alıyor musunuz?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Mevcut, yerli, bizim olan 4 bin taneden alıyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Artık almamak istiyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bunlardan da almayacaksınız.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Evet.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Benim arabamdan niye alıyorsunuz Sayın Bakanım?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Seninki araba yani şimdi...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Niye alıyorsun benim arabamdan, niye taksiciden alıyorsun ya, bu nasıl bir adalet Sayın Bakanım? Ne yapalım ya? Ne biçim bir şey yani böyle bir devlet olur mu, böyle bir adalet olur mu, nasıl bir adalet sistemi ya?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yaptı ya açıklamaları.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ekmek yoksa pasta yersin!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, böyle bir şey olur mu ya, ekmek yoksa pasta ye! Ayıptır ya!

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, teşekkür ediyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir açıklama yapabilir miyiz?

BAŞKAN – Yapalım Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ TİCARETİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ CEMALETTİN ŞEVLİ – Biraz önce Sayın Müsteşar Yardımcımızın anlattığı konuyla ilgili yani yabancı bayraklı özel teknelerde neden sıkıntı yaşıyoruz? Şöyle küçük bir örnek vereyim: Bu yıl Ege Denizi'nde 773 insan kaçakçılığı olayı cereyan etmiş ve 34 bin kişi yakalanmış, 187 kişi hayatını kaybetmiştir. Bu teknelerin kontrol ve denetimlerini de beraberinde getiriyor ve bunların çoğu Türk bayraklı olmayan, söylediğimiz gibi yabancı bayraklı teknelerdir. Şimdi, bir tekne

kıçında -biliyorsunuz, biz bunu denizcilik tabiri olarak kullanıyoruz- hangi bayrağı taşıyorsa o ülkenin toprağı sayılır. Dolayısıyla, siz her gün gidip de sizin evrakınız var mı, şu var mı... Ha, siz liman devleti olarak bakabilirsiniz, siz her gün gidip de sörvey yapamazsınız, siz gidip de tankını ölçemezsiniz çünkü o, o ülkenin bayrağı sayıldığı için, neticede siz ancak kendi bayrağınızı taşıyan bir tekneye sahil güvenlik, liman devleti olarak her türlü, her an için gidip de “Ne var, ne yok?” diyebilirsiniz ama bu yabancı bayraklı teknelerde daha çok bir kabahate, bir suça, bir olaya karıştığı zaman siz tabii ki Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak gidip her türlü soruyu sorabilirsiniz, her türlü tahkikatı yapabilirsiniz, burada bir sıkıntı yok ama yabancı bayraklı bir tekne veya gemi o ülkenin toprağı sayılır. Bizim ülkemizde bulunan büyükelçiliklerde de aynı durum geçerlidir yani o ülkenin toprağı, o ülkenin gemisi. Dolayısıyla, bizi zorlaştıran o ama bizim ülkenin teknelerine, gemilerine, tabii ki bizim toprağımız sayıldığı için... Ayıryeten, biraz önceki açıklamalarla ilgili şunu da arz edeyim: Bizim teknemiz olduğu zaman biz ne yapıyoruz? Kendi adamımızı çalıştırıyoruz, her açıdan istihdam da yaratıyoruz. Ayıryeten, bu tekneler bize geçtiği zaman mecburen kademeli...

BAŞKAN – Yani bayrak değişince Türk mü çalışacak o teknelerde?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ TİCARETİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ CEMALETİN ŞEVLİ – Evet...

BAŞKAN – Yapmayın Allah’ınızı severseniz canım.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ TİCARETİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ CEMALETİN ŞEVLİ – Efendim, hayır, şöyle: Çalıştırabilir.

BAŞKAN – Ütopik açıklama yapmayın.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ TİCARETİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ CEMALETİN ŞEVLİ – Sayın Başkanım, şöyle söylemek istiyorum: Yani, yakıt konusunu ben söyleyeyim. Diyelim ki bu...

BAŞKAN – Yakıt ayrı şey, istihdam ayrı bir şey.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ TİCARETİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ CEMALETİN ŞEVLİ – İstihdam da tercih edilebilir çoğu zaman Türk bayraklı gemilerde.

Ben şunu arz etmek istiyorum Sayın Başkanım: Özellikle yakıt konusunu ben vurgulamak istiyorum. Şu anda bu gemiler, bu özel tekneler hiçbir şekilde bizim yakıtı, vergili yakıt kullanmıyorlar çünkü transit yakıt kullanıyorlar ama şeye geçtiği zaman bunları da kullanmış olacaklar. Yani, dolayısıyla, Türk Bayrağı’na geçmesi durumunda bize artı bir değer kazandıracak.

BAŞKAN – Nasıl değer kazandıracak, yakıt mı alacak sizden?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ TİCARETİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ CEMALETİN ŞEVLİ – Tabii, yakıtı kullandığı zaman vergi...

BAŞKAN – Ticari şirket kuracak, yatı ticari şirketin üzerine yapacak ve ticari şirket gösterecek, gene sizden uygun fiyatla yakıt alacak.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENİZ TİCARETİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ CEMALETİN ŞEVLİ – Efendim, bizim ticari şirketler, ticari gemiler bu konunun dışındadır, biz sadece özel tekneler için diyoruz.

BAŞKAN – Özel teknelere de söylüyorum, bu özel teknelerin hepsinin arkasında... Yılda bir sefer fatura kesiyor, hepsi ticari görünüyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 2-3 tane zengin, parayı nereden kazandığı belli olmayan adamlar için Plan ve Bütçe Komisyonu çalışıyor.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, mesele o değil, mesele bizim...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Evet, vatandaşın işi değil bu.

BAŞKAN – Vatandaşın işidir. Burada mesele, Türklerin sahip oldukları gemilere Türk Bayrağı takmaktır. Niye Türkler gitsin yabancı bayrak altında denizlerde gezsinler? Ne alakası var?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Onlar da Türkiye’de gemi yaptırıp Malta bandırası almayacak o zaman. Millî, yerli olacaksın, ondan sonra da Türkiye’de gemi yaptıracaksın, Malta bandırası alacaksın, olmaz böyle bir şey, ayıptır ya!

BAŞKAN – Sayın Temizel’in sözünü kesiyorsunuz, yapmayın.

Buyurun Sayın Temizel.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Başkanım, buradaki, Plan ve Bütçe Komisyonundaki üyelerin zekâsı bence bu kadar fazla -deyim bulamıyorum ama- hafife alınmamalı, buradaki insanlar da bu kadar hafife alınmamalı. İnsan kaçakçılığı yapacak bir insan yatını getirir, Türk Bayrağı’nı çekip de ertesi gün kendini yakalattırır mı ya? Allah Allah! İnsan kaçakçılığı yapacaksa, gider bilmem ne gemisi kullanır. Böyle bir savunma olur mu, “Biz insan kaçakçılığını önleyemiyoruz, şu kadar bin kişi böyle oldu, şöyle oldu.” diye?

Şimdi, değerli arkadaşlar, kendi kara sularımız içerisinde bizim kontrol olanaklarımızı, şunları bunları sınırlandıracak hiçbir uluslararası kural yoktur. Dolayısıyla da bu kurallara uyamıyoruz da, yapamıyoruz da falan olayları olmaz. O nedenle, ısrarla bir defa daha söylüyorum: Bu açıklamalarla, bu şekilde çıkacak bir kanun... Aşağıda da aynı tartışmaların olduğunu düşünün bir an için, engellemeye çalıştığımız olay bu.

BAŞKAN – Var mı sizi engelleyen bir şey bayrak Türk olmadığı zaman.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Vardır.

BAŞKAN – Ne vardır?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Bir limanın teknik özelliklerini denetlemek sadece bayrak devletinin yetkisindedir. Liman devleti sadece diğer gemileri ve limanını riske edecek tedbirler alabilir.

BAŞKAN – Anlamadım. Yani, sizin kara sularınıza giren yabancı bayraklı bir gemi herhangi bir suç ve kabahat işlediğinde onda bayrak yabancı diye siz hiçbir yaptırımda bulunamıyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Biz güvenlik yönünü tartışmıyoruz Sayın Başkanım, emniyet yönünü şey yapıyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Güvenlik ne demek, emniyet ne demek?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Kolluk kuvvetlerinin ilgi alanına giren konudan bahsetmiyorum, geminin teknik özelliklerinden, teknik olarak zafiyete uğramasından ve limanlarımızı, kara sularımızı riske etmesinden bahsediyorum. Her gemi yılda 1 kere teknik olarak kontrolden geçer, bunu belli periyotlarda...

BAŞKAN – Bunlar zaten gelmeyecek ki size, siz zaten onları kendi...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – İşte, Türk Bayrağı’na geçerse mecburen geliyor.

BAŞKAN – Gelmeyecek ki Türk Bayrağı’na.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Geçince gelecek ama, o kontrollere tabi olacak.

BAŞKAN – Sayın Bakan, Türk Bayrağı’na geçecek yeterli standartları sağlamadığına göre, onlar yabancı bandırayla devam edecekler. Siz sizin standartlarınızı sağlayanlara Türk Bayrağı’nı takacaksınız öyle mi, doğrusu bu değil midir?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Doğrudur.

BAŞKAN – Peki, o zaman nasıl engelleyeceksiniz, ne değişti?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Şimdi, 10 bin tane civarından 5.600 tane gemiden diyelim ki 500 tanesi...

BAŞKAN – Bakın, bunları muhalefet soracak sizlere, ben o yüzden soruyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hiçbir şey sormaya gerek yok kardeşim.

BAŞKAN – Buyurun.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Şu anda 5.600 tane geminin...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Vereceksiniz hesabını, o gün var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Vallahi, herkes kendi hesabını kendisi verir.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Zengine, imkânı olanlara çalış, fakire fukaraya bir kuruş vermek için de cimri ol, cepte akrep olsun. Hadi bakalım...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Kara sularımızda bulunmasından dolayı, yabancı bayraklı bir geminin, sahibinden, özelliğinden bağımsız olarak konuşuyorum.

BAŞKAN – Yeni yılınız kutlu olsun Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Eyvallah, mübarek olsun.

BAŞKAN – Buyurun.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – İki türlü yetkimiz var; bir, kara sularımıza girdiği için bayrağı ne olursa olsun gemilerle ilgili yetkilerimiz var, bir de bağlı olduğu devletle ilgili yetkilerimiz var. Bağlı olduğu devletle ilgili yetkileri bu 5.600 tane tekneden mümkün olduğu kadar...

BAŞKAN – 5.600 demeyin.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Veya mümkün olduğu kadar...

BAŞKAN – Bakın, 5.600 dersiniz iş değişir, 5.600 lafını kullanmayın artık.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Bizim için şu anda mümkün olduğu kadar fazlasının Türk Bayrağı çekmesi ve denizlerimizde Türk Bayrağı’yla dolaşmasıdır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Temizel, buyurun efendim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yok, artık konuşmuyorum, kesin olarak konuşmuyorum.

BAŞKAN – Ben de konuşmayacağım, evet, ben de sustum.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Son olarak şunu söylüyorum: Bu yasa önümüzdeki günlerin gündemini işgal edip ciddi anlamda itibar erozyonuna neden olacak bir yasa olarak görülecektir. Arkadaşlarıma son olarak söylediğim olay budur.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddenin önergesini okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/796 esas numaralı Kanun Tasarısı’nın 1’inci maddesinin birinci fıkrasına “her tam hizmet yılı için” ibaresinden sonra gelmek üzere “50 TL’den aşağı olmamak üzere” ibaresinin ve aynı fıkraya aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Giresun

“Bu fıkra kapsamında ödenecek toplam ikramiye tutarı hiçbir şekilde 100 TL’nin altında olamaz.”

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Takdire bırakıyoruz.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – Efendim...

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – ...ya, onunla ilgili bir şeyler söyledi çünkü sizin dünkü yaptığınız toplantıda...

BAŞKAN – Yani önerge üzerinde size söz veremiyorum Komisyon üyesi olmadığınız için ama...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Benim adıma, ben söz hakkımı devrediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Yani Sayın Bakan, Komisyon üyesi olmadığı için onu da yapamıyoruz ama buyurun.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, çünkü bu düzenleme haziran ayında Çalışma, Sağlık, Aile Komisyonuna gelmişti, buradan, hatta numara da alındı, yayımlandı da ama bir türlü Meclise, Genel Kurula gelmemiştir. Şimdi, bu teklifle, yasa tasarısıyla Anayasa Mahkemesi tarafından gecikmeli olarak düzeltilen bir sorunu, bu düzenlemeyle, yeniden bir soruna dönüştürüyoruz. Şimdi, burada memurlarımızın otuz yılı aşan süreleri için ödenmeyen ikramiyelerinin ödenmesi için bir kanuni düzenleme yapılmaktadır. Aslında bunun gerekçesi bir dava vekâlet ücretinin hazinece ödenmemesi üzerine kurgulanmıştır yani burada hem o dönemde tazminatını alamayan ve yasayla bu tazminatlarını almaya hak kazanan memurlarımız mağdur edilmektedir hem de burada Anayasa’ya aykırı bir düzenlemeyle yargılama giderlerinin düşürülmesiyle ilgili bir düzenleme yapılmaktadır. Bu Anayasa Mahkemesine gidildiğinde en azından onunla ilgili olan bölümün Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edileceğini de buradan söyleyebilirim. Ayrıca bu memurlarımıza ödenecek ikramiyelerin emeklilik tarihindeki rakamlar üzerinden ödenmesi düşünülmektedir. Bu hakkaniyetli de değildir, bunun da giderilmesi gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, bakın, biz bu sorunu tam bir yıl önce 27 Ocak 2016 tarihinde ben İstanbul Milletvekili Yakup Akkaya, İzmir Milletvekili Musa Çam ve Grup Başkan Vekilimiz Özgür Özel’le bir kanun teklifi olarak dile getirdik. Bu kanun teklifinin üzerinden neredeyse bir yıl geçti, bu süreç içerisinde birçok kanun tasarısı ve teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşüldü ama bu teklifimiz gündeme bile gelmedi. En azından kanun teklifimizdeki gibi ya bugünkü katsayılar üzerinden hesaplanmaları ödenmelidir bu tazminatlar veya emeklilik tarihinden bu yana ortaya çıkan satın alma gücü kaybını gidermek için kanuni faiz ödenmelidir. Adalet ve hakkaniyet bunu gerektirir.

Ayrıca 2016 Haziran ayının başında yeni bir torba kanunuyla bu konu bizim Komisyona gelmişti. Bu Komisyona gelmesinden rağmen, onu da başta da söyledim, bunu burada şimdiye kadar Mecliste değerlendirilmedi. Buradan Sayın Bakana soruyorum: Yani 27 Ocak 2016 tarihinden bugüne kadar bu hususta Emekli Sandığı aleyhine kaç tane dava açılmıştır, ne kadar dava vekâlet ücreti ödenmiştir? Yani bu bir vurdumduymazlıktır Sayın Maliye Bakanım yani siz burada kuruşun hesabını yapıyorsunuz haklı olarak ve gelen vergileri doğru yerlere harcamayı böyle bir ilke edinmişsiniz, o konuda çalışma yapıyorsunuz ama tam bir yıl önce eğer bu kanun tasarısı yasallaşmış olsaydı devlet, hazine, o kadar çok yüklü miktarda dava vekâlet ücreti ödemeyecekti. Yani biz her zaman şunu söylüyoruz: Bu Hükümet, bu ülkeyi yönetemiyor. Gerçekten bu da bunun sabit bir göstergesidir. Yani siz tüyü bitmemiş yetimden, doğumundan ölümüne kadar vergi alıyoruz ama burada en ufak bir detayı gözden kaçırıyorsunuz ve hazineyi zarara uğratiyorsunuz. Yani sırtınızda yumurta küfesi yok, yani bu yapmaya da hiçbiriniz hakkı yok gerçekten çünkü kaynaklarımızın bu kadar heba, boşa harcanmasına ve buna göz yummanıza da hiç kimsenin hakkı olmamalıdır diye düşünüyorum.

Ayrıca bu düzenlemede de Anayasa’ya da aykırılıklar bulunmaktadır. Kanun tasarısının 1’inci maddesinin (2)’nci fıkrasında vekâlet ücretini dörtte 1’e düşürüyorsunuz. Anayasa’nın 48’inci maddesinde düzenlenen bu durum sözleşme hürriyetini ihlal etmektedir. Yapılmış bir sözleşmeye dayalı vekâlet ücretinin sonradan yasayla değiştirilmesi Anayasa’nın “Çalışma, Sözleşme Hürriyeti” başlıklı 48’inci maddesindeki irade özgürlüğüne de uymamaktadır, onu yok etmektedir. Anayasa’ya göre herkes dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetine sahiptir, düzenlemeyle avukat ile müvekkili arasındaki vekâlet ilişkisine müdahale edilmekte ve yasayla iradesi elinden alınmaktadır. Yani bu Komisyonda sosyal tarafları dinledi Sayın Başkanım ama ben şimdi baroların bu toplantıya, Komisyona niye çağrılmadığını daha iyi anlıyorum çünkü burada hukukçuların, onların dava vekâlet ücretlerini indirme söz konusu, sanırım barolar da burada olmuş olsaydı en başta onlar da bu duruma itiraz ederlerdi. Yani burada yol yakinken gelin bu düzenlemeyi bizim verdiğimiz önerge doğrultusunda yeniden gözden geçirelim ve hem memur emeklilerimize hak kazandıkları paraları adaletli bir biçimde ödeyelim hem de avukatların haklarını gasbetmeyelim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanın takdire bıraktığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa aşağıdaki geçici Madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun ek 7 nci maddesine istinaden kendilerine ödeme yapılmış olanlara, anılan maddenin birinci fıkrasında belirtilen gelir ölçütünün aşılması nedeniyle yersiz olarak ödenen tutarlar birinci fıkrada belirtilen gelir ölçütünün geçildiği oranda yasal faizi ile birlikte takip ve tahsil edilir. Söz konusu gelir ölçütünün bir kat veya daha fazla aşılması halinde yapılan yersiz ödemenin tamamı yasal faizi ile birlikte tahsil edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu kapsamda tahsil edilmiş olan tutarlar bakımından ilgili kişiler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğmaz.”

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde bir adet önerge var, onu okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 7’nci maddesiyle 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu’na eklenmesi öngörülen geçici 15’inci maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hamza Dağ

İzmir

Mehmet Şükrü Erdiç

Adana

“GEÇİCİ MADDE 15- Gerçeğe uygun olmayan belge ve sağlık kurulu raporu kullanımı nedeniyle yapılan ödemeler hariç olmak üzere, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar bu Kanunun ek 7 nci maddesi kapsamında fazla ve yersiz ödenen ve geri alınması gereken tutarlar ile bunlardan doğan faizler terkin olunur. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu kapsamda tahsil edilmiş olan tutarlar bakımından ilgili kişiler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğmaz ve yapılmış olan tahsilatlar iade edilmez. Açılmış olan davalarda yargılama gideri ile vekâlet ücretine hükmolunmaz, hükmolunanlar tahsil edilmez.”

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Temizel, buyurun lütfen...

Bir açıklama alalım mı yapılmak istenen şeyle ilgili isterseniz?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Tamam, açıklama da alalım müzakeresini yaparız sonra.

BAŞKAN – Evet, kendinizi tanıtır lütfen Sayın Genel Müdür.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önemli bir mevzu, üç yıldır Bakanlığımızın takip ettiği bir husus bu, Sayın Bakanımıza bu konuda teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Kime, hangi bakana?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Sizlere de, hepinize teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Çok sıkıntılı bir mevzu, detaylıca arz etmek istiyorum kısaca.

Şimdi, 2005 yılında başlatılmış bir Sosyal Yardım Programı ama sosyal hizmet uygulaması kapsamında başlatılmış, 2014 yılında da bu uygulanan sosyal program sosyal yardıma dönüştürülmüş. Şimdi şöyle, engelli vatandaşlarımıza bizler sosyal devlet ilkesi olması hasebiyle evde bakımına müteallik olarak ücretler ödüyoruz. Muhtaçlık ölçütümüz belirli, şimdi 16 yaşından büyük bir işçinin ocak ayı içerisinde almış olduğu maaşa göre bir sosyal yardım tutarı belirleniyor, bu yıl için belirlenmiş ücret 932 TL. Yaklaşık 482 bin vatandaşımız bu programdan yararlanıyor, her ay düzenli bir şekilde ödeme yapılıyor ve yaklaşık da 5 milyar TL...

BAŞKAN – Bu düzenlemeyle ne yapıyoruz Sayın Genel Müdürlük? Yani güzel hizmetlerinizi biliyoruz, teşekkür ediyoruz da bu düzenleme nedir?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Şöyle arz edeyim efendim: Son on yıldır ödemiş olduğumuz ancak belli nedenlerle takibe alınmış ancak bir türlü tahsil edemediğimiz alacaklar var. Şimdi, ödemiş olduğumuz kesim hem ekonomik yoksunluk içerisinde hem de sosyokültürel yoksunluk içerisinde. Dolayısıyla bu vatandaşlara takibat yapamayız..

BAŞKAN – Yapmış olduğunuz yersiz ödemelerden bahsediyorsunuz.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Evet, yersiz ödemelerimiz var. Vatandaşın hanesine gidilmiş, icra takibi yapılmış, gerçekten muhtaç durumdalar, bir türlü tahsil edilemiyor. Biz de bunun tahsilinden vazgeçmek istiyoruz çünkü sosyal yardım...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yersiz ödeme sebeplerinizi biraz açıklayabilir misiniz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Şöyle arz edeyim Sayın Vekilim: Evet, şu anda takipteki alacak tutarı 57 milyon TL, ana para faiz dâhil değil buna.

BAŞKAN – Toplam kaç kişi?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Toplam 10 bin hane.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Neden yersiz ödenmiş yani sebebi ne?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Arz ediyorum, gelir durumu değişikliği kapsamında 3.300 aile var, ölüm nedeniyle...

BAŞKAN – Yüzde 33.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Aynen öyle.

... 2.800 kişi var, adres değişikliği nedeniyle 900...

BAŞKAN – Yüzde 28 ölüm nedeni, değil mi?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Evet, efendim.

BAŞKAN – Oranları da söyle.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Hemen arz ediyorum. Ölüm nedeni yüzde 28; 2.800 hane, adres değişikliği 900, yüzde 9; sağlık kurumu rapor süresinin sona ermesi bin kişi, yüzde

10; sahte belge, sahte sağlık kurulu raporu 500 kişi, yüzde 5'i; engellilik hâlinin ortadan kalkması 300 kişi, yüzde 3; bakım ilişkisinin ortadan kalkması 200 kişi, yüzde 2; feragat etme yüzde 1; kurumsal bakıma geçme yüzde 1; bir de diğer nedenlerimiz var, yüzde 10.

BAŞKAN – Bu terkinde şeyi koymuyorsunuz tabii yani...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Sahte belgeyi koymuyoruz.

BAŞKAN - ...sahte rapor, sahte belge hariç.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Onun tutarı da 3 milyon civarında, dolayısıyla biz 3 milyon TL'nin takibini yapmaya devam ediyoruz, 54 milyonun da takibini durdurmak istiyoruz.

BAŞKAN – Zaten tahsil edemiyorlar çünkü hepsi ağırlıklı olarak muhtaçlık şartına bağlı olarak ödenen evde bakım ücretleri bunlar, zaten ailelerin durumu da kötü...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Çok kötü efendim.

BAŞKAN – ...bunları da tahsil edemiyorlar ama burada sahte rapor olan o sahtekârlık kısmı bu işin içerisinde ayıklandı, onlarla ilgili takipler devam edecek, diğerleri ama bu bir yol olmasın...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Son bir defa efendim.

BAŞKAN – ...bugüne kadar Aile Bakanlığının bu konuda ciddi sorumluluğu vardır, bu işin bu hâle gelmesinin temel müsebbibi Bakanlıktır ancak bugün yeterli takip sistemini kurdular, kayıt altına aldılar, denetimleri daha iyi yapıyorlar, bir daha bu sonuçla karşılaşılacak.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Kesinlikle evet efendim, inşallah.

BAŞKAN – Bu bağlamda evet, Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Aslında gelir testini yapan Bakanlık ki ben yanlış bilmiyorsam 7-8 kurumun veri tabanında...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – 14.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – ...14 kurumun veri tabanından gelir testini yapıyor. Yani hanedeki gelir değişikliğini tespit edemeyen o zaman Bakanlık yani kişinin bir bildirimi değil.

Yine ölüm yani ölüm nüfusa düştüğü anda sizin görmeniz lazım, nüfusa mı geç bildiriyorlar, bilinçli bir şey varsa o da aslında doğru değil.

Birkaç konu var, onları söyleyeyim yani burada sayılan konuların çoğu yani bugünkü teknolojide, bu çağda tespit edilebilir konular, doğrudan işlem yapılması gereken konular diye düşünüyorum, en azından büyük çoğunluğu.

Esas soruna geleceğim yani Sayın Başkan, “bu son” diyor ama ben son olacağını hiç zannetmiyorum, daha bu şekilde gelmeye devam edecek. Esas sorun engellinin kendi gelirinin değil de ailesinin gelirinin baz alınması, burada esas sorun, normal muhtaç engellilerde de aynı sorun var. Şimdi, muhtaç engellilerin aylığını keserken burada niye böyle yapıyoruz? Aslında sorunu kökten çözmek için engellinin kendi gelirini esas alarak bir düzenleme yapılması daha doğru olur diye düşünüyorum.

(Oturma Başkanlığına Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, Sayın Bakanın kabul ettiği...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bir izahat versin efendim.

BAŞKAN – Bununla ilgili buyurun...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Kaç tane engellinin aylığını kestik bir de o bilgiyi, normal muhtaç engelli? Epeyce kesildi, 65 yaş aylığı kurtarıldı ama engellilerin o sıkıntısı var.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, değerli arkadaşlar, iyi bir şey yapmak için yola çıkıp da birtakım kötü niyetlilere fırsat sağlamak buranın görevi olmamalı, bütün olayımız bundan ibarettir. Gelir durumları nedeniyle engellilere muhtaç aylığının işte verilmesiyle ilgili olarak yapılan düzenlemeye burada karşı çıkan bir Allah'ın kulu yok, güzel fakat daha sonradan bunlara fazla ödeme yapıldı diyoruz. Fazla ve yersiz olarak ödemenin nedenlerine baktığınızda sahte belge, sahte sağlık raporu, bir. Ölüm nedeniyle ortaya çıkmış olan ölmüş gitmiş, buna rağmen ödemenin devam ettirilmesi, iki. Sağlık raporlarından sonra artık iyileşmiş olmasına karşın onu bildirmemesi, üç. Sadece ve sadece gelir değişikliği nedeniyle gelir hesaplanması nedeniyle bu şekilde ortaya çıkmış olanların takip edilmemesini normal karşılamak gerekiyor, zaten maddenin içerisine de öyle yazmışsınız. “Gelir ölçütünün aşılması nedeniyle yersiz...” diye, dolayısıyla bunların içerisinde... Ha, bu arada iki tane önemli olay daha var, bir tanesi Mustafa Bey belirtti, idarenin hatasından kaynaklanan hatta memurların kastıyla ortaya çıkmış olayların yokluğundan da kimse bahsedemez. Hangileri takip ediliyor, hangilerinin peşinde, onları da bilmiyoruz, büyük ölçüde bununla ilgili de yolsuzluklar var. Bunların ölümlerini bilip hatta gelen kayıtları işleme koymayıp da onların maaşlarının alınmadığını da hiç kimse iddia edemez, artık bunlara alıştık özel daireler kurulması nedeniyle. Siz, gerçek anlamıyla muhtaç engellilerde takibat yapılmasını önlemek üzere bir yasa tasarısı getiriyorsanız baş üstüne, tamam, normal ama bütün bunların hiçbir tanesiyle ilgili bilgi sahibi olmadan istisnasız olarak hepsini beraber bundan vazgeçtik, bunları takip etmeyecek dersiniz suça özendirmiş olursunuz, bu olmaz. O zaman bunları takip edeceksiniz, hepi topu 10 bin kişi zaten, kaçtı bilmiyorum şu anda, 10 bin hane. Dolayısıyla takip edilecek, bakılacak ve bunların içerisinde hangilerinin takip edilmemesi sosyal devlet ilkesine uygunsu onlardan vazgeçilecek.

İki, kamu alacaklarından vazgeçmenin belirli ilkeleri vardır, hangi durumlarda vazgeçileceğine ilişkin. Her defasında bunlarla ilgili yeni bir ilke konulmaz, ödeme gücünün olmaması, bütün takip yönlerine rağmen bunlardan herhangi bir şeyin alınmasının imkânsız olduğunun tespiti hâlinde bunlar terkin edilir. Bunu uygulayın, niye sürekli olarak getirip de buradaki Plan Bütçe Komisyonunu bulmuşsunuz, ha babam tasdik makamı gibi kullanıyorsunuz ki! Gidin bir bakın bakayım, tamam gittik, baktık, zaten biliyorsunuz hepsini, ödeme gücü de yok, bütün uğraşlara rağmen bunu alamadık diye tutanak altına alın, rapora bağlayın, terkin edin gitsin. Yani çözülebilir olaylarda bile sürekli olarak yasa çıkartacağız, yasa çıkartacağız demenin manası ne arkadaşlar yani bizim buradaki suçumuz ne daha doğrusu? Vicdani olarak burada sıkışıp kaldık işte.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Temizel.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, Sayın Genel Müdürüm, tabii iyi niyetli bir düzenleme bu, hepimizin de dediği gibi Sayın Bakanın desteklemesi gerekir.

Şöyle, burada bu tahsilatı yapamadığınız için mi bunu getiriyoruz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Kesinlikle evet, idari aşamaya gelmiş ama hiçbir şey alamamışız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Takibatı yapamıyoruz. Peki, bunların takibini vergi daireleri yapmıyor mu 6183’e göre.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Defterdarlıklar vasıtasıyla.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Defterdarlıklar yapıyor.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Biz oradan aldık verilerin tamamını, buradaki bilgileri Sayın Vekilim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Genellikle engelli dernekleri de bu konuyla ilgili olarak bize ulaşıyorlar ve Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, onlar da hiçbir şekilde hiçbir masrafın alınmamasını, hiçbir takibatın yapılmamasını istiyorlar onlar da. Onların da kendilerine göre haklı tarafları var ama tabii devletin de bir taraftan bir sorumluluğu var.

Sayın Bakan, bunu 6183’e göre takip edemiyor muyuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, 6183’e göre takip edemiyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onu sordum demin.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Borçlar Kanunu’nun genel hükümlerine göre tahsil ediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Borçlar Kanunu’na göre mi, demin onu sordum amme alacaklarına göre bir şey yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, genel hükümler.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama gene mi defterdarlıklar tarafından takip ediliyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, kamu idarelerinin adına biz Maliyede kişi borçları hesabına alıp kişi borçları üzerinden biz takibatta bulunuyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, bu “Gelir ölçütünün bir kat veya daha fazla aşınması hâlinde yapılan yersiz ödemenin tamamı yasal faiziyle birlikte tahsil edilir.” bu bir kat neye göre belirlendi?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET ABDÜLHALİM TÜRKKANI – Bu eski hâli Sayın Vekilim...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bunu değiştirdik.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Değiştirdik mi, ben olmadığım için.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Önergeyle kaldırdık.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ona bakayım o zaman.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kuşoğlu.

Sayın Cora, buyurun lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bakanım, şimdi kanun maddesinde getirilmek istenen faydayı anladık da burada aslında engellinin bir hakkı ortadan kaldırılıyor dolaylı olarak. Şöyle ki: Engelli diyelim evde, 4 kişilik bir hane, 4 kişilik hane gelirine göre evdeki 875 TL'ye düşmeyen hane geliri olduğunu varsayarsak burada bir bakıma muhtaç ağır engelli bir kişiye devlet destek veriyor. Bu devlet destek veriyor, karar alınıyor, evde buna göre planlama yapılıyor, bir hafta sonra evde bir kişi vefat ediyor, geliri olmayan bir kişi, bu sefer engelli bu devletin verdiği destekten, haktan yararlanamıyor, böyle bir sorun var. Bu sorunun ortadan kalkması için engelli için sosyal devlet ilkesi gereği bu engellinin doğal hakkı olması gerekiyor. Yani burada devlet zaten bu engelliye devlet desteğiyle devlet merkezlerinde, hastanelerinde bakmayarak üzerindeki bir külfeti atmış oluyor. Ayrıca ben evinde 2 engelli olan birisi olarak söylüyorum, dolayısıyla bu bir engellinin engelli olmasından dolayı devletin kendisine sağladığı bir hak olarak değerlendirmeli ve hane geliri değişikliğinin devletin engelliye sağladığı destekte kriter olarak değerlendirilmemesi gerekiyor. Bunun bütçeye maliyeti 1,5 milyar civarında olduğunu...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – 6 milyar.

SALİH CORA (Trabzon) - Ama bunu bizim devlet olarak bu kadar engellimizi korumakla görevli olduğumuzu düşünüyorum. Bu hane kriterinin çok subjektif olduğunu, subjektif belki yanlış bir tabir olabilir ama çok değişken olduğunu ve sürekli engellinin bir umutla kendisine bağlanan aylığı belirli bir süre sonra kendisinin farkında olmayacağı bir şekilde kesilmesi ve ailenin bunu kendisine izah edememesi sorunuyla karşı karşıya kalınıyor ve kaymakamlık kapılarında bu mesele olarak geliyor. Bizim engelli aylığı kesildi, kesilmesin deniliyor, kaymakam yersiz ödeme yapıyor, sonra bu yersiz ödemenin tahsiliyle alakalı bir süreç başlanıyor, gelip burada bir kanuni düzenleme yapıyoruz. Burada bir mağduriyet var ve bu mağduriyetin giderilmesi gerekiyor. Devlet olarak böyle bir şey başlattık, başlattığımız şeyin de sonucunu getirmemiz gerekiyor. Benim düşüncem budur Sayın Bakanım, bu konuda aslında bir destek istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Cora.

Sayın Ayar, buyurun lütfen.

HİKMET AYAR (Rize) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, konu aşağı yukarı anlaşılmıştır ancak beni de rahatsız eden bir husus var, bunu önergede belki bir değişiklik yapmakla bunu aşabiliriz diye düşünüyorum. Ne diyoruz önergemizde: “Gerçeğe uygun olmayan belge ve sağlık kurulu raporu kullanımı nedeniyle yapılan ödemeler hariç...” dediğimiz yere şunu da eklemek lazım diye düşünüyorum: “Engellilerin ölümünün zamanında bildirilmemesi.” Bunu da eklememiz lazım çünkü ölüm gerçekleşmiş, birileri bu maaşı almaya devam etmişse bunu niye iptal edelim? Bu bir sahtekârlıktır diyorum, bunun düzeltilmesi durumunda gerisi yönetilebilir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım, bir görüşünüz var mı buna?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi değerli arkadaşlar, bu şekilde kendilerine yardım yapılan kişilerin sosyoekonomik durumuna bakıldığında, eğitim durumuna bakıldığında hani takdir edersiniz ki bu ödemeleri almış olmalarına rağmen yani bunun alınmaması gerektiği konusunda veya bunun bildirilmesi gerektiği konusunda gerekli hassasiyeti gösteremiyorlar. Eğitim, tabii, sosyoekonomik durum da bunu etkiliyor.

Şimdi, ben de sizlerin bütün bu ifade ettiği hassasiyetlere katılıyorum. Burada esas sorumluluk devlette. Devlet, ölüm hadisesini de takip edecek, bakım hadisesini de takip edecek, hepsini takip edecek. Devlet burada gerekli önlemleri yeterince alamamış ve ben de bu maddeyi çalışırken özellikle “Kurum altyapısını bu tür hataların çok hızlı bir şekilde ortaya çıkarılması ve takibi konusunda geliştirdi

mi?” dediğimde, arkadaşlar, ısrarla “Eskisi gibi değil, gerçekten sistem artık nüfus kayıtlarından tutun da evde kalmaya kadar her şeyi günlük takip edebiliyoruz.” diyorlar. Yani bundan iki üç yıl önce bu tasarı, böyle bir maddeyi bir daha geçirdik buradan. Onun için, sayın vekilimizin söylediğine yürekten katılıyorum ama o zaman aynı şey aslında bakılan kişi o evden ayrılmış bir başka yere gitmiş fakat o kişi kendi yanındaymış gibi almaya devam etmiş, ölüm hadisesinden farklı değil.

HİKMET AYAR (Rize) – Burada sahtekârlık yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, ölüm hadisesinden farklı değil ama sahte belgeyle sahte raporun şöyle bir farklılığı var yani bir üçüncü şahıs da bu fiile iştirak etmiş ve şu anda bu sahte belge ve sahte rapor nedeniyle adli soruşturma ve takibat devam ediyor ama demin söylediğiniz ölümün geç bildirilmesi veya...

HİKMET AYAR (Rize) – Yıllarca devam ediyor Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, şunu söyleyeceğim yani hani ölüm için söylediğiniz gerekçeyi ben diğerleri için de aynı şekilde ya bunlar alınmaması diyebilirim ama uygun görürseniz bu insanların sosyoekonomik durumları, eğitim düzeylerini dikkate alarak bir de kurumun bu tür uygulamalara asla mahal vermeyeceği şeklindeki açıklamalarından sonra böyle bir meseleye olumlu yaklaşmanın daha doğru olacağını düşünüyorum ama bütün yapılan eleştiriler haklı eleştiriler.

BAŞKAN – Evet, o zaman Sayın Bakanın kabul ettiği önergeyi oylarınıza sunuyorum...

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Bir dakika Başkanım, bir dakika, ben Komisyon üyesi değilim ama beş dakika sizin de şeyiniz vardır...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sen oylat, sonra söz verirsin.

BAŞKAN – Evet, oylarınıza sunuyorum önergeyi: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Hayır, niçin vermiyorsunuz, onu söyler misiniz bana? Yani benim beş dakika konuşma hakkım var, tamam, Komisyon üyesi değilim. Önerge hakkında hep bir şey diyoruz...

BAŞKAN – Şimdi, önergeyle ilgili bir husus...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Önerge oylaması bitti, şimdi size söz verecek bak Sayın Akkaya.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Önergeden önce olsa daha iyi değil mi?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Madde oylanmadı, söz verecek size.

BAŞKAN – Buyurun.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Pekâlâ, teşekkür ediyorum öncelikle.

Tabii, Türkiye'nin en önemli kanayan yarası, sayın vekilimizin söylediklerine katılıyorum çünkü ateş düştüğü yeri yakıyor. Türkiye'de 8,5 milyon emeklimiz var ve onların birçok sorunu, problemi de çözülmüş değil. Aslında sosyal devlet olmanın olgusuyla verilen raporlar doğrultusunda gelir düzeyine bakılmaksızın bütün emeklilerimize yaşam boyunca...

MUSA ÇAM (İzmir) – Engellilerimize.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – ...engellilerimize yaşam boyunca bu destek verilmeli. Bu ne yazık ki eksik kalıyor ve bu gelir testi uygulaması sonucunda da evindeki televizyon, altında eğer eski bir arabası varsa ona göre de değerlendirilerek bu yardımlardan, bu imkânlardan faydalanamıyorlar. Bu doğru bir yaklaşım değil. Onun için yapılması gereken çünkü 8,5 milyon engellimiz var ama bunların çoğu biliyoruz ki süreğen sınıfında olanlar ama esasen bu yardıma muhtaç olanlar 2,5-3 milyon

civarında engellimiz, böyle 80 milyon nüfusu olan, bütçesi 650 milyar TL'ye çıkmış bir ülke için bu miktarlar, belirtilen miktarlar çok yüksek miktarlar değil, bunun bu şekilde değerlendirilmesini rica ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akkaya.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz gerek engelli evde bakım gerek engelli eğitim desteği uygulamasına 2005 veya 2006 yılında AK PARTİ hükümetleri döneminde başlandı. Dolayısıyla AK PARTİ olarak gerçekten engellilerimizin yaşam koşullarının iyileştirilmesi, sağlık, bakım, eğitim ihtiyaçlarının karşılanması konusunda özel bir duyarlılığımız var. Burada şunu da özellikle belirtiyim, hâlihazırda engelli eğitim desteği gelir durumuna bakılmaksızın bütün engellilere sağlanıyor, orada bir gelir ölçütü yok fakat engelli bakımında bir gelir ölçütü getirildi, burada da tabii ki bu imkândan benim bildiğim 482 bin engelli vatandaşımız bu bakım parasından yararlanıyor. Tabii ki inşallah, bütçe imkânlarımız elverişli olur, bu rakamları yıllar itibarıyla artırırız. Burada niyet konusunda biz böyle yapmayalım gibi bir düşüncemiz olmaz ama öbür taraftan da bütçe imkânlarına dikkat etmemiz lazım.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Sayın Bakanım, bu konuda bir itirazım yok. Eğer engellilerle ilgili konuşmaya kalkarsanız burada iki üç saat konuşabiliriz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Vallahi, ben üç gün konuşurum eğer siz konuşursanız. Ben daha fazla konuşurum yani sizden. Ben Hükümet olarak engellilerle ilgili konuşan değil, engellilerin dertlerine çare olan bir Hükümetim.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Anladım da eksik çareler var, onu söylüyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Olmayan çareleri ne yapacağız?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, madde oylamasına geçeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13- 16/12/1999 tarihli ve 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilecek gemilere ve yatlara ilişkin alım, satım, ipotek, tescil, kredi, gemi kira, zaman charteri ve tüm navlun sözleşmeleri damga vergisine ve harçlara; bu işlemler nedeniyle alınacak paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine ve fonlara tabi tutulmaz.

Birinci ve ikinci fıkra hükümleri, gemi ve yatların, Türk Uluslararası Gemi Sicilinden terkin edilerek bir başka sicile kaydedilmek üzere veya sair suretlerle devri aşamasında da uygulanır. Ancak, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilen gemilerin, bu sicilden terkin edilerek başka bir sicile kaydedilmek üzere veya sair suretlerle devri halinde, bunların en az altı ay süreyle Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı olarak işletilmiş olması şartı aranır.”

BAŞKAN – Maddeyle ilgili söz talebi var mı?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bir açıklama yapsınlar.

BAŞKAN – Evet, maddeyle ilgili açıklamayı...

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Gelir İdaresi Başkanımız açıklasın.

BAŞKAN – Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Eğer izin vererseniz, öncelikle ülkemizde var olan üç sicil ve kütük hakkında kısa bir bilgi vermek isterim. Bunlardan birincisi Bağlama Kütüğü. 2,5 metre üzerindeki özel kullanıma mahsus gemi, deniz ve iç su araçları zorunlu olarak bu kütüğe kaydediliyor. 18 grostonilatodan küçük, 2,5 metreden büyük ve başka bir sicile kaydı olmayan ticari gemi, deniz ve iç su araçları da yine Bağlama Kütüğü'ne zorunlu olarak kaydediliyor.

Bir diğer sicilimiz de Millî Gemi Sicili. Malik gerçek kişi ise TC vatandaşı olması, tüzel kişi ise yönetimi veya sermayesinin yarısından fazlasının Türk olması şartıyla 18 grostonilatodan büyük ticari gemilerin kaydı da Millî Gemi Sicili'ne zorunlu.

Bu iki sicil dışında, burada bir öneri olarak sunulan hususun merkezini oluşturan sicil Türk Uluslararası Gemi Sicili. Türk Uluslararası Gemi Sicili'ne yurt içinde inşa edilen ticari gemiler, yurt dışından ithal edilen 3 bin groston üzerindeki ticari gemiler ile özel yapılı ve özel maksatlı gemiler kaydediliyor.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Maddede ne yapılıyor?

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Maddede 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili'nin 12'nci maddesinde değişiklik öngörülüyor. 2'nci fıkra değiştiriliyor ve 2'nci maddenin sonundaki cümle kaldırılıyor ve bu maddeye 2'nci fıkradan sonra gelmek üzere 3'üncü fıkra ekleniyor.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Amaç ne Sayın Başkanım?

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Şimdi geleceğim Sayın Vekilim.

Burada 2'nci fıkroda yapılan değişiklikle navlun sözleşmelerine bir açıklık kazandırılıyor, navlun sözleşmeleriyle ilgili sıkıntılı bir durum var, ona açıklık kazandırılıyor. Bunların her türlü vergi, harçtan ve resimden muaf olduğu netleştiriliyor.

Asıl düzenleme, buraya eklenen 3'üncü fıkroda yapılıyor. 3'üncü fıkradaki konu, kanunun yürürlüğe girdiği, yani bu Türk Uluslararası Gemi Sicili'nin yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadar var olan bir yorum farklılığının düzeltilmesine matuf. O da şu: Bu sicile kaydedilen gemilerin işletilmesinden ve devrinden elde edilen kazançlar kurumlar vergisinden istisna fakat devri öteden beri bizim vergi inceleme elemanlarıyla uygulayıcılar arasında farklı bir anlama yol açmış. Devrinin nereye yapıldığıyla ilgili bir tereddüt var. Eğer devir aynı sicile yapılıyorsa vergi var mı, yok mu ya da başka bir sicile yapılıyorsa vergi var mı, yok mu konusunda birtakım tartışmalar olmuş. Bu tartışmaları gidermeye matuf bir öneridir.

Sonuç itibarıyla şunu söylüyor, onu söylememde fayda var: Aynı sicile devir şartı aramıyor. Yani “aynı sicil”den kastettiğim, “Geminin yine Türk Uluslararası Gemi Sicili'ne devrinden doğan kazançlar kurumlar vergisinden istisnadır.” diye bir zorlama getirmiyor. Yabancı başka bir sicile de devrin, yine oradan elde edilen kazancın kurumlar vergisinden istisna olduğu ifade ediliyor.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir soru sormak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, burada... “Türk Uluslararası Gemi Sicili’nden terkin edilerek bir başka sicile kaydedilmek üzere veya sair suretlerle devri aşamasında da uygulanır. En az altı süreyle de Türk Uluslararası Gemi Sicili’ne kayıtlı olarak işletilmiş olması şartı aranır.” Burada bir maliyet mi söz konusu, bir vergi, harç mı alacağız ayrılma aşamasında? Yani Türk Uluslararası Gemi Sicili’nden terkin ediliyor, bir başka yere geçiyor; o aşamada mı alıyoruz bunları? Bunu mu anlamak gerekiyor? İstisnayı o aşamada kaldırıyor musunuz?

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Yok, Sayın Vekilim, şimdi iki tane istisnaya konu kazanç türü var aslında burada. Birisi geminin sicilde olduğu süre zarfında işletilmesinden doğan kazançların kurumlar vergisinden istisna olması. Ama asıl bizim burada yapmaya çalıştığımız şey, bunun devrinden doğan kazancın durumunun netleştirilmesi. Eski düzenleme diyor ki...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Başka bir sicile kaydedilmek üzere veya sair suretlerle devri hâlinde...”

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Şu anki meri düzenleme diyor ki: “Bunun devrinden elde edilen kazançlar da kurumlar vergisinden istisnadır.” Bu iki şekilde yorumlanabiliyor, yani “Bu devirde acaba yine geminin aynı sicilde olması mı gerekiyor, yoksa başka bir sicile de devrinde, örneğin Türk Uluslararası Gemi Sicili’nden çıkıp başka bir ülkenin gemi siciline nakledilmesi durumunda da elde edilen kazanç kurumlar vergisinden istisna olacak mı?” diye bir soruyu akla getiriyor. İşte 1999’dan bugüne kadar bu soru biraz tereddütlü bir durum arz etmiş ama lafzı okuduğunuz zaman, başka bir sicile devrinden elde edilen kazancın kurumlar vergisinden istisna olmayacağına dair açık bir hüküm yok. Bu, netleştiriyor bu şekilde.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi, bir defa, bu düzenlemeyle gemi ve yat kiralama ve zaman charter sözleşmelerine vergi, harç muafiyeti getiriyor, doğru mudur?

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Tam doğru değil. Yine burada bir netleştirme var. Aslında onlar da istisna kapsamındaydı. Bu iki düzenleme de, biraz önce söylediğim konu ile bu ikisi, olayı, tereddütleri gidermeye matuf öneriler.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani bir muafiyet getiriyor.

İkincisi: İhraç edilen ve hurdaya ayrılan gemilerden elde edilen gelirlerden de gelir ve kurumlar vergisi ile fon payı alınmayacak, uygulama geriye doğru da geçerli olmayacak. Yani burada alacaklarımızdan vazgeçiyoruz yine aynı şekilde.

Yine, yurt dışında bulunan ve yabancı bayrak çekmiş yolcu gemileri ile yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin Türkiye’deki gerçek ve tüzel kişilere bedelsiz olarak verilmesi, veraset ve intikal vergisinden bunların ithali ile kayıt ve tesciline ilişkin iş ve işlemler gümrük vergisi dâhil her türlü vergi, resim, harç ve fon paylarından muaf tutuluyor; doğru mudur?

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Evet.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani büyük bir muafiyet getiriyoruz biz bununla. Bu kadar büyük bir muafiyet getirince insanın ister istemez aklına başka şeyler geliyor. Diyoruz ki... Yani dün değil evvelsi gün geneli üzerinde konuşurken söyledim yani gerçekten bu düzenlemeyle, 13 ve 14’üncü maddelerle beraber büyük bir muafiyet getiriliyor. Ve o zaman insanın aklına... O gün de söyledim, Cumhurbaşkanının çocukları bu işleri yapıyor, Başbakanın çocukları bu işleri yapıyor ve ister istemez diyoruz ki: Adrese teslim bir düzenleme midir bu 13-14’üncü maddeler? Benim aklıma onu getiriyor

yani. Dolayısıyla, neden... Ağustos ayındaki varlık vergisiyle ilgili konular düzenlenirken yine getirilmişti, çıkarıldı; şimdi yine bu torba kanuna monte edilmiş. Çok doğru bulmuyorum yani bu düzenlemeyi.

Teşekkür ederim.

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Ufak bir açıklama yapmama izin var mı?

BAŞKAN – Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – Bir sonraki maddede gerçekten bir geçici madde var yani bu Türk Uluslararası Gemi Sicili'ne bir geçici 3'üncü madde eklenmesi söz konusu. Fakat orada ufak bir düzeltme yapalım Sayın Vekilim, veraset ve intikal vergisiyle ilgili herhangi bir şey söylemiyor orada. O sizin okuduğunuz 28'inci maddedeki geçici 9. Orada ufak bir karışma oldu zannederseniz. Bu, 14'üncü maddedeki geçici 3...

MUSA ÇAM (İzmir) – Olabilir, yani birtakım vergilerden vazgeçiyoruz yani.

GELİR İDARESİ BAŞKANI ADNAN ERTÜRK – ...13'üncü maddenin devamı mahiyetinde bir maddedir, yine sadece kurumlar vergisiyle alakalıdır.

BAŞKAN – Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bunlar üzerinde konuşmayacaktım ama tarihe not düşme adına konuşmak zorundayım.

13'üncü maddeyle “Altı ay sonra buradan gidip de daha önceden bu kapsamda gelen, arkasından altı ay sonra da ‘Ben gidiyorum.’ dediği takdirde de her türlü istisnadan yine yararlanmaya devam edilir.” diyoruz, değil mi? Niye diyoruz? Yani niye diyoruz? Altı ay sonra gidecek olan bir gemi için bu kadar fazla tartıştık, ettik, arkasından, normal koşullar altında gidenler hangi işleme tabi tutuluyorsa bunun da ona tabi tutulması gayet doğal bir olaydır.

Hemen devamında da, 14'üncü madde de bu olay devam ediyor geçici 3'üncü maddeyle: “Bu kanunun 12'nci maddesi kapsamındaki istisnalardan yararlananlar hakkında yararlandıkları bu istisna dolayısıyla geçmişe dönük herhangi bir tarhiyat yapılamaz.” Yani gitti diye tarhiyat yapılamaz; zaten vergi almıyorsunuz, geçmişe dönük herhangi bir tarhiyat yapılmasının bir manası yoktur zaten. Ama devam ediyor, olduğu gibi: “Daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilir, tahakkuk edilen tutarlar terkin edilir, terkin edilen tutarlar ret ve iade edilmez.”

Değerli arkadaşlar, bunun anlamı şudur: Bir gemi getirdiniz, altı ay sonra gittiniz, bununla ilgili olarak yapılmış bütün işlemlerin falan hepsini bu gitme nedeniyle siliyorsunuz. Niye? Niye siliyoruz ki? Nedir yani bunun Türk ekonomisine katkısı ne? Hangi katkı nedeniyle bu işlemi yapıyoruz şimdi biz? Veya ne için yapıyoruz? Amacımız ne?

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Temizel.

Buyurun.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI AHMET SELÇUK SERT – Şu anda 1.535 adet bu 13'üncü ve 14'üncü maddede bahsedilen gemi var. Bunlar uluslararası ticaret yapan filomuz. Filomuzun toplam hacmi 29,2 milyon dwt. Şu anda 14'üncü sırada bulunuyoruz dünya sıralamasında ve bunun 21 milyon dwt'u yabancı bayraklı.

Denizcilik idaresi olarak bir taraftan, filomuzun toplam gücünü ve toplam kapasitesini artırmak isterken, diğer yandan da Türk bayraklı gemi sayısını artırmayı hedefliyoruz oransal olarak. Bunun için, 1999 yılındaki TUGSK Yasası bu ihtiyaca önemli ölçüde cevap verdi ve teşvik etti filomuzun

büyümesini. Ancak burada az önce belirtildiği gibi bir tereddüt vardı. Daha önce “bu sicilden başka bir sicile” diye söylenmediği için “sicilden terk” dediği için “TUGSK’un içindeki terkler mi, yoksa TUGSK’tan başka bir sicile terkler mi?” anlamında, sektör farklı anlıyor, Ulaştırma Bakanlığı farklı terminoloji kullanıyor, şey farklı terminoloji kullanıyor; bunu belirliyor.

Altı aylık süre sınırlamasının nedeni ise şudur: Altı aylık süre yeni gelmiş bir konudur. Bu sicilin kötü niyetli kişiler tarafından alım satım için kullanılmaması için, gerçekten filomuza ticaret yapmak için geldiğinden emin olmak için makul bir süre olarak değerlendirdik altı ay süreyi. Altı ay süre kaldıktan sonra diğer sicillerdeki avantajlarla eşit hâle gelsin diye düşünüyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Değerli Komisyon üyeleri, bu açıklamaları mantıklı buluyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, buyurun lütfen.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ben bir şey soracağım.

“Yeterli süre altı ay. Alım satım olarak görülmesin, bunun ticaretine girilmesin diye altı ay yeterli.” diyorsunuz. Bugün bir gayrimenkulün alım satım ve ticareti yapılmasın diye öngörülen süre beş yıl, iki yıl ile beş yıl arasında değişiyor. Altı ay nasıl böyle bir optimal süre olarak değerlendirildi, bir.

İkincisi: Bu bütün maddeleri bir arada getirdiğimiz zaman yani Türkiye’de veya işte bu ada ülkelerinde Türk vatandaşlarının veya farklı kişilerin üzerine kayıtlı birtakım deniz araçlarının –çünkü artık her yerde karıştı- Türkiye’ye getirilmesi, tüzel kimlikler veya gerçek kişiler tarafından getirilmesi, tüzel kimliklere dâhil edilmesi, o dâhil edilmeden sonraki işte o varlık barışı içerisinde ortaya konan bütün o hesap sormama, vergi almama, her şeyin burada karşılığı var. Burada sanki ona hadi altı ay sonra da çıksın, gitsin... Böyle bir uygulama var. Yani burada Ulaştırma Bakanlığından sayın bürokratin anlattıkları -yine başladı 1.500-1.600 filomuz diye- onların kendi bayrağımızın içine gelmesi, işte, şu olması...

Yani ben burada bütün bu yaptığımız gemi ve ona bağlı deniz taşıtlarıyla ilgili olan düzenlemelerin Türkiye’nin şu anki deniz ticareti açısından ne gibi bir fayda sağlayacağını, önümüzdeki, gelecek dönem için hangi stratejik yönlendirmeyi sağladığını, bugün yapılan fedakârlıkların bu sektörle ilgili neleri sağlayacağını, inanın, kesinlikle ve kesinlikle anlamak değil, görmüyorum bile. Çok kısıtlı açıklamalar içerisinde, sadece birtakım, birkaç kişi, orada bin gemi, burada 5 bin gemi, onun üzerine kurgulanmış ama bir “ulaştırma ve denizcilik” dediğinizde koskoca bir alan, onun içerisinde bir çözüm getirmeyen, spesifik olaylarla ilgili düzenleme gibi karşımıza çıkan bir yasa. Ve herhangi bir şekilde, biz yasaları yaparken baktığımızda fayda-maliyet analizinde ortaya çıkan sonuçta da hiçbir faydası olmadığı gibi, maliyeti açısından da doğru dürüst bir bilgi sahibi olduğumuza inanmıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tamaylıgil.

13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- 4490 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Kanun kapsamında tescile tabi deniz araçları arasında bulunan gemi ve yatların Türk Uluslararası Gemi Sicilinden terkin edilerek bir başka sicile kaydedilmek üzere veya sair suretlerle devrine ilişkin olarak bu Kanunun 12 nci maddesi

kapsamında istisnalarından yararlananlar hakkında, yararlandıkları bu istisna dolayısıyla geçmişe dönük herhangi bir tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir, tahsil edilen tutarlar red ve iade edilmez.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

BAŞKAN – Bu konuda söz talebi var mı? Yok.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yeni madde önergesi var, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısına aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Cemal Öztürk

Giresun

“MADDE... - 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun Ek 2 nci maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesi “Türk vatandaşı veya 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28 inci maddesi kapsamında olup kırk beş yaşını doldurmamış olanlardan; 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine göre çalışmaya başlayanlar ile 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Geçici 20 nci maddesi kapsamında kurulmuş olan sandıkların iştirakçisi olarak çalışmaya başlayanlar, işverenin bu Kanun hükümlerine göre düzenlediği bir emeklilik sözleşmesiyle emeklilik planına dâhil edilir.” şeklinde değiştirilmiş, aynı maddenin ikinci fıkrasının ilk cümlesinden sonra gelmek üzere “506 sayılı Kanunun Geçici 20 nci maddesi kapsamında kurulmuş olan sandıkların iştirakçisi olan çalışanlar için bu çalışanların bağlı bulunduğu sandığa, katılım payı, kesenek veya diğer adlar altında ödediği tutarların hesaplanmasına esas kazancının yüzde üçüne karşılık gelen tutardır.” cümlesi eklenmiş ve aynı maddenin beşinci fıkrasında yer alan “Bankalar, Sosyal Güvenlik Kurumu” ifadesinden sonra gelmek üzere “,17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Geçici 20 nci maddesi kapsamındaki sandıklar ile bunların ilgili bulundukları kuruluşlar” ifadesi eklenmiştir.”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Bir yeni madde önergesi daha var, okutuyorum...

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, bununla ilgili bir düşüncemiz vardı, elimizi kaldırdık, buraya şey de yaptık ama bu BES’le ilgili...

BAŞKAN – Burada sizin söz talebiniz yoktu, onun için şu anda değerlendiremeyeceğim.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Hayır, daha önce bastım.

BAŞKAN – Hayır, şu anda bastınız.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Hayır efendim, daha önce, oylamadan önce bastım.

BAŞKAN – Sayın Akkaya, siz on dakikadan beri çeşitli yerlerde telefonla konuşuyorsunuz, görüşmeler yapıyorsunuz.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Önergeyi yeni okudunuz Başkanım.

BAŞKAN – E tamam, şimdi bastınız, şimdi görüyorum.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Hayır, yemin ederim, oylamadan önce bastım.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkanım, bir önerge meselesiyle ilgili telefonla görüşme yapıyordunuz.

BAŞKAN – Tamam, anlıyorum da yani şu anda bastı, ben şimdi görüyorum.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Oylamadan önce bastım.

BAŞKAN – Neyse yani oylama bitti, ben size söz vereyim.

Buyurun.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Efendim, bu BES’le... Yani bu, banka sandıklarını işaret ediyor, zaten aşağıdaki gerekçede de var bu. Biliyorsunuz, banka sandıklarında çalışanlar yani bankalarda çalışanlar “işçi” sıfatını taşıyorlar. Bunlar 5510 sayılı Kanun’un geçici 20’nci maddesine göre prim ödüyorlar. Sosyal güvenlik reformuna göre, buradaki esas yanlışlık şu efendim: Bakın, 5510’da sosyal güvenlik reformu yapıldı. Burada 657 de dâhil bütün sosyal güvenlik kurumları birleştirildi. 2015 Temmuzun sonuna kadar bu sandıkların da kapatılması ve bu sosyal güvenlik reformu çerçevesinde birleştirilmesi gerekiyordu fakat bu sandıklar kapatılmadı. Bu arada kanunla Bakanlar Kuruluna yetki verildi, Bakanlar Kuruluna bu sandıkların kapatılmasıyla ilgili yeni bir tarih belirlemesi üzerine yetki verildi. Eğer bu yapılmış olsaydı, bu düzenleme yapılmış olsaydı o sandıkta olanların hepsi 4/A sınıfında olacaktı, doğal olarak BES’le ilgili otomatik ödeme sistemine de dâhil olacaktı.

Bu şunu gösteriyor: Yani Hükûmet bu sandıkları kapatmaktan vazgeçti anlamı çıkıyor böyle bir düzenlemeyle. Burada Sosyal Güvenlik Kurumunun reformunu da bir yerde ortadan kaldıran bir düzenleme oluyor. Bunu ifade etmek istedim.

(Oturma Salonuna Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aslında bununla ilgili olarak Sayın Himmetoğlu, sizden bir değerlendirme alayım.

Buyurunuz.

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ BUKET HİMMETOĞLU – Efendim, malumunuz olduğu üzere, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu’nun geçici 20’nci maddesine göre banka ve sigorta şirketlerinin özel sandıkları var. Bu sandık üyelerinin 5510 sayılı Sosyal Güvenlik Kanunu’na göre devredilmesi gerekiyor ama henüz devir gerçekleşmedi. Bireysel emeklilik sigorta sistemine ilişkin düzenleme yapılırken bir teknik hatadan dolayı 506 sayılı Kanun’un geçici 20’nci maddesine göre kurulan sandık üyelerinin ismi geçmediği için şu an bu iştirakçiler bireysel emeklilik sisteminden yararlanamıyorlar. Sırf bu eksikliği gidermek için bir önerge metni hazırladık, değerlendirmenize sunarız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Diğer önergeyi –bu da onunla bağlantılı zaten- okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısına aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Cemal Öztürk

Giresun

“MADDE - 4632 sayılı Kanunun Geçici 2 nci maddesine “kırk beş yaşını doldurmamış olan çalışanlar” ifadesinden sonra gelmek üzere “ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu’nun Geçici 20. maddesi kapsamında kurulmuş olan sandıkların iştirakçisi olarak çalışanlardan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 45 yaşını doldurmamış olanlar” ifadesi eklenmiştir.”

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Takdire bırakıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanın takdire bıraktığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görüşülmekte olan (1/796) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’na aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Cemal Öztürk

Giresun

“MADDE... - 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “1/1/2017” ibaresi “1/1/2019” ve “1/1/2018” ibaresi “1/1/2020” şeklinde değiştirilmiştir.”

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bir açıklama alayım ben.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL GERİM – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri; bu teklifle... Bugüne kadar, bildiğiniz gibi, 6331 sayılı Kanun’da tehlike sınıflarına göre uzmanların görevlendirilmeleri yapıyordu. Ancak –ben rakamları hemen paylaşabilirim- (A) sınıfında 17.543 uzmanımız, (B) sınıfında 11.411, (C) sınıfında ise 70 bin uzmanımız bugüne kadar belge almış durumda. Fakat bugüne kadar aktif çalışan uzman sayılarımız ise (A) sınıfı için 8 bin, (B) sınıfı için 7.201, (C) sınıfı için 15.819. Bu düzenlemeyle -daha önce yapmış olduğumuz- tehlikeli, çok tehlikeli iş yerlerine (B) sınıfı uzmanlar bakabiliyordu ve 5.427 uzman şu anda onlara, o sınıfta iş yerlerine bakabiliyor, (C) sınıfı için de 9.687 uzman bakmakta. Bu düzenlemeyle bunların devamını sağlamış olacağız. Normalde sayılarımız yeterli ülke geneline bakıldığında ancak çoğu uzman henüz belgelerini aktif edip sahada çalışmamakta. Bu düzenlemeyle bu eksikliği gidermiş olacağız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Çok kısa...

BAŞKAN – Çok kısa, buyurun.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Efendim, zaten en başta söylüyoruz, biz kanunları çıkarıyoruz, hatta bazı kanunlarımız gerçekten Avrupa normlarında ama kanunları uygulama konusunda sıkıntımız var. Dünyada 3’üncü, Avrupa’da 1’inciyiz iş kazalarında. Şimdi, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 2012 yılında çıktı. O zaman izah edildiği gibi, tehlikeli, çok tehlikeli, tehlikeli ve normal iş yerleri olarak (A), (B), (C) diye ayrıldı. Şimdi, iş sağlığı, iş güvenliği uzmanlarına bu tarihten sonra bir sertifikasyon çalışması yapıldı. Bu sınıflarına göre bu sertifikasyonla o iş sağlığı, iş güvenliği uzmanları

o iş yerlerini denetleyecekti. Şimdi, bu getirilen düzenlemeyle –ki devam eden bir uygulama- siz (B) sınıfı sertifikasyonu olanlara (A) sınıfı iş yerlerini denetleme yetkisini, (C) sınıfı sertifikasyonu olanlara (B) sınıfı iş yerlerini denetleme yetkisini veriyoruz. Şimdi, burada denetim elemanlarının sayısını çoğaltmak adına bir şey yapılmıyor. Sayın Başkanım, bakın, Soma’yı, Ermenek’i, daha Şirvan’ı, bu madenlerde yeni yaşadık. Yani düşünün, Şirvan’da (B) sınıfı bir iş sağlığı, iş güvenliği uzmanının o madeni denetlemesinin başımıza neler açtığını görebiliyoruz. Yani buna göre, çıkarılan kanunları uygulamak yerine, süreleri uzatmak çok doğru bir yaklaşım değildir. Bunu ifade etmek istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, ben bir söz istemiştım.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanım, katılıyorsunuz ama bu konu biraz önce Yakup Bey’in söylediği şekilde birkaç yıl önce çıktı ve devamlı olarak uzatıldı. Epey zaman oldu. Hangi yılda çıkmıştı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL GERİM – 2012.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 2012’den beri sürekli olarak da uzatıldı uygulaması. Yani burada kabahatli olan biziz devlet olarak, bu işi uzatarak. Bu işi yapmak isteyenler önce çok hevesle başladılar, kurslara katıldılar ama sürekli olarak uzatıldı, uzatıldı, bu şekle büründü. Şimdi, özellikle, tehlike sınıf derecesi yüksek olan yerlerin denetimini, gerçekten henüz o seviyeye gelmemiş uzmanlara denettirmek bu durumda çok doğru bir şey değil, yanlış iş yapmış oluyoruz ve daha sonra olabilecek sorunlarda, sıkıntılarda, ölümlerde de sorumluluk almış oluyoruz. Bu çok doğru değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kısa bir açıklama yapabilir miyim Başkanım?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben muhalefet partilerinden milletvekillerimizin yaptığı bütün eleştirilere katılıyorum. Yani başta yapılan eleştiri de öncelikte olmak üzere kanunları çıkarıyoruz ama daha sonra uygulama aşamasına gelince gerekli hazırlıkları idarelerimiz yeterince yapmadığı için uygulamayı erteliyoruz; bu doğru değil. Benim bu konuya olumlu görüş vermemin sebebi, maalesef yeterli uzman sayısı şu an itibarıyla oluşmadığı için böyle bir ötelemenin zorunlu olması ama ilgili kuruluşun da mutlaka ve mutlaka her türlü tedbiri alıp iş sağlığı ve güvenliği gibi...

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Sayın Bakanım, dört sene oldu.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir dinlerseniz beni, ben de size...

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – “Yeterli uzman sayısı yok.” diyorsunuz da dört sene oldu Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şu anda uzman sayısı yeterli mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL GERİM – Tabii, yeterli, kesinlikle.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yeterli. Niye o zaman uzatıyoruz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ İSMAİL GERİM – Sayın Bakanım, müsaade ederseniz, şöyle bir, rakamları paylaşayım: Kanun’un çıktığı 2012 yılından itibaren, bilindiği gibi belgelendirme süreci başladı. Şu anda 90 bin uzmanımız var bizim ülkemizde ancak çoğu uzman belgesini aktif hâle getirmiyor. Bu da kişisel bir tercihtir yani bunu kullanıp kullanmamak onların kendi tercihleri. Bizim şu anda (A) sınıfı için 17 bin uzman oluşmuş durumda, bunların 8 bini aktif. Normal, bizim kapasitemiz aslında 14 bin uzman çalışırsa -ki bu sayılar yeterli dediğim gibi- bu sorunu çözmüş oluyoruz. Ama biz hiçbir kimseye bunu zorlayamayız. Dolayısıyla, bu kişisel tercih zamanla oturacak, bir kültür gelişmesi olacak. Ve 70 bin tane uzman var şu anda (C) sınıfında.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Çalışmayanın sertifikasını belli bir süre sonra iptal edin, ne engelliyor ki?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Son iki önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görüşülmekte olan (1/796) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’na aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Cemal Öztürk

Giresun

“MADDE...- “18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 54 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Yüksek Hakem Kurulu, Yargıtay’ın bu Kanundan doğan uyuşmazlıklara bakmakla görevli dairelerinin başkanları arasından başkanlık süresi en fazla olanın başkanlığında;”

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanın takdire bıraktığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Son önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

4.6.1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu’nun geçici 29’uncu maddesinin (1)’inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Faruk Çaturoğlu

Musa Çam

Zonguldak

İzmir

“Yer altındaki maden işlerinde maliyet artışlarının ödenmesi:

Geçici Madde 29 – (Ek: 4/2/2015-6592/24 md.)

Bu Kanun kapsamında yer altındaki maden işlerinde faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşlarının yer altındaki maden işlerine ilişkin 11/9/2014 tarihi ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu kapsamında devam eden sözleşmeler

ile bu Kanun kapsamındaki rödvans sözleşmelerinde, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 41, 53 ve 63 üncü maddelerinde 10/9/2014 tarihli ve 6552 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler ile bu Kanunun ek 9 uncu maddesiyle sınırlı olmak kaydıyla meydana gelen maliyet artışları fiyat farkı olarak ödenir. Fiyat farkı ödemesine ilişkin esas ve usuller; 4735 sayılı Kanun kapsamında imzalanan sözleşmeler için Kamu İhale Kurumunun teklifi, rödvans sözleşmeleri için ise Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir.”

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Yeni maddesi ihdası olmuştur.

MADDE 29- Bu Kanunun;

a) 10 uncu maddesiyle 3065 sayılı Kanuna eklenen geçici 37 nci madde, 23 üncü maddesiyle 5520 sayılı Kanuna eklenen geçici 9 uncu madde ve 26 ncı maddesi 1/1/2017 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 29’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 30- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – 30’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, böylece, tasarının bütün maddeleri kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, görüşülmekte olan tasarı metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde kanun tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemenin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergelerle yapılan değişikliklerin kanunun sistematığına uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen maddelere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini, ayrıca, muhalefet şerhlerinin 28 Aralık 2016 Çarşamba günü saat 17.00’ye kadar verilmesini, özel sözcüler olarak Abdullah Nejat Koçer, Emine Nur Günay, Salih Cora, Ergün Taşcı, Faruk Çaturoğlu, Şirin Ünal, Sami Çakır, Hikmet Ayar, Cemal Öztürk’ün belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun.

Arkadaşlar, birleşimi kapatıyor ve bütün arkadaşlarımıza teşekkür ediyor, hayırlı yıllar diliyorum.

Kapanma Saati: 20.34